

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ҲУЗУРИДАГИ
ОЛИЙ АТТЕСТАЦИЯ КОМИССИЯСИ

Б Ю Л Л Е Т Е Н Ъ

ТОШКЕНТ – 2010

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ

Бош муҳаррир: физика-математика фанлари доктори **К.Султонов**

Аъзолар: иқтисод фанлари доктори **А.Юсупов** (бош муҳаррир ўринбосари),
қишлоқ хўжалик фанлари доктори **Б.Азимов**, иқтисод фанлари доктори
Р.Алимов, физика-математика фанлари доктори **И.Ганиев**, педагогика
фанлари доктори **У.Иноятов**, геология-минералогия фанлари доктори
Б.Исахўжаев, техника фанлари доктори **К.Каримов**, тиббиёт фанлари
доктори **И.Мавлонов**, филология фанлари доктори **Н.Рахмонов**,
тиббиёт фанлари доктори **Р.Собирова**, кимё фанлари доктори
А.Тўраев, тарих фанлари доктори **А.Ходжаев**, физика-математика
фанлари номзоди **С.Зулунов** (масъул котиб)

М У Н Д А Р И Ж А

Кимё ва кимё-технология фанлари йўналишида олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва уларни аттестациядан ўтказиш сифатини ошириш муаммолари.....	3
ОАК Раёсатининг қарорлари.....	8
Ўзбекистон Республикаси Олий аттестация комиссияси ихтисослашган кенгашлари рўйхатининг давоми.....	10
ОАК Раёсатида рад жавоби берилган ишлар.....	11
ОАК Процедура комиссиясида.....	12
Фан доктори ва фан номзоди илмий даражалари берилган ҳамда профессор илмий унвонида тасдиқланганлар рўйхати.....	12
Диссертациялар тўғрисида маълумотлар.....	20
Диссертация ишлари мавзулари тўғрисида маълумот	79

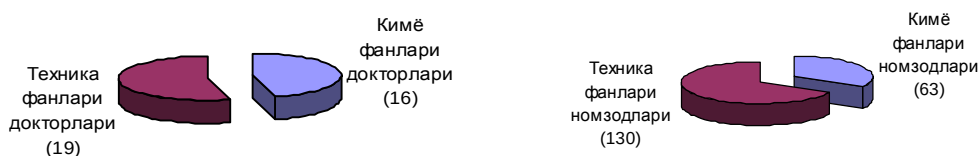
**Кимё ва кимё-технология фанлари йўналишида олий малакали
илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва уларни аттестациядан ўтказиш
сифатини ошириш муаммолари**

Мамлакатимизда иқтисодийни модернизация қилиш, ишлаб чиқариш соҳаларини, жумладан, кимё саноати корхоналарини техник ва технологик янгилаш, жаҳон бозорларида рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқариш бўйича қатор дастурий чора-тадбирлар амалга оширилиб, маълум натижаларга эришилди.

Амалга оширилган дастурий чора-тадбирларнинг, айниқса, кимё саноати корхоналарининг жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози таъсирига самарали қарши тура олишида муҳим омил бўлганлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш зарур. «Ўзбекистон ҳукумати жаҳон иқтисодий инқирози шароитида иқтисодий ўсишни таъминлаш учун зарур бўлган кўплаб ресурсларни жамлаган ҳолда, жаҳон молия бозорларида оқилона сиёсат олиб борди. Бундай пухта ўйланган сиёсат мамлакатнинг глобал иқтисодий инқироз таъсирига самарали қарши тура олишида муҳим омил бўлди»¹.

Мамлакатимиз иқтисодийни модернизация қилиш, жаҳон бозорларида рақобатбардош ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва замонавий техник ва технологик асосларда корхоналарни янгилаш маълум жиҳатдан кимё ва кимё-технология фанлари бўйича олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва уларни давлат аттестациясидан ўтказиш сифатини оширишга бевосита боғлиқдир.

ОАК Раёсатининг қарори билан 2005-01.10.2010 йиллар давомида кимё ва кимё-технология фанлари йўналишида 35 нафар талабгор фан доктори, жумладан, 19 нафари техника ва 16 нафари кимё фанлари доктори илмий даражасида тасдиқланган. Мазкур кўрсаткич фан номзодлари бўйича мос равишда 193, 130 ва 63 нафарни ташкил этади (1-расм ва 1-жадвал).

**1-расм. Кимё ва кимё-технология фанлари йўналишида 2005-2010 йилларда
фан доктори ва номзоди илмий даражаларида тасдиқланган талабгорлар**

Шу йиллар давомида тайёрланган фан докторларининг 54% ва фан номзодларининг 49,7% қуйидаги 6 та ихтисосликка тўғри келади: 02.00.06-«Юқори молекуляр бирикмалар», 02.00.10-«Биоорганик кимё», 02.00.16- «Композицион материаллар кимёси ва технологияси», 05.17.01-«Ноорганик моддалар технологияси», 05.17.04-«Органик моддалар технологияси», 05.17.11-«Силикат ва қийин эрийдиган нometалл материаллар технологияси».

¹ И.А.Каримов «Асосий вазифамиз – Ватанимиз тараққиёти ва халқимиз фаровонлигини янада юксалтиришдир».- Т.: «Ўзбекистон», - 2010, 51-б.

**2005-2010 йилларда кимё ва кимё-технология соҳаси бўйича
тасдиқланган фан докторлари ва номзодлари тўғрисида
маълумот**

Ихтисослик шифри	Ихтисослик номи	Докторлик			Номзодлик		
			шундан			шундан	
			К	Т		К	Т
02.00.01	Ноорганик кимё	1	1	-	7	7	-
02.00.02	Аналитик кимё	1	1	-	6	6	-
02.00.03	Органик кимё	3	2	1	7	5	2
02.00.04	Физик кимё	-	-	-	5	5	-
02.00.06	Юқори молекуляр бирикмалар	3	3	-	7	7	-
02.00.10	Биоорганик кимё	6	5	1	22	18	4
02.00.11	Коллоид ва мембрана кимёси	1	1	-	11	6	5
02.00.13	Нефт кимёси	2	-	2	11	-	11
02.00.16	Композицион материаллар кимёси ва технологияси	6	-	6	19	2	17
02.00.22	Товарларни кимёвий таркиби асосида синфлаш ва сертификатлаш	-	-	-	1	-	1
05.17.01	Ноорганик моддалар технологияси	2	-	2	28	-	28
05.17.04	Органик моддалар технологияси	-	-	-	16	4	12
05.17.06	Пластик массалар ва шиша-пластиклар технологияси ва уларни қайта ишлаш	2	2	-	15	2	13
05.17.08	Кимё технологияси жараёнлари ва аппаратлари	2	-	2	3	-	3
05.17.09	Локлар, буёқлар ва органик қопламалар технологияси	-	-	-	-	-	-
05.17.11	Силикат ва қийин эрийдиган нометалл материаллар технологияси	2	-	2	14	-	14
05.17.12	Каучук ва резина технологияси	-	-	-	-	-	-
05.18.05	Қанд ва қанд маҳсулотлари технологияси	-	-	-	-	-	-
05.18.06	Мойлар, эфир мойлари ва атир-упа маҳсулотлари технологияси	1	-	1	6	-	6
05.18.07	Озиқ-овқат маҳсулотлари биотехнологияси	-	-	-	5	-	5
05.18.12	Озиқ-овқат саноати жараёнлари ва аппаратлари	2	-	2	5	-	5
05.21.03	Целлюлоза ва целлюлозали маҳсулотларнинг кимёси ва технологияси	1	1	-	5	1	4
Жами:		35	16	19	193	63	130

Илмий салоҳиятни мустаҳкамлаш ва иқтидорли ёшларни илмий фаолиятга жалб этиш ҳамда диссертацион тадқиқотлар сифатини ошириш борасида манфаатдор вазирликлар ва идоралар, олий таълим ва илмий-тадқиқот муассасалари ҳамда ОАК ва ихтисослашган кенгашлар томонидан амалга оширилган мақсадли чора-тадбирлар натижасида маълум ижобий натижаларга эришилди.

Шу йиллар давомида фан доктори илмий даражасида тасдиқланганларнинг ўртача ёшининг камайиши кузатилади. Агар 2005 йилда фан доктори илмий даражасида тасдиқланганларнинг ўртача ёши 58 ёшни ташкил этган бўлса, мазкур кўрсаткич 2010 йилда 51 ёшга тенглашди. Фан номзодлари бўйича ушбу

кўрсаткич йиллар бўйича мос равишда 39,5 ва 35,5 ёшни ташкил этди. Фан номзоди илмий даражасида тасдиқланган талабгорлар таркибида 35 ёшгача бўлган ёшлар 75%ни ташкил этади.

Илмий даражаларда тасдиқланган талабгорларнинг диссертация ишларида олинган илмий натижалар маҳаллий хомашёлар асосида импорт ўрнини босувчи ва экспортга йўналтирилган ишлаб чиқаришни ривожлантириш, ресурстежамкор технологияларни яратиш ва маҳаллий хомашё ресурсларидан унумли фойдаланишга йўналтирилган. Шунини алоҳида таъкидлаш керакки, ёш олимлар томонидан бажарилган диссертация ишлари республикаимиз иқтисодиётининг долзарб муаммоларига йўналтирилганлиги билан бир қаторда улар «таълим-фан-ишлаб чиқариш» интеграцияси доирасида ташкил этилган¹. Шунингдек, мамлакатимиз ҳудудларида жойлашган олий таълим муассасаларида олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш сифатини ошириш масалаларига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Диссертацион тадқиқотларда олинган қатор илмий натижалар амалиётга жорий этилиб, маълум иқтисодий самара олиншига эришилган, жумладан: республикага импорт қилинадиган кадмийкальцийфосфат катализатори ўрнини босувчи самарали рухалюминий катализаторларини олувчи технология яратилиб, «Навоийазот» ОАЖга жорий этилди. Экологик тоза ва октан сонини оширувчи янги қўшимчалар олишнинг технологияси ишлаб чиқилиб, нефт-газ саноатига жорий этилди. Саноат чиқиндиларидан экологик тоза маҳсулот ишлаб чиқариш технологияси яратилиб, амалиётга жорий этилиши асосида олинган маҳсулотлар экспорт қилинмоқда. Хомашёга комплекс ишлов бериш йўли билан яратилган технологияларни амалда қўллаган ҳолда арзон ва юқори сифатли ўғитлар ва қимматли доривор препаратлар ишлаб чиқарилиб, Россия Федерациясига экспорт қилинмоқда.

Ихтисослашган кенгашлар фаолиятини ОАК Низомлари асосида ташкил этиш ва фундаментал аҳамият касб этувчи илмий изланишлар натижаларини нуфузли хорижий ихтисослашган илмий журналларда чоп этиш ишларини изчил давом эттириш бўйича мақсадли тадбирлар амалга оширилмоқда.

Лекин, кимё ва кимё-технология фанлари йўналишида олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва уларни аттестациядан ўтказиш сифатини оширишда маълум, жумладан, қуйидаги муаммолар мавжуд.

Биринчидан, кимё ва кимё-технология фанлари йўналишида урта ихтисослик, жумладан, республика иқтисодиётида муҳим ўрин тутган 05.17.09-«Локлар, буёқлар ва органик қопламалар технологияси», 05.17.12-«Каучук ва резина технологияси» ва 05.18.05-«Қанд ва қанд маҳсулотлари технологияси» ихтисосликлари бўйича биронта ҳам фан доктори ва фан номзоди тайёрланмаган;

шу йиллар ичида 4 та ихтисослик бўйича биронта ҳам фан доктори тайёрланмади (02.00.04-«Физик кимё», 02.00.22-«Товарларни кимёвий таркиби асосида синфлаш ва сертификатлаш», 05.17.04-«Органик моддалар технологияси», 05.18.07-«Озиқ-овқат маҳсулотлари биотехнологияси»).

Иккинчидан, олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлашнинг ҳудудий йўналишида қатор муаммолар мавжуд. Фан доктори илмий даражасида тасдиқланган талабгорларнинг 65% ёки 24 нафари Тошкент шаҳрида жойлашган олий таълим ва илмий-тадқиқот муассасалари ва бошқа ташкилотларида

¹ «ОАК Бюллетени» журналининг 2010 йил 3-сонига қаранг (26-29 бетлар).

фаолият кўрсатаётган кадрларга тўғри келади. Шу давр ичида Жиззах, Қашқадарё, Наманган, Сирдарё, Сурхондарё ва Тошкент вилоятлари бўйича биронта фан доктори тайёрланмади. Шунингдек, Сирдарё ва Тошкент вилоятларида биронта фан номзоди ҳам тайёрланмаган.

Учинчидан, илмий салоҳиятни иқтидорли ёш олимлар ҳисобидан мустақамлаш ва ёшларни илмий фаолиятга кенг жалб этиш бўйича амалга оширилаётган ишлар замонавий талабларга тегишли равишда жавоб бермайди. Фан доктори илмий даражасида тасдиқланган талабгорларнинг ўртача ёши камайиб бориши шароитида улар таркибида 40 ёшгача бўлган шахсларнинг улуши 17%ни ташкил этади холос (2006, 2009). Шу билан бирга 2005, 2007 ва 2008 йилларда жами тасдиқланган талабгорлар таркибида 40 ёшгача бўлган шахслар бўлмаган.

Тўртинчидан, ихтисослашган кенгашлар фаолиятини ОАК Низомлари асосида тўлиқ ташкил этиш, диссертация ишлари илмий натижаларини амалиётга жорий қилиш ва аттестация ишларини мавжуд талаблар асосида расмийлаштириш ишларига алоҳида эътибор қаратиш зарур.

Бешинчидан, асосий вазифалардан бири сифатида юқори интеллектуал салоҳиятга эга бўлган иқтидорли ёш олимларни тарбиялашга эътиборни янада кучайтириш, айниқса, магистрларни илмий фаолиятга кенг жалб этиш ва олий ўқув юртидаги кейинги таълим самарадорлигини оширишга алоҳида эътибор қаратиш керак.

Кимё ва кимё-технология фанлари йўналишида олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва уларни аттестациядан ўтказиш сифатини ошириш мақсадида, жумладан, қуйидагиларни амалга ошириш мақсадга мувофиқ:

мазкур йўналишда фаолият кўрсатаётган олий таълим ва илмий-тадқиқот муассасалари, шунингдек, ихтисослашган кенгашлар олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш борасидаги камчиликларни бартараф этиш, айниқса, иқтисодиёт тармоқлари эҳтиёжларидан келиб чиққан ҳолда долзарб ихтисосликлар бўйича кадрлар тайёрлаш юзасидан тегишли ишларни жадал амалга оширишни таъминлаш керак;

республика иқтисодиётида муҳим ўрин тутган ихтисосликлар, жумладан, 02.00.04-«Физик кимё», 05.17.09-«Локлар, буёқлар ва органик қопламалар технологияси», 05.17.12-«Каучук ва резина технологияси» ва 05.18.05-«Қанд ва қанд маҳсулотлари технологияси» ихтисосликлари бўйича олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлашга алоҳида аҳамият бериш зарур;

кимё ва кимё-технологиялари соҳаларининг кимё фанлари ихтисосликлари йўналишдаги диссертациялар фундаментал тадқиқотлар билан боғлиқлиги ва улар натижаларининг янги ўғитлар, ўсимликларни ҳимоя қилиш воситалари, дори воситалари, халқ хўжалиги учун муҳим аҳамиятга эга кўп тоннали маҳсулотлар ва бошқалар яратилишида алоҳида ўрин тутишини эътиборга олиб, бу борадаги ишлар кўламини ва соҳа кадрлари сафини янада кенгайтиришга эришишимиз зарур;

илмий натижаларни амалиётга жорий этиш самарадорлигини ошириш бўйича «фан-ишлаб чиқариш» интеграциясини изчил амалга оширишни давом эттириш талаб этилади;

диссертация ишлари илмий-амалий қимматини оширишни таъминлаш мақсадида илмий натижаларни тегишли фан соҳаси бўйича жаҳоннинг нуфузли

ихтисослашган илмий журналларида нашр этиш ишларини изчил давом эттириш керак;

республикаимиз вилоятларида жойлашган олий таълим муассасаларида иқтидорли магистрлар ҳисобидан олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ишларига алоҳида аҳамият бериб, бу борада интеграция ишларига алоҳида эътибор қаратиш керак;

ихтисослашган кенгашлар тизимини такомиллаштириб бориш ҳамда улар таркибини иқтидорли, талабчан, холис ва юқори малакали мутахассис кадрлар билан мустаҳкамлаш борасидаги ишларни изчил давом эттириш керак. Диссертация ишлари мавзуларини шакллантиришда замонавий рақобатбардош технологиялар яратиш, маҳаллий хомашё ресурсларидан самарали фойдаланиш ва кичик бизнес имкониятларини ҳисобга олишга алоҳида аҳамият бериш мақсадга мувофиқ. Техника фанлари йўналишида бажарилган диссертация ишлари таркибида норматив-техник ҳужжатлар, регламентлар ва ишлаб чиқариш синовларининг ёритилиши зарур деб ҳисоблаймиз;

ёш олимларни тарбиялашга эътиборни янада кучайтириш зарур. «Биз фарзандларимизнинг нафақат жисмоний ва маънавий соғлом ўсиши, балки уларнинг энг замонавий интеллектуал билимларга эга бўлган, уйғун ривожланган инсонлар бўлиб, XXI аср талабларига тўлиқ жавоб берадиган баркамол авлод бўлиб вояга етиши учун зарур барча имконият ва шароитларни яратишни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйганмиз»¹. Бу борада олий таълим ва илмий-тадқиқот муассасалари ўртасидаги интеграцияни ривожлантириш, битирув ишларини бажаришда Фанлар академияси олимларининг иштирокини фаоллаштириш, ёшларни чет тилларини мукамал ўзлаштиришига ва ахборот-коммуникация технологияларидан самарали фойдаланишларига алоҳида эътибор қаратиш керак. Ёшлар билан мунтазам равишда илмий раҳбарлар ва илмий кенгашларнинг ишлаши мақсадга мувофиқдир;

илмий изланишларда яратилган технологияларни республикаимиздаги кичик бизнес корхоналари эҳтиёжини қондиришга қаратиш зарур. Бу, ўз навбатида, республикаимиз иқтисодиётини кескин ривожлантиришга имкон яратади, зеро «нисбатан барқарор ва бозор конъюнктураси ўзгаришларига тез мослашувчан, янги иш ўринлари яратиш имконини берадиган кичик бизнесни жадал ривожлантириш масаласини ҳал этиш бизнинг шароитимизда ҳамон муҳим аҳамиятга молик масала бўлиб қолмоқда»².

Юқорида кўрсатилган камчиликларни бартараф этиш ва тақлифларни амалга ошириш иқтисодиётни модернизация қилиш, жаҳон бозорларида рақобатбардош ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва замонавий техник ва технологик асосларда корхоналарни янгилашга ҳамда кимё ва кимё-технология фанлари бўйича олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрларга бўлган эҳтиёжини сифатли қондиришга хизмат қилади.

**А.С.Тураев - кимё фанлари доктори, профессор,
ОАК Кимё ва кимё-технология
фанлари бўйича эксперт кенгаши**

¹ И.А.Каримов. «Асосий вазифамиз – Ватанимиз тараққиёти ва халқимиз фаровонлигини янада юксалтиришдир».- Т.: «Ўзбекистон», - 2010, 74-75-б.

² И.А.Каримов. «Асосий вазифамиз – Ватанимиз тараққиёти ва халқимиз фаровонлигини янада юксалтиришдир».- Т.: «Ўзбекистон», - 2010, 63-б.

Б.Салимо - *раиси*
в *кимё фанлари доктори, профессор,*
ОАК Кимё ва кимё-технология
фанлари бўйича эксперт кенгаши
аъзоси

ЎзР ОЛИЙ АТТЕСТАЦИЯ КОМИССИЯСИ
РАЁСАТИНИНГ ҚАРОРИ

2010 йил 28 октябр

№ 168/5

Тошкент ш.

Тиббий-терапевтик
фанлари бўйича эксперт кенгаши

ЎзР ОАК Раёсатининг 2008 йил 25 сентябрдаги 147/5 қарорига биноан тиббиёт фанлари бўйича илмий даражаларга талабгорларнинг мақолалари нашр этилиши шарт бўлган хорижий ихтисослашган илмий журналлар рўйхатига қўшимча киритиш ҳақида

ОАК Раёсати қарор қилади:

Тиббиёт фанлари бўйича фан доктори ва номзоди илмий даражаларига талабгорларнинг диссертация ишлари юзасидан илмий мақолалар чоп этилиши лозим бўлган ушбу фан соҳаси юқори даражада ривожланган мамлакатларда нашр этиладиган тиббиёт бўйича ихтисослашган етакчи илмий журналлар рўйхатига «*Медицинский альманах (Нижний Новгород, Россия)*» журнали киритилсин.

Раис в.б.
Бош илмий котиб

К.С.Султонов
А.Т.Юсупов

ЎзР ОЛИЙ АТТЕСТАЦИЯ КОМИССИЯСИ
РАЁСАТИНИНГ ҚАРОРИ

2010 йил 28 октябр

№ 168/5

Тошкент ш.

Педагогика ва психология
фанлари бўйича эксперт кенгаши

ЎзР ОАК Раёсатининг 2010 йил 24 июндаги 166/4-сонли қарори билан тасдиқланган педагогика ва психология фанлари бўйича илмий даражаларга талабгорларнинг мақолалари нашр этилиши шарт бўлган хорижий ихтисослашган етакчи илмий журналлар рўйхатига қўшимча киритиш ҳақида

ОАК Раёсати қарор қилади:

Педагогика ва психология фанлари бўйича фан доктори ва фан номзоди илмий даражаларига талабгорларнинг диссертация ишлари юзасидан илмий

мақолалар чоп этилиши лозим бўлган ушбу фан соҳаси юқори даражада ривожланган хорижий мамлакатларда нашр этиладиган педагогика ва психология бўйича ихтисослашган етакчи илмий журналлар рўйхатига “Русский язык в школе” журнали киритилсин.

Раис в.б.
Бош илмий котиб

К.С.Султонов
А.Т.Юсупов

ЎзР ОЛИЙ АТТЕСТАЦИЯ КОМИССИЯСИ
РАЁСАТИНИНГ ҚАРОРИ

2010 йил 25 ноябр

№ 169/5

Тошкент ш.

Иқтисод

фанлари бўйича эксперт кенгаши

ЎзР ОАК Раёсатининг 2006 йил 26 октябрдаги 128/4-сонли қарори билан тасдиқланган иқтисод фанлари бўйича илмий даражаларга талабгорларнинг мақолалари нашр этилиши шарт бўлган хорижий ихтисослашган етакчи илмий журналлар рўйхатига қўшимча киритиш ҳақида

ОАК Раёсати қарор қилади:

Иқтисод фанлари бўйича фан доктори ва фан номзоди илмий даражаларига талабгорларнинг диссертация ишлари юзасидан илмий мақолалар чоп этилиши лозим бўлган ушбу фан соҳаси юқори даражада ривожланган хорижий мамлакатларда нашр этиладиган иқтисод бўйича ихтисослашган етакчи илмий журналлар рўйхатига “*Spanish journal of rural development (University of Santiago de Compostela, Spain)*” журнали киритилсин.

Раис в.б.
Бош илмий котиб

К.С.Султонов
А.Т.Юсупов

ЎзР ОЛИЙ АТТЕСТАЦИЯ КОМИССИЯСИ
РАЁСАТИНИНГ ҚАРОРИ

2010 йил 25 ноябр

№ 169/5

Тошкент ш.

Филология

фанлари бўйича эксперт кенгаши

ЎзР ОАК Раёсатининг 2010 йил 25 февралдаги 162/5-сонли қарори билан тасдиқланган филология фанлари бўйича илмий даражаларга талабгорларнинг мақолалари нашр этилиши шарт бўлган хорижий ихтисослашган етакчи илмий журналлар рўйхатига қўшимча киритиш ҳақида

ОАК Раёсати қарор қилади:

06.00.00-ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ФАНЛАРИ					
1. ¹	06.01.01-умумий деҳқончилик 06.01.02-мелиорация ва суғорма деҳқончилик 06.01.09-ўсимликшунослик	қ/х қ/х қ/х	Д.020.44.01 Бирлашган кенгаш	ЎзР ҚХ ИИЧМ Пахтачилик ИТИ, Самарқанд қишлоқ хўжалик институти	қ-х ф.д. Ш.Тешаев
2. ²	06.01.05-селекция ва уруғчилик 06.01.06-сабзавотчилик 06.01.07-мевачилик ва узумчилик 06.01.11-ўсимликларни ҳимоя қилиш	қ/х қ/х қ/х қ/х	Д.120.55.01	Тошкент давлат аграр университети, ЎзР ҚХ ИИЧМ Ўсимликларни ҳимоя қилиш ИТИ, Ўзбекистон Ғўза селекцияси ва уруғчилиги ИТИ	қ-х.ф.д., проф. Ш.Н.Нурматов

ОАК Раёсатида рад жавоби берилган ишлар

Илмий ва илмий-педагог кадрларни давлат аттестациясидан ўтказишда ошкоралик ва талабчанликни ошириш, аттестация органлари томонидан хатолар бошқа такрорланмаслиги мақсадида ОАК Раёсатининг қарорлари билан рад жавоби берилган ишлар ҳақида қуйидаги маълумотлар келтирилмоқда.

1. ЎзР ФА Механика ва иншоотлар сейсмик мустаҳкамлиги институти ва Ўзбекистон Миллий университети ҳузуридаги К.025.01.02 рақамли бир марталик ихтисослашган кенгаш (раис-М.Мирсаидов) томонидан **А.Абдирашидовнинг** 01.02.04-“Деформацияланувчан қаттиқ жисм механикаси” ихтисослиги бўйича техника фанлари доктори илмий даражасини олиш учун тақдим этилган аттестация ишига (Илмий маслаҳатчи – Х.Х.Худойназаров, оппонентлар – Ш.М.Маматкулов, Б.Э.Хусанов, В.В.Астанин, етакчи ташкилот – Москва давлат қурилиш университети) *талабгорнинг диссертация ишида бир қатор жиддий камчиликлар мавжудлиги ҳамда талабгорнинг ўзи муҳокама жараёнида берилган саволларга қониқарли жавоб бера олмаганлиги* сабабли рад жавоби берилди.

2. ЎзР ҚХИИЧМ Пахтачилик ИТИ ҳузуридаги Д.020.44.01 рақамли ихтисослашган кенгаш (раис - Ш.Н.Нурматов) томонидан **Ғ.Н.Алиқуловнинг** 06.01.09-“Ўсимликшунослик” ихтисослиги бўйича қишлоқ хўжалик фанлари номзоди илмий даражасини олиш учун тақдим этилган аттестация ишига (Илмий раҳбар – И.Э.Эрназаров, оппонентлар – Т.Э.Остонақулов, З.Ф.Зиядуллаев, етакчи ташкилот – Андижон суғориладиган ерларда ғалла ва дуккакли ўсимликлар ИТИ Ғаллаорол филиали) *диссертация ишининг илмий янгилиги йўқлиги, имловий ва услубий хатоларнинг кўплиги, талабгорнинг ўзи муҳокама жараёнида берилган саволларга қониқарли жавоб бера олмаганлиги* сабабли рад жавоби берилди.

3. Самарқанд давлат университети илмий кенгаши томонидан (раис–Т.Ш.Ширинов) **Т.У.Тошбоевнинг** “Қаттиқ жисмлар физикаси” кафедраси бўйича доцент илмий унвонини олиш учун тақдим этилган аттестация ишига *талабгорнинг чоп этилган ўқув-услубий ишлари сўралаётган кафедра йўналиши бўйича бўлмаганлиги ҳамда услубий қўлланмалари ОАК талабларига жавоб бермаганлиги* сабабли рад жавоби берилди.

4. Самарқанд давлат университети илмий кенгаши томонидан (раис–Т.Ш.Ширинов) **А.А.Эшбековнинг** “Қаттиқ жисмлар физикаси” кафедраси бўйича доцент илмий унвонини олиш учун тақдим этилган аттестация ишига *талабгорнинг номзодлик диссертацияси ҳимоясидан кейин физика йўналиши бўйича етакчи*

¹ Кенгаш ихтисосликлари рўйхатидан 06.01.11 ихтисослиги чиқарилди.

² Янги ихтисослашган кенгаш тузилди.

илмий журналларда чоп этилган мақолалари бўлмаганлиги ҳамда чоп этилган услубий қўлланмалари сўралаётган кафедрага мос эмаслиги ва талабга жавоб бермаганлиги сабабли рад жавоби берилди.

5. Самарқанд қишлоқ хўжалик институти илмий кенгаши томонидан (раис-Ш.Т.Холикулов) **Ш.Ҳ.Саттаровнинг** “Қишлоқ хўжалиги иқтисодиёти ва бошқаруви” кафедраси бўйича доцент илмий унвонини олиш учун тақдим этилган аттестация ишига *талабгорнинг илмий ва ўқув-методик ишлари ОАК талабларига жавоб бермаганлиги* сабабли рад жавоби берилди.

6. Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти илмий кенгаши томонидан (раис-Ғ.Қудратов) **Л.Н.Халикованинг** 08.00.01-“Иқтисодий назария” ихтисослиги бўйича доцент илмий унвонини олиш учун тақдим этилган аттестация ишига *талабгорнинг ўқув-методик ишлари ОАК талабларига жавоб бермаганлиги* сабабли рад жавоби берилди.

7. Қарши давлат университети илмий кенгаши томонидан (раис-М.Нормурадов) **М.Х.Файзиёванинг** “Психология” кафедраси бўйича доцент илмий унвонини олиш учун тақдим этилган аттестация ишига *талабгорнинг ўқув-методик ишлари ОАК талабларига жавоб бермаганлиги* сабабли рад жавоби берилди.

8. Қарши давлат университети илмий кенгаши томонидан (раис-М.Нормурадов) **Л.С.Бекназарованинг** “Психология” кафедраси бўйича доцент илмий унвонини олиш учун тақдим этилган аттестация ишига *талабгорнинг ўқув-методик ишлари ОАК талабларига жавоб бермаганлиги* сабабли рад жавоби берилди.

9. Ўзбекистон Миллий университети илмий кенгаши томонидан (раис-Ғ.И.Мухамедов) **М.Ж.Зулхоновнинг** 10.02.20-“Қиёсий-тарихий, типологик ва чоғиштира тилшунослик, лингвистик таржимашунослик” ихтисослиги бўйича доцент илмий унвонини олиш учун тақдим этилган аттестация ишига *талабгорнинг ўқув-методик ишлари ОАК талабларига жавоб бермаганлиги* сабабли рад жавоби берилди.

ОАК Процедура комиссиясида

ОАК томонидан кўрилган кўплаб чора-тадбирларга, олиб борилаётган тушунтириш ишларига қарамасдан илмий ва ихтисослашган кенгашлар томонидан ОАК Низомларига амал қилмаслик ҳоллари ҳали ҳам учраб турибди. ОАКга тақдим этилаётган аттестация ҳужжатлари ичида ОАК Низомларига зид ишлар куйидагилардир:

1. ЎзР Банк-молия академияси ҳузуридаги ихтисослашган кенгаш (раис – А.В.Вахобов) томонидан **Х.А.Қурбоновнинг** иқтисод фанлари номзоди илмий даражасини олиш учун тақдим этилган аттестация ҳужжатлари *талабгорнинг номзодлик имтиҳонларини топширганлиги ҳақидаги гувоҳномаларнинг ҳақиқийлик муддатлари ҳимоя ўтказилган кунда ўтиб кетганлиги* сабабли кўришдан тўхтатилди.

2. Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти илмий кенгаши (раис – Ғ.Қудратов) томонидан **О.Ж.Суюновнинг** 13.00.01-“Педагогика назарияси ва тарихи” ихтисослиги бўйича доцент илмий унвонини олиш учун тақдим этилган аттестация ҳужжатлари *талабгорнинг педагогика фанлари номзоди илмий даражасини олганлиги ҳақидаги дипломи нострификация қилинмаганлиги* сабабли кўришдан тўхтатилди.

3. Қўқон давлат педагогика институти (ректор – В.Махмудов) томонидан **Д.Е.Акбаровнинг** физика-математика фанлари доктори илмий даражасини олганлиги ҳақидаги дипломини нострификация қилиш учун тақдим этилган

аттестация ҳужжатлари талабгорга 2002 йил 26 сентябрдаги ОАК Раёсати қарори билан рад жавоби берилганлигига қарамасдан аттестация иши қайта тақдим этилганлиги сабабли кўришдан тўхтатилди.

**ФАН ДОКТОРИ ВА ФАН НОМЗОДИ ИЛМИЙ ДАРАЖАЛАРИ БЕРИЛГАН ҲАМДА
ПРОФЕССОР ИЛМИЙ УНВОНИДА ТАСДИҚЛАНГАНЛАР
Р Ў Й Х А Т И**

**ОАК Раёсатининг 2010 йил 28 октябрдаги
бўлиб ўтган мажлисининг 168/1-сон қарори бўйича**

ФАН ДОКТОРЛАРИ

№	Фамилияси, исми-шарифи	Илмий даража	Ихтисослик шифри	Ихтисослашган кенгаш шифри ва у фаолият кўрсатаётган муассаса номи, талабгорнинг иш жойи
1.	АБДУЛХАСАНОВ А Қумри Шариповна	Юридик фанлар доктори	12.00.03-“Фуқаролик ҳуқуқи; тадбиркорлик ҳуқуқи; оила ҳуқуқи; ҳалқаро хусусий ҳуқуқ”	Д.016.15.02, Тошкент давлат юридик институти, ЎзР ФА Фалсафа ва ҳуқуқ институти
2.	АЛЯВИ Баҳромхон Анисхонович	Тиббиёт фанлари доктори	14.00.06- "Кардиология"	Д.087.21.01, Республика ихтисослаштирилган кардиология маркази, Республика ихтисослаштирилган терапия ва тиббий реабилитация ИАТМ
3.	ВОРОНИН Сергей Александрович	Иқтисод фанлари доктори	08.00.02- “Макроиқтисодиёт”	Д.015.06.01, ЎзР ФА Иқтисодиёт институти, ЎзР ФА Иқтисодиёт институти
4.	МАМАТОВ Машрабжон Шахабутдинович	Физ.-мат. фанлари доктори	01.01.03-“Математик физика”	Д.067.02.03, Ўзбекистон Миллий университети, Ўзбекистон Миллий университети Информацион технологиялар маркази
5.	МУРАДОВА Шаҳадат Атабековна	Сиёсий фанлар доктори	23.00.02-“Сиёсий институтлар ва жараёнлар”	Д.005.10.01, Давлат ва жамият қурилиши академияси, ЎзР Илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудияси ОАЖ
6.	САПАРОВА Қундуз Отабоевна	Филология фанлари доктори	10.02.20-“Қиёсий- тарихий, типологик ва чоғиштира тилшунослик, лингвистик таржимашунослик”	К.067.44.02, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети
7.	ТУЛЬТЕЕВ Ильяс Тавасович	Юридик фанлар доктори	12.00.01-“Давлат ва ҳуқуқ назарияси ва тарихи; сиёсий ва ҳуқуқий таълимотлар тарихи”	Д.016.15.03, Тошкент давлат юридик институти, ЎзР Ички ишлар вазирлиги академияси
8.	ХАШИМОВ Шухрат Хуршидович	Тиббиёт фанлари доктори	14.00.27-“Хирургия”	Д.087.51.01, Республика ихтисослаштирилган хирургия маркази, Республика ихтисослаштирилган хирургия маркази
9.	ШАМСИЕВ Джаҳангир Фазлитдинович	Тиббиёт фанлари доктори	14.00.04-“Қулоқ, томоқ ва бурун касалликлари”	Д.087.01.02, Тошкент тиббиёт академияси, Тошкент тиббиёт академияси

10.	ХАЙДАРОВА Феруза Алимовна	Тиббиёт фанлари доктори	14.00.03- "Эндокринология"	Д.087.81.01, Республика ихтисослаштирилган эндокринология ИАТМ, Республика ихтисослаштирилган эндокринология ИАТМ
-----	---------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	---

ФАН НОМЗОДЛАРИ

№	Фамилияси, исми- шарифи	Илмий даража	Ихтисослик шифри	Ихтисослашган кенгаш шифри ва у фаолият кўрсатаётган муассаса номи, талабгорнинг иш жойи
1.	АБДУЛЛАЕВ Бахтияр Джуманиязович	Юридик фанлар номзоди	12.00.01-"Давлат ва ҳуқуқ назарияси ва тарихи; сиёсий ва ҳуқуқий таълимотлар тарихи"	Д.016.15.03, Тошкент давлат юридик институти, ЎзР Адлия вазирлиги ҳузуридаги Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг амалга оширилиши устидан мониторинг қилиш маркази
2.	АБДУНАЗАРОВ Эркин Эргашович	Биология фанлари номзоди	03.00.05-"Ботаника"	Д.015.05.01, ЎзР ФА "Ботаника" ИИЧМ, ЎзР ФА Ўсимлик моддалари кимёси институти
3.	АБДУСАМАТОВ Бобир Закирович	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.35-"Болалар хирургияси"	Д.087.51.01, Республика ихтисослаштирилган хирургия маркази, Тошкент тиббиёт академияси
4.	АБДУШУКУРОВА Замира Зайнитдиновна	Қ.хўжалик фанлари номзоди	06.01.03- "Агротупроқшунослик ва агрофизика"	ДК.180.20.01, Тупроқшунослик ва агрокимё илмий-тадқиқот давлат институти, Ўзбекистон Миллий университети
5.	АБИДОВА Гулмира Шухратовна	Техника фанлари номзоди	05.13.05-"Ҳисоблаш техникаси ва бошқарув тизимларининг элементлари ва қурилмалари"	Д.067.07.01, Тошкент давлат техника университети, Тошкент темир йўл муҳандислари институти
6.	АКРАМОВ Хуршид Мажлимович	Иқтисод фанлари номзоди	08.00.07-"Молия, пул муомаласи ва кредит"	Д.005.25.01, ЎзР Банк-молия академияси, Паркент тумани, Паркент тадбиркорлик ва хизмат кўрсатиш касб-хунар коллежи
7.	АЛИМОВ Умарбек Кадырбергенович	Техника фанлари номзоди	05.17.01-"Ноорганик моддалар технологияси"	Д.015.13.01, ЎзР ФА Умумий ва ноорганик кимё институти, ЎзР ФА Умумий ва ноорганик кимё институти
8.	АЛИМОВА Азиза Абдимахмудовна	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.13-"Асаб касалликлари"	Д. 087.49.02, Тошкент врачлар малакасини ошириш институти, Тошкент шаҳри "Махлиё-шифо" хусусий клиникаси
9.	АМЕТОВ Якуб Идрисович	Биология фанлари номзоди	03.00.16-"Экология"	Д.015.10.01, ЎзР ФА Зоология институти, Қорақалпоқ давлат университети
10.	АТАЕВ Отабек Рахимберганович	Педагогика фанлари номзоди	13.00.04-"Жисмоний тарбия ва спорт машғулоти назарияси ва методикаси"	К.050.10.01, Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти, Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти
11.	АТАЕВА Саодат Хуршедовна	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.19-"Нур диагностикаси, нур терапияси",	ДК.087.82.01, Республика онкология илмий маркази, Самарқанд давлат тиббиёт институти

12.	АХМЕДОВ Жамшид Хусанович	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.21- "Стоматология"	Д.087.01.02, Тошкент тиббиёт академияси, Тошкент тиббиёт академияси 3-сон клиникаси
13.	АХРАРОВА Динара Анваровна	Иқтисод фанлари номзоди	08.00.13- "Менежмент ва маркетинг"	Д.067.06.01, Тошкент давлат иқтисодиёт университети, Тошкент давлат иқтисодиёт университети
14.	АШУРОВ Зарифжон Шарифович	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.45-"Наркология"	Д.087.49.02, Тошкент врачлар малакасини ошириш институти, Тошкент тиббиёт академияси
15.	АЪЗАМ Сардор Эркин ўғли	Иқтисод фанлари номзоди	08.00.09-"Жаҳон иқтисодиёти ва халқаро иқтисодий муносабатлар"	Д.005.15.02, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети
16.	БАБАХАНОВ Джамалитдин Шамситдинович	Иқтисод фанлари номзоди	08.00.03-"Индустриал тармоқлар иқтисодиёти"	Д.015.06.01, ЎзР ФА Иқтисодиёт институти, "Средазцветметэнерго" ҳиссадорлик жамияти
17.	БАГДАСАРОВ Армен Юрьевич	Педагогика фанлари номзоди	13.00.04-"Жисмоний тарбия ва спорт машғулоти назарияси ва методикаси"	К.050.10.01, Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти, Ўзбекистон дзюдо федерацияси
18.	БЕРДИЕВ Абдималик Хакимович	Иқтисод фанлари номзоди	08.00.04-"Агросаноат мажмуи иқтисодиёти"	Д.005.25.01, ЎзР Банк-молия академияси, Қарши муҳандислик - иқтисодиёт институти
19.	БЕРДИМУРАТОВА Махсуда Рахматовна	Филология фанлари номзоди	10.01.03-"Ўзбек адабиёти тарихи"	Д.067.01.16, Ўзбекистон Миллий университети, Термиз давлат университети
20.	БОЙМУРАДОВ Шахризод Эльмуродович	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.27-"Хирургия"	Д.087.09.01, Тошкент тиббиёт академияси, Республика шошилинч тиббий ёрдам илмий маркази
21.	БУРИЕВ Сурхон Нормуродович	Филология фанлари номзоди	10.02.01-"Ўзбек тили"	ДК.015.04.02, ЎзР ФА Тил ва адабиёт институти, Самарқанд давлат университети
22.	ВОҲИДОВА Мунира Тўлқиновна	Фалсафа фанлари номзоди	09.00.05-"Этика"	Д.067.02.01, Ўзбекистон Миллий университети Бухоро озиқ-овқат ва енгил саноат технология институти
23.	ГАЙПОВА Гульнора Жубатовна	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.36- "Аллергология ва иммунология"	Д.015.89.01, ЎзР ФА Иммунология институти, Қорақалпоғистон Республикаси Нукус шаҳри 3-тиббиёт коллежи
24.	ГАЛИЕВА Маргарита Рафаэловна	Филология фанлари номзоди	10.02.20-"Қиёсий- тарихий, типологик ва чоғиштира тилшунослик, лингвистик таржимашунослик"	К.067.44.02, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети
25.	ГЕРАСИКОВА Елена Николаевна	Иқтисод фанлари номзоди	08.00.10- "Аҳолишунослик ва меҳнат иқтисоди"	Д.015.06.01, ЎзР ФА Иқтисодиёт институти, Россия иқтисодиёт академияси Тошкент филиали
26.	ДАВРАНОВА Шахноза Кахрамановна	Иқтисод фанлари номзоди	08.00.08-"Бухгалтерия ҳисоби, иқтисодий таҳлил ва аудит"	Д.005.25.01, ЎзР Банк-молия академияси, ЎзР Ташқи иқтисодий Миллий банки Ички аудит департаменти

27.	ДЖАЛАЛОВ Равшанбек	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.17-"Нормал физиология"	Д.087.09.02, Тошкент тиббиёт академияси, Андижон давлат тиббиёт институту
28.	ДОСМУХАМЕДОВА Мухайё Хуснитдиновна	Қ.хўжалик фанлари номзоди	06.02.04-Хусусий зоотехния; чорвачилик маҳсулотларини ишлаб чиқариш технологияси"	Д.020.33.01, Ўзбекистон Чорвачилик ИТИ, Тошкент давлат аграр университети
29.	ЖУМАБАЕВ Хасанбой Турсунович	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.19-"Нур диагностикаси, нур терапияси", 14.00.05-"Ички касалликлар"	ДК.087.82.01, Республика онкология илмий маркази, Андижон давлат тиббиёт институту
30.	ЖУРАЕВ Аброр Туробович	Иқтисод фанлари номзоди	08.00.11-"Хорижий мамлакатлар иқтисоди"	Д.005.15.02, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети, Бухоро давлат университети
31.	ИБРАГИМОВ Курбонмурод Ниёзович	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.35-"Болалар хирургияси"	Д.087.51.01, Республика ихтисослаштирилган хирургия маркази, Самарқанд вилояти болалар тиббий маркази
32.	ИСАҒАЛИЕВ Муроджон Тўйчибойевич	Биология фанлари номзоди	03.00.27- "Тупроқшунослик"	ДК.180.20.01, Тупроқшунослик ва агрокимё илмий-тадқиқот давлат институту, Фарғона давлат университети
33.	ИШАНХОДЖАЕВ Саидахмад Акрамович	Юридик фанлар номзоди	12.00.10-"Халқаро ҳуқуқ"	Д 005.15.01, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети, Тошкент давлат иқтисодиёт университети
34.	КАМАЛОВ Мансурхон Мухтарович	Юридик фанлар номзоди	12.00.03-"Фуқаролик ҳуқуқи; тадбиркорлик ҳуқуқи; оила ҳуқуқи; халқаро хусусий ҳуқуқ"	Д.016.15.02, Тошкент давлат юридик институту, Тошкент халқаро Вестминстер университети
35.	КАНОАТОВ Хайрулло Муродиллаевич	Техника фанлари номзоди	05.17.01-"Ноорганик моддалар технологияси"	Д.015.13.01, ЎзР ФА Умумий ва ноорганик кимё институту, ЎзР ФА Умумий ва ноорганик кимё институту
36.	КУЗИЕВ Абдимурот Урокович	Техника фанлари номзоди	05.22.10-"Автомобил транспортини ишлатиш"	К.067.33.01, Тошкент автомобил-йўллар институту, Андижон қишлоқ хўжалик институту
37.	КУЛЬМАНОВА Муножат Усмановна	Тиббиёт фанлари номзоди	03.00.04-"Биокимё"	Д.015.16.01, ЎзР ФА Биокимё институту, Тошкент тиббиёт академияси
38.	МАВЛЯНОВА Манзура Бахтияровна	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.06-"Кардиология"	Д.087.21.01, Республика ихтисослаштирилган кардиология маркази, Республика иختисослаштирилган кардиология маркази
39.	МАДИЯРОВ Руслан Сейдазимович	Тиббиёт фанлари номзоди	03.00.07- "Микробиология"	Д.087.11.01 Эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар ИТИ, Тошкент шаҳри "Иммуномед" хусусий корхонаси
40.	МАКСУМОВА Дилрабо Кучкоровна	Техника фанлари номзоди	05.18.12-"Озиқ-овқат саноати жараёнлари ва аппаратлари"	Д.067.24.03, Тошкент кимё- технология институту, Тошкент кимё-технология институту

41.	МАМАДАЛИЕВ Махаммаджон Хабибуллаевич	Техника фанлари номзоди	05.20.01-“Қишлоқ хўжалиги ва мелиорация машиналари, қишлоқ хўжалиги ва мелиорация ишларини механизациялаш технологиялари”	Д.120.06.01, Тошкент ирригация ва мелиорация институти, Жиззах политехника институти
42.	МАНСУРОВ Яшнар	Архитектура номзоди	18.00.02-“Бино ва иншоотлар архитектураси”	К.067.03.02, Тошкент архитектура-қурилиш институти, Ўзбекистон Республикаси МЕТРОЛОЙИХА МЧЖ
43.	МАРДАНОВ Баходир Умаркулович	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.06-“Кардиология”	Д.087.21.01, Республика ихтисослаштирилган кардиология маркази, Республика ихтисослаштирилган кардиология маркази
44.	МАХМУДОВ Юлдаш Атамурадович	Фалсафа фанлари номзоди	09.00.11-“Ижтимоий фалсафа”	Д.067.02.01, Ўзбекистон Миллий университети, Тошкент тиббиёт академияси
45.	МИРЗАЕВ Нодир Баходирович	Техника фанлари номзоди	05.17.06-“Пластик массалар ва шиша- пластиклар технологияси ва уларни қайта ишлаш”	Д.067.24.02, Тошкент кимё- технология институти, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти
46.	МИРЗАКАРИМОВА Дилдора Баходировна	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.02-“Одам анатомияси”	Д.087.01.04, Тошкент тиббиёт академияси, Андижон давлат тиббиёт институти
47.	МУЗАФАРОВА Динара Шавкатовна	Қ.хўжалик фанлари номзоди	06.01.01-“Умумий деҳқончилик”	Д.020.44.01, Ўзбекистон Пахтачилик ИТИ, Тошкент давлат аграр университети
48.	НАЗАРОВА Дилоро Баходировна	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.01-“Акушерлик ва гинекология”	Д.087.01.03, Тошкент тиббиёт академияси, Тошкент шаҳри Юнус-Обод тумани кўп тармоқли поликлиникаси
49.	НИЯЗОВА Шахло Гулмурадовна	Юридик фанлар номзоди	12.00.08-“Жиноят ҳуқуқи ва криминология; жиноят- ижроия ҳуқуқи”	Д.016.15.01, Тошкент давлат юридик институти, Тошкент вилоят давлат педагогика институти
50.	НИЯЗЫМБЕТОВ Марат Қудиярович	Фалсафа фанлари номзоди	09.00.01-“Онтология ва билиш назарияси”	Д.067.02.01, Ўзбекистон Миллий университети, Қорақалпоқ давлат университети
51.	НОВОСЕЛЬЦЕВА Наталья Александровна	Ветеринар. фанлари номзоди	16.00.04-“Ветеринария фармокологияси ва токсикологияси”	Д.120.34.02, Самарқанд қишлоқ хўжалик институти, Ўзбекистон Ветеринария ИТИ
52.	НОРБУТАЕВ Парда Панжиевич	Тарих фанлари номзоди	07.00.07-“Этнография, этнология ва антропология”	Д.015.09.01, ЎзР ФА Тарих институти, Тошкент давлат педагогика университети
53.	ОЧИЛОВ Илҳом Сайиткулович	Иқтисод фанлари номзоди	08.00.05-“Хизмат кўрсатиш тармоқлари иқтисодиёти”	К.067.12.01, Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти, ЎзР Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги “Ўзархив” агентлиги
54.	ОЧИЛОВА Нигора Рузимуратовна	Фалсафа фанлари номзоди	09.00.11-“Ижтимоий фалсафа”	Д.067.02.01, Ўзбекистон Миллий университети, Қарши давлат университети

55.	ПРОХОРОВА Ольга Вячеславовна	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.29-"Гематология ва қон қуйиш"	Д.087.09.02, Тошкент тиббиёт академияси, Гематология ва қон қуйиш ИТИ
56.	РАСУЛЕВА Наргис Равшановна	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.37- "Анестезиология ва реаниматология"	Д.087.09.01, Тошкент тиббиёт академияси, Тошкент врачлар малакасини ошириш институти
57.	РАХМАНОВ Руслан Одилжанович	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.27-"Хирургия"	Д.087.51.01, Республика ихтисослаштирилган хирургия маркази, Республика шошилиш тиббий ёрдам илмий маркази
58.	РЕЙПНАЗАРОВА Зинахон Даулетназаровна	Техника фанлари номзоди	05.17.08-"Кимё технологияси жараёнлари ва аппаратлари"	Д.067.07.01, Тошкент давлат техника университети, Тошкент кимё-технология институти
59.	РУЗИЕВ Жалол Эсанмуратович	Физ.-мат. фанлари номзоди	01.01.01-"Математик анализ"	Д.067.02.03, Ўзбекистон Миллий университети, Радиоэлектрон тизимлар ва ахборот технологиялари маркази
60.	РУСТАМБАЕВ Азиз Мирзаюсупович	Юридик фанлар номзоди	12.00.08-"Жиноят ҳуқуқи ва криминология; жиноят- ижроия ҳуқуқи"	Д.016.15.01, Тошкент давлат юридик институти, Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек тумани прокуратураси
61.	СААТОВ Ботир Талъатович	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.11-"Тери ва таносил касалликлари"	Д.087.01.03, Тошкент тиббиёт академияси, Республика иختисослаштирилган дерматология ва венерология ИАТМ
62.	САТТАРОВ Музаффар Эштемирович	Биология фанлари номзоди	03.00.23- "Биотехнология"	Д.015.02.01, ЎзР ФА Микробиология институти, ЎзР ФА Микробиология институти
63.	САФАРОВА Нигора Каримджоновна	Биология фанлари номзоди	03.00.05-"Ботаника"	Д.015.05.01, ЎзР ФА "Ботаника" ИИЧМ, ЎзР ФА "Ботаника" ИИЧМ
64.	СИДИКОВ Жаҳонгир Зафарович	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.08-"Қўз касалликлари"	Д.087.01.02, Тошкент тиббиёт академияси, Республика ихтисослаштирилган қўз микрохирургия маркази
65.	ТАШМАТОВ Рустам Хусанович	Иқтисод фанлари номзоди	08.00.13-"Менежмент ва маркетинг"	Д.067.06.01, Тошкент давлат иқтисодиёт университети, Тошкент давлат иқтисодиёт университети қошидаги Институционал ва иқтисодий тадқиқотлар маркази
66.	УМАРОВ Мухиджан	Архитектура номзоди	18.00.04- "Шаҳарсозлик, районлаштириш, ландшафт архитектураси, қишлоқ турар жойларини режалаштириш"	К.067.03.02, Тошкент архитектура-қурилиш институти, "Қишлоққурилишлойиха" МЧЖ
67.	УМАРОВА Мавлудaxon Назировна	Техника фанлари номзоди	05.19.03-"Тўқимачилик материаллари технологияси"	ДК.067.01.01, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти, Андижон муҳандислик- иқтисодиёт институти

68.	УСАРОВ Зафар Омонович	Техника фанлари номзоди	01.04.01- “Экспериментал физиканинг асбоблари ва усуллари”	Д.015.15.02, ЎзР ФА Ядро физикаси институти, ЎзР ФА Ядро физикаси институти қошидаги “Радиопрепарат” давлат корхонаси
69.	ФАТХУЛЛОЕВ Алишер Мирзотиллоевич	Техника фанлари номзоди	05.23.16-“Гидравлика ва муҳандислик гидрологияси”	К.120.06.02, Тошкент ирригация ва мелиорация институти, Тошкент ирригация ва мелиорация институти
70.	ХАДЖИБАЕВ Фарход Абдуҳакимович	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.27-“Хирургия”	Д.087.51.01, Республика ихтисослаштирилган хирургия маркази, Тошкент врачлар малакасини ошириш институти
71.	ХАДЖИМУХАМЕТОВА Матлуба Адиловна	Техника фанлари номзоди	05.22.08-“Темир йўл транспортини ишлатиш (жумладан сигнал, марказлаштириш ва муҳофаза тизимлари)”	К.018.01.01, Тошкент темир йўл муҳандислари институти, Тошкент темир йўл муҳандислари институти
72.	ХАЛМУРАТОВА Мухаббат Ташкенбаевна	Филология фанлари номзоди	10.01.04-“Туркий халқлар адабиёти (қорақалпоқ адабиёти)”	Д.067.10.01, Қорақалпоқ давлат университети, Тошкент тиббиёт академияси
73.	ХАСАНОВ Мухтар Саидрахимович	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.04-“Қулоқ, томоқ ва бурун касалликлари”	Д.087.01.02, Тошкент тиббиёт академияси, Тошкент педиатрия тиббиёт институти
74.	ХАТАМОВ Эркин Абдуназарович	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.05-“Ички касалликлар”	Д.087.01.01, Тошкент тиббиёт академияси, Тошкент тиббиёт академияси
75.	ХОЛМАТЖАНОВ Бахтияр Махаматжанович	География фанлари номзоди	11.00.09- “Метеорология, иқлимшунослик, агрометеорология”	К.128.10.01, Гидрометеорология ИТИ, Ўзбекистон Миллий университети
76.	ХУДОЙБЕРДИЕВ Аброр Ҳакимович	Физ.-мат. фанлари номзоди	01.01.06-“Математик манتيқ, алгебра ва сонлар назарияси”	Д.015.17.01, ЎзР ФА Математика ва инфор­мацион технологиялар институти, Математика ва инфор­мацион технологиялар институти
77.	ХУРМАМАТОВ Абдугоффор Мирзабдуллаевич	Техника фанлари номзоди	05.17.08-“Кимё технологияси жараёнлари ва аппаратлари”	Д.067.07.01, Тошкент давлат техника университети, ЎзР ФА Умумий ва ноорганик кимё институти
78.	ХЎЖЖИЕВ Содиқ Олтиевич	Биология фанлари номзоди	03.00.23- “Биотехнология”	Д.015.02.01, ЎзР ФА Микробиология институти, Навоий давлат педагогика институти
79.	ЦЗЯН Лань	Иқтисод фанлари номзоди	08.00.02- “Макроиқтисодиёт”, 08.00.09-“Жаҳон иқтисодиёти ва халқаро иқтисодий муносабатлар”	Д.015.06.01, ЎзР ФА Иқтисодиёт институти, Хитой Халқ Республикаси
80.	ШАМУРАТОВА Гулнора Бахтияровна	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.13-“Асаб касалликлари”	Д.087.49.02, Тошкент врачлар малакасини ошириш институти, Тошкент тиббиёт академияси
81.	ШАРИБАЕВ Муратбай Борибаевич	Физ.-мат. фанлари номзоди	01.04.10- “Яримўтказгичлар физикаси”	Д.015.08.01, ЎзР ФА “Физика- қуёш” ИИЧБ ФТИ, Қорақалпоқ давлат университети
82.	ШАРОБИДДИНОВ Акрамжон	Иқтисод фанлари	08.00.02- “Макроиқтисодиёт”	Д.015.06.01, ЎзР ФА Иқтисодиёт институти,

	Гойиббаевич	номзоди		“Кафолат” давлат акциядорлик суғурта компанияси
83.	ШЕРНАЕВ Акбар Ақмирзаевич	Иқтисод фанлари номзоди	08.00.07-“Молия, пул муомаласи ва кредит”	Д.005.25.01, ЎзР Банк-молия академияси, Тошкент молия институти
84.	ЭГАМНАЗАРОВ Ғайрат Ғайбуллаевич	Техника фанлари номзоди	05.20.01-“Қишлоқ хўжалиги ва мелиорация машиналари, қишлоқ хўжалиги ва мелиорация ишларини механизациялаш технологиялари”	Д.120.06.01, Тошкент ирригация ва мелиорация институти, Жиззах политехника институти
85.	ЭРГАШЕВА Дильбар Кучкаровна	Техника фанлари номзоди	05.18.06-“Мойлар, эфир мойлари, атир- упа маҳсулотлари технологияси”	Д.067.24.03, Тошкент кимё- технология институти, Тошкент давлат техника университети
86.	ЭСОНОВА Наргиза Тулановна	Фармацев. фанлари номзоди	15.00.01-“Дори технологияси ва фармацевтика ишларини ташкил этиш”	Д.087.12.01, Тошкент фармацевтика институти, Ўзбекистон кимё-фармацевтика ИТИ
87.	ЭШЧАНОВА Дилафруз Бахадировна	Тиббиёт фанлари номзоди	03.00.04-“Биокимё”, 14.00.25- “Фармакология”	Д.015.16.01, ЎзР ФА Биокимё институти, Тошкент тиббиёт академияси
88.	ЮЛДАШОВ Кодиржон Мамаджонович	Иқтисод фанлари номзоди	08.00.07-“Молия, пул муомаласи ва кредит”	Д.005.25.01, ЎзР Банк-молия академияси, Наманган муҳандислик- иқтисодиёт институти
89.	ЮНУСОВ Аюбхон Лутфилло ўғли	Юридик фанлар номзоди	12.00.10-“Халқаро ҳуқуқ”	Д 005.15.01, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети, “AVENT ADVOKAT” адвокатлик фирмаси
90.	ЯХЯЕВА Камола Закировна	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.09-“Педиатрия”	Д.087.10.01, Тошкент педиатрия тиббиёт институти, Тошкент тиббиёт академияси
91.	ҚУЛЛИЕВ Истам Янгимуродович	Иқтисод фанлари номзоди	08.00.07-“Молия, пул муомаласи ва кредит”	Д.005.25.01, ЎзР Банк-молия академияси, Тошкент молия институти
92.	ҲАЙДАРОВА Равшанхон Тургуновна	Тиббиёт фанлари номзоди	14.00.03- “Эндокринология”	Д.087.81.01, Республика ихтисослаштирилган эндокринология ИАТМ, Тошкент врачлар малакасини ошириш институти

ПРОФЕССОРЛАР

№	Ф.И.Ш	Ихтисослик шифри ва номи ёки кафедра номи	Иш жойи
1.	АКИЛОВ Фарҳад Атауллаевич	14.00.40-“Урология”	Тошкент тиббиёт академияси
2.	НИЁЗМЕТОВА Роза Хасановна	13.00.05-“Ижтимоий-гуманитар фанларни ўқитиш методикаси”	Тошкент давлат педагогика университети
3.	РАСУЛОВ Дилмурод Мирза-Ахмедович	08.00.06-“Эконометрика ва статистика	Тошкент давлат иқтисодиёт университети
4.	РАСУЛОВ Тулкин Саттарович	“Халқаро молия институтлари” кафедраси	ЎзР Банк-молия академияси
5.	ТУРҒУНОВ Собитхон Тошпўлатович	13.00.01-“Педагогика назарияси ва тарихи”	Наманган давлат университети
6.	ХАЧАТУРЬЯН Станислав Валентинович	“Машиналар лойиҳалаш асослари” кафедраси	Тошкент темир йўл муҳандислари институти
7.	ЮЛДАШОВ Илхом Рузиевич	14.00.36-“Аллергология ва иммунология”	Тошкент педиатрия тиббиёт институти

Ихтисослашган кенгашларга тақдим этилган

ДИССЕРТАЦИЯЛАР ТЎҒРИСИДА МАЪЛУМОТЛАР *

Ҳимоя тўғрисидаги эълон матни таҳрири учун ихтисослашган кенгаш масъулдир

(маълумотларда талабгорлар томонидан ҳимоя қилинаётган ишнинг илмий янгилиги келтирилган)

Ушбу диссертацияларнинг ҳимоялари тўғрисидаги эълонлар
ОАК Веб-сайтида (www.vak.uz) берилган

(ихтисосликлар шифрлари бўйича чоп этилади)

ФАН ДОКТОРИ илмий даражасини олиш учун

Физика-математика фанлари

Кутлиев Учкун Отобоевич: «GaP ва муз монокристалларининг сиртини Ne^+ ва Ar^+ ионлари билан бомбардимон қилганда ионларнинг сочилишини ва сиртни кластер кўринишида чангланишини компьютерда моделлаштириш» (01.04.04) – ЎзР ФА Электроника институти (100125, Тошкент, Дўрмон йўли кўч., 33. Тел.: 262-79-40, факс: 262-87-67) (диссертация рус тилида)

Илмий маслаҳатчи: Н.Ю.Тураев

Иш бажарилган ташкилотлар: ЎзР ФА Электроника институти,
Урганч давлат университети

Оппонентлар: Т.Д.Раджабов, А.С.Балтенков, М.В.Кремков
Етакчи ташкилот: Тошкент давлат техника университети

Ишнинг мақсади - идеал ва нуқсонли икки таркибли GaP(100) и муз монокристаллари сиртларига кичик бурчак остида йўналтирилган ионларнинг сочилиши ва Au(111) сиртига қопланган муз қатламларининг кластерлар кўринишида чангланиш механизмларини ва қонуниятларини компьютерда моделлаштириш усули билан ўрганиш.

Молекуляр динамика ва жуфт тўқнашувлар яқинлашиши усуллари асосланган компьютер дастурларини модификация қилиш йўли билан сиртга кичик бурчак остида йўналтирилган ионларнинг монокристаллар сиртидан сочилиш ва монокристаллар сиртини чангланиш қонуниятларини ўрганиш учун моделлаштириш алгоритмлари ва дастурлари яратилди.

Идеал ва нуқсонли GaP(100) ва муз монокристаллари сиртларида кўп марта қайта фокусланган бошланғич энергияси $E_0 = 1,0 \div 5,0$ кэВ бўлган Ar^+ и Ne^+ ионларининг ўзига хос траекториялари аниқланган ва тушунтирилган. Монокристаллар сиртидан сочилган ионларнинг сочилиш коэффициенти ҳисобланди. Идеал ва нуқсонли GaP(100) ва муз монокристаллари сиртларига кичик бурчак ($\psi \leq 10^\circ$) остида йўналтирилган ионларнинг каналлардан чиқиш эффекти кузатилди. Сирт ости қатламларидаги каналлардан чиққан ионларнинг энергияси, траекторияларининг узунлиги, азимутал сочилиш бурчаги ва бу заррачаларнинг нишонларнинг атомлари билан тўқнашиш коэффициенти аниқланди. Au(111) сиртига қопланган муз қатламларининг чангланиши ўрганилди. Чангланган зарраларнинг масс-спектрида сув молекуласи, кластерлари ва металл таглик атомларига тегиш бўлган чўққилари аниқланди. Мусбат ва манфий киришма ионлари бўлган муз қатламининг чангланиш механизми ўрганилди. Муз қатламидаги киришма ионлар сув молекуласи билан қутбланган боғланиш ҳосил қилиши ва қатлам сиртини ионлар дастаси билан бомбардимон қилганда ионли кластерлар кўринишидаги чангланиш

* Диссертация ҳимоялари ҳақидаги материалларни «ОАК Бюллетени» журналида эълон қилиниши диссертация ишлари ижобий баҳоланганлигини ёки ОАК томонидан тан олинганлигини мутлақо билдирмайди.

кузатилди. Au(111) сиртига қопланган муз қатламларидан чангланган зарраларнинг кинетик энергиялари бўйича тақсимооти ҳисобланди ва тақсимоотнинг кичик энергиялар қисмидаги интенсив чўққини сув молекулаларининг кластерлари ҳосил қилиши аниқланди.

Аюханов Рашид Ахметович: «Экситон ва зоналараро резонанс соҳасида ҳажмий ва паст ўлчамли структураларнинг оптик ва деформация хоссалари» **(01.04.10)** – ЎзР ФА «Физика-Қуёш» ИИЧБ Физика-техника институти (100084, Тошкент, Бодомзор йўли кўч., 2-Б. Тел.: 233-12-71) (диссертация рус тилида)

Илмий маслаҳатчи: А.Ю.Лейдерман

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ФА Физика-техника институти

Оппонентлар: А.С.Бугаев, С.Х.Шамирзаев, Г.Гулямов

Етакчи ташкилот: Тошкент давлат техника университети

Ишнинг мақсади экситонли ва зоналараро резонанслар соҳасида ҳажимли кристалларда ва турли типдаги квант ўрали сверхрешеткаларда оптик-деформация ўзаро таъсир этиш назариясини яратишдир.

Сверхрешеткаларда квантли ўрасининг қалинлигини ҳисобга олган ҳолда ва қия чуқурликли квантли ўрали сверхрешеткаларда модификацияланган экситон резонансли частоталар яқинида резонанс диэлектрик сингдирувчанлик ва фотоэластиклик коэффицентларни топишнинг умумлашган услуби яратилди. Квантли ўралда экситонларнинг утириб қолиши ва сверхрешеткада максимал жойлашуви зичлиги экситонларининг ошишига боғлиқ равишда диэлектрик сингдирувчанлик ва фотоэластиклик коэффицентларининг салмоқли ошиши кўрсатилди. Сверхрешеткада квантли ўрасини ҳосил қилувчи қатламда турган ўзаро таъсирлашмайдиган электрон ва ковакларни экситонга ухшаш осциллятор деб қараш мумкинлиги кўрсатилди. Илк бор экситоннинг квант чуқурлигида утириб қолиши экситон ва зоналараро резонанс яқинида диэлектрик сингдирувчанлик ва фотоэластик коэффицентларнинг салмоқли ошишига олиб келишлиги кўрсатилди.

Тадқиқот натижалари яримўтказгич кристаллари оптик параметрларининг деформация уйғонишига сезgirlлиги тўғрисидаги билимларни кенгайтиради. Бу натижалар асосида экситон ва зоналараро резонанс соҳасида ишловчи ва анчагина кичик бошқарув қувватга ҳамда ташқи товуш сигналларига нисбатан катта сезgirlликка эга бўлган янги типдаги акустооптик курилмалар яратилиши мумкин.

Қаранг яна: А.М.Муралиев (04.00.22)

Биология фанлари

Қаранг: Д.А.Мусаходжаева (14.00.36)

Геология-минералогия фанлари

Нугманов Асхат Хабибуллович: «Амударё синеклизаси шимолий қисмининг нефть-газга истиқболлиги, нефть ва газ уюмларининг ҳамда тутқичларининг ҳосил бўлиш қонуниятлари» **(04.00.17)** - Нефть ва газ конлари геологияси ҳамда қидируви институти (100059, Тошкент, Шота Руставели кўч., 114. Тел.: 250-92-15, факс: 250-92-15) (диссертация рус тилида)

Илмий маслаҳатчи: А.Р.Хўжаев

Иш бажарилган ташкилот: Нефть ва газ конлари геологияси ҳамда қидируви институти ОАЖ

Оппонентлар: Т.Л.Бобожонов, А.Г.Ибрагимов, Р.Н.Ибрагимов

Етакчи ташкилот: ЎзР ФА Геология ва геофизика институти

Ишнинг мақсади Бухоро-Хива ва Жануби-Ғарбий Ҳисор нефть-газли регионларининг тектоник ривожланиш тарихини, ҳамда чўкинди қопламида ва хусусан, юра даври чўкинди қопламида жинсларнинг тўпланиш шароитларини тавсифлаш, юра даври ётқизикларида нефть ва газнинг маҳсулдор тутқичлари ва уюмлари шаклланишининг қонуниятларини ва вақтини асослаш, нефть-

газлилик истиқболини баҳолаш ва геологик-разведка ишларининг асосий йўналишларини белгилашдан иборат.

Чўкинди қопламаси бўлимлари палеотектоник таҳлил қилиниб, юра даври ётқиқиқларидаги конлар юра даврида пайдо бўлиб палеоген асри охиригача конседиментацион узилишлар билан ривожланган тутқиқларга тўғри келиши аниқланди. Ўрганиб чиқилган тутқиқларнинг катта қисмининг маҳсулсизлиги уларнинг неоген даврида регионал миграция ниҳоясига етгач пайдо бўлганлиги билан боғлиқ. Мезозой ва кайнозой эрасида суяқ ва газсимон УВ миграцияси ривожланишида ҳамда нефтли ва газли жинсларнинг ҳосил бўлишида регионал тектоник ҳаракатларнинг аҳамияти тавсифланади. Регионларнинг юра ва бўр даври ётқиқиқларидаги нефть, газ ва конденсатнинг башоратли ресурслари баҳоланди. Нефть ва газ учун биринчи навбатда геологик-разведка ишлари амалга ошириладиган участкалар ва зоналар ажратилди.

Бурғилаш маълумотлари бўйича аниқланган тутқиқларнинг маҳсулдорли тўғрисидаги қонуниятдан фойдаланиб узоқ ривожланиш мобайнида ҳосил бўлиши мумкин бўлган мобайнида тутқиқлар зоналари ва участкаларини аниқлашда фойдаланилади. Унинг асосида тайёрланган структураларнинг маҳсулдорлигини башорат қилиш методикаси тавсия этилади. Мавжуд гипотезалардан фарқ қиладиган денгиз галогенезининг янги схемаси ишлаб чиқилди. Туз остидаги карбонат ётқиқиқларида нефть-газ ҳосил қиладиган жинслар пайдо бўлишида галогенезнинг бошланғич босқичининг роли асосланди.

Муралиев Абдирашит Муркамилович: «Тян-Шан зилзила ўчоқларининг сейсмологияси» **(04.00.22-физика-математика фанлари)** – ЎЗР ФА Сейсмология институти (100128, Тошкент, Зулфияхоним кўч., 3) (диссертация рус тилида)

Илмий маслаҳатчи: К.А.Абдрахматов

Иш бажарилган ташкилот: Қирғизистон Республикаси МФА Сейсмология институти

Оппонентлар: Р.С.Ибрагимов, А.М.Сайипбекова, А.И.Ходжиметов.

Етакчи ташкилот: Қозоғистон Республикаси Сейсмология институти

Ишнинг асосий мақсади Тян-Шан ер қобиғининг деформацияланиш механизми ва кучланганлик ҳолатининг сеймотектоник моделини қуриш, ер қобиғи кучланганлик ҳолати билан энергия миқдори бўйича зилзилалар тақсимланиши ўртасидаги боғлиқликларни аниқлаш ва таклиф қилинган модел асосида Қирғизистон ҳудудининг сейсмик хатарлилик даражаларини прогностик баҳолашдан иборат.

Ишда қобиқ зилзилалари тўпламининг кинематик (зилзила ўчоқлари механизми) ва статистик (сейсмик режим) хусусиятларини биргаликда таҳлиллаш усули ишлаб чиқилган. Ишда илк бор зилзила ўчоқлари механизми, сейсмик режим ҳамда сеймотектоник деформациялар ва кучланганлик ҳолатлари Тян-Шан ер қобиғи учун биргаликда таҳлил қилинган. Тян-Шан ҳудуди учун тўртта турли деформацияланиш турлари: горизонтал сиқишдаги кўтарилиш, вертикал сиқишдаги кўтарилиш, вертикал тортилишдаги чуқурлашиш ва горизонтал тортилишдаги чуқурлашиш шакллари ажратилган. Зилзила ўчоқлари механизми, сеймотектоник деформациялар, ер қобиғи кучланганлик ҳолатлари ва сейсмик майдоннинг макон ва вақтда ўзгаришидан зилзила ўчоқларининг сейсмологияси ва Тян-Шан зилзилалари физикасининг илмий асослари ривожлантирилган. Тян-Шан бўйича сейсмологик материаллардан фойдаланиб деформацияланиш механизмини ва ер қобиғи кучланиш кўринишларини аниқлаш методи региондаги бошқа сейсмик ҳавфли ҳудудларнинг замонавий сеймотектоник ҳаракатларини ўрганишда ўз амалий аҳамиятига эга.

Техника фанлари

Қосимов Каримжон: «Қишлоқ хўжалик ва мелиорация машиналари деталлари ресурсини оширишнинг технологик асослари» **(05.20.03)** – Тошкент ирригация ва мелиорация институти (100000, Тошкент, Қори-Ниёзий кўч., 39. Тел.: 237-19-31, факс: 233-09-19) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий маслаҳатчи: Т.С.Худойбердиев

Иш бажарилган ташкилот: Андижон қишлоқ хўжалик институти

Оппонентлар: Ш.А.Шообидов, С.Н.Шамшетов, К.К.Нуриев

Етакчи ташкилот: «Ўзагромушсервис» уюшмаси

Ишнинг мақсади: Кукунсимон композицион материалларни пайвандлаб қоплаб қайта тиклаш орқали ейилган деталларнинг ресурсини оширишнинг технологик асосларини яратиш.

Қуйидаги янги илмий натижалар олинди:

- ишқаланиш жуфти бирикмалари ресурсини машинанинг икки ва ундан ортиқ таъмирлашлараро ресурсига тенг ортишини таъминловчи деталнинг ейилишга чидамлилиги кўрсаткичлари ва уларнинг асосланган қийматлари;
- кукунсимон композицион материаллардан контакт пайвандлаб қатлам олиш кўрсаткичларининг уларга таъсир этувчи омилларга боғлиқ равишда ўзгариш қонуниятлари;
- шакллантирилган кукунсимон композицион материаллардан олинган пайванд қатламнинг режим ва технологик кўрсаткичларини ифодаловчи аналитик ва график боғланишлар;
- қишлоқ хўжалик ва мелиорация машиналари деталларининг ресурсини орттирувчи кукунсимон композицион материаллардан олинган пайванд қатламнинг гетероген структураси;
- шакллантирилган кукунсимон композицион материаллардан олинган пайванд қатламнинг таркиби ва хоссаларини асослаш устида ўтказилган тадқиқотларнинг натижаларини ифодаловчи боғланишлар.

Иқтисод фанлари

Мухитдинова Умидахон Саидахаровна: «Иқтисодиётни модернизациялаш шароитида мева-сабзавотчилик маҳсулотлари бозорини ривожлантириш йўналишлари» **(08.00.04)** – ЎзР Банк-молия академияси (100000, Тошкент, Ҳ.Орипов кўч., 16. Тел.: 237-54-01) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий маслаҳатчи: Б.К.Ғойибназаров

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат иқтисодиёт университети

Оппонентлар: Р.В.Абдуллаев, Ғ.Х.Қудратов, Ф.Х.Назарова

Етакчи ташкилот: ЎзР Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги

Ишнинг мақсади: миллий иқтисодиётни модернизациялаш шароитида мева-сабзавот ва узум маҳсулотлари бозорини барқарор ривожлантириш, иқтисодий самарадорлигини оширишга қаратилган илмий таклиф ва амалий тавсиялар ишлаб чиқишдан иборат.

Олинган натижалар ва уларнинг янгилиги:

- мева-сабзавот ва узум маҳсулотлари бозорининг хусусиятлари ва ривожланиш тенденциялари аниқланди;
- мева-сабзавот ва узум маҳсулотлари бозорининг ривожлантириш омилларининг таъсир механизми асослаб берилди;
- мева-сабзавотчилик ва узумчилик маҳсулотларининг рақобатбардошлигини оширишга қаратилган илмий таклифлар ишлаб чиқилди;
- мева-сабзавот ва узум маҳсулотлари экспортини ривожлантиришнинг устувор йўналишлари ишлаб чиқилди;
- мева-сабзавотчилик маҳсулотларини маркетинги тизимини такомиллаштириш йўллари таклиф қилинди;
- республика мева-сабзавотчилик ва узумчилик бозорини ривожлантиришда синергик самарадорликни баҳолаш услугиётини қўллаш бўйича илмий тавсиялар ишлаб чиқилган.

Абдурахманов Одил Қаландарович: «Ўзбекистон Республикасида меҳнатни муҳофаза қилишни бошқариш комплекс тизимини шакллантириш ва унинг самарадорлиги» **(08.00.13)** – Тошкент давлат иқтисодиёт университети (100003, Тошкент, Ўзбекистон шоҳ кўч., 49. Тел.: 245-24-44) (диссертация рус тилида)

Илмий маслаҳатчи: Д.Н.Рахимова

Иш бажарилган ташкилот: Давлат ва жамият қурилиши академияси

Оппонентлар: С.С.Ғуломов, М.Л.Турсунходжаев, А.Э.Ишмухамедов

Етакчи ташкилот: ЎзР ФА Иқтисодиёт институти

Ишнинг мақсади: Ўзбекистон Республикасида бозор иқтисодиётини ривожлантириш шароитида меҳнатни муҳофаза қилиш ва касбий хавфларни ижтимоий суғурталаш комплекс тизимини бошқаришни шакллантириш.

Диссертация тадқиқоти давомида эришилган илмий натижалар қуйидагилардан иборат ва уларнинг янгилиги: муносиб меҳнат концепциясини амалга оширишда меҳнатни муҳофаза

қилишнинг ўрни аниқланди ҳамда муносиб меҳнат хусусиятининг мақсадли йўналишига аниқлик киритилди; "меҳнатни муҳофаза қилишни бошқариш" тушунчасининг тизимли белгилари таснифига тааллуқли қисмига аниқлик киритилди, бу мазкур соҳада асосли бошқарув қарорлари қабул қилишга комплекс ёндашиш имконини беради; меҳнатни муҳофаза қилишни бошқаришда давлатнинг роли аниқланди ҳамда меҳнатни муҳофаза қилишни бошқариш комплекс тизимининг ташкилий чизмаси таклиф этилди, бу ҳам макро-, ҳам микродаражаларда меҳнатни муҳофаза қилиш соҳасидаги сиёсатни амалга оширишни таъминлашга хизмат қилади; мамлакат хўжалик фаолиятида бозор ўзгаришлари таъсирида меҳнат шaroитлари ва меҳнатни муҳофаза қилишнинг ҳолатини аниқлайдиган омилларнинг ўзаро боғлиқ тизими ишлаб чиқилди; иш берувчилар, ходимлар, касаба уюмлар ва давлат ўртасида меҳнатни муҳофаза қилиш ва ижтимоий суғурталашни бошқариш комплекс тизимини шакллантиришда ижтимоий шерикликнинг зарурати исботланди; касбий хавфларни бошқариш тизимини яратиш зарурати асосланди ҳамда ижтимоий ва касбий хавфларни суғурталаш институтини такомиллаштириш, актуар ҳисоб-китоблар асосида суғурта мажбуриятлари ва уларни қоплаш ресурслари эквивалентлигини таъминлаш бўйича таклифлар ишлаб чиқилди.

Амалий аҳамияти: тадқиқот натижаларидан меҳнат муҳофазасини бошқариш, қонунчилик ташаббусларини ўрганиб чиқиш борасидаги ишларни такомиллаштириш муаммолари юзасидан таҳлилий ва башорат материалларини тайёрлашда, мутахассисларни ўқитиш соҳасидаги ўқув дастурларини тузишда фойдаланиш мумкин.

Юридик фанлар

Рузметов Хайрулло Ибадуллаевич: «Ўзбекистонда маҳаллий ижро ҳокимияти органлари фаолиятининг ташкилий-ҳуқуқий асослари» **(12.00.02)** – Тошкент давлат юридик институти (100047, Тошкент, Сайилгоҳ кўч., 35. Тел.: 233-41-09. Факс: 233-37-48) (диссертация рус тилида)

Илмий маслаҳатчи: А.Т.Тўлаганов

Иш бажарилган ташкилот: Давлат ва жамият қурилиши академияси

Оппонентлар: О.Т.Хусанов, Ҳ.Т.Одилқориев, Б.Э.Жўраев

Етакчи ташкилот: Самарқанд давлат университети

Ишнинг мақсади маҳаллий ижро ҳокимияти органлари фаолиятини ташкилий-ҳуқуқий асосларини назарий ва амалий жиҳатларини комплекс ўрганиш; ривожланиш тенденциясини аниқлаш; ривожланган хорижий давлатларни тажрибасини таҳлил қилиш ва уларни бизнинг давлатчилигимиз шароитида қўллаш мумкин бўлган қирраларини аниқлаш; шу асосда маҳаллий ижро ҳокимияти органлари фаолиятини самарадорлигини ошириш бўйича илмий асосланган таклиф ва тавсияларни ишлаб чиқишдан иборат.

Тадқиқотнинг илмий янгилиги шундан иборатки, Ўзбекистон Республикаси ҳуқуқий фанида маҳаллий ижро ҳокимияти органлари фаолиятининг ташкилий-ҳуқуқий асосларининг муаммолари комплекс тарзида илк бор кўриб чиқилди. Уларни ташкил этилиши ва фаолиятининг сиёсий, ҳуқуқий, иқтисодий, ижтимоий жиҳатларини таҳлили ўтказилди. Объект Ўзбекистонни демократик ҳуқуқий давлат қуриш ва кучли фуқаролик жамиятини барпо этишга йўналтирилган янги сиёсий дастурини амалга оширишни инобатга олган ҳолда тадқиқ қилинган.

Ишлаб чиқилган назарий хулосалар ва амалий таклифлар маҳаллий ижро ҳокимияти органлари фаолиятини ташкил этиш вазифасини ҳал қилишда фойдаланилиши мумкин, шунингдек ишнинг негизида уларни ҳуқуқий мақомини ривожлантириш истиқболларининг йўллари кўрсатувчи ғоялар илгари сурилган.

Тиббиёт фанлари

Таджиев Ботир Мирхашимович: «HBV ва HCV инфекцияларнинг клиник тахисоти ва молекуляр-генетик хусусиятлари» **(14.00.10)** – ЎзР ССВ Эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар ИТИ (100133, Тошкент, Решетов кўч., 2. Тел.: 243-36-05) (диссертация рус тилида)

Илмий маслаҳатчи: А.Х.Закирходжаев

Иш бажарилган ташкилотлар: Тошкент педиатрия тиббиёт институти,

ЎзР ССВ Вирусология ИТИ

Оппонентлар: Ф.И.Иноятова, Л.Н.Туйчиев, С.Х.Вафакулов

Етакчи ташкилот: Иркутск давлат тиббиёт университети

Ишнинг мақсади: Гепатит В ва С вирусларининг молекуляр-генетик хусусиятларини аниқлаш ва бу кўрсаткичларни ўтқир гепатит В, сурункали гепатит В, С ва микст В+С гепатитларнинг ташхисига, клиник кечишига ва оқибатларига аҳамиятини ўрганиш.

Илк бора ўтқир ва сурункали В,С ҳамда В+С микст-гепатитларда HBV вируси мутацияси натижасида ҳосил бўлган касалликнинг HBeAg-негатив ва оккульт шакллари учраб туриши ўрганилди. Замонавий босқичда СВГВ, СВГС, ҳамда В+С микст гепатитларнинг серологик ва молекуляр-генетик ташхис қилиш усуллари имкониятлари аниқланди. СВГВ, СВГС, ҳамда В+С микст гепатитларда вируснинг молекуляр-генетик хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда ташхисот алгоритми ишлаб чиқилди. Вируснинг генотипига боғлиқ серологик атипик СВГВ, СВГС, ҳамда В+С микст гепатитларда беморлар қони ва жигарида HBV ДНК, HCV РНКни аниқлашда молекуляр-генетик усулларнинг аҳамияти юқорилиги исботланди, ушбу кўрсаткичлар бошқа лаборатор текширув усуллари билан биргаликда инфекцион жараёни ташхислаш, жараён характерини аниқлашга ёрдам беради. СВГВ, СВГС, ҳамда В+С микст гепатит беморларига жигар пункцион биопсиясининг ўтказилиши зарурлиги асослаб берилди. Бу, айниқса, гепатитнинг оккульт шаклларида нафақат патологик жараёнинг фаоллигини, касаллик даврини аниқлаш учун қолаверса касалликнинг этиологияси ҳамда оқибатларини вируснинг молекуляр-генетик хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда аниқлашга ёрдам беради. В+С микст гепатитлар кўп тарқалганлиги, ҳамда атипик серологик кўринишга олиб келувчи вирус мутациялари кўплигини ҳисобга олиб ҳар бир СГ беморида барча серологик, молекуляр-генетик маркерларни аниқлаш мақсадга мувофиқдир. Молекуляр-генетик ва серологик усуллар мажмуаси нафақат вирусни аниқлаш, балки бемор қони ва жигар тўқимасида маркерлар борлигига қараб касаллик кечиши ва оқибатини башоратлашга ҳам ёрдам беради.

Беркинов Улугбек Бозорбаевич: «Видеоторакоскопик амалиётларни яратиш ва такомиллаштириш» (14.00.27) – Тошкент тиббиёт академияси (100109, Тошкент, Фаробий кўч., 2. Тел.: 150-78-25) (диссертация рус тилида)

Илмий маслаҳатчи: Ш.И.Каримов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Оппонентлар: С.И.Емельянов, В.Д.Паршин, А.Е.Аталиев

Етакчи ташкилот: Республика ихтисослаштирилган хирургия маркази

Ишнинг мақсади – видеоторакоскопик амалиётлар бажарилиши уринилаётган беморларда техник, тактик ва даволаш йўллари яратиш ва такомиллаштириш орқали уларни натижаларини яхшилаш.

Иш асосида 452 та беморларда даво ва текширув давомида уринилган 499 видеоторакоскопик амалиётлар (ВТА) натижалари таҳлили ётади. Беморлар шартли равишда икки гуруҳга бўлинган: назорат гуруҳи – ВТА стандарт усули бўйича бажарилган 210 бемор ва асосий – ВТА киритилган янгиликлар ва такомиллаштиришлар асосида бажарилган 242 бемор.

Ўтказилган текширув ВТА назорат ва асосий гуруҳларда акс эттирилган бир неча хил патологияларда самарадорлигини тасдиқлади. Шунга қарамай назорат гуруҳида бажарилган ВТА етарлича самарадорсизлик факторлари аниқланган ва илмий тасдиқланган. Шунинг билан ҳисобга олиб асосий гуруҳ беморларда техник, тактик ва даволаш яратишлар ва такомиллаштиришлар киритилган: ЭХМ учун ВТА бажариш шароитини баҳоловчи программа яратилган ва унинг асосида кўкрак қафасининг тузилиши ва патологик жараёнинг жойланишига қараб ВТА бажарилишида троакарларнинг оптимал киритиш зоналари аниқланган; видеоассистланган эхинококкэктомия бажарилишида эхинококк бўшлиғини янги капитонаж усули яратилган ва у математик йўли орқали асосланган, ундан ташқари эхинококк бўшлиқларини оптимал капитонаж усуллари аниқланган; кўкрак симпатэктомиясини бўлажак эффектини янги башорат қилиш усули таклиф этилган; Рейно синдроми билан хасталанган беморларда операциядан олдинги даврда пульс-терапия ўтказиш тавсия этилганг ва ундан ташқари 4 даражали оёқ-қўл ишемияли ушбу беморларда видеоторакоскопик симпатэктомиянинг бажарилиши такомиллаштирилган. Буларнинг ҳаммаси асосий гуруҳ беморларда уринилган ВТА 99,2% ҳолларда очиқ усулга ўтмасдан бажаришга, амалиётдан кейинги асоратлар сонини 30 (12,9%) дан 12 (4,5%) гача камайтиришга, эрта амалиётдан кейинги даврда торакотомия бажармасликга ва ВТА ўрта бажариш вақтини $63,7 \pm 4,2$ мин дан $48,5 \pm 2,4$ мин гача қисқартиришга олиб келди.

Мусаходжаева Дилорам Абдуллаевна: «Аёлларда ҳомиладорликдан ташқари ва ҳомиладорлик пайтида нормал ҳолатда ва ноқулай омиллар таъсир

этганда иммунобиологик кўрсаткичлар» **(14.00.36-биология фанлари)** - ЎзР ФА Иммунология институти (100060, Тошкент, Я.Фуломов кўч., 74. тел/факс: 133-08-55) (диссертация рус тилида)

Илмий маслаҳатчи: Т.У.Арипова

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ФА Иммунология институти

Оппонентлар: Н.А.Нуралиев, Ю.К.Жабборова, Б.А.Садыков

Етакчи ташкилот: Тошкент педиатрия тиббиёт институти

Ишнинг мақсади: Аёлларда ҳомиладорликдан ташқари ва ҳомиладорлик пайтида нормал ҳолатда ва ноқулай омиллар таъсир этганда иммун тизим хужайравий ва гуморал бўғини ҳамда цитокинлар мақоми кўрсаткичларини ўрганиш.

Репродуктив ёшдаги амалий соғлом аёллар ҳайз циклига боғлиқ ҳолда узгарувчи яллиғланиш олди (IL-1B, IL-6, TNF α , IFN γ) яллиғланишга қарши (IL-4, IL-10) цитокинлари ва ўткир фаза оқсилларининг циклик синтези биринчи марта аниқланди. Лютеин фазада апоптоз жараёнининг активацияси биринчи марта кўрсатилди, бу Ҳайз циклининг шу фазасида антраль фолликулларнинг қайта ривожланишида ката аҳамиятга эга. Тухумдонда пролифератив жараёнлар ривожланишига TNF α нинг юкори даражаси ингибирловчи таъсири аниқланди. Шикастловчи омиллар таъсирида иммунитет тизимида бузилишлар рўй беради, бу эса туғиш ёшидаги аёллар репродуктив функциясида акс этади. Ҳомиладорлик физиологик кечишининг гестация динамикасида цитокинлар ўзгаришини ҳисобга олган ҳолдаги иммунологик характеристикаси биринчи марта берилди.

Туғруқ фаолиятида яллиғланишга қарши цитокинларнинг даражаси камайиши ва яллиғланиш олди цитокинларининг даражаси кутарилиши биринчи марта кўрсатилди.

Ҳомиладорлик даврида иммунологик толерантликни ушлаб туришда яллиғланишга қарши ва яллиғланиш олди цитокинларини даражаси нисбати аҳамиятли рол ўйнаши аниқланди, яллиғланиш олди ва яллиғланишга қарши цитокинларнинг баланси бузилиши ҳомиладорлик вақтида иммунологик толерантлик ечилиши ва трофобласт ёки плацента кўчишига олиб келиши кўрсатилди.

Убайдуллаева Камола Маратовна: «Ўзбекистонда сурункали обструктив ўпка касаллиги шаклланишининг клиник-патогенетик жиҳатлари ва унинг мажмуавий давосини мукаммаллаштириш» **(14.00.43, 03.00.04)** – ЎзР ССВ Республика ихтисослаштирилган Фтизиатрия ва пулмонология ИАТМ (100086, Тошкент, Алимов кўч., 1. Тел.: 278-04-70) (диссертация рус тилида)

Илмий маслаҳатчилар: Ш.У.Исмаилов, К.С.Казаков

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ССВ Республика ихтисослаштирилган
Фтизиатрия ва пулмонология ИАТМ

Оппонентлар: Д.Х.Махмудова, А.П.Аляви, А.А.Абидов

Етакчи ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Ишнинг мақсади: Ўзбекистонда СОЎК шаклланишининг концептуал моделини асослаш ва унинг асосида касалликни барқарорлаштириш ва беморлар ҳаёт сифатини оширишга қаратилган даволаш стратегиясини ишлаб чиқиш.

СОЎК билан хасталанган 174 беморларни комплекс клиник текшириш асосида Ўзбекистоннинг ҳудудий хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда СОЎКнинг шаклланиши ва ривожланишининг концептуал модели ишлаб чиқилди, бу СОЎКнинг шаклланивчи типини, касалликнинг кечишини ва оқибатини олдиндан аниқлайди. Бунда алмашинув жараёнлари, газ алмашинуви ва кислород транспорт тизими бузилишлари билан намоён бўлувчи бир-бирига боғлиқ чуқур ўзгаришлар шаклланишига хлорорганик брикмалар (ХОБ) таъсири акс эттирилган.

Кислород ташиш тизими функциялари, эритроцит даражасида гликолитик ва ферментатив жараёнлар, ҳамда ишлаш қобилияти ва газлар алмашинувининг пасайишига сабаб булувчи фиброзланиш жараёнининг ҳосил бўлиши томон йўналтирилган коллаген алмашинувининг бузилишларида ХОБ нинг узок токсик таъсири оқибатлари акс эттирилган.

Респиратор мушаклар толиқиши индексининг ва жисмоний юкламага толерантликнинг пасайиши, гипоксемия, гиперкапния ва тана вазни индекси даражалари билан боғлиқ касалликнинг нохуш оқибати мезонлари илк бор ишлаб чиқилиб, улар касалликнинг ўта оғир босқичидаги 41,4% беморларда нохуш оқибатни башорат қилишга имкон беради.

СОЎКни даволашнинг янги йуналиши – патогенетик бузилишларни ва нафас мушаклари функционал фаоллигини тикловчи, шунингдек касаллик ривожланишини олдини оловчи ва ҳаёт сифати оқибатларини яхшиловчи антигипоксантик ва метаболик терапия, ҳамда нафас мушаклари стимуляцияси ишлаб чиқилди.

Арипов Орифжон Абдумаликович: «Гепатитларда хужайра ўлимининг молекуляр механизмлари ва уларни тиклаш йўллари» (14.00.46, 03.00.04) - Тошкент тиббиёт академияси (100047, Тошкент, Тараққиёт кўч., 103) (диссертация рус тилида)

Илмий маслаҳатчи: Ф.И.Иноятова

Иш бажарилган ташкилот: Республика ихтисослаштирилган педиатрия ИАТМ

Оппонентлар: А.И.Камилов, Т.С.Саатов, О.В.Шамшева

Етакчи ташкилотлар: РТФА Биотиббйёт кимёси ИТИ,
Тошкент педиатрия тиббйёт институти

Ишнинг мақсади: жигарнинг ўткир ва сурункали шикастланишларида гепатоцитлар ўлими механизмлари ва уларнинг тикланишини апоптоз ва некроз нуқтаи назарида ўрганиш, гепатоцитлар шикастланишларининг структур-биохимик ва клиник патофизиологик маркерларини излашдан иборат. Сурункали гепатитларнинг диагностикаси, давоси ва кечишини баҳоловчи усулларни такомиллаштириш.

Болаларда гепатитлар кечишини баҳоловчи патогенетик механизмлар бўлиб, гепатоцитларнинг ўлиш йўллари ичида некроз йўлининг устун бўлиши хисобланади. Некроз йўлининг апоптоз йўлидан устун бўлишини таъминловчи маркерлари бўлиб цитолитик синдромнинг яққоллик даражаси, Т-хужайра звеноси имунитети функционал ҳолатининг пасайиши CD-95, NO маҳсулотлари ва ФНО – α миқдорининг ортиши кузатилади.

Жигарнинг экспериментал шароитда шикастланишларида гепатоцитлар янгиланишини белгилловчи P53 ва PCNA специфик оқсиллари экспрессиясининг бузилиши кузатилади. Жигарнинг сурункали токсик шикастланишларида жигар хужайралари ўлимининг юқори миқдорда бўлишига қарамасдан, жигар хужайраларининг митотик фаоллиги паст даражада қолади ва бу эса апоптоз жараёнининг некроз жараёнидан устунлик қилаётганлигини билдиради.

Аниқланишича ўткир ва айниқса сурункали гепатитларни даволашнинг илғор принциплари бўлиб гепатоцитлар ўлимининг некроз йўлини апоптоз йўлига айлантириш, апоптоз ва жигар хужайралари янгиланишини таъминлаб турувчи хужайра ўлимининг физиологик йўлини қайта тиклаш ётади.

ФАН НОМЗОДИ илмий даражасини олиш учун

Физика-математика фанлари

Зуннунов Рахимжон Темирбекович: «Чегараланмаган ва чегараланган соҳаларда аралаш типдаги тенглама учун чегаравий масалалар» (01.01.02) – ЎзР ФА Математика ва информацион технологиялар институти (100125, Тошкент, Дўрмон йўли кўч., 29. Тел.: 262-75-44, факс: 262-73-57) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: А.Қ.Ўринов

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ФА Математика ва информацион
технологиялар институти

Оппонентлар: Б.И.Исломов, А.Р.Хошимов

Етакчи ташкилот: РФА Кабардин-Балкар илмий маркази Татбиқий математика
ва автоматлаштириш ИТИ

Мавзунинг долзарблиги. Аралаш типдаги тенгламалар - хусусий ҳосилали дифференциал тенгламалар назариясининг янги ва жадал ривожланаётган йўналишларидан бири ҳисобланади. Бундай тенгламалар синфига ва нолокал чегаравий масалаларга қизиқиш олинган натижаларнинг назарий аҳамиятга эга эканлиги билан ҳамда уларнинг кўплаб тадбиқлари газодинамикада ва гидродинамикада, қаттиқ жисмлар физикасида, математик биологияда ва билимнинг бошқа соҳаларида мавжудлиги билан изоҳланади.

Ишнинг асосий мақсади аралаш типдаги тенглама учун чегараланмаган ва чегараланган соҳаларда нолокал чегаравий масалаларни қўйиш ва тадқиқ қилиш.

Олинган натижалар ва уларнинг янгилиги.

- юқори ярим текислик ва характеристик учбурчақдан ташкил топган соҳада аралаш типдаги тенглама учун А.М. Нахушев шартларига ўхшаш шартлар билан берилган силжишли чегаравий масалаларни бир қийматли ечилиши исботланган;
- эллиптик қисми вертикал ярим полосадан ёки тўғри тўртбурчақдан, гиперболик қисми эса характеристик учбурчақдан ташкил топган аралаш соҳаларда аралаш типдаги тенглама учун бир чегаравий характеристикада нолокал шарт берилган чегаравий масалалар ечимининг мавжудлиги ва ягоналиги исботланган;
- горизонтал ярим полоса ва чегараланмаган характеристик учбурчақдан ташкил топган соҳада аралаш типдаги тенглама учун чегаравий характеристикада нолокал шарт билан берилган чегаравий масаланинг бир қийматли ечилиши исботланган ;
- ярим текисликда, тўғри тўртбурчақда, вертикал ва горизонтал ярим полосаларда эллиптик типдаги тенглама учун Хольмгрен масаласига ўхшаш айрим масалаларнинг ечимлари топилган.

Каримов Камолиддин Тўйчибоевич: «Иккита сингуляр коэффициентга эга бўлган аралаш типдаги тенгламалар учун ички-чегаравий масалалар» (01.01.02) – ЎзР ФА Математика ва инфор­мацион технологиялар институти (100125, Тошкент, Дўрмон йўли кўч., 29. Тел.: 262-75-44) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: А.Қ.Ўринов

Иш бажарилган ташкилот: Фарғона давлат университети

Оппонентлар: Ж.О.Тохиров, А.М.Нагорный

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Мавзунинг долзарблиги. Аралаш типдаги тенгламалар назарияси хусусий ҳосилали дифференциал тенгламалар назариясининг жадал ривожланаётган йўналишларидан бири ҳисобланади. Бундай тенгламалар синфига қизиқиш олинган натижаларнинг назарий аҳамиятга эга эканлиги билан ҳамда уларнинг жуда кўп тадқиқлари газ ва гидродинамикада, сиртнинг чексиз кичик эгилиши назариясида ва ўзгарувчи ишорали эгилишга эга бўлган қатлам назариясида, яхлит муҳит механикасининг турли бўлимларида ва билимнинг бошқа соҳаларида мавжудлиги билан изоҳланади. Сўнгги йиллардаги тадқиқотлар ҳам шуни кўрсатадики, бундай тенгламалар биологик жараёнларни моделлаштирилишида асос ҳисобланади.

Ишнинг асосий мақсади иккита сингуляр коэффициентга эга бўлган аралаш типдаги тенгламалар учун ички-чегаравий масалалар тадқиқотидан иборат.

Олинган натижалар ва уларнинг янгилиги: Иккита сингуляр коэффициентга эга бўлган аралаш типдаги тенглама учун янги ички-чегаравий масалалар ва хос қиймат ҳақидаги масалалар қўйилган. Регуляр ва умумлашган ечимлар синфида қўйилган масалаларнинг бир қийматли ечилиши исботланган, қўйилган хос қиймат ҳақидаги масалаларнинг хос қийматлари ва хос функциялари топилган.

Юлдашева Асал Викторовна: «Жуфт тартибли аралаш типдаги тенгламалар учун тўғри ва тескари масалалар» (01.01.02) – ЎзР ФА Математика ва инфор­мацион технологиялар институти (100125, Тошкент, Дўрмон йўли кўч., 29. Тел.: 262-75-44, факс: 262-73-57) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Д.Аманов

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ФА Математика ва инфор­мацион технологиялар институти

Оппонентлар: О.Р.Холмухамедов, Б.Ж.Қодирқулов

Етакчи ташкилот: Урганч давлат университети

Мавзунинг долзарблиги. Реал дунёдаги тараққиётларнинг математик моделлаштириш хусусий ҳосилали тенгламалар учун бошланғич-чегаравий, тўғри ва тескари масалаларга келтирилади. Аралаш типдаги тенгламалар учун чегаравий масалаларни ўрганиш хусусий ҳосилали дифференциал тенгламалар назариясининг долзарб йўналишларидан бири ҳисобланади. Шу кунга қадар жуфт тартибли аралаш типдаги тенгламалар учун тўғри ва тескари масалалар ўрганилмаган.

Ишнинг мақсади: Жуфт тартибли тенгламалар ва аралаш типдаги жуфт тартибли тенгламалар учун тўғри ва тескари масалаларни қўйиш ва тадқиқ қилиш.

Олинган натижалар ва уларнинг янгилиги: Тўғри тўртбурчакли соҳада жуфт тартибли тенгламалар ва аралаш типдаги жуфт тартибли тенгламалар учун тўғри масалаларнинг соҳа

ўлчамларига боғлиқ ҳолда бир қийматли регуляр ечимининг мавжудлиги кўрсатилган. Қаралаётган тўғри масалаларнинг кучли ечимга эгаллиги исботланиб, спектрал хоссалари ўрганилган. Айрим тўғри масалаларнинг ечими учун априор баҳо олинган. Жуфт тартибли тенгламалар ва аралаш типдаги жуфт тартибли тенгламалар учун қўйилган тескари масалалар учун ягоналик ва мавжудлик теоремалар исботланган.

Мирзоев Акмал Аҳадович: «Қаттиқ заррачалар ёнаётган икки фазали струяларни моделлаштириш» (01.02.05) – ЎзР ФА Механика ва иншоотлар сейсмик мустаҳкамлиги институти (100125, Тошкент, Академшаҳарча, Дўрмон йўли кўч., 31. Тел.: 262-71-52) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Я.Д.Ходжаев

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент темир йўл муҳандислари институти

Оппонентлар: И.Қ.Хўжаев, Ф.Алиев

Етакчи ташкилот: ЎзР ФА Самарқанд бўлими Минтақавий муаммолар комплекс ИТИ

Ишнинг мақсади: Қаттиқ заррачаларнинг турбулент струя оқимларда аралашуви ва ёниши жараёнларини ўрганиш учун адекват математик моделини, уни ечишнинг самарали сонли усулини ишлаб чиқиш.

Ишда икки фазали струяларда кўмир заррачалари ёнишининг соддалаштирилган, ўзаро киришувчи муҳитлар назарияси асосидаги математик модели қурилган ва олинган дифференциал тенгламалар системасини ечиш учун самарали сонли усул ишлаб чиқилган. Икки фазали струяларда кўмир заррачаларининг диффузион ёниши ҳамда чекли тезликда кимёвий реакцияга киришиши жараёнлари турбулент чегаравий қатлам назарияси яқинлашуви асосида тадқиқ қилинган.

Олинган натижалар, ҳамда ёқилғи ва ҳаво сарфининг критик нисбатларини аниқлаш учун ишлаб чиқилган усул кўмир ёқилғисини ёқишнинг экологик ва иқтисодий мақсадга мувофиқ режимларини ташкил этиш имконини беради. Реакция маҳсулини узлуксиз ҳайдаш йўли билан турбулент аралашув жараёни кечадиган, монодисперс ёқилғининг гетероген ёниш режимда захарли чиқиндиларни салмоқли камайтириш имконияти мавжудлиги исботланган. Таклиф этилган математик модель ва сонли алгоритмлар, қаттиқ заррачаларни газ муҳитида ёқишнинг янги технологияларининг дастлабки экспертизасида, шунингдек икки фазали муҳит струялари назариясининг кейинги ривожини учун фойдаланиши мумкин.

Холияров Эркин Чоршанбиевич: «Турғун ва турғунмас қатламларда эластик-пластик сизишнинг тўғри ва тескари масалалари» (01.02.05) – ЎзР ФА Механика ва иншоотлар сейсмик мустаҳкамлиги институти (100125, Тошкент, Академшаҳарча, Дурмон йули кўч., 31. Тел.: 262-71-52) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Б.Х.Хўжаёров

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ФА Самарқанд бўлими Минтақавий муаммолар комплекс ИТИ

Оппонентлар: А.А.Хамидов, Ш.Каюмов

Етакчи ташкилот: ЎзР ФА Математика ва информатик технологиялар институти

Иш турғун ва турғунмас қатламларда эластик-пластик сизишнинг тўғри ва тескари масалаларини тадқиқ этишга бағишланган. Ишда турғунмас қатламларда эластик-пластик сизишнинг самарадор математик моделлари танланган ва улар асосида бир қатор янги масалалар ечилган. Текис-параллел ҳол билан таққослаб текис-радиал қатламларда қатлам босими тушиш жараёни ва турғунмас соҳа чегарасининг қатлам ичига тарқалиши секинлашиши, турғунмас соҳада сизиш тезлигининг юқорилиги кўрсатилган.

Турғун ва турғунмас қатламларда эластик-пластик сизиш режимида юксизланиш тўлқини тарқалиши тадқиқ этилган. Турғун қатламларда ғоваклик ўзгариши тикланмаслик коэффициентининг ошиши билан юксизланиш тўлқини ва сизиш режими ўзгариши таъсир соҳаси чегараси тарқалишининг жадаллашуви кўрсатилган. Қатлам жинси пластиклик ва турғунмаслик омилларининг ошиши билан юксизланиш тўлқини жадаллашади. Танланган параметрларнинг қийматларида қатлам жинси пластиклик омиллари юксизланиш тўлқини тарқалишига қатлам жинси турғунмаслиги омилларига нисбатан кўпроқ таъсир қилади.

Биринчи марта суюқликлар эластик-пластик сизишининг тескари масалалари ечилган ва ҳар хил кўринишдаги бошланғич маълумотлар учун унинг параметрлари аниқланган. Идентификация усулини қўллаб координата бўйича «қўшимча маълумотлар» берилган нуқталар миқдорини ошириб итерациялар миқдори камайиши ўрнатилди. Детерминистик моментлар усулини қўллаб босим тушиши ва кўтарилиш жараёнида босим ўтказувчанлик коэффицентларини ва қатлам ўтказувчанлигини аниқлаш учун содда формулалар чиқарилди.

Узоқов Абдулла Абдураимович: «Тербий ортоалюминати $TbAlO_3$ нинг оптик ва магнитооптик хусусиятлари» (01.04.05) – ЎзР ФА Иссиқлик физикаси бўлими (100135, Тошкент, Қатортол кўч., 28. Тел.: 276-44-57) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: У.В.Валиев

Иш бажарилган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Оппонентлар: К.М.Муқимов, И.А.Хусаинов

Етакчи ташкилот: Урал давлат университети (Екатеринбург, Россия)

Тербий ортоалюминати $TbAlO_3$ структурасидаги Tb^{3+} нодир ер иони асосий 7F_6 ва ғалаёнланган 5D_4 мултиплетларининг Штарк интерваллари катталиклари ва Штарк сатҳчаларининг тўлқин функциялари тербий ортоалюминатининг 8÷300 К температуралар интервалидаги оптик спектрларни (ютилиш, люминесценция) экспериментал изланишлар ва $TbAlO_3$ орторомбик кристаллининг турли хил кристаллографик ўқлари бўйлаб ўлчанган магнит қабул қилувчанлик χ нинг температуравий боғланишларини солиштириш натижасида аниқланган маълумотлар C_S симметрияли кристалл майдондаги Tb^{3+} нодир ер иони энергетик спектрини ҳисобланган маълумотлари билан яхши муносабатда эканлиги кўрсатилган. $TbAlO_3$ орторомбик кристаллининг [001] ўқи - «с» ўқи бўйлаб ўлчанган магнит қабул қилувчанлик χ нинг температурага боғланиши C_S симметрияли кристалл майдондаги нокрамерс нодир ер ион Tb^{3+} нинг асосий 7F_6 ва ғалаёнланган 7F_J ($J=0,1,\dots,6$), 5D_J ($J=3,4$) мултиплетларининг аналитик топилган Штарк сатҳчалари тўлқин функциялари асосида назарий ҳисобланган аналогик боғланиш билан яхши муносабатда эканлиги аниқланди. $TbAlO_3$ нодир ер ортоалюминатининг [110] ромбик кристалл ўқи бўйлаб ўлчанган Верде доимийсининг температурага боғланишининг нотривиал хусусиятлари ташқи магнит майдон ҳисобига Tb^{3+} ион электрон ҳолатларининг Ван-Флек «аралашуши» механизмининг $T=85\div 300$ К интервалда $TbAlO_3$ нодир ер ортоалюминатининг Фарадей бурилишига таъсири йўқлиги билан боғланганлиги кўрсатилган.

Зоирова Лола Хамидовна: «Галлий арсениди асосидаги уч тўсиқли фотодиоднинг электрофизик ва спектрал характеристикалари» (01.04.10) - ЎзР ФА «Физика-Қуёш» ИИЧБ Физика-техника институти (100084, Тошкент, Бодомзор йўли кўч., 2Б. Тел.: 233-12-71, факс: 235-42-91) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: А.В.Каримов

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ФА Физика-техника институти

Оппонентлар: М.С.Бахадырханов, Н.А.Матчанов

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ишнинг мақсади арсенид галлий ва унинг бирикмалари асосидаги гетероўтишнинг хажмий зарядлар соҳасида содир бўлаётган физик жараёнларни аниқловчи механизмларни ўрнатиш, ҳамда ҳар хил миқдордаги гетероқатламли уч тўсиқли структуранинг спектрал ва ток характеристикаларига тўғриловчи тўсиқларнинг таъсирини тадқиқ қилишдан иборат.

Қўллашниш мақсадига қараб диэлектрик ўтказувчанлигини ҳамда индий ва алюминийларни миқдорини танлаш асосида биринчи бор уч тўсиқли фотодиод $Au-pAlGaInAs-nGaAs:O-Ag$ -структуралари олинган, $pAlGaInAs-nGaAs$ гетероўтиш асосида олинган бир ва уч тўсиқли структураларда тўғриловчи тўсиқларнинг фотоқабулқилгич спектрал диапазонини узун тўлқин узунлиги томон силжишидаги аҳамияти аниқланган. Ёпилувчи тўсиқларнинг хажмий зарядлари орқали гетероқатламни квазинейтрал қисмини торайиши натижасида саёз жойлашган фотогенерация қисмига боғлиқ фототокларнинг юқори қийматида $Au-pAl_{0.08}Ga_{0.82}In_{0.1}As-nGaAs-Ag$ -структурани гетероқатлам томонидан уйғотилганда эришилиши тажрибада кўрсатилган. Ток ўтиш механизмлари аниқлаган ва спектрал характеристикаларининг ўзгариш динамикаси гетероқатламнинг жинслари ва гетероўтишни кетма-кет потенциал тўсиқлар улаш орқали модификациялаш билан ўзвий боғлиқ равишда тадқиқ қилинган.

Мавлонов Ғиёсиддин Ҳайдарович: «Кремнийдаги марганец атомлари нанокластерларининг фотоэлектрик ва магнит хусусиятларини ўрганиш» (01.04.10) - ЎзР ФА «Физика-Қуёш» ИИЧБ Физика-техника институти (100084, Тошкент, Бодомзор йўли кўч., 2Б. Тел.: 233-12-71) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: К.С.Аюпов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат техника университети

Оппонентлар: Ш.А.Мирсагатов, Д.Э.Назыров

Етакчи ташкилот: Самарқанд давлат университети

Ишнинг мақсади кремнийда марганец киришма атомлари нанокластерларининг заряд ҳолати ва магнит моментини бошқариш имкониятини берувчи технологияни яратиш, уларнинг хусусиятларини ўрганиш ва замонавий электроникада материалларнинг функционал хоссаларидан фойдаланиш имкониятларини тадқиқ қилишдан иборат.

Ғайри оддий катта юқори ҳароратли манфий магнит қаршилиқ, $\lambda=1,5\div 8$ мкм оралиғида ўта катта қийматдаги қолдиқ фотоўтказувчанлик, фотоўтказувчанлик қийматини инфрақизил нурлар таъсирида ғайри оддий чуқур сўниш эффектлари очилди. Эффектларнинг ташқи электр ва магнит майдон, ҳарорат ва ёритилганлик даражасига боғлиқ ўзгариш қонуниятлари аниқланди. Кремнийда марганец атомлари нанокластерларининг заряд ҳолатини ва концентрациясини бошқариш имконини берувчи технология яратилди. Магнит хусусиятли нанокластерлар мавжуд бўлган кремнийдаги манфий магнит қаршилиқ асосида янги турдаги сезгир магнит датчикларни ва фон ёруғлик етарлича кучли бўлганда ҳам инфрақизил нурларга ўта сезгир фотоприёмникларни яратиш имкониятлари очиб берилди.

Хажиев Мардонбек Улуғбекович: «Al, Au, Ni ва Ti асосидаги металл-Si_{1-x}Ge_x структуралар хусусиятларига сиртий ҳолатлар ва германий миқдорининг таъсири» (01.04.10) – ЎзР ФА «Физика-Қуёш» ИИЧБ Физика-техника институти (100084, Тошкент, Бодомзор йўли кўч., 2-Б. Тел.: 233-12-71) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Н.А.Матчанов

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ФА Физика-техника институти

Оппонентлар: А.Ю.Лейдерман, Н.Ф.Зикриллаев

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ишнинг мақсади Si_{1-x}Ge_x ҳажмий кристаллари асосидаги Металл-Si_{1-x}Ge_x контактлар хусусиятларини металл турига, германий миқдори ва юзадаги сиртий ҳолатларга боғлиқ равишда ўрганиш.

Ишда ҳажмий Si_{1-x}Ge_x монокристалларини ўстириш технологияси яхшиланган ва электрон нурли тигелсиз зонавий эритиш усулида кам дислокацияли ($\sim 10^2\text{-}10^4$ см⁻²), заряд ташувчиларнинг яшаш вақти юқори бўлган (~ 600 мкс), бир жинсли монокристаллар ўстирилган. Биринчи маротаба ҳажмий Si_{1-x}Ge_x монокристалларида Au ва Al асосида олинган Шоттки барьерлари баландлиги ҳақида маълумот олинган. Қотишмада Ge миқдори 2 ат.% гача бўлганда барьер баландлиги кескин ўзгариши, сўнгра амалда ўзгармай қолиши кўрсатилган. Олинган натижалар, олдин Au-Si_{1-x}Ge_x барьерларини ўрганиш орқали қилинган, кристалл юзасини германий атомлари билан бойиши ҳисобига сиртий ҳолатлар пассивацияланади деган хулосани тасдиқлайди. Ti-Si_{1-x}Ge_x контактлар учун қотишмадаги Ge миқдори ошиши билан энергетик барьернинг монотон ўсиши кузатилади. Ваҳоланки, Ni-Si_{1-x}Ge_x контактларнинг электрофизик хусусиятлари ҳосил бўлган оралиқ (германид) қатламнинг таъсири туфайли, Шоттки барьерининг вольтампер ва вольтсиғим характеристикалари учун маълум бўлган қонуниятларига бўйсунмайди.

M-Si_{1-x}Ge_x Шоттки барьерлари олиш ва қотишмадаги Ge нинг юзадаги сиртий ҳолатларга таъсири бўйича олинган экспериментал натижалар яримўтказгич қаттиқ қотишмалар физикаси учун аҳамиятга эга. Бу натижалар яримўтказгич асбоблар яратишда, хусусан ҳажмий Si_{1-x}Ge_x кристаллари асосидаги инфрақизил ва ядровий нурланиш детекторлари тайёрлашда қўлланилиши мумкин.

Холиқов Қурбонбой Тўйчиевич: «pSi-n(Si₂)_{1-x}(CdS)_x, nSi-p(Si₂)_{1-x-y}(Ge₂)_x(GaAs)_y гетероструктураларни олиш ва уларнинг электрофизик, фотоэлектрик хоссалари» (01.04.10) – ЎзР ФА «Физика-Қуёш» ИИЧБ Физика-техника институти (100084, Тошкент, Бодомзор йўли кўч., 2-б. Тел.: 233-12-71) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Ш.Н.Усмонов

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ФА Физика-техника институти

Оппонентлар: Ш.А.Мирсагатов, Ш.Махкамов

Етакчи ташкилот: Тошкент давлат техника университети

Ишнинг мақсади Si -тагликларга янги $(\text{Si}_2)_{1-x}(\text{CdS})_x$, $(\text{Si}_2)_{1-x-y}(\text{Ge}_2)_x(\text{GaAs})_y$ қаттиқ қоришмаларини синтез қилиш, уларнинг монокристалл эканлиги аниқлаш, ҳамда уларнинг баъзи электрофизик ва фотоэлектрик параметрларини аниқлаш.

Биринчи марта Si тагликларда суюқ фазали эпитаксия усулида Sn қотишма-қоришмадан $(\text{Si}_2)_{1-x}(\text{CdS})_x$ қаттиқ қоришманинг n -типи, Pb қотишма-қоришмадан $(\text{Si}_2)_{1-x-y}(\text{Ge}_2)_x(\text{GaAs})_y$ ($0 \leq x \leq 0.90$ и $0 \leq y \leq 0.92$) қаттиқ қоришманинг p -типи монокристалл қатламлари ўстирилди. $(\text{Si}_2)_{1-x}(\text{CdS})_x$ қаттиқ қоришма кристалл панжарасида CdS молекуласи Si атомлари билан тетраэдрик ковалент боғланишда жойлашса, CdS молекуласининг ионлашиш энергияси уни ўраб турувчи Si атомлари таъсирида 2,48 эВ дан 2,35 эВ гача камайиши кўрсатилди. $p\text{Si}-n(\text{Si}_2)_{1-x}(\text{CdS})_x$ ($0 \leq x \leq 0.01$) ва $n\text{Si}-p(\text{Si}_2)_{1-x-y}(\text{Ge}_2)_x(\text{GaAs})_y$ ($0 \leq x \leq 0.28$, $0 \leq y \leq 0.03$) структуралар вольт-ампер характеристикалари тўғри томони 2 дан 3 В гача кучланишлар оралиғида кучланиш ошиши билан токнинг номувозанатий заряд ташувчилар амбиполяр диффузияси ва амбиполяр дрейфининг қарама-қарши йўналишлардаги инжекцион камайиши ҳисобига юзага келувчи субцизиқли ўсувчи қисмларга эга эканлиги аниқланди. 10^5 рад дозагача гамма нурланиш $p\text{Si}-n(\text{Si}_2)_{1-x}(\text{CdS})_x$ структурада ноасосий заряд ташувчилар релаксация вақти доимийси, диффузия узунлиги, ҳаракатчанлик ва яшаш вақти кўпайтмаси қийматларининг ортishiга, $n\text{Si}-p(\text{Si}_2)_{1-x-y}(\text{Ge}_2)_x(\text{GaAs})_y$ структурада эса бу параметрларнинг камайишига олиб келади.

Si тагликка олинган $(\text{Si}_2)_{1-x}(\text{CdS})_x$, $(\text{Si}_2)_{1-x-y}(\text{Ge}_2)_x(\text{GaAs})_y$ қаттиқ қоришмаларнинг эпитаксиал қатламлари қуёш элементларини лойиҳалаш учун фотоактив материал, ҳамда сифатли ва арзон тагликлар сифатида уларга қуёш энергиясини электр энергиясига алмаштиришда ва яримўтказгич асбобларни ишлаб чиқаришда ишлатилувчи A^2B^6 ҳамда A^3B^5 яримўтказгич бирикмаларни ўстиришда фойдаланиш мумкин.

Қаранг яна: А.С.Матякубов (05.13.18)

Кимё фанлари

Каримова Дилором Амоновна: «Чиқинди газларни тозалаш учун полианилин асосида композицион сорбентлар ва уларни олиш технологиясини ишлаб чиқиш» **(02.00.16)** – Тошкент давлат техника университети «Фан ва тараққиёт» ДУК (100174, Тошкент, Мирза Ғолиб кўч., 7а. Тел.: 246-39-29) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: О.М.Яриев

Иш бажарилган ташкилотлар: Бухоро давлат университети,

Навоий давлат педагогика институти

Оппонентлар: Б.Дж.Кабулов, О.С.Махсумова

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ишнинг мақсади: полианилиннинг поликислоталар билан таъсирлашиш механизмини, ҳосил бўлиш қонуниятларини ўрганиш ҳамда полианилин ва поликислоталар асосида композицион полимер сорбентларнинг янги таркибини яратиш.

Илк бор персульфат аммоний инициатори таъсирида, $5-7^{\circ}\text{C}$ ҳароратда терини қайта ишлаш саноати чиқиндиси - сульфат анилиндан полианилин олинди. Биринчи марта полианилиннинг дегидрохлорланиш фаоллик энергияси (26,4 кЖ/моль) ва полианилиннинг поликислоталар билан полимер-полимер комплекслари ҳосил бўлиши ўрганилди.

Полимер-полимер композицияли гидрогелини қимматбаҳо ва оғир металлларнинг сувли эритмаларига туширганимизда учламчи металл комплекс ҳосил қилган ҳолда металлларни сорбциялаш хусусияти аниқланди.

Яратилган композициянинг структураси ва хоссалари комплекс равишда УБ, ИҚ, ЯМР, ЭПР-спектроскопия, потенциометрия, электрон-нусха кўчирувчи микроскоп тадқиқот усулларида ўрганилганда, полимер-полимер комплекслар полианилин занжиридаги азот атомларининг протонланиши ва водород боғлар ҳисобига ҳосил бўлиши аниқланди, улар асосида саноат корхоналари чиқинди газларини тозалаш учун янги таркибдаги композицион полимер сорбент яратилди.

Биология фанлари

Маматқулов Дониёр Анварович: «Қалқонсимон без ҳужайраларидаги ўсма ҳосил бўлишида тиреоглобулин гени экспрессияси қонунлари ва структура-функционал тузилиши» **(03.00.04)** - ЎзР ФА Биокимё институти (100143, Тошкент, Ҳ.Абдуллаев кўч., 56. Тел.: 262-24-41, факс: 262-24-41) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Д.А.Қодирова

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ФА Биокимё институти

Оппонентлар: С.Н.Далимова, М.В.Зилялиева

Етакчи ташкилот: ЎзР ФА Биофизика ва физиология институти

Ишнинг мақсади: қалқонсимон безда ўсмалар ҳосил бўлишининг молекуляр генетик механизмлари ва ТГ гени экспрессияси регуляцияси бузилишларини ўрганиш.

Ишда ПАБЦ-ТГ:аТГ иммуносорбенти олинган, папилляр ва фолликуляр аденокарцинома ҳолатида қалқонсимон без ҳужайраларидан индивидуал ТГ полирибосомалар ажратиб олинган. Тадқиқотларда ТГ гени транскрипцион - фаол бўлақларининг таркибий ташкил топиши ва функционал хоссалари ўрганилган. Папилляр ва фолликуляр аденокарциномада ДНК I транскрипцион - фаол фракция эмаслиги ва ушбу касалликларда геномнинг потенциал фаол соҳаларида жойлашганлиги аниқланган. Папилляр аденокарциномада метилтрансфераза фаоллиги сезиларли даражада ортади, бу ТГ гени 5¹ –соҳасининг гиперметилланишига олиб келади. Папилляр аденокарциномада ТГ генида 2,8 м.ж.н ўлчамли йирик делеция борлиги аниқланди, бу эса гетерозигота ҳолатига олиб келади.

Сапаева Фируза Рузумбаевна: «Оксациллинга турғун стафилококкларнинг касалхона шароитида тарқалиши ва уларга антибиотик, антисептик ва дезинфектантларнинг таъсири» **(03.00.07)** – ЎзР ССВ Эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар ИТИ (100133, Тошкент, Решетов кўч., 2. Тел.: 243-36-05) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Х.И.Исхакова

Иш бажарилган ташкилотлар: Тошкент тиббиёт академияси Урганч филиали,
Тошкент врачлар малакасини ошириш институти

Оппонентлар: Э.Х.Эшбоев, Е.А.Шмелева

Етакчи ташкилот: Самарқанд давлат тиббиёт институти

Ишнинг мақсади: S.aureus ва унинг оксациллинга турғун вариантларини (MRSA) учраш даражасини атроф-муҳит, касалхонанинг турли йўналиши ходимларида аниқлаш, ҳамда уларга антибиотикларнинг, антисептикларнинг ва дезинфектантларнинг таъсирини белгилаш.

Урганч шаҳри саккиз ДПМ санитар-бактериологик текшируви 2002-2006 йиллар орасидаги ретроспектив таҳлили ўтказилди. Суртмаларда шартли-патоген энтеробактериялар (цитробактерлар, энтеробактерлар, клебсиеллалар) S.aureusга нисбатан кўпроқ ажратиб олинганлиги аниқланди. Ходимлар орасида S.aureus бурун-ҳалқум ташувчилари ва уларнинг оксациллинга турғун штаммлари контрол соғлом шахслар гуруҳига нисбатан сони сезиларли кўп даражада. S.aureus (MRSA) оксациллинга турғунлари оксациллинга сезувчан (MSSA) ларига нисбатан қуйидаги хусусиятлар хос: кўп антибиотикларга турғунлиги юқори, ҳосилавий ва биокимёвий хусусиятлари бўйича атипик, патогенлик ферментлари ишлаб чиқаради.

MRSAларни тез аниқлаш скрининг ва бир вақтнинг ўзида уларга нисбатан актив бўлган антибиотикларга сезувчанлигини белгилаш усули ишлаб чиқилди.

Икки маҳаллий дезинфекцияловчи АБК-ЭКСТРА ва ЭКСТРА ДЕЗ моддалари апробацияси, MRSA ҳамда MSSA штаммларига юқори эффектив ва бактерицид таъсирини кўрсатди. Хлорамин фақат юқори (3% и 5%) концентрациясида таъсир этиб, унинг MSSAларга таъсири MRSAларга нисбатан устун келди.

Бегимкулов Чори Раҳманович: «Шеробод чўли тупроқларига узоқ муддатли суғориш жараёнларининг таъсири ва уларнинг унумдорлигини ошириш йўллари» **(03.00.27-қишлоқ хўжалик фанлари)** – Тупроқшунослик ва агрокимё илмий-

тадқиқот давлат институти (100179, Тошкент, Қамарнисо кўч., 3. Тел.: 246-09-50, факс: 246-76-00) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: С.А.Азимбаев

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат аграр университети

Оппонентлар: Х.Х.Турсунов, А.Ахатов

Етакчи ташкилот: Бухоро давлат университети

Ишнинг мақсади: Шеробод чўли суғориладиган тупроқларининг асосий хоссалари ва ҳозирги мелиоратив ҳолатини ўрганиш, узоқ йиллар суғориш таъсирида содир бўлган ўзгаришлар динамикасини аниқлаш, ўрганилган хўжалик ерларини агроишлаб чиқариш гуруҳларига ажратиш, ҳамда фосфогипснинг суғориладиган тупроқлар ишлаб чиқариш қобилиятига ҳамда ўза ҳосилдорлигига таъсирини аниқлаш ва ишлаб чиқаришга тавсиялар бериш.

Шеробод чўли суғориладиган бўз-тақирли, тақирли, тақирли-ўтлоқи, сур тусли қўнғир, қумли-чўл ва чўл-ўтлоқи тупроқларининг морфологияси, сув-физикавий, физик-кимёвий ва агрокимёвий хоссаларининг тавсифлари берилган. Грунт сувларининг жойлашиш чуқурлиги, минерализацияси ва кимёвий таркиблари, тупроқда туз тўпланиш ва қайта шўрланиш жараёнлари, тупроқ профилидаги тузлар миқдори ва заҳиралари, шўрланган тупроқларнинг географик тарқалиш қонуниятлари, ҳамда кейинги 50 йил мобайнида тупроқ-мелиоратив ҳолатида содир бўлган ўзгаришлар динамикаси аниқланган.

Ўрганилган хўжалик тупроқларининг механик таркиби, шўрланганлик даражаси, фойдаланишга яроқлилиги ва бошқа бир қатор сифат кўрсаткичлари асосида агроишлаб чиқариш гуруҳларига ажратилган, ҳар бир гуруҳ учун зарурий агротехник ва мелиоратив тадбирлар мажмуаси ишлаб чиқилган, тажрибалар асосида суғориш ва шўр ювишнинг оптимал меъёрлари белгиланган. Тупроқ унумдорлиги ва пахта ҳосилини ошириш мақсадида фосфогипснинг оптимал меъёрлари аниқланган ва ишлаб чиқаришга тегишли тавсиялар берилган.

Геология-минералогия фанлари

Дулабова Нафиса Юсуповна: «Букантов структураларида олтин маъданшувларини жойланиш қонуниятлари ва ён-атрофдаги ёпиқ ҳудудларни истиқболларини баҳолаш» (04.00.11) - ЎзР ФА Геология ва геофизика институти (100041, Тошкент, Н.Хожибоев кўч., 49. Тел.: 262-65-16) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: М.К.Турапов

Иш бажарилган ташкилот: Минерал ресурслар илмий-тадқиқот институти

Оппонентлар: Ф.И.Исламов, А.Ж.Жураев

Етакчи ташкилот: “Нодир ва рангли металлар геологияси” ИИЧМ

Ишнинг мақсади: Букантов олтин маъданлашувининг жойланиш қонуниятларини ўрганиш, олтин конларини асосий назорат структураларини аниқлаш, маъдан жойлаштирувчи структураларининг тектоник кучланишини аниқлаш, улар асосида Букантов атрофидаги ёпиқ ҳудудлар учун излаш-баҳолаш мезонларини ишлаб чиқиш ва уларни истиқболлилигини аниқлаш.

Олинган натижалар ва уларнинг илмий янгилиги: маъдан номаёнлари ва конлар жойлашувини назорат қилувчи асосий структуравий элементлари билан биргаликда уларни қамровчи муҳит аниқланди; Букантау олтин маъданлари жойланишида айниқса кўкпатос, хўжаахмат, кўксой, архар свиталари ва қорашох қатламларининг қулайлиги тасдиқланди; маъданлашувда геофизик майдонларнинг (магнитлилиги ва тортиш кучи аномалиялари) ўзаро муносабатлари аниқланди; олтин маъданлашуви жойланишини интрузив ҳосилалари билан боғлиқлиги таърифлаб берилди; маъданларни геологик муҳитда жойланиши билан маъдан жойлаштирувчи структураларнинг тектоник кучланиши орасидаги ўзаро муносабати аниқланди; тектоник кучларнинг тарқалиш характери ва уларни геологик муҳитда миграция сабаблари таърифлаб берилди; ёпиқ ҳудудлар истиқболлилигини аниқлаш учун структуравий, литологик, магматик, геофизик, тектоник (локал геодинамик), тектонофизик излаш-баҳолаш мезонлари ишлаб чиқилди ва бешта истиқболли майдонлар ажратилди. Истиқболли майдонларда кейинги олиб бориладиган геологик-қидирув ишларига тавсиялар берилди.

Техника фанлари

Бабашев Қутлымурат Айтмуратович: «ИЁД тирсакли вали мисолида гидродинамик сирпаниш подшипникларининг параметрларини лойиҳалаш

боскичида оптимизациялаш» (05.02.04) - Тошкент давлат техника университети (100095, Тошкент, Талабалар шаҳарчаси, Университет кўч., 2. Тел.: 246-08-75. Факс. 118-90-52) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Ш.В.Саидов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат техника университети

Оппонентлар: Р.У.Шукуров, И.К.Хужаев

Етакчи ташкилот: Тошкент автомобил-йўллар институти

Двигателни мойлаш тизимини хисоблашнинг мавжуд усулларида подшипник оркали утаётган мойнинг вал уки буйича оқиши хисобга олинмас эди. Бунда факат мойнинг юкни кутариш қобилятини таъминлаши ва узелларнинг компактлигини таъминлаш масалалари ечилар эди. Шу сабабли мой катламида содир бўлаётган жараёнларни, конструктив ва эксплуатацион параметрларнинг бир-бирига узаро таъсирларини урганиш ишончлилики таъминловчи долзарб илмий-техник масала хисобланади.

Ишда ИЁД тирсакли валининг умр узокчилигини оширишни таъминловчи сирпаниш подшипникларнинг конструктив параметрлари асосланган.

Мавжуд двигателлар тирсакли валларининг конструктив параметрлари статистик таҳлил қилинган; гидродинамик сирпаниш подшипниклар узунлигининг чегарасизлиги ҳақидаги бошланғич шарт асосли эмаслиги исботланди; реал мойлаш режимини таъминлаш учун физик модел параметрларини идентификациялаш критериялари тақлиф этилди. Шунингдек экспериментал тадқиқотларда моделнинг режим ва геометрик параметрларини хисобга олувчи янги хисоблаш усули тақлиф этилди.

Тирсакли вал умр узокчилигини оширувчи конструктив параметрларнинг оптимал қийматлари сирпаниш подшипникларининг ишлаш режимига боғлиқ ҳолда аниқланди.

Лямин Андрей Владимирович: «Пахта тозалаш машиналарининг ишқаланғиш узеллари учун модификацияланган сирпаниш подшипникларни ишлаб чиқиш ва излаш» (05.02.04) - Тошкент давлат техника университети (100095, Тошкент, Талабалар шаҳарчаси, Университет кўч., 2. Тел.: 246-08-75. Факс.: 118-90-52) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Р.Г.Махкамов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти

Оппонентлар: А.Иргашев, А.Н.Авдеева

Етакчи ташкилот: «Пахта тозалаш» ИИЧБ ОАЖ

Материалнинг технологик ва физико-механикавий хусусиятлари урганиб чиқилиб, ўзимизнинг терак ва тол ёғочидан фойдаланилди. Улар асосида яратилган антифрикцион материал (ЁП-О), бошқа антифрикцион материаллардан ўзининг қулай ва арзонлиги билан ажралиб тўради. Шу билан бир қаторда ёғоч қолдиқларидан ҳам композитцион материал (ЁКМ) ясалган. Лаборатория ва ишлаб чиқариш текширувлари натижаларга кўра: ЁП-О материал ейилишга яхши чидайди ($I_h = (0,05 - 0,2) \cdot 10^{-8}$), етарли даражада мустаҳкам ($[\sigma_{сж}] = 58 \text{ МПа}$, $HV = 165 \text{ МПа}$), паст ейилиш коэффициентига эга ($f = 0,1 \div 0,28$), ўзини ўзи мойлаш хусусияти бошқа полимер материаллари капрон ва текстолитдан қолишмайди. Сирпаниш подшипникнинг янги варианты (ЁП-О-А1, ЁП-О-А2) унга урнатилган алюминий штифт ҳисобига иссиқлик утказувчанлик хусусиятига эга. Шунинг учун $p \cdot v \geq 0,7 \text{ МПа} \cdot \text{м/с}$ шароитда ва $t < 90^\circ \text{C}$ ҳароратда ўзини ўзи мойлаш режимли ўртача тезликда ($0,3 \leq v \leq 1,6 \text{ м/с}$) ишлаши мумкин.

Биринчи тажрибада калта толани вал билан ёғочдан тайёрланган сирпанувчи подшипник ишига таъсири кўриб чиқилди. Калта толанинг УТ-2 мойловчи материалда концентрацияси 30 мг/г бўлганда валдаги ишқаланиш моментини ўзгартирмайди. №207 думалаш подшипниги шу концентрацияли мойда ишлаганда валдаги ишқаланиш momenti 3 баробарига ошиб кетади. Паст тезликда ($v \leq 0,3 \text{ м/с}$) ва калта тола шароитида ишлайдиган жойларда ЁП-О ва ЁКМ-О маркали ишқаланиш подшипникдан фойдаланишни маслаҳат берамиз. Бу ишқаланиш подшипниклари ортқча ҳимоя воситаларисиз ишлайди.

Подшипниклар Ўзбекистон пахта тозалаш заводида ишлаб чиқариш тажрибасидан ўтди. Асоси ёғоч ва полимерларга асосланган композицион материалларни олиш учун ОПР 85-05-ЛМТКМ регламенти олинган.

Исмамов Жуманиез Файзуллаевич: «Дизел двигателларининг

кўрсаткичларини цилиндр-поршен гуруҳи деталларини иссиқликдан ҳимоялаш йўли билан яхшилаш (Т-62-1 дизел двигатели мисолида)» (05.04.02) - Тошкент автомобил-йўллар институти (100060, Тошкент, Амир Темур шоҳ кўч., 20. Тел.: 233-08-27, факс: 232-14-39) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: М.М.Арипджанов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент автомобил-йўллар институти

Оппонентлар: Ш.В.Саидов, Б.Р.Тулаев

Етакчи ташкилот: «Ўзавтосаноат» акциядорлик жамияти

Ишнинг мақсади: термодинамик циклдаги иссиқлик энергиясининг бесамар йўқотишларини қисқартириш ҳисобига дизел двигателларнинг кўрсаткичларини яхшилашдан иборатдир.

Ишнинг илмий янгилиги:

- термодинамик циклнинг самарадорлигини сиқиш ва кенгайиш политропларининг адиабата даражаси бўйича баҳолаш услуби, бунда адиабата эришилган катталиклар n_1 ва n_2 ларни адиабата кўрсаткичи k га нисбати билан ифодаланади;

- ёнишнинг энг муҳим фазаларида (индукция, тез ва бошқариладиган ёниш) иссиқликдан фойдаланиш даражасини баҳолаш мезонлари, булар алангаланишни кечиктириш даврини қисқартириш ва сиқиш ҳамда кенгайиш жараёнларининг адиабата даражалари билан ифодаланади;

- алангаланишни кечиктириш даврининг бошланиши ва давомийлигидаги ҳал қилувчи омил сифатида янги киритилган заряд ҳароратинининг кўтарилиш даражаси қабул қилинган, бу проф. А.И.Толстовнинг формуласига киритилган коэффициент ёрдамида ҳисобга олинади;

- сиқиш ва кенгайиш жараёнлари адиабата даражасини ЦНИДИ ёниш камерали дизелни ўртача эффектив босим ва тирсакли валнинг айланишлар сони бўйича кучайтириш даражасига боғлиқлик тенгламаларини ишлаб чиқилганлиги ҳисобланади.

Назарова Гульчехра Нурмуханбетовна: «Радиочастотали идентификациялаш асосида рўйхатдан ўтувчи почта жўнатмаларига ишлов бериш ва жўнатишнинг технологик жараёнларини автоматлаштириш» (05.13.07) - Тошкент давлат техника университети (100095, Тошкент, Талабалар шаҳарчаси, Университет кўч., 2. Тел.: 246-46-00, факс: 227-10-32) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Н.А.Муминов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент ахборот технологиялари университети

Оппонентлар: Ф.Б.Абуталиев, З.З.Шамсиев

Етакчи ташкилот: ЎзР ФА «Алгоритм-инжинеринг» ИТИ

Ишнинг мақсади: радиочастотали идентификациялаш асосида рўйхатдан ўтувчи почта жўнатмаларини бошқариш, ҳисобга олиш ва назорат қилишни таъминлаш учун бошқаришнинг автоматлаштирилган тизимлари ва амалий дастурлар пакетини ишлаб чиқиш.

Олинган натижалар ва уларнинг янгилиги: рўйхатдан ўтувчи почта жўнатмаларини автоматик бошқариш тизимининг функционал-структуравий схемасининг структуравий-топологик схемаси ва математик модели; рўйхатдан ўтувчи почта жўнатмаларини автоматик бошқариш тизими учун маъқул технология баҳолаш услубияти ва идентификациялаш технологиясини белгиловчи параметрларини танлаш кетма-кетлиги; рўйхатдан ўтувчи почта жўнатмаларини автоматик бошқариш тизимининг радиочастотали идентификациялашнинг нимтизимлари конфигурациясини оптималлаштиришга алгоритмик ёндошув; таклиф этилган бошқаришни автоматлаштириш тизимида рўйхатдан ўтувчи почта жўнатмаларига ишлов бериш алгоритмлари ишлаб чиқилган. Ишнинг илмий янгилиги радиочастотали идентификациялаш асосида рўйхатдан ўтувчи почта жўнатмаларига ишлов бериш ва жўнатишнинг технологик жараёнларини бошқаришнинг автоматлаштирилган тизимларини синтез қилишнинг конструктив алгоритмларини ишлаб чиқишдан иборат.

Халматов Давронбек Абдалимович: «Пахтани қуриштириш жараёнини автоматик бошқариш системаси» (05.13.07) – Тошкент давлат техника университети (100095, Тошкент, Талабалар шаҳарчаси, Университет кўч., 2. Тел.: 246-46-00, факс: 227-10-32) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: И.Х.Сиддиқов

Иш бажарилган ташкилотлар: Тошкент давлат техника университети,

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти

Оппонентлар: Н.З.Камалов, М.Сапаев

Етакчи ташкилот: ЎзР ФА «Алгоритм-инжинеринг» ИТИ

Ишнинг мақсади: Микропроцессорли воситалар негизида пахтани қуришиш жараёнининг автоматик бошқариш тизимини ишлаб чиқиш.

Ишнинг илмий янгилиги: Пахтани қуришиш жараёнини бошқариш системасининг динамик тавсифлари аниқланган; қуришиш барабанидаги иссиқлик жараёнининг икки сатҳли бошқариш схемаси ишлаб чиқилган; топологик интерполяцион усули асосида пахтани қуришиш жараёнини микропроцессорли бошқариш системаси динамикаси моделлаштирилган; пахтани қуришиш жараёнини бошқариш системаси аниқлигини оширишга имкон берувчи, қуришиш ускунасидаги пахтани қуришишнинг технологик режимларини оптимал бошқариш алгоритми ишлаб чиқилган. Ишнинг илмий янгилиги пахтани қуришиш жараёнини моделлаштириш ва бошқариш алгоритмларини ишлаб чиқишдан иборат.

Иш натижаларининг амалий аҳамияти энергия харажатларини камайитириш, пахтани қуришиш жараёнининг бошқарувчанлик даражасини ошириш имконини берувчи математик моделлаштириш ва бошқарув таъсирларини синтезлаш масалаларининг математик ва алгоритмик таъминотини ишлаб чиқишдан иборат.

Медетов Сейткамал Куатович: «Стохастик оптималлаш масалаларининг бир синфини ечиш учун дастурий восита» (05.13.11) – Тошкент ахборот технологиялари университети (100084, Тошкент, Амир Темур кўч., 108. Тел.: 238-64-15) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Б.Ш.Раджабов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент ахборот технологиялари университети

Оппонентлар: А.Х.Нишонов, Р.И.Исаев

Етакчи ташкилот: ЎзР ФА Математика ва информатсион технологиялар институти

Ишнинг мақсади: Стохастик оптималлаш масалаларининг бир синфини ечиш учун мўлжалланган дастурий восита сифатида шакллантирилган махсус математик ва дастурий таъминотни тадқиқ этиш ва ишлаб чиқишдан иборат.

Олинган натижалар ва уларнинг янгилиги: ҳисоблаш тизимларининг махсус математик ва дастурий таъминоти имкониятларини кенгайтирувчи, мураккаб объектларни моделлаштириш ва оптималлаш масалаларини ечишда фойдаланувчиларга масофадан мулоқот қилиш имкониятини таъминловчи дастурий модуллар ишлаб чиқилган; чизикли ва ночизикли стохастик оптималлаш масалаларини ечишнинг алгоритмлашнинг тамойиллари ва стохастик оптималлаш масалаларини ечиш жараёнида мулоқот режимини *амалга оширишга* ва автоматлаштиришга имкон берувчи махсус дастурий восита яратилган; стохастик оптималлаш масалалари синфи ечими учун ишлаб чиқилган математик ва дастурий таъминотни амалга оширувчи, қулай фойдаланувчи интерфейсига асосланган, телекоммуникация тармоқлари ва маълумотларни узатиш тизимларини оптималлаш учун дастурий воситани тадқиқ этиш услубиёти тақлиф этилган.

Каримова Венера Аркиновна: «Физик ва геометрик ночизикликларни ҳисобга олган ҳолда конструкциялар деформациясининг математик моделлари ва алгоритмлари» (05.13.18) – ЎзР ФА Математика ва информатсион технологиялар институти (100125, Тошкент, Дўрмон йўли кўч., 29) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: С.С.Косимов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент ахборот технологиялари университети

Оппонентлар: Б.Курманбаев, Н.Равшанов

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ишнинг мақсади биргаликда физик ва геометрик ночизикликни ҳисобга олган ҳолда пластиналар эгрилигининг статик масаласини ечиш учун математик модель ва алгоритмларни ишлаб чиқишдан иборат бўлиб, улар масалани ечиш жараёнини автоматлаштириш ва кўп вариантли экспериментал тадқиқотлар ўтказиш имконини беради.

Ишнинг илмий янгилиги қуйидагилардан иборат: Ритц усули асосида пластина эгрилиги масаласининг физик ва геометрик ночизиклигини ҳисобга олган ҳолда математик модель яратилиши; пластина кўринишидаги юпқа деворли конструкцияларни физик ва геометрик ночизикликларни ҳисоблашнинг алгоритми тузилди.

Яратилган математик моделлар ва алгоритмлар тадқиқот объекти физик ҳолатини физик ва геометрик нозичликларни ҳисобга олган ҳолда аниқ тавсифлашга имкон беради.

Матякубов Алишер Самандарович: «Клейн-Гордон типдаги тенглама ва система асимптотикалари, уларни сонли ечиш» **(05.13.18-физика-математика фанлари)** – ЎзР ФА Математика ва информацион технологиялар институти (100125, Тошкент, Дўрмон йўли кўч., 29. Тел.: 262-72-47) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: М.Арипов

Иш бажарилган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Оппонентлар: А.Азамов, Ж.Мухаммадиев

Етакчи ташкилот: Тошкент ахборот технологиялари университети

Ишнинг мақсади: асимптотик усуллар, чиқиқсиз ажратиш алгоритми ва MathCAD математик муҳитидан фойдаланиб, тарқалиш ва газодинамика жараёнларини ифодаловчи Клейн-Гордон туридаги тенглама ва тенгламалар системаларини асимптотик ва сонли ечиш.

Олинган натижалар ва уларнинг янгилиги: Клейн-Гордон туридаги иккинчи тартибли чиқиқсиз тенглама ва тенгламалар системалари учун, олдин параболик турдаги тенглама ва тенгламалар системалари учун маълум бўлган чиқиқсиз ажратиш алгоритми асосида асимптотик назария яратилди.

Чиқиқсиз ажратиш алгоритминини мураккаб чиқиқсиз масалалар учун қўллаш мумкинлиги асосланди.

Клейн-Гордон туридаги автомодел тенглама ва тенгламалар системалари ечимлари хусусиятлари ва асимптотик кўринишлари ўрганилди.

Чегараланмаган (blow up) ечимлар асимптотикалари олинди.

Олинган ечимлар сифат хусусиятларини ўрганиш асосида Клейн-Гордон туридаги тенглама MathCAD муҳити ёрдамида сонли ечилди.

Хасанов Хислат Пўлатович: «Диаматрицалар алгебраси элементлари асосида ахборотларни криптографик ҳимоялаш усуллари ва алгоритмлари» **(05.13.19)** - Тошкент ахборот технологиялари университети (100084, Тошкент, Амир Темур кўч., 108. Тел.: 238-65-09) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: С.К.Ғаниев

Иш бажарилган ташкилотлар: Тошкент ахборот технологиялари

университети, «UNICON.UZ» Давлат унитар корхонаси
– Фан-техника ва маркетинг тадқиқотлари маркази

Оппонентлар: Т.Ф.Бекмуратов, З.Ё.Раҳимжонов

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ишнинг мақсади. Диаматрицалар алгебрасини ахборотнинг криптографик ҳимоялаш масалалари учун такомиллаштириш ва унинг асосида мавжуд шифрлаш алгоритмларига нисбатан криптобардошлилиги юқори бўлган алгоритмларни ва уларни ишлаб чиқиш усулини таклиф этиш.

Ишнинг илмий янгилиги қуйидагилардан иборат:

- ахборотни криптографик ҳимоялаш масалаларини ечиш учун такомиллаштирилган диаматрицалар алгебраик структураси ишлаб чиқилган;

- ахборотни криптографик ҳимоялаш масалаларини ҳал этишга йўналтирилган устунлар алгебраик структураси ишлаб чиқилган ва унинг криптографик хоссаларини аниқланган;

- диаматрицалар ва устунлар алгебраик структуралари асосида ахборотларни криптографик ҳимоялаш усули ва янги криптобардошли симметрик криптоалгоритмлар ишлаб чиқилган;

- таклиф этилган ахборотларни криптографик ҳимоялаш усули асосида криптобардошлилиги юқори махфий калит алмашув алгоритми ва ҳимояланган электрон ҳужжат айланиш тизими ишлаб чиқилган.

Тадқиқот иши натижаларидан республикамизнинг ахборот ва коммуникация тизимларида ахборотларни ҳимоялаш вазифасини ҳал қилишда, «E-Hujjat» ҳимояланган электрон ҳужжат айланиш ва «E-Xat» ҳимояланган электрон хат алмашув тизимларида, файлларни ҳимоялашда, шунингдек O'z DSt 1105:2009 «Ахборот технологияси. Ахборотларнинг криптографик муҳофазаси. Маълумотларни шифрлаш алгоритми» давлат стандартини ишлаб чиқишда фойдаланилган.

Бардин Сергей Владимирович: «Аммоний нитрат асосида азот-фосфорли ўғитлар ишлаб чиқариш технологиясини яратиш» (05.17.01) – ЎзР ФА Умумий ва ноорганик кимё институти (100170, Тошкент, Мирзо Улуғбек кўч., 77-а. Тел.: 262-56-60, факс: 262-79-90) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Х.Ч.Мирзақулов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент кимё-технология институти

Оппонентлар: Б.М.Беглов, В.А.Линкевич

Етакчи ташкилот: «Самарқандкимё» ОАЖ

Назарий ва экспериментал тадқиқотлар натижасида Ташкура фосфорит унининг нитратфосфоркислотали эритмаси ёки нитрат ва экстракцион фосфор кислотаси аралашмасини аммиак билан нейтраллаш орқали аммоний нитрати асосида аммоний нитрат фосфат ва комплексли азотфосфорли ўғитларини олиш жараёнига технологик омиллар таъсири қонуниятлари ўрнатилди. Олинган ўғитларининг физик хоссаларини аммоний селитрасига таққослаганда анча яхшилиги билан тавсифланди, яъни ташқи таъсирга барқарорлиги ортади.

Таклиф этилган технология «Аmmofos-Махам» ОАЖ нинг ишлаб чиқариш шароитини такрорлайдиган модел ускунасида синовдан ўтказилди, ҳамда ўғитларни тажриба партияси ишлаб чиқарилди. Олинган маълумотлар технологик схема ва технологик регламентни ишлаб чиқишда асос бўлди. Ўғитларнинг агрокимёвий синов натижалари пахта ва шоли ҳосилдорлигини гектарига 2-4 центнер оширишини кўрсатди. Иқтисодий самарадорлик 1 тонна 100 % ли озуқа модда ҳисобида ишлаб чиқарилганда аммофос ва аммоний селитра аралашмасига таққослаганда ўғитлар таркибига боғлиқ ҳолда аммоний нитрат фосфатда 21,0-204,2 минг сўмни, комплексли азот-фосфорли ўғитларда эса 30,5-263,5 минг сўмни ташкил этади.

Каримов Ёқуб Зиёдуллаевич: «Дон тозалаш машинаси иш органларининг параметрлари ва режимларини асослаш» (05.20.01) – Тошкент ирригация ва мелиорация институти (100000, Тошкент, Қори-Ниёзий кўч., 39. Тел.: 237-19-31, факс: 237-38-79) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: К.Д.Астонақулов

Иш бажарилган ташкилот: Ўзбекистон қишлоқ хўжалигини

механизациялаш ва электрлаштириш ИТИ

Оппонентлар: Б.П.Шаймарданов, Э.Т.Фармонов

Етакчи ташкилот: ЎзҚХТТСДМ

Иш дон қабул қилиш корхоналари ва фермер хўжаликларида донларни тозалаш жараёнида уларнинг таркибидан ажратиб олинган чала янчилган бошоқ қисмларига ишлов бериб, донини ажратиб оладиган дон тозалаш машинасини ишлаб чиқиш ҳамда уни иш органларининг параметрлари ва режимларини асослаш мақсадида бажарилган.

Ишнинг илмий янгилиги донни дастлабки тозалаш жараёнини амалга оширишда тозаланаётган дон таркибидан ажратиб олинаётган чала янчилган бошоқ қисмларини чиқитга чиқариб юбормасдан, уларга ишлов бериб, донини ажратиб олиш мақсадга мувофиқ эканлиги асосланганлиги, ишқалагич жўвалар таъсирида чала янчилган бошоқ қисмларини қамраб олиш учун уларнинг диаметри асосланганлиги, донли аралашмаларнинг жўвалардан чиқиб, сўрувчи қувур ва ғалвир сиртидаги ҳаракатининг механик-математик моделлари ишлаб чиқилганлиги, донли аралашманинг тозалик даражаси ва ундаги енгил қўшилмалар миқдорини ҳисобга олган ҳолда машинанинг сўрувчи вентиляторини ва ғалвирининг ўлчамларини аниқлаш имконини берадиган аналитик боғланишлар олинганлигидан иборат.

Асосланган параметрлар бўйича ишлаб чиқилган дон тозалаш машинасини донларни дастлабки тозалаш жараёнида қўллаш иш сифатини оширишга ва чала янчилган бошоқ қисмларидан ажратиб олинган донлар ҳисобига қўшимча 33,6 тонна дон олишга имкон беради.

Рузиев Имомали Салаевич: «Такрорий экинларни экишга тупроқни тайёрлаш учун юмшаткич иш органлари параметрлари ва жойлашиш схемасини асослаш (Қашқадарё вилояти мисолида)» (05.20.01) – Тошкент ирригация ва мелиорация институти (100000, Тошкент, Қори-Ниёзий кўч., 39. Тел.: 237-19-31, факс: 237-38-79) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: М.М.Муродов

Иш бажарилган ташкилот: Бухоро озиқ-овқат ва енгил саноат
технология институти

Оппонентлар: Р.И.Бойметов, Т.А.Абдиллаев

Етакчи ташкилот: «БМКБ-Агромаш» ОАЖ

Иш Қашқадарё вилояти тупроқ иқлим шароитида ер майдонларини такрорий экинлар экиш учун тайёрлашда тупроққа ағдармасдан ишлов берувчи юмшаткич ишчи органларининг параметрлари ва жойлашиш схемасини тупроқ ўзгарувчан хусусиятини ҳисобга олган ҳолда асослаш йўли билан тупроқни тайёрлаш муддатларини қисқартириш, сифатини ошириш ва энергия ҳажмини камайтириш мақсадида бажарилган.

Ишнинг илмий янгилиги Қашқадарё вилояти тупроқ-иқлим шароитида кузги дон йиғиштириб олингандан сўнг такрорий экин учун ерларга ишлов берувчи юмшаткичнинг конструкцияси ишлаб чиқилган ва параметрлари асосланган, унинг асосий параметрлари, ишчи органлар оралиғи, юзалари, тортишга қаршилиги ва жойлашиш схемасига қараб ишлов бериш сифати ва энергия ҳажмини ўзгариш қонуниятлари билан боғлиқ аналитик ифодалар келтириб чиқарилган, тупроққа ишлов беришда ишчи орган панжаларининг увалаш ва очилиш бурчакларини ўзгариши ҳамда энергия сарфини ҳисобга олган ҳолда регрессия тенгламаси келтириб чиқарилган.

Қузиев Улуғбек Таджиевич: «Комбинациялашган агрегат пушта ҳосил қилгичининг параметрларини асослаш» **(05.20.01)** – Тошкент ирригация ва мелиорация институти (100000, Тошкент, Қори-Ниёзий кўч., 39. Тел.: 237-19-31, факс: 237-38-79) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Б.М.Худаяров

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент ирригация ва мелиорация институти

Оппонентлар: И.Т.Эргашев, Т.А.Абдиллаев

Етакчи ташкилот: «БМКБ-Агромаш» ОАЖ

Иш комбинациялашган агрегат пушта ҳосил қилгичининг кам энергия сарфлаган ҳолда юқори иш сифатини таъминловчи параметрларини асослаш мақсадида бажарилган.

Ишнинг илмий янгилиги тупроқ билан ўзаро таъсирлашиш жараёнини тадқиқ этиш асосида комбинациялашган агрегат пушта ҳосил қилгичи ишчи сирти ва геометрик шакли асосланган, унинг кўкрак баландлиги, йўналтирувчи эгри чизиқнинг радиуси, қанотлар кенлиги, тумшукни тупроққа кириш бурчаги, қанотларнинг очилиш бурчаги, қанотнинг узунлиги, тумшукнинг узунлиги ҳамда тортишга қаршилигини аниқлаш имконини берадиган аналитик ифодалар келтириб чиқарилганлиги, пушта ҳосил қилгич сифат ва энергетик кўрсаткичларини унинг параметрлари ва агрегат иш тезлигига боғлиқ равишда ўзгариш қонуниятлари ўрганилган, уларни ифодаловчи эмпирик формулалар ва регрессия тенгламалари олинганлигидан иборат.

Асосланган параметрларга эга бўлган пушта ҳосил қилгичлар билан жиҳозланган комбинациялашган агрегатни ўзапояли далаларда қўллаш эксплуатацион харажатларни 13,4% га камайтириш имконини беради.

Джумаев Бахтиёр Эргашович: «Универсал чопиқ трактори трансмиссия мойини тозалаш тизимини ишлаб чиқиш ва унинг асосий параметрларини асослаш» **(05.20.03)** – Тошкент ирригация ва мелиорация институти (100000, Тошкент, Қори-Ниёзий кўч., 39. Тел.: 237-19-31) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: С.С.Сулаймонов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат аграр университети

Оппонентлар: Т.И.Аскарходжаев, М.И.Марупов

Етакчи ташкилот: МКБ «Трактор» Давлат ҳиссдорлик жамияти

Ишнинг мақсади: Универсал чопиқ трактори трансмиссия мойини тозалаш тизимини ишлаб чиқиш ва унинг асосий параметрларини асослаш.

Қўйидаги илмий натижалар олинган:

- трактор узатмалар қутисига сезиларли ўзгартиришларсиз ўрнатиладиган, тайёрлаш ва хизмат кўрсатиш харажатлари минимал бўлган трансмиссия мойини тозалаш тизимининг тузилиш схемаси ва элементлари (шнели насос ва фильтр) ишлаб чиқилган;

- назарий тадқиқотлар натижасида мой тозалаш тизими асосий элементларининг конструктив ва режим параметрларини аниқлайдиган, мойларни тозалаш жараёнида механик абразив

заррачаларни шнек ўрамларининг сиртига ёпишмасдан, мой билан қўшилиб ўтишини таъминлайдиган, винт сиртида ҳаракатланувчи заррачанинг унга қўйилган кучлар таъсиридаги ҳаракатини тасвирлай оладиган математик ва физик моделлар яратилган;

- экспериментал тадқиқотлар натижасида мой тозалаш тизимининг ишлаш самарадорлиги текширилган ва асосий параметрларининг мақбул қийматлари аниқланган.

Рахматуллаев Шавкат Арзимурадович: «Геоахборот тизимларидан фойдаланган ҳолда сув омборлари фойдали ҳажмини аниқлашнинг тезкор усуллари тақомиллаштириш (Оқдарё сув омбори мисолида)» **(05.23.07)** – Тошкент ирригация ва мелиорация институти (100000, Тошкент, Қори Ниёзий кўч., 39. Тел.: 237-19-26) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбарлар: М.Р.Бакиев, Ле Костюмер Ф.

Иш бажарилган ташкилотлар: Тошкент ирригация ва мелиорация институти, Франциянинг Бордо-1 университети

Оппонентлар: Х.А.Исмагилов, Г.Т.Давронов

Етакчи ташкилот: ЎзР ФА Сув муаммолари институти

Ишнинг мақсади чуқурлик қийматларини аниқлаш ва олинган маълумотларни қайта ишлашни тақомиллаштириш ва геоахборот тизимлардан фойдаланган ҳолда сув омборларининг фойдали ҳажмларини аниқлашни илмий-технологик асосини ишлаб чиқиш.

Тадқиқотнинг асосий илмий янгиллиги шу билан белгиланадики, геоахборот тизимлардан фойдаланган ҳолда сув омборларининг фойдали ҳажмларини аниқлашни илмий-технологик асоси ишлаб чиқилди. Жумладан, гидротехника қурилишида сув омборлари фойдали ҳажмларини тезкор аниқлаш ва башоратлаш учун геостатистик таҳлил усули ишлаб чиқилди ва апробациядан ўтказилди.

Оқдарё сув омборининг Ҳалқаро гидрографик ташкилоти томонидан ишлаб чиқилган тузатиш коэффициентлари ёрдамида янги эгри чизиқлар қийматлари олинди. Объект тубининг илмий асосланган рақамли батиметрик модели сеткаси ўлчами асосланди ва батиметрик модели юзаси қамраш кенглиги ортиши натижасида кўндаланг ўлчамда чуқурлик ўлчови камайишига эришилди. Башорат қилинган ҳажм эгри чизиқлари асосида сув чиқарадиган гидротехник сув олиш иншоотларининг баландлик белгиларини кўтариш учун тезкор аниқлаш имконияти асосланди.

«SURFER-7 дастури ёрдамида сув омборининг фойдали ҳажмини аниқлаш учун услубий қўлланма» Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги томонидан тасдиқланган, ишлаб чиқариш жараёнига тадбиқ этилган ва қўлланилмоқда.

Қишлоқ хўжалик фанлари

Урунбоева Гулчехра Шокировна: «Такрорий экинлардан кейин қўлланилган маъданли ўғитлар меъёрларини кузги буғдойнинг ҳосилдорлигига таъсири» **(06.01.01)** - Ўзбекистон Пахтачилик ИТИ (111202, Тошкент вилояти, Қибрай тумани, Оққовоқ а/б, ЎзПТИ. Тел.: (99895) 142-22-36) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Н.Ўразматов

Иш бажарилган ташкилот: Ўзбекистон Пахтачилик ИТИ Фарғона филиали

Оппонентлар: К.М.Мўминов, Б.М.Азизов

Етакчи ташкилот: Андижон суғориладиган ерларда ғалла ва дуккакли ўсимликлар ИТИ

Ишнинг мақсади: Фарғона вилоятининг ўтлоқи соз тупроқлари ша-роитида такрорий экинлардан кейин тупроқда қолган анғиз ва илдиз қолдиқлари таркибидаги озика унсурларини ва улардан кейин экилган кузги буғдойни ўғит меъёрларига боғлиқ ҳолда тупроқ унумдорлиги ҳамда буғдой ҳосилдорлигига таъсирини аниқлашдан иборат.

Ўтлоқи соз тупроқлар шароитида илк бор такрорий экинлар: макка-жўхоридан уч йилда ўртача 38,4 ц/га дон, 307,3 ц/га кўк масса, мошдан 15,2 ц/га дон, 32,2 ц/га пичан, ловиядан 12,7 ва 12,3 ц/га, соядан 23,3 ва 33,5 ц/га ҳосил олинди, уларни илдиз ва анғиз қолдиқлари жами 52,2; 45,5; 32,9; 42,4 ц/гани ташкил этган ҳолда таркибида 20,8; 71,0; 30,7 ва 45,7 кг/га умумий азот ва 9,5; 51,0; 11,8; 16,7 кг/га фосфор; 12,8; 60,9; 21,0; 30,5 кг/га калий тўпланиши аниқланди.

Буғдойдан сўнг буғдой экилган вариантда тупроқдаги гумус миқдо-ри йилдан-йилга камая борганлиги кузатилди. Нисбатан юқори кўрсаткичлар (1,990%) кузги буғдой мошдан кейин экилиб,

ўғитлар N-150, P₂O₅-105, K₂O-75 кг/га меъёрида қўлланилганда олинди. Бу дастлабки ҳолатидан 0,050% га, назоратдан эса 0,210% га ортганлиги кузатилди.

Такрорий экинларни экишда энг юқори иқтисодий самарадорлик мош ўсимлигида олинди, шартли соф фойда 164626 сўм/гани, рентабеллик 56,5% ни, ташкил қилгани ҳолда, ундан кейин экилган кузги буғдойда ўғитларни N-150, P₂O₅-105, K₂O-75 кг/га меъёрида ҳам юқори шартли соф фойда олинди ва 284315 сўм/га, рентабеллик 45,8% ни ташкил қилди.

Хофизов Бахриддин Турдиевич: «Асосий ва такрорий (анғизга) экилган Бухоро-6, Бухоро-8 ва Денов ғўза навларининг сув-озиқа меъёрлари ва суғориш тартиби» **(06.01.02)** – Ўзбекистон Пахтачилик ИТИ (111202, Тошкент вилояти, Қибрай тумани, Оққовоқ а/б, ЎзПИТИ. Тел.: 142-22-35) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: А.Э.Авлиёкулов

Иш бажарилган ташкилот: Ўзбекистон Пахтачилик ИТИ

Оппонентлар: М.Х.Хамидов, Ш.А.Бердикулов

Етакчи ташкилот: Ўрта Осиё ирригация ИТИ

Ишнинг мақсади: Сурхон-Шеробод воҳаси Қизириқдара массиви суғориладиган оч тусли бўз тупроқларида асосий майдонда ўрта толали Бухоро-6, Бухоро-8 ва Денов ғўза навларини ҳамда такрорий анғизга экилган Бухоро-8, Денов навларининг сув-озиқа (NPK) меъёрлари ва суғориш тартиблари, суғориш давомийлиги, ғўзани ўсиши, ривожланиши, ҳосил ва қуруқ масса тўплаши ҳамда пахта толаси сифат кўрсаткичларига таъсирини ўрганиш ва фермер хўжаликларига тавсиялар беришдан иборат.

Сурхондарё вилояти оч тусли бўз тупроқлари шароитида илк бор асосий майдонда районлашган ўрта толали Бухоро-6 ва истиқболли Бухоро-8, Денов ҳамда такрорий анғизга экилган Бухоро-8, Денов ғўза навларининг мақбул суғориш тартиблари ва NPK меъёрлари аниқланди ҳамда ҳосилдорликни оширишнинг илмий-амалий асослари яратилди.

Асосий экин сифатида экилган Бухоро-6 ва Бухоро-8 ғўза навлари учун мақбул суғориш олди тупроқ намлиги ЧДНС га нисбатан 65-65-60% тартибида бўлганда ўртача 40.0-39.6 ц/га пахта ҳосили олинди ва 1 центнер пахта ҳосили учун 121,2 ва 122,5 м³ сув сарфланди. Денов ғўза навида бу кўрсаткичлар 60-60-60, 40.4 ц/га ва 105,5 м³ ни ташкил қилди. Уччала нав учун ҳам маъдан ўғитлар меъёри N-250, P-175, K-125 кг/га қўлланилганда ҳосилдорлик юқори бўлганлиги кузатилди.

Такрорий экин сифатида экилган Бухоро-8 ғўза нави учун мақбул суғориш олди тупроқ намлиги ЧДНС га нисбатан 65-65-60% да сақланганда, маъдан ўғитлар меъёри N-200, P-140, K-100 кг/га қўлланилганда ҳосилдорлик 26,3 ц/га етди ва 1 центнер пахта ҳосили учун 190,4 м³ сув сарфланди. Денов нави учун эса бу кўрсаткич суғориш олди тупроқ намлиги ЧДНС га нисбатан 60-60-60% бўлганда, маъдан ўғитлар меъёри N-150, P-105, K-75 кг/га қўлланилганда ҳосилдорлик 26,4 ц/га етди ва 1 центнер пахта ҳосили учун сув сарфи 166,7 м³ га тенг бўлди.

Шокиров Баходир Косимович: «Амударё қуйи оқими тупроқ қопламаниннг саҳроланиш таъсирида ўзгариши ва уни яхшилаш тадбирлари (Қўнғирот ва Мўйноқ туманлари мисолида)» **(06.01.03)** – Тупроқшунослик ва агрокимё илмий-тадқиқот давлат институти (100179, Тошкент, Қамарнисо кўч., 3. Тел.: 246-09-50, факс: 246-76-00) (диссертация ўзбек тилида).

Илмий раҳбар: С.Абдуллаев

Иш бажарилган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Оппонентлар: И.Турапов, Р.Курвантаев

Етакчи ташкилот: Бухоро давлат университети

Ишнинг мақсади: Қўнғирот ва Мўйноқ туманлари мисолида Амударё қуйи оқими ҳудуди тупроқлари ва улар қатламларида тузлар тўпланиши жараёнларини ўрганиш, ушбу жараёнларнинг тупроқлар агрокимёвий, агрофизикавий хоссаларига, мелиоратив ҳолатига таъсирини, оқар ва сизот сувларга боғлиқлигини аниқлаш орқали тупроқларнинг агрокимёвий, агрофизикавий ва мелиоратив ҳолатларини яхшилаш тадбирларини ишлаб чиқиш.

Амударё қуйи оқими тупроқларининг ҳолатида содир бўлаётган ўзгаришлар ўрганилиб, асосий тупроқ типларида суғориш ҳамда чўлланиш жараёнлари таъсирида юз бераётган ўзгаришлар, тупроқларда кечаётган шўрланиш жараёнлари, сизот сувларининг таркиби ва уларнинг шўрланиш жараёнига таъсири ва тартиби тўғрисидаги янги маълумотлар олинган ҳамда агромилиоратив тадбирлар ишлаб чиқилган. Тадқиқот натижалари Амударё қуйи оқими суғориладиган тупроқлари унумдорлигини бошқариш ва улар мелиоратив ҳолатини яхшилаш имкониятларини беради.

Абдуллаев Абдукарим: «Фарғона водийси шароитида шолини кўчат усулида етиштиришда ўсиш, ривожланиш ва ҳосилдорликка озиклантиришнинг таъсири» **(06.01.09)** – Ўзбекистон Пахтачилик ИТИ (111202, Тошкент вилояти, Қибрай тумани, Оққовоқ а/б, ЎзПИТИ. Тел.: (99895) 142-22-35) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Р.Ш.Тиллаев

Иш бажарилган ташкилот: Ўзбекистон Шолчилик ИТИ Андижон филиали

Оппонентлар: С.Р.Раҳмонқулов, Ҳ.Н.Атабаева

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Ўсимликшунослик ИТИ

Ишнинг мақсади Фарғона водийси шароитида анғизга экилган шолини кўчат усулида етиштиришда ўсиш, ривожланиш, ҳосилдорлик ва иқтисодий самарадорликка азотли озиклантириш меъёрлари таъсирини илмий-амалий асослашдан иборат.

Фарғона водийси шароитида шолининг ўртапишар «Авангард» ва истиқболли тезпишар «Арпа шולי» турига мансуб «Оқ қилтиқ» навларини кўчат усулида кузги буғдойдан кейин ҳамда фақат шолкорликда фойдаланиш мумкин бўлган ерларда шол етиштиришда азотли ўғитларнинг мақбул меъёрлари илк бор аниқланди ҳамда 60-70 ц/га ва ундан юқори ҳосил олишнинг илмий-амалий асослари яратилди.

Такрорий экин сифатида кўчат усули билан шол етиштиришда янги районлаштирилган биологик тезпишар «Оқ қилтиқ» навида фосфорли ўғитлар 120 кг/га, калийли 150 кг/га қўлланилган фонда азотли ўғит миқдори 90 кг/га, ўртапишар «Авангард» навида эса 120 кг/га берилиши мақсадга мувофиқлиги аниқланди. Бунда таъллукли равишда туплаш коэффициентини 1,1-1,5 га, ҳосилдор поялар сонини бир гектарда 63-83 мингтага ортиши, ҳосилдорликни 56,6-74,5 ц/гани ташкил этиши, дон сифатини яхшиланиши, сара уруғ ҳамда бутун дон чиқиши 90 фоиздан юқори бўлиши исботланди.

Негматова Сурайё Тешаевна: «Турли муддатларда ва меъёрларда анғизга экилган мошнинг ўсиши, ривожланиши, ҳосилдорлиги» **(06.01.09)** – Ўзбекистон Пахтачилик ИТИ (111202, Тошкент вилояти, Қибрай тумани, Оққовоқ а/б ЎзПИТИ. Тел.: (+99895) 142-22-35) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Ш.И.Ирназаров

Иш бажарилган ташкилот: Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институти

Оппонентлар: Р.С.Назаров, З.К.Юлдашева

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Шолчилик ИТИ

Ишнинг мақсади - Қашқадарё вилоятининг тоғ олди текислиги типик бўз тупроқлари шароитида кузги буғдой анғизида такрорий экин сифатида мошни турли муддатларда ва меъёрларда экишда унинг ўсиши, ривожланиши, дон ҳосилдорлиги ҳамда тупроқ унумдорлигига таъсирини ўрганишдан иборат.

Тадқиқот натижаларининг илмий-амалий аҳамияти. Қашқадарё вилоятининг тоғ олди текислиги типик бўз тупроқлари шароитида мошнинг “Радость” нави кузги буғдой анғизига июл ойининг бошида ҳар гектар ер ҳисобига 400 минг дондан уруғ сарфланиб экилганда уруғни униб чиқиш суръатининг ошиши, вегетация даврининг кеч экилгандагига нисбатан давомли бўлиши, кўчатларнинг сақланувчанлик, гуллаш, тўла қийматли дуккаклар, дон, қуруқ модда, туганаклар ҳосил қилиши, мўл ҳосил етиштириши ва тупроқ унумдорлигини ошириши илк бор аниқланди.

Кузги буғдой анғизида ёзнинг иккинчи ярми мобайнида такрорий экин сифатида мошнинг “Радость” нави ҳар гектар ерга 400 минг дондан (16 кг) уруғ сарфланиб, июл ойининг бошида экилса, иқтисодий жиҳатдан самарали бўлиб, соф фойда 48783 сўм/га гача, рентабеллик эса 12,6% гача бўлиши таъминланади.

Носиров Талъат Убайдуллаевич: «Голштин зотли яхшиловчи буқаларни генотипи ва селекция самарадорлиги бўйича баҳолаш» **(06.02.01)** – Ўзбекистон чорвачилик ИТИ (111212, Тошкент вилояти, Қибрай тумани, “Қизил шалола” п/б. Тел: 8(370)95-65-335) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: О.Усмонов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат аграр университети

Оппонентлар: П.С.Собиров, И.Я.Эшматов

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон қорақўлчилик ва чўл экологияси ИТИ

Ишнинг асосий мақсади қора-ола зотли моллар популяциясида голштин зотли буқалардан фойдаланиш, уларни генотиби ва селекция самарадорлиги бўйича баҳолашнинг наслчилик ишлари тизимини ишлаб чиқиш.

Унда қуйидаги илмий натижаларга эришилди:

- буюртмали саралашда қора-ола зотли моллар популяциясидаги (Фарғона вилояти) сигирларнинг маҳсулдорлиги (тирик вазни 436-443 кг, сут соғими 3054-3089 кг, сутнинг ёғдорлиги 3,80-3,90 %, сут ёғи 116-120 кг) аниқланди;

- буюртмали саралашда голштин зотли яхшиловчи буқаларнинг наслдорлик ва маҳсулдорлик сифатлари (аждодлар индекси сут соғими бўйича 9370-12545 кг, сут ёғи 410,8-506,8 кг, наслдорлик нисбий қиймати RZG 125-133 %, RZM 118-132 и RZE 116-131 %) баҳоланди;

- буюртмали саралашдан олинган ғунажинларнинг 6 ойлик буғозлигидаги тирик вазни 400,0-421,5 килограммга ва 9 ойлигида 473,8 – 503,8 килограммга, биринчи туққан сигирларнинг сут соғими 3578,5-4679,2 килограммга, сут ёғи 143,9-197,9 килограммга, сутдорлик коэффиценти 884-1133 килограммга ва сут бериш тезлиги 1,63-2,10 кг/дақиқага оширилди;

- буқаларнинг селекция самарадорлиги оталар кучининг таъсири бўйича 0,58-8,64 %-ни, сут соғими бўйича 278,7-484,3 килограммни ва сут ёғи бўйича 20,3-40,5 килограммни ташкил этди;

- иссиққа чидамлилик индекси билан сут маҳсулдорлиги оралигидаги ижобий корреляция аниқланди;

- ҳар бир сигирдан олинган фойда 217-322 минг сўмга ва рентабеллик даражаси 32,6-36,2 фоизга кўтарилди.

Қаранг яна: Ч.Р.Бегимкулов (03.00.27)

Тарих фанлари

Абдуллаев Тимур Пулатович: «XII – XV асрларда Хоразм хунармандчилиги» (07.00.01) – ЎзР ФА Қорақалпоғистон бўлими Тарих, археология ва этнография институти (230100, Нукус, Амир Темур кўч., 179 «А». Тел.: (8-361) 224-05-98, факс: (8-361) 222-17-44) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Ғ.Ходжаниязов

Иш бажарилган ташкилот: Урганч давлат университети

Оппонентлар: М.-Ш.Қдирниязов, Б.Ж.Эшов

Етакчи ташкилот: Давлат ва жамият қўрилиши академияси қошидаги

Ўзбекистоннинг янги тарихи маркази

Ишда ўрта асрлардаги Хоразмнинг XII – XV асрга оид хунармандчилик тарихи ёзма манбалар ва археологик топилмалар асосида қиёсий тадқиқ қилинган.

Тадқиқотда Хоразм хунармандчилигининг асосий тармоқлари кулолчилик, темирчилик, шишасозлик, тоштарошлик, суякка ишлов бериш, тўқимачилик турлари тадқиқ этилиб, хунармандчиликнинг хом-ашёвий манбалари, хунармандчиликдаги ташкилий ишлар, маҳсулотларнинг ташқи савдога чиқарилиши ва анъанавийлик масалалари ёритилади.

Ёзма манбалар ва археологик материалларни ўрганиш асосида Хоразм хунармандчилигининг Марказий Осиё ва Шарқ давлатлари маданияти тизимидаги ўрни ва иқтисодий алоқалардаги йўналишлари таҳлил қилинган.

Акбарова Манзура Лутфуллаевна: «Ўрта Осиёдан Қозоғистонга сургун қилинган қулоқлар, уларнинг ҳаёти ва тақдири (1929-1956-йиллар)» (07.00.01) – ЎзР ФА Тарих институти (100170, Тошкент, И.Мўминов кўч., 9. Тел.: 262-38-73, факс: 262-93-51) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Р.Т.Шамсутдинов

Иш бажарилган ташкилот: Андижон давлат университети

Оппонентлар: С.С.Агзамходжаев, Ш.А.Хаитов

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ишнинг мақсади - Ўрта Осиёда зўрлик билан ўтказилган коллективлаштириш натижасида 1929-1956 йилларда қулоқ қилинганларни Қозоғистонга сургун қилиш, уларнинг “қулоқлар қишлоғи” даги ҳаётини ва бу жараённинг фожиали оқибатларини комплекс тарзда ўрганишдан иборатдир.

Ишнинг илмий янгилиги қуйидагилардан иборат:

- мавзуга оид Россия, Қозоғистон, Ўзбекистондаги манбалар таҳлил қилинди, ишнинг манбавий асослари очиқ берилди ҳамда муаммонинг ўрганилиш даражаси ёритилди;

- коллективлаштириш, қулоқ қилиш ва сургун қилишнинг янги жиҳатлари, бу жараёнда совет давлатининг куч ишлатиш органлари, айниқса, ГПУ, ОГПУнинг қонунга хилоф фаолияти кўрсатилди;

- совет режимининг қишлоқ аҳолисига, айниқса, деҳқонларга қарши олиб борган иқтисодий, сиёсий, мафкуравий қатағон сиёсати ва унинг турли кўринишлари фош этилди;

- Ўрта Осиёдан Қозоғистонга сургун қилинган деҳқонларни қулоққа тортилиши, уларнинг бу сиёсатга қарши норозилик чиқишлари кўрсатилди;

- Қозоғистон меҳнат посёлкаларидаги ўзбек, тожик, туркман миллатига мансуб махсус кўчириб келтирилган “қулоқлар сургуни”дагиларнинг бу бегона ўлкадаги оғир турмуши, аҳволи, яшаш шароитлари тадқиқ қилинди;

- “қулоқлар сургуни”дагиларнинг Қозоғистондаги очарчиликдан, қаҳатчиликдан тортган азоблари, уларнинг такроран қатағон қилиниши, мудҳиш катта террор даврида ва ундан кейин ГУЛАГ концлагерлари ҳамда меҳнат тузатув лагерларига ташланганлар ва отиб юборилганларнинг номлари аниқланди;

- Ўрта Осиёдан сургун қилиб келтирилганларнинг Қозоғистон ва СССР иқтисодиётига қўшган ҳиссаси, махсус кўчирилганларнинг меҳнат фаолияти таҳлил қилиб берилди;

- сургун қилинганларнинг Иккинчи жаҳон урушидаги иштироки, уларнинг фронт ва фронт ортидаги жанговарлик ва меҳнат фаолияти ёритилди, немис-фашистларга қарши олиб борилган жангларда ҳалок бўлганларнинг номлари аниқланди;

- Қозоғистонга сургун қилинган собиқ “қулоқ”ларнинг озод қилиниши ва юртга қайтиш жараёни, уларнинг кейинги тақдирлари тадқиқ қилинди.

Дутураева Дилноза Шукурллаевна: «Қорахитойлар ҳукмронлиги даврида Марказий Осиё (XII аср иккинчи чораги – XIII аср бошлари)» **(07.00.01)** – ЎзР ФА Тарих институти (100170, Тошкент, И.Мўминов кўч., 9. Тел.: 262-38-73, факс: 262-93-51) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Э.Э.Каримов

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ФА Тарих институти

Оппонентлар: М.М.Исҳоқов, Ҳ.Тўраев

Етакчи ташкилот: ЎзР ФА Шарқшунослик институти

Диссертацияда XII аср иккинчи чораги – XIII аср бошлари, яъни 1124-1218 йилларда Марказий Осиё ҳудудида ҳукмронлик қилган Қорахитойлар сулоласининг сиёсий, ижтимоий ва маданий ҳаёти ҳамда Қорахонийлар, Хоразмшоҳлар, уйғурларнинг Турфон идиқутлиги каби маҳаллий давлатлар ва қипчоқ, қанғли, қарлук, найманлар каби қабилалар билан бўлган муносабатлари тадқиқ этилган.

Қорахитойларнинг туркий халқлар билан қадимги алоқалари, Марказий Осиёдаги ўзига хос сиёсати ва унинг натижалари каби масалалар араб, форс ва хитой манбалари, археологик материаллар ҳамда илмий адабиётлар маълумотларидан фойдаланган ҳолда ёритиб берилди.

Ёрматов Фахриддин Жойловович: «Ўзбекистонда аҳолини ижтимоий ҳимоялаш тизими: ҳолати, шаклланиш жараёни, ривожланиш истиқболлари (1991-2010 йиллар. Жанубий вилоятлар мисолида)» **(07.00.01)** – Ўзбекистон Миллий университети (100174, Тошкент, Талабалар шаҳарчаси, ЎзМУ. Тел.: 246-36-56, факс: 244-73-12, 244-77-28) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: А.А.Маврулов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат маданият институти

Оппонентлар: М.Абдурахмонов, Н.Д.Жўраева

Етакчи ташкилот: Тошкент давлат иқтисодиёт университети

Ишда мустақиллик йилларида республика аҳолисини ижтимоий ҳимоялаш тизими шаклланиши ва ривожланиши каби масалалар жанубий вилоятлар – Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятлари мисолида илк бора тадқиқ этилган.

Диссертацияда бозор иқтисодиётига ўтиш ўзбек моделининг муҳим қисми бўлган аҳолини кучли ижтимоий ҳимоялаш масаласи жанубий вилоятлар мисолида ўрганилган.

Ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнида аҳолини ижтимоий ҳимоялаш, иш билан таъминлаш тизимининг шаклланиши, бу жараёнда тадбиркорлик ва ишбилармонлик ҳаракатининг ўрни, “Маҳалла”, “Нуроний” каби ижтимоий институтларнинг роли каби масалалар тадқиқ этилди. Мавжуд камчиликлар таҳлил этилиб, соҳани ривожлантириш бўйича тавсиялар берилди.

Архив ҳужжатлари, маҳаллий ва хорижий муаллифлар асарлари, тадқиқотлари ва илмий мақолалар маълумотларини қиёсий таҳлил этиш асосида аҳолини ижтимоий ҳимоялаш тизимининг ривожланиш истиқболлари ўрганилди, янги маълумотлар илмий муомалага киритилди.

Мамадалиев Ҳусниддин Муйдинович: «IX – XII асрларда Ўрта Осиёда этник ҳолат (араб тилидаги манбалар маълумотлари асосида)» **(07.00.01)** – ЎзР ФА Тарих институти (100170, Тошкент, И.Мўминов кўч., 9. Тел.: 262-38-73, факс: 262-93-51) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Ш.С.Камолиддин

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ФА Тарих институти

Оппонентлар: Д.Ю.Юсупова, З.Қуттибоев

Етакчи ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Ишнинг мақсади IX – XII асрларда Ўрта Осиёда яшаган халқлар этник тарихини араб тилидаги манбалар маълумотлари асосида тадқиқ этиш, тизимлаштириш ва умумлаштиришиб кўрсатишдан иборат.

Диссертацияда IX – XII асрларга тегишли Ўрта Осиёни ўрганишга доир бўлган араб тилидаги манбалар ва улардаги минтақа халқлари этник тарихининг турли жиҳатларига оид масалалар илк бор ўрганилди, IX – XII асрлар Ўрта Осиё этник тарихи бўйича маълумот берувчи араб тилидаги тарихий ва географик манбалар, ўрта аср хариталари, саёхатномалар ва бошқа манбаларнинг тизимли тавсифи тақдим этилди, тадқиқ этилаётган даврга тегишли Ўрта Осиё ўтроқ, кўчманчи ва ярим кўчманчи аҳолиси этник таркиби аниқланди, маълумотларнинг аҳамиятига янгича нуқтаи-назардан баҳо берилди.

Ишда IX – XII асрларда Ўрта Осиёда яшаган халқларнинг этник тарихини араб тилидаги манбалар маълумотлари асосида ўрганиш Ўзбекистон тарихи ва этнология фанларида илмий йўналиш сифатида янги шароитда ривожланаётгани, мавзунинг ҳаққоний ва ҳолис ёритилгани аниқланиб, ютуқ ва камчиликлари кўрсатиб берилди, илмий аҳамияти таҳлил қилинди; тадқиқотлардаги тарихий жараёнларни ёритишда камчиликлар, хато талқинлар ҳам борлиги кўрсатилди; IX – XII асрларда Ўрта Осиёда яшаган халқлар этник тарихини араб тилидаги манбалар маълумотлари асосида тадқиқ этишнинг кам ўрганилган томонлари кўрсатилди, тавсиялар берилди.

Низомов Хайриддин: «Мустақиллик йилларида Ўзбекистон ва Тожикистон Республикалари ўртасидаги маданий алоқалар (1991-2007 йиллар)» **(07.00.01)** – Ўзбекистон Миллий университети (100174, Тошкент, Талабалар шаҳарчаси, ЎзМУ. Тел.: 246-36-56, факс: 244-73-12, 244-77-28) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: А.Ҳ.Чориев

Иш бажарилган ташкилот: Қарши давлат университети

Оппонентлар: А.Қирғизбоев, Қ.Матҳолиқов

Етакчи ташкилот: Тошкент давлат шарқшунослик институти

Ишда архив ҳужжатлари ва тарихий манбалар асосида янги методологик усулларни қўллаш билан илк марта мустақиллик йиллари (1991–2007)да Ўзбекистон ва Тожикистон давлатлари ўртасида маданий алоқаларнинг ривожланиши масаласи ҳар томонлама таҳлил этилган. Ўзбекистон ва Тожикистон Республикалари ўртасида маданият соҳасидаги ҳамкорлигига доир ҳозиргача илмий жамоатчиликка маълум бўлмаган кўпгина янги маълумотлар келтирилган.

Мустақиллик йилларида Ўзбекистон Республикасининг ташқи сиёсий фаолияти тадқиқ этилиб, икки қўшни республикаларнинг давлатлараро муносабатлари конкрет мисолларда кўрсатилган. Ўзбекистон ва Тожикистон Республикаларининг маданий ҳамкорлик соҳасидаги ютуқлари билан бирга бу борадаги баъзи бир камчиликлар ҳамда уларни бартараф этиш йўллари ва ривожланиш истиқболлари кўрсатилган.

Тилаев Эрмат Раҳматович: «Мустақиллик йилларида Ўзбекистоннинг ижтимоий-иқтисодий ва маданий ҳаётидаги ўзгаришлар (жанубий вилоятлар мисолида)» **(07.00.01)** – Ўзбекистон Миллий университети (100174, Тошкент, Талабалар шаҳарчаси, ЎЗМУ. Тел.: 246-36-56) (диссертация ўзбек тилида).

Илмий раҳбар: А.Р.Отажонов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Оппонентлар: С.Н.Турсунов, Ю.А.Эргашева

Етакчи ташкилот: Тошкент давлат иқтисодиёт университети

Диссертацияда комплекс тарзда мустақиллик йилларида Ўзбекистоннинг ижтимоий-иқтисодий ва маданий ҳаётида содир бўлган ўзгаришлар жанубий вилоятлар, яъни Қашқадарё ва Сурхондарё мисолида кўриб чиқилиб, таҳлил этилган.

Ишда иқтисодий ўзгаришлар, ислохотларнинг биринчи босқичи, тинчликни сақлаш, миллий ва фуқаролик ҳамжиҳатлиги, мамлакатнинг босқичма-босқич бозор муносабатларига ўтиши таҳлил қилинган.

Аҳолининг ижтимоий ҳаёти ўрганилиб, биринчи навбатда Кадрлар тайёрлаш Миллий дастурини ҳаётга тадбиқ қилиш жараёни тадқиқ этилган.

Маърифий ва маънавий соҳаларида амалга оширилган ишлар, миллий қадриятларнинг тикланиши ва бойитиши, маънавий-маърифий муассасаларнинг ишлари, мустақиллик йилларида вилоят зиёлиларининг фаолияти илмий жиҳатдан ўрганилди.

Хатамов Тохир Абдумуталович: «Ўзбекистон умумтаълим мактаблари таълим ислохотлари тизимида: муаммолар, ечими ва истиқболи (1991-2009 йй.)» **(07.00.01)** – Ўзбекистон Миллий университети (100174, Тошкент, Талабалар шаҳарчаси, ЎЗМУ. Тел.: 246-36-56, факс: 244-73-12) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Қ.Эргашев

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат иқтисодиёт университети

Оппонентлар: Ю.А.Эргашева, Н.Х.Обломуродов

Етакчи ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Ишда Ўзбекистон тарихида кам ўрганилган ва шу пайтгача мустақиллик ғоялари асосида илмий жиҳатдан таҳлил этилмаган истиқлол даври умумтаълим мактабларида кечган ислохотлар жараёни тадқиқ этилган.

Диссертацияда 1991-2009 йилларда Ўзбекистон умумтаълим мактабларида амалга оширилган таълим ислохотлари Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ва 2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш давлат умуммиллий дастурлари умумтаълим мактаблари ҳаётида янги ривожланиш босқичи сифатида намоён бўлиши, ўқитувчи кадрларни тайёрлаш ва малакасини ошириш, умум ўрта таълим тизими моддий-техника базасидаги ва таълим-тарбия соҳасидаги тўпланган тажрибалар ҳамда мавжуд муаммолар ечими, таълимдаги халқаро ҳамкорлик муносабатлар тарихшунослик нуқтаи-назаридан илк бор алоҳида мавзу сифатида махсус тадқиқ этилиб, уларнинг ҳар бирининг таҳлилий натижалари ва хулосалари берилди.

Иқтисод фанлари

Исохўжаева Мунира Яшнаровна: «Ўзбекистон Республикасида электрон тижорат тизимларини ишлашини такомиллаштириш» **(08.00.03)** – ЎЗР ФА Иқтисодиёт институти (100060, Тошкент, Шахрисабз тор кўч., 5. Тел.: 233-14-78) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Л.И.Шибаршова

Иш бажарилган ташкилот: ЎЗР ФА Иқтисодиёт институти

Оппонентлар: М.А.Икрамов, Т.М.Буткеева

Етакчи ташкилот: Фан-техника ва маркетинг тадқиқотлар маркази

«UNICON.UZ»

Ишнинг мақсади Ўзбекистонда электрон тижорат тизимларини такомиллаштириш механизмлари бўйича назарий-методик таъминотлар ва амалий тақлифларни ишлаб чиқиш.

Ишнинг илмий янгилиги қуйидагилардан иборат:

- 2010-2016 йй. давр мобайнида электрон тижорат ривожланиш концепцияси ишлаб чиқилган;
- электрон тижорат тизимлари инфратузилмасини давлат томонидан назорат қилиш унификация механизмлари билан биргаликда ривожлантириш асосланган;
- электрон тижорат ривожланиш суръатини белгилайдиган асосий омиллар аниқланган ва электрон тижорат ривожланишини прогноз қилиш методикаси ишлаб чиқилган;
- Учинчи ишончли тараф яратиш орқали республикада электрон тижоратни хавфсизлигини таъминлаш механизми таклиф этилган ва яқин давр мобайнида электрон тижорат тизимлари ривожланиши вариантли прогнозлар асосланган;
- Учинчи ишончли тараф хизматларини қўллаш иқтисодий самарадорлигини баҳолаш методикаси ишлаб чиқилган ва апробация қилинган.

Маджидов Шахрух Ахлитдинович: «Ипакчилик тармоғида инвестицион фаолиятнинг самарадорлигини ошириш» **(08.00.03)** – ЎзР ФА Иқтисодиёт институти (100060, Тошкент, Шаҳрисабз тор кўч., 5) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Н.М.Маҳмудов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти

Оппонентлар: И.И.Искандеров, Қ.М.Умарқулов

Етакчи ташкилот: «Ўзбекенгилсаноат» Давлат акционерлик компанияси

Ишнинг мақсади: ипакчилик тармоғини модернизациялаш шароитида инвестицион фаолиятнинг самарадорлигини ошириш бўйича илмий асосланган таклифлар ва уни амалиётга тадбиқ этиш борасида тавсиялар беришдан иборат.

Ишнинг илмий янгилиги қуйидагилардан иборат:

- инвестицион фаолият категориясига янги мазмундаги муаллифлик таъриф берилган;
- ипакчилик тармоғида инвестицион лойиҳаларни самарадорлигини баҳолашнинг дисконтлаш усулидан фойдаланиш орқали ҳисоблаш услуги асосланган;
- ипакчилик маҳсулотларини қайта ишлаш жараёнида хом ашёнинг миқдорий ҳаракатини баҳолаш усули ишлаб чиқилган;
- ипакчилик тармоғи миқёсида ишлаб чиқариш қувватларига жалб этилган инвестицияни самарадорлигига баҳо берилган;
- ипакчилик тармоғида инвестицион лойиҳалар самарадорлигини баҳолаш ва танлаш услубларини такомиллаштириш бўйича илмий асосланган тавсиялар ишлаб чиқилган.

Хатамова Гулнора Рахимжон қизи: «Корпоратив тузилмаларда инновацион стратегия механизмини такомиллаштириш (“Тошкент трактор заводи” Очiq акциядорлик жамияти мисолида)» **(08.00.03)** – ЎзР ФА Иқтисодиёт институти (100060, Тошкент, Шаҳрисабз тор кўч., 5) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: М.Л.Турсунходжаев

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат техника университети

Оппонентлар: М.Р.Болтабоев, М.Н.Абдуллаева

Етакчи ташкилот: Тошкент ахборот технологиялари университети

Ишнинг мақсади корпоратив тузилмаларда инновацион стратегияни такомиллаштириш бўйича илмий-услубий ва амалий тавсияларни ишлаб чиқишдан иборат. Ишнинг илмий янгилигини тавсифловчи асосий натижалар қаторига қуйидагиларни киритиш мумкин:

- корпоратив саноат тузилмалари рақобатбардошлигини ривожлантириш ва юксалтиришда инновацион стратегияларнинг роли аниқланган;
- корпоратив тузилмаларда техник ва технологик қайта қурулантириш, тезкор модернизациялар стратегияларининг тамойиллари ва моҳияти очиб берилган;
- корпоратив тузилмаларда инновацион стратегияларни амалга ошириш механизми самарадорлигини баҳолаш ва таҳлил қилишнинг услубий асослари ишлаб чиқилган;
- йирик корпоратив объект инновацион ривожланиши самарадорлиги ва уни инновацион фаолият самарадорлиги ҳамда ҳолати комплекс баҳоланган;
- корпоратив тузилмаларда инновацион стратегия механизмини такомиллаштиришнинг асосий йўналишлари таклиф қилинган ва асослаб берилган;

- корпоратив тузилмаларда инновацион фаолиятни фаоллаштиришнинг иқтисодий ва молиявий асослари белгилаб берилган.

Азизкулов Бахтиёр Хушвактович: «Пахтачиликда агротехнологиялардан фойдаланишнинг иқтисодий самарадорлиги» (08.00.04) – ЎзР Банк-молия академияси (100000, Тошкент, Ҳ.Орипов кўч., 16, Тел.: 237-54-01, факс: 237-50-11) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Ш.Р.Холмўминов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент ирригация ва мелиорация институти

Оппонентлар: Р.В.Абдуллаев, Х.А.Баротов

Етакчи ташкилот: ЎзР Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги

Ишнинг мақсади: иқтисодиётни модернизациялаш шароитида пахтачиликда агротехнологиялардан фойдаланишнинг иқтисодий самарадорлигини ошириш юзасидан илмий таклиф ва амалий тавсиялар ишлаб чиқишдан иборат.

Тадқиқот мақсадидан келиб чиқиб, қўйидаги илмий-назарий ва амалий натижаларга эришилди:

- пахтачиликда агротехнологиялардан фойдаланиш самарадорлигини оширишнинг илмий асослари назарий жиҳатдан очиб берилган;
- пахтачиликда самарали агротехнологияларни жорий қилиш асосида соҳа самарадорлигини янада оширишга қаратилган илмий таклиф ва амалий тавсиялар ишлаб чиқилган;
- агротехнологиялардан фойдаланиш самарадорлигини оширишнинг асосий йўналишларини такомиллаштириш бўйича амалий тавсиялар тайёрланган;
- пахтачиликда хизмат кўрсатиш инфратузилмаларини ривожлантириш асосида агротехнологиялардан фойдаланишнинг самарадорлигини ошириш бўйича илмий таклифлар ишлаб чиқилган.

Хожибоев Мухиддин Шодимухаммедович: «Иқтисодиётни эркинлаштириш шароитида фермер ва деҳқон хўжаликларини кредитлаш тизимини такомиллаштириш» (08.00.04) – ЎзР Банк-молия академияси (100000, Тошкент, Ҳ.Орипов кўч., 16, Тел.: 237-54-01, факс: 237-50-11) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Т.Х.Фарманов

Иш бажарилган ташкилот: Андижон муҳандислик-иқтисодиёт институти

Оппонентлар: Қ.А.Чориев, З.Х.Каримова

Етакчи ташкилот: Самарқанд қишлоқ хўжалиги институти

Ишнинг мақсади: иқтисодиётни эркинлаштириш шароитида фермер ва деҳқон хўжаликларини кредитлаш тизимини такомиллаштириш бўйича илмий таклиф ва амалий тавсиялар ишлаб чиқишдан иборат.

Тадқиқот мақсадидан келиб чиқиб, қўйидаги илмий-назарий ва амалий натижаларга эришилди:

- қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг ўзига хос хусусиятларини эътиборга олган ҳолда тармоқ учун кредитнинг моҳияти, объектив зарурияти ва аҳамияти асослаб берилган;
- фермер ва деҳқон хўжаликлари фаолиятини кредитлаш тизимининг самарадорлигини оширишга қаратилган илмий таклиф ва амалий тавсиялар ишлаб чиқилган;
- қишлоқ хўжалигини кредитлаш бўйича хорижий мамлакатларнинг илғор тажрибаларидан республикамизда ижодий фойдаланиш бўйича таклифлар тайёрланган;
- фермер ва деҳқон хўжаликларини кредитлаш тизимининг ташкилий-ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш бўйича илмий таклиф ва амалий тавсиялар ишлаб чиқилган;
- инқирозга қарши чоралар дастурини амалга ошириш шароитида фермер ва деҳқон хўжаликларини банкдан ташқари кредитлаш тизимини ривожлантириш бўйича амалий тавсиялар тайёрланган;
- фермер ва деҳқон хўжаликларини кредитлашда гаров механизмининг такомиллаштириш бўйича илмий-амалий тавсиялар ишлаб чиқилган.

Ибадуллаев Нурали Эшниязович: «Туристик ресурслардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш имкониятлари (Самарқанд вилояти мисолида)» (08.00.05) – Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти (103000, Самарқанд, Амир Темур кўч., 9, Тел.: 233-38-72, факс: 233-10-54) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: М.Қ.Пардаев

Иш бажарилган ташкилот: Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти
Оппонентлар: М.М.Мухаммедов, А.Н.Норчаев
Етакчи ташкилот: Россия иқтисодиёт академиясининг Тошкент филиали

Ишнинг мақсади иқтисодиётни модернизация қилиш ва жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози шароитида туристик ресурслардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш имкониятларини баҳолаш ва ишга солиш йўллари ишлаб чиқишдан иборат.

Ишнинг илмий янгилиги қуйидагилардан иборат:

- миллий иқтисодиётни ривожлантиришда туристик ресурсларнинг ўрни очиб берилди ва улардан самарали фойдаланиш имкониятлари ишлаб чиқилди;
- жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози шароитида туристик ресурслардан фойдаланиш самарадорлигини оширишга таъсир этувчи омиллар ва уларни ишга солиш орқали туризмни ривожлантириш имкониятларини кенгайтириш усуллари тавсия қилинди;
- туристик ресурслардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш йўллари ва уларни баҳолаш усуллари ишлаб чиқилган;
- Самарқанд вилоятида туристик ресурслардан фойдаланиш самарадорлигини оширишдаги муаммолар аниқланди ва уларнинг амалий ечимлари кўрсатиб берилди;
- туризмни кадастрлаш асосида туристик ресурсларни паспортизация қилиш лозимлиги асосланди.

Абдурахманов Абдуазим Джалалитдинович: «Ўзбекистон Республикаси аҳолисини такрорий кўпайишини иқтисодий-статистик таҳлили» **(08.00.06)** – Тошкент давлат иқтисодиёт университети (100003, Тошкент, Ўзбекистон шоҳ кўч., 49. Тел.: 245-24-44) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Б.Б.Усмонов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат иқтисодиёт университети

Оппонентлар: Ё.А.Абдуллаев, Ш.Эргашева

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси

Ишнинг мақсади: Бозор иқтисодиёти шароитида Ўзбекистон аҳолиси такрор барпо бўлиши параметрларига ижтимоий-иқтисодий омиллар таъсирини ва қонуниятларини комплекс равишда статистик тадқиқ этиш асосида, демографик жараёнларни бошқаришни такомиллаштириш бўйича таклифлар ишлаб чиқиш.

Ишнинг илмий янгилиги:

- янги ижтимоий-иқтисодий шароитда аҳолининг такрор барпо бўлиш жараёнларини статистик тадқиқ этишнинг ижтимоий-иқтисодий мазмун моҳияти очиб берилган;
- Ўзбекистоннинг янги иқтисодий муносабатларга ўтиш ва жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози шароитида аҳолини такрор барпо бўлиш жараёнларининг гипотетик ва реал авлодлар бўйича статистик параметрлари ишлаб чиқилган;
- аҳолининг такрор барпо бўлиши жараёнидаги ўзгаришлар ва уларга таъсир этувчи демографик, ижтимоий, иқтисодий омиллар статистик баҳоланган;
- танланма кузатишлар натижалари асосида ҳозирги авлоднинг репродуктив фаолияти ўрганилган ва Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқ аҳолиси учун ўлим жадваллари тузилган;
- Ўзбекистоннинг демографик ривожланиш хусусиятларини ҳисобга олиб, республика аҳолиси такрор барпо бўлиши кўрсаткичларининг 2020 йилгача бўлган даврдаги статистик прогнози амалга оширилган.

Абдурахмонов Ильёс Хуршидович: «Ўзбекистон Республикасида жавобгарликни суғурталашнинг амалиётини такомиллаштириш» **(08.00.07)** – ЎзР Банк-молия академияси (100000, Тошкент, Х.Орипов кўч., 16. Тел.: 237-54-01. Факс: 237-50-11) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Х.М.Шеннаев

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент молия институти

Оппонентлар: О.О.Олимжонов, Қ.М.Қўлдошев

Етакчи ташкилот: ЎзР Молия вазирлиги

Ишнинг мақсади: Иқтисодиётни модернизация қилиш жараёнида жавобгарликни суғурталаш бозорини амал қилиш механизмининг такомиллаштиришга қаратилган илмий таклиф ва амалий тавсиялар ишлаб чиқишдан иборат.

Тадқиқот мақсадидан келиб чиқиб, қўйидаги илмий-назарий ва амалий натижаларга эришилди:

– жавобгарликни суғурталаш илк марта яхлит мустақил илмий-тадқиқот объекти сифатида ўрганилган;

– жавобгарликни суғурталашнинг ташкилий-ҳуқуқий асосларини тадқиқ этиш асосида алоҳида қонунчилик ҳужжатларини қабул қилиш зарурлиги исботланди;

– суғурта бозорида рақобат шароитида жавобгарликни суғурталашнинг амалдаги турларини янада такомиллаштириш ва амалиётда қўллаш бўйича илмий тавсиялар ишлаб чиқилган;

– Ўзбекистонда давлат капитали иштирокида қайта суғурта ташкилотини ташкил этиш зарурлиги асослаб берилган;

– суғурта бозорида юридик ва жисмоний шахсларнинг жавобгарлигини суғурталашни ривожлантиришнинг устувор йўналишлари аниқланган;

– рақобатнинг кўчайиши шароитида транспорт воситалари эгаларининг фуқаролик жавобгарлигини суғурталаш бўйича кўриладиган зарарларни бевосита қопланиши суғурта мукофотларининг сезиларли ўсишига ижобий таъсир кўрсатиши асослаб берилган.

Ибрагимов Даврон Рустамович: «Дилинг операцияларини амалга оширишда валюта рискларини баҳолашни такомиллаштириш масалалари» (08.00.07) – ЎзР Банк-молия академияси (100000, Тошкент, Х.Орипов кўч., 16. Тел.: 237-54-01. Факс: 237-50-11) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Т.С.Расулов

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР Банк-молия академияси

Оппонентлар: Н.Х.Хайдаров, Б.М.Душаев

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Республикаси Марказий банки

Ишнинг мақсади халқаро валюта бозорларидаги дилинг операцияларида рискларни баҳолаш усулларини такомиллаштириш ва дилингни оптималлаштириш моделини ишлаб чиқишга қаратилган илмий асосланган таклиф ва амалий тавсиялар ишлаб чиқишдан иборат.

Ишнинг мақсадидан келиб чиқиб, қўйидаги илмий назарий ва амалий натижаларга эришилди:

– алмашув курси ўзгаришининг чегаравий миқдорларини аниқлашга қаратилган рискни баҳолаш модели ишлаб чиқилган ва ундан фойдаланиш афзалликлари асосланган;

– валюта курси тебраниш даражасини валюта дилинги дисперсиясини ҳисоблаш учун қўлланилиши рискни баҳолаш натижалари аниқлигини ошириши асосланди;

– валюта дилингида юзага келадиган рисклар ўрганилган ва уларни хеджирлаш йўллари тавсифланган;

– валюта дилингида алмашув курси rischi, фоиз rischi, кредит rischi ва мамлакат рискларининг таъсир этиш даражаси аниқланди ва уларни бошқаришга йўналтирилган амалий тавсиялар ишлаб чиқилган;

– халқаро валюта бозорида қўлланилиши содда бўлган, валюта курсининг келажақдаги тебраниши эҳтимоли ва тақсимоли асосида валюта riskини баҳолаш ҳамда дилингни оптималлаштириш модели ишлаб чиқилган.

Рахмонов Навкар Равшанбекович: «Товар-моддий захиралар ҳисоби ва аудитини такомиллаштириш» (08.00.08) – ЎзР Банк-молия академияси (100000, Тошкент, Х.Орипов кўч., 16, Тел.: 237-54-01) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Р.Д.Дусмуратов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат аграр университети

Оппонентлар: З.Т.Маматов, Н.К.Ризаев

Етакчи ташкилот: ЎзР Молия вазирлиги

Ишнинг мақсади: Қишлоқ хўжалигида ислохотлар чуқурлаштирилаётган шароитда товар-моддий захиралар ҳисоби ва аудитини такомиллаштиришга қаратилган илмий таклиф ва амалий тавсиялар ишлаб чиқишдан иборат.

Тадқиқот мақсадидан келиб чиқиб, қўйидаги илмий-назарий ва амалий натижаларга эришилди:

- товар-моддий захиралар ҳисоб-иқтисодий категория сифатида ўрганилиб, уларнинг таркибий элементлари, тижорат циклидаги роли ва такрор ишлаб чиқариш жараёнидаги тавсифи ёритилди;

- товар-моддий захираларнинг қишлоқ хўжалик корхоналарига хос туркумланиш хусусиятлари аниқланди;

- товар-моддий захиралар ҳисобининг халқаро амалиёти ва мамлакатимиз тажрибаси қиёсий таҳлил қилиниб, уларнинг умумий жиҳатлари ва фарқлари кўрсатилди;
- товар-моддий захиралар аналитик ҳисобини гуруҳлар, гуруҳчалар, турлари ва номлари бўйича ташкил этиш ва уларни кодлаштириш учун таклифлар берилди;
- товар-моддий захираларнинг бутун «ҳаётий цикли» (тайёрлаш, сақлаш ва истеъмол қилиш жараёнлари)да ҳисоб ва аудит услубларини такомиллаштириш бўйича илмий таклиф ва амалий тавсиялар ишлаб чиқилди;
- нормал таъминот фаолияти учун товар-моддий захираларга буюртма шакллантиришнинг мақбул ўлчамини EOQ model ёрдамида аниқлашнинг мақсадга мувофиқлиги илмий асосланди.

Закиров Комилжон Жўраевич: «Худудий меҳнат бозорида аҳолини иш билан таъминлашни тартибга солишни такомиллаштириш (Сирдарё вилояти мисолида)» **(08.00.10)** – ЎзР ФА Иқтисодиёт институти (100060, Тошкент, Шахрисабз тор кўч., 5. Тел./факс: 233-14-78) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: К.Х.Абдурахмонов

Иш бажарилган ташкилот: Республика аҳоли бандлиги, меҳнатни муҳофаза қилиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш илмий маркази

Оппонентлар: З.Я.Худойбердиев, Н.У.Арабов

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ишнинг мақсади. Худудий меҳнат бозорида иш билан бандликни тадқиқ қилиш ва уни тартибга солишни такомиллаштириш бўйича илмий-амалий тавсиялар ишлаб чиқишдан иборат.

Тадқиқотнинг илмий янгилиги:

- Ўзбекистондаги миллий ва худудий меҳнат бозорлари шаклланиши ва амал қилишининг хусусиятлари аниқланган;
- Ўзбекистон вилоятлари аҳолисининг иш билан бандлиги даражаси ва ишга жойлаштириш хусусиятлари аниқланган;
- Сирдарё вилояти худудий меҳнат бозорларидаги ЦСЗ фаолияти баҳолашнинг иқтисодий мезонлари ва кўрсаткичлари ишлаб чиқилган;
- Сирдарё вилояти ФСЗ сидан фойдаланиш самарадорлиги даражаси аниқланган;
- Сирдарё вилояти худудий меҳнат бозорлари хусусиятлари ва иш билан бандликнинг устивор йўналишларини ҳисобга олган ҳолда иш жойлари яратиш прогнози ишлаб чиқилган;
- Сирдарё вилояти худудий меҳнат бозорларидаги ЦСЗлар фаолиятини баҳолаш натижаларини ҳисобга олган ҳолда аҳолини иш билан таъминлашни тартибга солишни такомиллаштириш бўйича таклифлар ва тавсиялар ишлаб чиқилган.

Мустафаева Махсуда Сайфуллаевна: «Ўзбекистон нефт-газ тармоғини модернизациялаш жараёнида персонални бошқариш тизимини ислоҳ қилиш (“Муборакнефтваз” УШК мисолида)» **(08.00.13)** – Тошкент давлат иқтисодиёт университети (100003, Тошкент, Ўзбекистон шоҳ кўч., 49. Тел.: 245-24-44) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Б.Ҳ.Умурзоқов

Иш бажарилган ташкилот: Россия иқтисодиёт академиясининг Тошкент шаҳридаги филиали

Оппонентлар: Г.Н.Охунова, М.Л.Турсунходжаев

Етакчи ташкилот: “Ўзнефтегазқазибчиқариш” АК

Ишнинг мақсади: нефт-газ тармоғи корхоналарида персонални бошқариш тизимининг назарий, услубий ва ўзига хос хусусиятларини ўрганиш, таҳлил қилиш асосида мазкур соҳа корхоналарида персонални бошқариш тузилмасини такомиллаштириш бўйича илмий асосланган таклифлар ва тавсияларни ишлаб чиқишдан иборат.

Олинган натижалар ва уларнинг янгилиги: нефт-газ тармоғи корхоналари персонални бошқариш тизимининг мавжуд амалдаги муаммолари таҳлил қилинган ва уни такомиллаштиришнинг иқтисодий моҳияти очиб берилган; нефт-газ тармоғи корхоналарида кадрлар хизматлари фаолияти ўрганилиб янги функционал тузилмаси ишлаб чиқилган ва кадрлар бўлими вазибалари такомиллаштирилган; “Муборакнефтваз” УШК персонални бошқаришнинг замонавий ташкилий тузилмаси ва уларнинг фаолият кўрсатиш механизми ишлаб чиқилган; дунёнинг тараққий этган давлатларида нефт-газ тармоғи корхоналарида персонални бошқариш услублари ўрганилган

ва уларни республикаимиз шароитида қўллаш бўйича тавсиялар асосланган; нефт-газ корхоналари кадрлар бўлимининг фаолиятини такомиллаштиришда ҳисобга олиши лозим бўлган омиллар аниқланган.

Отажонов Шухрат Ибрайимжонович: «Ўзбекистонда кичик бизнес субъектларининг инновацион фаолияти бошқарув механизмини такомиллаштириш» **(08.00.13)** - Тошкент давлат иқтисодиёт университети (100003, Тошкент, Ўзбекистон шоҳ кўч., 49. Тел.: 245-24-44) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Б.К.Гойибназаров

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат иқтисодиёт университети

Оппонентлар: Ш.Н.Зайнуддинов, И.К.Мирзаев

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси

Ишнинг мақсади: Ўзбекистонда иқтисодиётни модернизациялаш шароитида кичик бизнес субъектларининг инновацион фаолияти бошқарув механизмларини такомиллаштириш ҳамда иқтисодий самарадорлигини ошириш юзасидан илмий-назарий ҳамда услубий таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқишдан иборат.

Олинган натижалар ва уларнинг янгилиги:

- кичик бизнес субъектларининг инновацион фаолиятини ривожлантириш асосида миллий иқтисодиёт самарадорлигини оширишнинг илмий-назарий жиҳатлари асослаб берилган;
- кичик бизнес субъектларининг иқтисодий-инновацион фаолияти самарадорлигини таҳлил қилиш ва баҳолаш услуби такомиллаштирилган;
- Ўзбекистонда кичик бизнес субъектларининг инновацион фаолиятини ривожлантиришни самарали бошқариш модели таклиф этилган;
- кичик бизнес субъектларининг инновацион фаолиятини ривожлантириш ва уни самарали бошқаришга кўмаклашувчи инфратузилмаларни такомиллаштириш бўйича илмий таклифлар асосланган;
- кичик бизнес субъектларининг инновацион лойиҳаларини тижоратлаштириш ва уларни венчур молиялаштириш тизими таклиф этилган;
- кичик бизнес инновацион фаолиятида рискларни самарали бошқариш механизмларининг ташкилий-иқтисодий асослари ишлаб чиқилган;
- давлат инновация сиёсатини амалга оширишда кичик бизнес субъектларининг йирик корхоналар билан интеграциясини ташкил этиш тизими асослаб берилган;
- кичик бизнес субъектларининг иқтисодий-инновацион ривожланишини прогнозлаш вариантлари ишлаб чиқилган.

Парпиев Бобиржон Батырович: «Аҳоли ва хўжалик юритувчи субъектларнинг бўш маблағларини банк депозитларига барқарор жалб этиш маркетинг стратегиясини шакллантириш (Ўзбекистон акциядорлик тижорат саноат-қурилиш банки мисолида)» **(08.00.13)** – Тошкент давлат иқтисодиёт университети (100003, Тошкент, Ўзбекистон шоҳ кўч., 49. Тел.: 239-28-72) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Б.Ю.Ходиев

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат иқтисодиёт университети

Оппонентлар: Ё.Абдуллаев, А.Солиев

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Республикаси Марказий банки

Ишнинг мақсади: аҳоли ва хўжалик юритувчи субъектлар бўш маблағларини банк депозитига жалб этишнинг маркетинг стратегиясини шакллантиришнинг илмий-услубий асосларини такомиллаштиришга қаратилган илмий таклифлар ва амалий тавсияларни ишлаб чиқишдан иборат.

Олинган натижалар ва уларнинг янгилиги:

- республика банк тизими ривожланиши босқичларга ажратиб ўрганиш бўйича муаллиф ёндашуви амалга оширилган;
- хорижий ва маҳаллий олимлар ва мутахассисларнинг банк амалиётида "мижозга йўналтирилганлик" тушунчасига берган таърифлари қиёсий таҳлил қилиниб, муаллиф илмий таърифи берилган;
- банк менежери лавозим йўриқномасини ишлаб чиқишга имкон берадиган янги мижозни жалб этиш жараёнининг босқичлари асосланган;

- банк ҳудудининг маълумотлар базасини шакллантириш бўйича илмий тавсиялар ишлаб чиқилган;
- аҳоли ва ҳўжалик юритувчи субъектлар бўш маблағларини банк депозитига жалб этишга қаратилган янги мижозларни жалб этиш бўйича маркетинг стратегияси таклиф этилган;
- банк мижозларини сегментлаш учун мижоз ҳаётининг цикли қадри мезонига таяниш услуби таклиф этилган;
- мижознинг банк шароитига мослашишининг дастури таклиф этилган;
- тижорат банкларида ишончли мижозларни ушлаб туриш технологияси услуби ишлаб чиқилган.

Мохова Елена Александровна: «Электрон ҳужжат алмашуви тизимини жорий қилиш орқали бошқарув жараёнлари самарадорлигини юксалтириш» **(08.00.14)** – Тошкент давлат иқтисодийёт университети (100003, Тошкент, Ўзбекистон шоҳ кўч., 49. Тел.: 245-24-44) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Б.А.Бегалов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент ахборот технологиялари университети

Оппонентлар: Р.Х.Алимов, А.А.Журабаев

Етакчи ташкилот: Тошкент давлат техника университети

Ишнинг мақсади: корхона бошқаруви жараёнларининг электрон ҳужжат алмашув тизимини лойиҳалаштириш ва уларни самарали жорий этишнинг усул, ёндашув ва механизмларини тадқиқ қилиш ва ишлаб чиқиш.

Олинган натижалар ва уларнинг янгилиги:

- корхоналар бошқарув жараёнларининг электрон ҳужжат алмашув тизимини лойиҳалаштириш ва уларни самарали жорий этишнинг услубий жиҳатлари;
- корпоратив ахборот тизими доирасида оптимал электрон ҳужжат алмашувининг концептуал моделини лойиҳалаштириш технологиялари;
- корхона электрон ҳужжат алмашуви тизимини оптималлаштиришнинг ёндашув ва усулларини самарали қўллаш технология ва механизмлари;
- корхона таркибий бўлинмаларидаги доимий ҳужжат оқимлари ҳажми, ҳужжатларнинг умумий ҳажми, ҳужжатларга мурожат қилиш частотаси, ахборотларни сақлаш, узатиш, қайта ишлаш ва архивлаштиришнинг нархларини белгиловчи электрон ҳужжат алмашув тизи-мини оптимал ташкил қилишнинг моделлари;
- «СамАвто» корхонасида электрон ҳужжат алмашуви тизимини жорий қилишнинг иқтисодий самарадорлигини ҳисоблаш методикаси;
- корхонанинг электрон ҳужжатлар алмашуви тизимини ташкил этишда «файл-сервер» ва «мижоз-сервер» технологиясидан самарали фойдаланиш механизмлари;
- корхонанинг турли таркибий бўлинмалари ўртасидаги айланаётган ахборотлар ҳажмини белгилаш усуллари;
- корхоналарда электрон ҳужжат алмашуви тизимини лойиҳалаштириш ва жорий этишга таъсир кўрсатувчи омиллар таркиби аниқланган.

Фалсафа фанлари

Абдуллаева Насиба Бўроновна: «Замонавий ўзбек матбуоти дизайнининг эстетик хусусиятлари (журналлар мисолида)» **(09.00.04)** - Ўзбекистон Миллий университети (100095, Тошкент, Талабалар шаҳарчаси, ЎЗМУ. Тел.: 246-36-56, факс: 244-73-12) ва ЎзР ФА Фалсафа ва ҳуқуқ институти (100170, Тошкент, И.Мўминов кўч., 9. Тел.: 262-38-87) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Э.Умаров

Иш бажарилган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Оппонентлар: А.Б.Алиев, М.Ахмедова

Етакчи ташкилот: Миллий рассомчилик ва дизайн институти

Ишнинг мақсади: замонавий ўзбек журналлари дизайнининг эстетик хусусиятларини фалсафий таҳлил этиш ва уларни такомиллаштиришга доир амалий тавсиялар ишлаб чиқишдан иборат.

Олинган натижалар ва уларнинг янгилиги: ўзбек матбуоти дизайни тараққиётининг босқичларга бўлиниб ўрганилиши; тадқиқотчи томонидан олиб борилган социологик тадқиқот асосида замонавий журналлар дизайнининг бугунги кундаги манзараси яратилгани; ёшларга мўлжалланган нашрлар дизайни эстетик хусусиятларининг биринчи марта фалсафий тадқиқот предметиға айлангани, Ўзбекистон даврий матбуот нашрлари дизайнининг эстетик тарбиявий имкониятларининг очиб берилиши; тадқиқотда эстетика назарияси, дизайн назарияси ва матбуот нашрлари дизайнининг такомиллашувига доир амалий тавсияларнинг ишлаб чиқилганидан иборат.

Диссертация натижаларидан Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Миллий матбуот маркази, Маънавият тарғибот маркази, Журналистлар ижодий уюшмаси ва оммавий ахборот воситалари амалиётида фойдаланиш мумкин.

Филология фанлари

Сидиқов Қосим Абилович: «"Қутадғу билиг" тўртликларининг инглизча бадиий таржима хусусиятлари» (10.01.07) – Ўзбекистон Миллий университети (100174, Тошкент, Талабалар шаҳарчаси, ЎзМУ. Тел.: 114-52-36) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Б.Тўхлиев

Иш бажарилган ташкилот: Наманган давлат университети

Оппонентлар: М.Холбеков, Қ.Мамуров

Етакчи ташкилот: Андижон давлат университети

Ишда Юсуф Хос Хожиб "Қутадғу билиг" асаридаги тўртликларнинг русча ва икки инглизча таржималари қиёсий-типологиқ таҳлил қилинди. Тадқиқотда тўртликларни хорижий хусусан, рус ва инглиз тилларига таржима қилишнинг назарий асосларини яратиш ҳамда амалиётга тадбиқ қилиш ҳамда тўртликлар поэтикаси ва бадиий тасвир воситаларини таржимада қайта яратиш қоидалари ва методологиясини илмий асослаш масалалари тадқиқ этилди.

Тадқиқотнинг илмий янгилиги "Қутадғу билиг" асарининг В.Мей томонидан 1998 йилда амалга оширилган инглизча таржимасини Ўзбекистонда биринчи марта илмий тадқиқотга жалб этилганлиги, асарнинг жаҳон туркийшунослигида ўрганилишини атрофлича таҳлил этилганлиги, тўртликлар таржимасида қофия, композиция, мақол ва афоризмлар ҳамда шеърӣ санъатларни қайта яратишда таржимонларнинг ўзига хос тажрибаларини ўрганилганлиги, тўртликлар таржималарини шеърӣ таржима қонуниятлари асосида аслият билан қийсий таҳлил этилганлиги, таржималар бўйича керак ўринларда таклиф ва тавсиялар берилганлиги, воситачи тилнинг таржимага таъсири масаласини ўрганилганлиги билан белгиланади.

Хасанов Акбаржон Абдурашидович: «Абдулла Қаҳҳор ҳикоялари тилининг бадииятини таъминловчи лексик-стилистик воситалар» (10.02.01) – ЎЗР ФА Тил ва адабиёт институти (100170, Тошкент, И.Мўминов кўч., 9. Тел: 262-42-64, 262-94-34) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Ҳ.А.Дадабоев

Иш бажарилган ташкилот: Қўқон давлат педагогика институти

Оппонентлар: С.Каримов, Г.Рихсиева

Етакчи ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Ишда А.Қаҳҳор ҳикоялари тилининг бадииятини таъминловчи лексик-стилистик воситалар илк бор лингвопоэтик аспектда таҳлил қилинди. Ёзувчининг асар бадииятини таъминлашда сўзнинг кўчма маъноларидан фойдаланиш маҳорати туркумлараро ва сўзларнинг лексик-семантиқ гуруҳлари доирасида изоҳланди ва лингвопоэтик имкониятлари ёритилди. Чегараланган лексиканинг поэтик актуаллашуви, бадиий образлиқ қиммати кўрсатилди. Семантик-стилистик воситаларнинг лингвопоэтик хусусиятлари ёзувчининг индивидуал услуб қирралари билан боғлиқ ҳолда ўрганилди; шунингдек, жонлантириш синтактик ҳодиса сифатида кўрсатилиб, унинг компонент тузилиши аниқланди. Тадқиқотда лингвопоэтиканинг қиёсий таҳлил усулига мурожаат қилинди ва А.Қаҳҳорга хос лингвистик маҳорат Ойбек ва Ғ.Ғуломнинг сўз қўллаш маҳорати билан қиёсан тадқиқ этилди.

Тадқиқот умумфилологик йўналишда ўрганилаётган бадиий тил масалалари билан шуғулланувчи лингвопоэтика доирасига киради. Тадқиқот натижалари бадиий асар тили юзасидан лингвопоэтик тадқиқот олиб борувчи тадқиқотчилар учун катта амалий ёрдам беради.

Юридик фанлар

Сайдуллаев Шахзод Алиханович: «Хуқуқдаги бўшлиқлар: назарий-хуқуқий муаммолар» **(12.00.01)** – Тошкент давлат юридик институти (100047, Тошкент, Сайилгоҳ кўч., 35. Тел.: 233-41-09. Факс: 233-37-48) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: З.М.Исломов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Оппонентлар: Ҳ.Б.Бобоев, Ш.Н.Бердияров

Етакчи ташкилот: ЎзР ФА Фалсафа ва ҳуқуқ институти

Ишнинг мақсади ҳуқуқдаги бўшлиқларнинг назарий-хуқуқий муаммоларини “Давлат ва ҳуқуқ назарияси” фани нуқтаи назаридан тадқиқ этиш ҳамда бу борада илмий асосланган таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқишдан иборат.

Ишда миллий ҳуқуқ тизимини шакллантириш жараёнида ҳуқуқдаги бўшлиқларнинг олдини олиш ва тўлдириш юзасидан ҳуқуқ ижодкорлиги субъектлари ўртасида юзага келадиган муносабатлар, ҳуқуқдаги бўшлиқлар тушунчаси, юридик табиати, турлари, усуллари билан боғлиқ масалаларга оид юридик фанда мавжуд бўлган илмий-концептуал ёндашувлар, ғоялар, тамойиллар ва категориялар, ҳуқуқ ижодкорлиги субъектларининг ҳуқуқдаги бўшлиқларни аниқлаш, уларни олдини олиш ва тўлдириш борасидаги фаолияти ҳамда уни тартибга солувчи қонунчилик ҳужжатлари тадқиқ этилган.

Ҳуқуқдаги бўшлиқлар тушунчасига муаллифлик таърифи берилган ҳамда ҳуқуқдаги бўшлиқларни аниқлаш ҳуқуқдаги бўшлиқларни кўрсатиш ва уларни ўрнатишга ажратилиши, “ҳуқуқдаги бўшлиқларни тўлдириш” тушунчаси ўз ичига “ҳуқуқдаги бўшлиқларни бартараф этиш” ва “ҳуқуқдаги бўшлиқларни енгиб ўтиш”ларни қамраб олиши кўрсатиб берилган.

Ишда, шунингдек, “Норматив-хуқуқий ҳужжатларнинг ҳуқуқий экспертизаси тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунини қабул қилиш лозимлигини асослаш билан бирга, Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик, Оила ва Жиноят кодексларининг тегишли моддаларини такомиллаштириш юзасидан таклифлар билдирилган.

Қодиров Умиджон Абдимуротович: «Ўзбекистонда ҳуқуқий давлат барпо этиш шароитида давлат функциялари» **(12.00.01)** – Тошкент давлат юридик институти (100047, Тошкент, Сайилгоҳ кўч., 35. Тел.: 233-41-09. Факс: 233-37-48) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Х.Т.Адилкариев

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР Ички ишлар вазирлиги Академияси

Оппонентлар: Э.Х.Халилов, Х.Т.Маматов

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ишнинг мақсади - Ўзбекистонда ҳуқуқий давлат барпо этиш шароитида давлат функцияларининг моҳияти, мазмуни, намоён бўлиш тенденциялари, қонуниятлари ва хусусиятларини комплекс тадқиқ этишдан иборат.

Олинган натижалар ва уларнинг янгилиги: ҳуқуқий давлат барпо этиш шароитида давлат функциялари комплекс тадқиқ этилди. Ҳуқуқий фанлар эришган ютуқларга таяниб, “давлат функциялари”, “давлат органларининг функциялари” атамаларининг янги, замонавий муаллифлик таърифи шакллантирилди, уни илмий асослашга йўналтирилган фикр-мулоҳазалар илгари сурилди. Ҳуқуқий давлат барпо этиш шароитида давлатнинг олий, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ва жамоат бирлашмаларининг давлат функцияларини амалга оширишдаги иштироки тизимли таҳлил этилди. Мамлакатимизда аҳолининг ижтимоий кам таъминланган қатламини ижтимоий ҳимоя қилишни янада яхшилаш, самарадорлигини ошириш мақсадида, “Ижтимоий ҳимоя тўғрисида”ги қонун лойиҳаси ишлаб чиқилди.

Искандаров Надирбек Раҳимбаевич: «Ўзбекистон Республикасида Омбудсман институтининг ҳуқуқий мақоми» **(12.00.02)** – Тошкент давлат юридик институти (100047, Тошкент, Сайилгоҳ кўч., 35. Тел.: 233-41-09. Факс: 233-37-48) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: О.З.Мухамеджанов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Оппонентлар: А.Х.Саттаров, Р.Р.Хакимов

Етакчи ташкилот: Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети

Иш Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Инсон ҳуқуқлари бўйича вакилининг (омбудсманнинг) ҳуқуқий асослари, омбудсманнинг инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи ташкилотлар тизимида тутган ўрни, фаолиятининг асосий йўналишлари, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш жараёнидаги ҳуқуқ ва мажбуриятларига, шунингдек омбудсманнинг давлат органлари ва мансабдор шахслар билан ўзаро муносабатларининг назарий ва ташкилий-ҳуқуқий асосларига оид муаммоларни ўрганишга бағишланган.

Ишнинг мақсади Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (омбудсман) институтининг шаклланиши, унинг инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасидаги фаолиятини ўрганиш ва таҳлил қилиш орқали илмий асосланган таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқишдан иборат.

Диссертацияда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Инсон ҳуқуқлари бўйича вакилининг (омбудсманнинг) юридик табиати, унинг ҳуқуқий мақоми, Ўзбекистон Республикасида инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларга риоя этилиши юзасидан парламент назоратини амалга оширишдаги ваколатлари, фаолиятининг асосий йўналишлари илк маротаба комплекс равишда ўрганилиб, Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (омбудсман) фаолиятини такомиллаштиришга доир назарий ва амалий тавсиялар ишлаб чиқилган.

Амонов Завқиддин Аминович: «Мулкий ҳуқуқлар фуқаролик ҳуқуқининг объекти сифатида» **(12.00.03)** – Тошкент давлат юридик институти (100047, Тошкент, Сайилгоҳ кўч., 35, Тел.: 233-41-09) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: О.Окюлов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Оппонентлар: Р.Ж.Рузиев, Ж.И.Бабаев

Етакчи ташкилот: Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети

Ишнинг мақсади Ўзбекистонда фуқаролик ҳуқуқининг объекти сифатида мулкий ҳуқуқларни тартибга солиш муаммоларини концептуал ва комплекс юридик таҳлил этиш ва шу асосда фуқаролик ҳуқуқининг объекти бўлган мулкий ҳуқуқлар соҳасидаги миллий қонунчиликни такомиллаштириш бўйича амалий тавсиялар ишлаб чиқишдан иборат.

Тадқиқотнинг илмий янгилиги Ўзбекистон Республикасининг ҳуқуқшунослик фанида биринчи маротаба фуқаролик ҳуқуқининг объекти сифатида мулкий ҳуқуқларни тартибга солиш муаммолари ҳар томонлама тадқиқ этилганлиги ва Ўзбекистон Республикасининг шу соҳадаги қонунчилигини ривожлантириш истиқболлари аниқланганлиги билан белгиланади.

Амалга оширилган тадқиқот натижалари мулкий ҳуқуқлар соҳасидаги қонун ҳужжатларини такомиллаштиришга оид таклифларни ишлаб чиқиш, Ўзбекистонда мулкий ҳуқуқларни ҳуқуқий тартибга солишни такомиллаштириш концепциясини ишлаб чиқиш билан белгиланади.

Тадқиқот натижаларининг илмий ва амалий аҳамияти шу билан белгиланадики, унинг хулосалари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик Палатаси Қонунчилик ва суд ҳуқуқ масалалари Қўмитасига тақдим этилган. Тадқиқот таклифларидан Ўзбекистон Республикасининг мулкий ҳуқуқлар соҳадаги қонунчиликни такомиллаштириш жараёнида фойдаланиш мумкин.

Ахмаджонова Зухраҳон Орифжоновна: «Акциядорлик жамиятларида дивидендлар билан боғлиқ муносабатларни ҳуқуқий тартибга солиш муаммолари» **(12.00.03)** – Тошкент давлат юридик институти (100047, Тошкент, Сайилгоҳ кўч., 35. Тел.: 233-41-09. Факс: 233-37-48) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: С.С.Гулямов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Оппонентлар: Д.М.Караходжаева, М.М.Воҳидов

Етакчи ташкилот: Қорақалпоқ давлат университети

Ишнинг мақсади акциядорлик жараёнларини рағбатлантириш ва Ўзбекистон корпоратив сектори иштирокчиларининг манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида акциядорларнинг дивидендларга бўлган ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тизимини яратишнинг ҳуқуқий муаммоларининг комплекс таҳлилин асосда амалга ошириш ва шу асосда миллий қонунчилигимиз ва мазкур соҳадаги ҳуқуқий нормаларни қўллаш амалиётини такомиллаштириш бўйича аниқ амалий тавсияларни ишлаб чиқишдан иборат.

Тадқиқотнинг илмий янгилиги шундаки, ушбу диссертацияда миллий ҳуқуқшунослик илмида биринчи марта монографик тарзда акциядорларнинг дивиденд олиш ҳуқуқларини назарий ва ҳуқуқий хусусиятларини комплекс тадқиқ қилиш, шунингдек, мазкур тадқиқотнинг бошқа илмий янгилиги акциядорларнинг дивидендларга бўлган ҳуқуқларини ҳимоя қилишни такомиллаштиришнинг белгиланган муаммолар доирасини ўзига хослиги ва акциядорларнинг фойдани тақсимлаш масалаларида иштирок этиш ҳамда дивидендларни олиш бўйича ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишнинг ишончли ва самарали тизимини ишлаб чиқиш мақсадида қонунчиликни такомиллаштириш бўйича аниқ таклифларнинг ишлаб чиқилганлигида намоён бўлади.

Тадқиқот натижаларининг илмий ва амалий аҳамияти шундаки, ундан чиқарилган ҳулосалардан акциядорларнинг дивидендга бўлган ҳуқуқларини ҳимоя қилиш соҳасидаги Ўзбекистон Республикаси қонунчилигини такомиллаштириш бўйича аниқ тавсиялар сифатида фойдаланиш мумкин.

Каландарова Маликахон Пирназаровна: «Бозор иқтисодиёти шароитида давлат эҳтиёжлари учун пудрат ишларини бажаришнинг ҳуқуқий муаммолари» (12.00.03) – Тошкент давлат юридик институти (100047, Тошкент, Сайилгоҳ кўч., 35. Тел.: 233-41-09. Факс: 233-37-48) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Ш.Н.Рўзиназаров

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ФА Фалсафа ва ҳуқуқ институти

Оппонентлар: О.Окюлов, В.Р.Топилдиев

Етакчи ташкилот: Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети

Ишнинг мақсади бозор иқтисодиёти шароитида давлат эҳтиёжлари учун пудрат ишларини бажаришнинг ҳуқуқий масалаларини илмий-амалий жиҳатдан таҳлил қилиш ва янада такомиллаштириш борасида тегишли назарий-амалий таклифлар, тавсиялар ва илмий ҳулосалар ишлаб чиқишдан иборатдир.

Тадқиқотнинг илмий янгилиги бозор муносабатлари шароитида давлат эҳтиёжлари учун пудрат ишларини бажаришга оид муносабатларнинг фуқаролик-ҳуқуқий жиҳатлари илк бор таҳлил этилиб, давлат эҳтиёжлари учун пудрат ишларини бажаришга оид мавжуд қонунчиликдаги муаммоларни ўрганиш асосида муаллиф томонидан давлат эҳтиёжлари учун пудрат ишларини бажариш соҳасидаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни такомиллаштириш, уларни амалиётга татбиқ этиш борасидаги назарий асосланган ва амалий таклифларнинг ишлаб чиқилганлиги билан изоҳланади.

Давлат эҳтиёжлари учун пудрат ишларини бажариш билан боғлиқ муаммолар илмий ва амалий жиҳатдан таҳлил этилиб, Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодексига ҳамда тегишли қонун ости ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш зарурлиги асослаб берилди.

Рахмонкулова Нилуфар Ходжи-Ақбаровна: «Халқаро хусусий ҳуқуқда никоҳ муносабатларининг тартибга солиниши» (12.00.03) – Тошкент давлат юридик институти (100047, Тошкент, Сайилгоҳ кўч., 35) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: В.Ё.Эргашев

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Оппонентлар: Т.А.Умаров, У.Ш.Шорахметова

Етакчи ташкилот: Республика юристлар малакасини ошириш маркази

Ишнинг мақсади чет эл элементи билан мураккаблашган никоҳни тузилиши ва тугатилишини тартибга солишчи Ўзбекистон Республикасининг коллизия қонунчилигини илмий-назарий жиҳатдан таҳлил этиш ва қонунчиликни такомиллаштиришга қаратилган назарий ҳулосалар ва амалий таклифлар ишлаб чиқиш ҳисобланади.

Тадқиқотнинг илмий янгилиги шундан иборатки, диссертацияда илк бор янгича ёндашув асосида Ўзбекистон Республикаси чет эл элементи билан мураккаблашган никоҳ муносабатларини тартибга солиниши билан боғлиқ масалалар комплекс равишда тадқиқ этилди ва ушбу муносабатларни тартибга солишчи қонунчилик нормаларини янада такомиллаштириш зарурияти асослаб берилди. Миллий цивилистикада биринчи мартаба чет эл элементи билан мураккаблашган никоҳ муносабатларининг юридик табиатини комплекс равишда таҳлил этиш асосида соҳага оид коллизия муаммони келтириб чиқарувчи асосий ҳолатлар аниқланди ҳамда чет эл элементи билан мураккаблашган никоҳ муносабатларини иккитомонлама коллизия боғловчилардан фойдаланган ҳолда ҳуқуқий тартибга солишни такомиллаштиришга қаратилган амалий таклифлар ишлаб чиқилди.

Тадқиқот натижаларининг илмий ва амалий аҳамияти шу билан белгиланадики, унда билдирилган таклифлар, умумлаштирилган ҳулоса ва қоидалар чет эл элементи билан

мураккаблашган никоҳ муносабатларини коллизия-ҳуқуқий тартибга солинишини такомиллаштиришда қўлланилиши мумкин ҳамда суд ва бошқа давлат органларининг қонунни қўллаш амалиётига ҳам ижобий таъсир кўрсатади. Бундан ташқари, халқаро хусусий ҳуқуқ фани бўйича дарсликлар, ўқув қўлланмалари ва дастурий кўрсатмаларнинг тегишли мавзуларини тайёрлашда, оила ҳуқуқи бўйича олиб бориладиган илмий-тадқиқот ишларида ҳам бу тақлиф ва хулосалардан кенг фойдаланиш мумкин.

Сулейменова Айгерим Майдановна: «Халқаро хусусий ҳуқуқда чет эл давлатлари суд қарорларининг ижро этилиши» **(12.00.03)** – Тошкент давлат юридик институти (100047, Тошкент, Сайилгоҳ кўч., 35, Тел.: 233-41-09. Факс: 233-37-78) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: С.С.Гулямов

Иш бажарилган ташкилот: ЎЗР ФА Фалсафа ва ҳуқуқ институти

Оппонентлар: О.Окюлов, Н.Н.Абдуллаева

Етакчи ташкилот: Қорақалпоқ давлат университети

Ишнинг мақсади бўлиб чет эл суд қарорларини ижро этишнинг самарали тизимини яратишнинг ҳуқуқий муаммоларини концептуал таҳлил қилиш ва шу асосда халқаро ҳамда миллий ҳуқуқий тартибга солишни такомиллаштириш бўйича, шунингдек уни амалга ошириш амалиёти бўйича тавсияларни ишлаб чиқиш ҳисобланади.

Тадқиқотнинг илмий янгилиги шу билан белгиланадики, диссертацияда миллий ҳуқуқшуносликда биринчи мартаба чет эл давлати суд қарорларини ижро этишнинг назарий ва ҳуқуқий асослари ушбу ҳуқуқий муносабатларга концептуал ёндашув базасида мустақил Ўзбекистон қонунчилиги ва халқаро-ҳуқуқий нормалардан келиб чиқиб таҳлил қилинганлиги билан белгиланади.

Тадқиқот натижаларининг илмий ва амалий аҳамияти шу билан белгиланадики, мазкур тадқиқот ишининг материаллари, хулоса ва тақлифларидан ХХХ курсини ўқитишда қўшимча сифатида фойдаланиш мумкин, шунингдек амалга оширилган тадқиқотнинг материаллари ТДЮИ, Қозоғистон-Россия институти, Жанубий Қозоғистон давлат университетида, Академик Инновация университетида “Фуқаролик ҳуқуқи”, “Фуқаролик процесси”, “Халқаро хусусий ҳуқуқ”, фанларини ўқитиш жараёнида фойдаланилмоқда.

Темирова Наталья Сабировна: «Ўзбекистон Республикасида ҳисоб-китоб-клиринг операцияларининг ҳуқуқий асослари» **(12.00.03)** – Тошкент давлат юридик институти (100047, Тошкент, Сайилгоҳ кўч., 35, Тел.: 233-41-09. Факс: 233-37-78) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Д.М.Караходжаева

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Оппонентлар: О.Окюлов, Т.В.Кочергина

Етакчи ташкилот: Қорақалпоқ давлат университети

Ишнинг мақсади ҳисоб-китоб клиринг муносабатларини ҳуқуқий тартибга солиш тизимини такомиллаштириш муаммоларини комплекс ҳуқуқий таҳлил қилиш ва бозор муносабатларини қўллаб-қувватлаш ва ҳисоб-китоб муносабатлари иштирокчиларининг манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси қонунчилигини ва унинг амалиётини такомиллаштириш бўйича тавсиялар ишлаб чиқишдан иборат.

Тадқиқотнинг илмий янгилиги шу билан белгиланадики, диссертацияда миллий ҳуқуқшуносликда биринчи мартаба ҳисоб-китоб-клиринг муносабатларининг илмий ва ҳуқуқий асослари комплекс ва чуқур таҳлил қилинган; Ўзбекистон Республикасида клиринг операциялари тизими, улар иштирокчиларини ҳимоя қилиш механизмлари ва усуллари, мажбуриятлар бажарилишини таъминлаш кафолатларини такомиллаштириш бўйича мавжуд муаммолар ва Ўзбекистонда кенг қамровли ва сифатли янги клиринг тизимини ривожлантириш мақсадида қонунчиликни такомиллаштириш бўйича аниқ тақлифлар ишлаб чиқилган.

Тадқиқот натижаларининг илмий ва амалий аҳамияти шу билан белгиланадики, унинг хулосаларидан Ўзбекистон Республикасининг қонунчилигини ва уни қўллаш амалиётини такомиллаштириш бўйича аниқ тавсиялар сифатида фойдаланиш мумкин. Диссертация материалларидан умумлашма асарларни, дарслик ва услубий қўлланмаларни яратиш, шунингдек, олий ўқув юртларида “Фуқаролик ҳуқуқи”, “Қимматли қўғозлар ва биржа иши”, “Хўжалик ҳуқуқи”, “Молия ҳуқуқи” фанларидан маъруза ва семинар машғулотларини олиб боришда ва ҳисоб-китоб-клиринг муносабатлари иштирокчилари малакасини ошириш ишида фойдаланиш мумкин.

Усманова Элеонора Ниаматжановна: «Агентлик муносабатларини шартномавий таъминлаш муаммолари» (12.00.03) – Тошкент давлат юридик институти (100047, Тошкент, Сайилгоҳ кўч., 35. Тел.: 233-41-09. Факс: 233-37-78) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Д.М.Караходжаева

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Оппонентлар: О.Окюлов, М.А.Аминжонова

Етакчи ташкилот: ЎзР ФА Фалсафа ва ҳуқуқ институти

Ишнинг мақсади агентлик муносабатларининг назарий тушунишнинг ҳуқуқий муаммолари ва ҳуқуқий тартибга солиш тизимини комплекс илмий таҳлил этиш, шунинг асосида агентлик муносабатлари соҳасидаги миллий қонунчиликни такомиллаштиришга қаратилган аниқ амалий тавсияларни ишлаб чиқишдан иборат.

Тадқиқотнинг илмий янгилиги шу билан белгиланадики, унда миллий фуқаролик ҳуқуқида биринчи марта агентликнинг янги ҳуқуқий концепцияси келтирилади, ушбу институтнинг фуқаролик ҳуқуқидаги мазмуни ва белгилари комплекс ўрганилади.

Тадқиқот натижаларининг илмий ва амалий аҳамияти шу билан белгиланадики, унинг хулосаларидан Ўзбекистон Республикасининг вакиллик фаолияти соҳасидаги қонунчиликни такомиллаштириш бўйича аниқ тавсиялар сифатида фойдаланиш мумкин. Диссертация материалларидан умумлашма асарларни, дарслик ва услубий қўлланмаларни яратиш, шунингдек, олий ўқув юртларида “Фуқаролик ҳуқуқи”, “Хўжалик ҳуқуқи”, “Халқаро хусусий ҳуқуқ” фанларидан маъруза ва семинар машғулотларини олиб боришда фойдаланиш мумкин.

Иноятowa Сохиба Фазиловна: «Ҳакамлик суди қарорлари қонунийлиги ва асослилигини таъминлашнинг процессуал механизмлари» (12.00.04) – Тошкент давлат юридик институти (100047, Тошкент, Сайилгоҳ кўч., 35. Тел.: 233-41-09. Факс: 233-37-48) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: О.Окюлов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Оппонентлар: С.С.Гулямов, М.К.Азимов

Етакчи ташкилот: Республика юристлар малакасини ошириш маркази

Ишнинг мақсади ҳакамлик суди қарори, унинг қонунийлиги ва асослилигини таъминловчи процессуал механизмлар моҳияти ва ҳуқуқий табиатини таҳлил қилиш, илмий ечимларни ишлаб чиқиш, шунингдек мазкур соҳани тартибга солувчи амалдаги қонунчиликни такомиллаштириш ҳисобланади.

Тадқиқотнинг илмий янгилиги шундан иборатки, илк бор янги асосида ҳакамлик суди қарорининг қонунийлиги ва асослилигини таъминлашнинг процессуал механизмлари билан боғлиқ масалалар комплекс равишда тадқиқ этилди. Диссертацияда процессуал ҳуқуқнинг назарий асосларини бойитишга хизмат қиладиган бир қатор янги дефинициялар ишлаб чиқилган ва илмий муомалага киритилган, Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик процессуал кодекси ва Хўжалик процессуал кодексига ҳакамлик муҳокамоси томонлари бўлган фуқаролар ва ташкилотларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган қўшимча ва ўзгартиш киритиш тўғрисидаги қонун лойиҳаси ишлаб чиқилди.

Тадқиқот натижаларининг илмий ва амалий аҳамияти шу билан белгиланадики, унда амалга оширилган тадқиқотлар “Фуқаролик процессуал ҳуқуқи”, “Фуқаролик ишлари бўйича процессуал актлар”, “Хўжалик процессуал ҳуқуқи” каби ўқув фанларининг ажралмас қисми ҳисобланади ва Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик процессуал ва Хўжалик процессуал кодекслари бўйича шарҳлар ёзишда, шунингдек кўрсатиб ўтилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни такомиллаштиришда фойдаланиш мумкин.

Астанов Истам Рустамович: «Жиноят ишлари бўйича экспертиза ўтказиш: назария ва амалиёт» (12.00.09) - Тошкент давлат юридик институти (100047, Тошкент, Сайилгоҳ кўч., 35. Тел.: 233-41-09) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Б.Б.Ҳидоятлов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Оппонентлар: Ф.М.Мухитдинов, А.К.Закурлаев
Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ишнинг асосий мақсади тадқиқот объектини комплекс юридик таҳлил қилиш асосида: 1) Жиноят-процессида экспертизанинг тутган ўрни ва аҳамиятини аниқлаш; 2) экспертизани тайинлаш ва ўтказиш механизмини такомиллаштириш; 3) хорижий мамлакатлар қонунчилигини муҳим жиҳатларини тадқиқ этиш орқали илмий асослантирилган назарий хулосалар, амалий таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқишдан иборатдир.

Тадқиқотнинг илмий янгилиги шундаки, диссертацияда жиноят процессида экспертиза тайинлаш ва ўтказишга оид назарий ва амалий масалалар жиноят-процессуал ҳуқуқи нуқтаи назаридан монографик даражада тадқиқ этилган; илк маротаба экспертизага оид тушунчалар тўлиқ таҳлил этилиб, уларнинг ҳар бирига муаллифлик таърифи берилган; хорижий мамлакатлар жиноят-процессуал ҳуқуқи нормалари Ўзбекистон Республикаси Жиноят-процессуал қонуни билан қиёсий таҳлил қилиниб, улардаги ижобий нормаларни имплементация қилиш масалалари бўйича таклиф ва тавсиялар; ЖПКнинг экспертизага оид нормалари таҳлил қилиниб, мавжуд муаммолар, уларни бартараф этиш ва уларга қўшимча ва ўзгартириш киритиш бўйича қонун лойихаси; ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, экспертлар амалиётини яхшилаш бўйича таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқилган.

Тадқиқотнинг илмий аҳамияти шундаки, унда шакллантирилган хулоса ва таклифлар қонунчилик ва соҳавий норматив ҳужжатларни ишлаб чиқишда инobatга олиниши мумкин. Тадқиқот натижасида шакллантирилган таклиф ва тавсиялар жиноят-процессуал ҳуқуқи фанини назарий жиҳатдан ривожлантиришга муайян ҳисса қўшади ва жиноят процессининг ушбу институтига оид қарашларни тизимлаштиришга хизмат қилиши билан белгиланади.

Бадалбаев Алишер Аскарлович: «Дастлабки тергов жараёнида кафиллик билан боғлиқ бўлган эҳтиёт чораларини танлаш назарияси ва амалиёти» **(12.00.09)** – Тошкент давлат юридик институти (100047, Тошкент, Сайилгоҳ кўч., 35. Тел.: 233-41-09. Факс: 233-37-48) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Ю.С.Пулатов

Иш бажарилган ташкилот: ЎЗР ФА Фалсафа ва ҳуқуқ институти

Оппонентлар: З.Ф.Иноғомжанова, Т.Э.Арипов

Етакчи ташкилот: Самарқанд давлат университети

Ишнинг мақсади кафиллик билан боғлиқ бўлган эҳтиёт чораларини танлашнинг назарий ва амалий муаммоларини таҳлил қилиш, унинг жиноят процессуал ва тактик хусусиятларини тадқиқ этиш ва қўллаш, ҳамда жиноят процессуал кафилликни танлаш ва қўллашга оид қонунчилик базасини такомиллаштириш бўйича илмий асосланган назарий ва амалий таклифларни ишлаб чиқишдан иборат.

Тадқиқотнинг илмий янгилиги унда кўриб чиқиладиган масалаларнинг чуқур ўрганилганлиги, шу билан бир қаторда ушбу соҳада мавжуд муаммоларни ўрганилганлиги ва улар асосида кафиллик билан боғлиқ бўлган эҳтиёт чораларини танлашга оид қонуний, назарий ва амалий асосларни такомиллаштиришга қаратилган илмий асосланган таклиф ва тавсияларни ишлаб чиқишга йўналитрилганлиги, ҳамда кафиллик билан боғлиқ эҳтиёт чораларига оид таърифларнинг ифодаланганлиги билан белгиланади.

Тадқиқотнинг илмий ва амалий аҳамияти шундаки, мамлакатимиз ҳуқуқшунослик соҳасида илк бор монография даражасида кафиллик билан боғлиқ эҳтиёт чораси тушунчаси ва мазмуни, ҳамда дастлабки терговда улар қўлланишининг назарий ва амалий муаммолари кўриб чиқилди. Ички ишлар ва прокуратура тергов аппаратларининг материаллари асосида, кафиллик билан боғлиқ эҳтиёт чораларининг ўзига хос хусусиятларининг жиноят процессуал таҳлили амалга оширилди.

Рашидов Бехзод Нурбоевич: «Эҳтиёт чораси сифатида гаровни қўллаш самарадорлигини ошириш муаммолари» **(12.00.09)** – Тошкент давлат юридик институти (100047, Тошкент, Сайилгоҳ кўч., 35. Тел.: 233-41-09. Факс: 233-37-48) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Д.М.Миразов

Иш бажарилган ташкилот: ЎЗР ИИБ Академияси

Оппонентлар: Б.Х.Пўлатов, Т.Э.Арипов

Етакчи ташкилот: Самарқанд давлат университети

Ишнинг асосий мақсади гаров эҳтиёт чорасининг шаклланиши ва ривожланиши босқичларини, унинг ижтимоий-ҳуқуқий асосларини, халқаро ҳуқуқий ҳужжатларда, хорижий давлатларда ва миллий процессуал қонунчиликда тартибга солинишини ўрганиш, уни қўллаш амалиётини таҳлил қилиш асосида эҳтиёт чораси сифатида гаровни қўллаш самарадорлигини оширишга йўналтирилган тақлиф ва тавсиялар ишлаб чиқишдан иборат.

Олинган натижалар ва уларнинг янгилиги: Диссертацияда эҳтиёт чораси сифатида гаровнинг моҳияти, тарихан шаклланиши, ҳуқуқий асослари, уни қўллашнинг процессуал тартиби ва самарадорлигини ошириш шартлари, омиллари, гаров қўлланилишининг бугунги кундаги ҳолати, ҳуқуқий тартибга солиниши ва бундаги мавжуд муаммолар илк бор монографик даражада комплекс тарзда ўрганилган. Эҳтиёт чораси сифатида гаровни қўллаш самарадорлигини ошириш йўналишларини ўзида мужассам этган илмий асосланган хулоса ва тавсиялар ишлаб чиқилган ҳамда амалдаги қонунчиликни такомиллаштиришга қаратилган тақлифлар берилган.

Тадқиқот натижасида олинган илмий қоидалар, хулосалар ва тавсиялардан қонун ижодкорлиги ва суд-тергов амалиётида, ўқув жараёнида фойдаланиш мумкин.

Тиллаев Темур Набижанович: «Жиноят процессида фуқаровий даъво» **(12.00.09)** - Тошкент давлат юридик институти (100047, Тошкент, Сайилгоҳ кўч., 35. Тел.: 233-41-09. Факс: 233-37-48) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Б.Х.Пўлатов

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ИИБ Академияси

Оппонентлар: Ф.М.Мухитдинов, Б.Б.Хидоятлов

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ишнинг мақсади - жиноят процессида фуқаровий даъвони қўзғатиш, таъминлаш, кўриб чиқиш ва ҳал этишнинг процессуал тартибини, уни тартибга солишчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ўрганиш, назарий жиҳатлари ва амалий муаммоларини таҳлил қилиш асосида жиноят-процессуал қонунчиликни такомиллаштиришга йўналтирилган илмий асосланган тақлифларни ишлаб чиқиш, жиноят натижасида етказилган моддий, жисмоний ёки маънавий зарарни қоплаш бўйича суд, прокуратура ва тергов органлари фаолиятининг самарадорлигини оширишга йўналтирилган тақлиф ва тавсиялар ишлаб чиқишдан иборат.

Диссертацияда илк маротаба монографик тарзда амалдаги ЖПК нормалари асосида жиноят натижасида етказилган моддий, жисмоний ёки маънавий зарарни қоплаш институти, мазкур институтнинг ҳуқуқий тартибга солиниши, уни қўллашнинг назарий жиҳатлари ва амалий муаммолари тадқиқ этилган.

Жиноят процессида фуқаровий даъвони қўзғатиш, таъминлаш, кўриб чиқиш ва ҳал этишнинг механизми республикада амалга оширилаётган суд-ҳуқуқ ислохотларидан келиб чиққан ҳолда танқидий равишда таҳлил қилинган, мазкур механизмнинг назарий ва амалий муаммолари аниқланган. Хориж мамлакатлари жиноят-процессуал қонунчилиги ва жиноят процессида фуқаровий даъвони ҳал этишни тартибга солишчи халқаро ҳуқуқий ҳужжатлар қиёсий таҳлил қилинган, уларнинг ютуқ ва камчиликлари ёритиб берилган.

Жиноят процессида фуқаровий даъвони қўзғатиш, таъминлаш, кўриб чиқиш ва ҳал этишни тартибга солишчи амалдаги қонунчиликни, назарий фикрларни ва ҳуқуқни қўллаш амалиётини ўрганиш натижалари асосида жиноят процессининг мазкур институтини такомиллаштириш юзасидан илмий асосланган тақлиф ва тавсиялар ишлаб чиқилган.

Кадиркулов Адхам Очилович: «Пулларни қалбакилаштиришга қарши курашда халқаро-ҳуқуқий ҳамкорлик» **(12.00.10)** – Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети (100077, Тошкент, Мустақиллик шоҳ кўч., 54. Тел.: 267-67-69. Факс: 267-09-00) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Г.А.Маткаримова

Иш бажарилган ташкилот: Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети

Оппонентлар: И.М.Умароҳунов, Д.Сатторов

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ишнинг мақсади пулларни қалбакилаштиришга қарши курашнинг халқаро-ҳуқуқий асосларини ўрганиш ва тадқиқ қилиш, уни ҳуқуқий тартибга солишдаги муаммоларни аниқлаш, мавжуд муаммолар ечимини топган ҳолда илмий хулосалар чиқариш, Ўзбекистонда пулларни қалбакилаштиришга қарши кураш механизмлари ва миллий қонунчиликни такомиллаштириш ҳамда халқаро нормаларни қўллашга қаратилган илмий тақлиф ва тавсияларни беришдан иборатдир.

Олинган натижалар ва уларнинг янгилиги: пулларни қалбакилаштириш халқаро характердаги жиноятга қарши курашда халқаро ҳамкорликнинг аҳамияти, моҳияти таърифланган, унинг миллий ва

ҳалқаро-ҳуқуқий асослари ўрганилган, пулларни қалбакилаштириш тушунчасига ва халқаро характердаги жиноят сифатидаги таркибига таъриф берилган.

Диссертациядаги хулоса ва тавсиялар амалиётда Ўзбекистон Республикасида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, хусусан прокуратура ва ички ишлар идоралари ходимлари ва судьяларнинг амалий фаолиятида қўлланилиши мумкин.

Диссертациянинг асосий натижаларидан пулларни қалбакилаштириш жиноятига қарши курашда, миллий қонунчиликни такомиллаштириш бўйича қонун ижодкорлиги фаолиятида, шунингдек, бу борада халқаро ҳамкорлик механизмини янада такомиллаштириш ва келажакда ушбу соҳада илмий-тадқиқот ишлари олиб боришда фойдаланиш мумкин.

Умарханова Дилдора Шарипхановна: «Жиноят содир қилган шахсларни экстрадицияси бўйича халқаро-ҳуқуқий ҳамкорлик» **(12.00.10)** – Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети (100077, Тошкент, Мустақиллик шоҳ кўч., 54. Тел.: 267-67-69. Факс: 267-09-00) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: О.З.Мухамеджонов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Оппонентлар: Б.И.Исмоилов, Д.Ф.Раҳимов

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ишнинг мақсади экстрадиция бўйича миллий қонунчилик ва халқаро шартномаларни ўрганиш ва таҳлил қилиш, экстрадицияни амалга ошириш механизми самарадорлигини оширишга ҳамда жиноят содир этишда айбланаётган шахсларни ушлаб бериш ва ушлаб беришни талаб қилиш жараёнини тартибга солувчи миллий қонунчилик ва халқаро ҳуқуқий нормаларни такомиллаштиришга йўналтирилган илмий асослантирилган таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқиш.

Тадқиқотнинг илмий янгилиги шундаки, диссертация Ўзбекистон Республикасининг янги ҳуқуқий доктринаси шакллантирилаётган шароитда жиноят содир этишда айбланаётган шахсларнинг экстрадицияси бўйича халқаро-ҳуқуқий ҳамкорликнинг ҳуқуқий асослари, назарий ва амалий муаммоларини, ушбу жараёнларни тартибга солувчи халқаро-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ўзига хос жиҳатларини, экстрадиция амалиётини ва уни такомиллаштириш йўллари комплекс таҳлил қилишга бағишланган. Унда экстрадиция таърифидан келиб чиққан ҳолда, “ушлаб бериш”, “экстрадиция”, “ушлаб беришни талаб қилиш” ва “ҳалқаро қидирув” тушунчаларига таърифлар, учинчи мамлакат орқали ушлаб бериш ва талаб қилиш бўйича механизмни тегишли тартиби ва қисмлари юзасидан илмий асосланган таклиф ва тавсиялар берилган.

Шукуров Джалол Хамидович: «Ўзбекистон Республикаси иқтисодий хавфсизлигини таъминлашнинг халқаро-ҳуқуқий жиҳатлари» **(12.00.10)** – Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети (100077, Тошкент, Мустақиллик шоҳ кўч., 54. Тел.: 267-67-69. Факс: 267-09-00) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: А.Р.Раҳманов

Иш бажарилган ташкилот: Давлат ва жамият қурилиши академияси

Оппонентлар: И.М.Умаррахунов, Х.Д.Вахабов

Етакчи ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Ишнинг мақсади Ўзбекистон Республикасининг иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш соҳасидаги муносабатларни тартибга солишнинг халқаро-ҳуқуқий жиҳатларини комплекс тадқиқ этишдан иборат.

Ишнинг илмий янгилиги мамлакатимиз юридик фанида Ўзбекистон Республикаси иқтисодий хавфсизлигини таъминлашнинг халқаро-ҳуқуқий жиҳатларини чуқур таҳлил этишга қаратилган комплекс илмий тадқиқот эканлигидир. Унда давлат ва ҳуқуқ назарияси, халқаро ҳуқуқ, конституциявий ҳуқуқ, молиявий ҳуқуқ, таваккаллар иқтисодиёти, хавфсизлик назарияси сингари билим тармоқларининг энг асосий қоидаларидан фойдаланилган.

Диссертацияда таклиф этилган фанлараро ёндашув методологияси Ўзбекистон Республикаси иқтисодий хавфсизлиги муаммоси ва унинг халқаро-ҳуқуқий жиҳатларини тадқиқ этишнинг назарий асоси бўлиб хизмат қилиши мумкин. Хавфсизлик назарияси ва юриспруденция (ҳуқуқшунослик)нинг асосий қоидаларидан фойдаланилиши Ўзбекистон Республикасининг иқтисодий хавфсизлигини, жумладан халқаро ҳуқуқ нуқтаи назаридан тадқиқ этиш соҳасини кенгайтиришга имкон беради.

Педагогика фанлари

Абдуллаева Насибахон Жўраевна: «Замонавий шароитда олий таълим тизимида Сиддиқ Ражабов илмий-педагогик меросини ўрганиш» (13.00.01) – Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети (100138, Тошкент, Кичик халқа йўли кўч., Г-9а мавзеси, 21-а. Тел.: 275-77-95) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: К.Ҳошимов

Иш бажарилган ташкилот: Андижон давлат университети

Оппонентлар: Ф.Юзликаев, М.Усмонбоева

Етакчи ташкилот: Фарғона давлат университети

Ишнинг мақсади: замонавий шароитда олий таълим тизимида Сиддиқ Ражабов илмий-педагогик меросини ўрганиш юзасидан методик тавсиялар ишлаб чиқиш.

Олинган натижалар ва уларнинг янгилиги: Сиддиқ Ражабовнинг фаолияти ва таълим-тарбияга оид фикрлари илмий-педагогик мерос сифатида тавсифланди; замонавий шароитда олий таълим тизимида Сиддиқ Ражабов илмий-педагогик меросини ўрганишнинг мавжуд ҳолати таҳлил қилинди; замонавий шароитда олий таълим тизимида Сиддиқ Ражабов илмий-педагогик меросидан фойдаланишнинг самарали шакл, метод ва воситалари аниқланди; замонавий шароитда олий таълим тизимида Сиддиқ Ражабов илмий-педагогик меросидан самарали фойдаланишга оид илмий-методик тавсиялар ишлаб чиқилди.

Тадқиқот натижаларидан ҳамда илгари сурилган методик тавсиялардан республика олий педагогик таълим тизимида назарий қўлланма сифатида фойдаланиш мумкин. Тадқиқот материалларидан «Педагогика назарияси ва тарихи» фанини ўқитишда, педагогик туркум фанлар бўйича махсус курсларни ташкил этиш, қўлланма ва дарсликларни яратиш, шунингдек, талабалар томонидан курс ва битирув малакавий ишларини тайёрлашда фойдаланиш мумкин.

Бекимбетова Айнагул Амангельдиевна: «Қорақалпоқ халқ педагогикасида ёшларга ақлий тарбия бериш анъаналари» (13.00.01) – Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети (100138, Тошкент, Кичик халқа йўли кўч., Г-9а мавзеси, 21-а. Тел.: 275-77-95) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: У.Алеуов

Иш бажарилган ташкилот: Қорақалпоқ давлат университети

Оппонентлар: Ж.Ғ.Юлдашев, Ш.Қ.Мардонов

Етакчи ташкилот: Жиззах давлат педагогика институти

Ишнинг мақсади: Қорақалпоқ халқ педагогикасида ёшларга ақлий тарбия бериш анъаналари моҳиятини ёритиш, илмий таҳлил қилиш ва тизимлаштириш, шунингдек, ундан ҳозирги таълим-тарбия жараёнида фойдаланиш йўллари аниқлаш.

Олинган натижалар ва уларнинг янгилиги: Қорақалпоқ халқ педагогикасида ёшларга ақлий тарбия бериш анъаналари долзарб педагогик муаммо эканлиги илмий жиҳатдан асосланиб, унинг мазмуни ва имкониятлари аниқланди; халқ педагогикасида ёшларга атроф-олами ўргатиш, ёшлардаги мантикий тафаккурни ривожлантириш тажрибалари ўрганилди; халқ педагогикасида математик, астрономик, биологик ва об-ҳавони олдиндан аниқлашга ўргатиш анъаналари ўқувчи ва талабалар шахсининг ақлий камолоти кафолатларининг бири эканлиги исботланди; ёшларни баркамол авлод сифатида тарбиялашда халқдаги ақлий тарбия бериш анъаналарининг самарадорлиги аниқланди; халқнинг ёшларга ақлий тарбия бериш анъаналаридан узлуксиз таълим тизимида фойдаланишга йўналтирилган мезонлар ва илмий-методик тавсиялар ишлаб чиқилди.

Тадқиқот натижаларидан ҳамда илгари сурилган методик тавсиялардан республика олий ва ўрта-махсус таълим тизимида назарий қўлланма сифатида фойдаланиш мумкин. Тадқиқот материалларидан «Педагогика назарияси ва тарихи» фани муайян маънода халқнинг ёшларга ақлий тарбия бериш анъаналари билан бойитилди. Иш натижалари олий ва ўрта-махсус таълим тизимида «Педагогика», «Психология», «Фалсафа», «Астрономия», «Математика» курсларини ўрганиш жараёнида шунингдек, ушбу фанлар бўйича маъруза матнлари, курс ва битирув малакавий ишларини ёзиш, дарслик ва ўқув дастурларини яратиш, ўқитувчиларнинг малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш мазмунини такомиллаштиришда фойдаланиш мумкин.

Тиббиёт фанлари

Каримова Дилдора Абдулазизовна: «Соматик ҳолати оғирлашган аёлларда бачадон миомасини даволашнинг янги технологиялари» (14.00.01) - Тошкент тиббиёт академияси (100048, Тошкент, Пахлавон Махмуд кўч., 103. Тел.: 269-44-12) (диссертация рус тилида).

Илмий раҳбар: Д.К.Нажмутдинова

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Оппонентлар: Д.Ф.Каримова, Р.Э.Асомов

Етакчи ташкилот: Россия давлат тиббиёт университети

Ишнинг мақсади: симптомли бачадон миомаси мавжуд соматик оғирлашган беморларда эндоваскуляр аралашувлар тактикаси ва техник жиҳатларини такомиллаштириш йўли билан даволаш натижаларини яхшилаш.

Симптомли бачадон миомаси бор соматик оғирлашган беморларда анъанавий гормонал ва жарроҳлик даволаш натижаларини солиштира жиҳатдан баҳоланди. Рентгенэндоваскуляр аралашувлар нуқтаи-назаридан келиб чиққан ҳолда ички ёнбош артериялари бассейнининг ангиоархитектоникасини ўрганилган. Соматик оғирлашган симптомли бачадон миомаси мавжуд беморлар учун даволаш-ташхисий алгоритми ишлаб чиқилган.

Симптомли миома мавжуд беморларда уларнинг ҳамроҳ касалликлари бўлишига қарамасдан, уларни репродуктивлилик фаолиятини сақлаб қолиш ва беморлар ҳохишига биноан асосланган қиёсий ёндашувнинг зарурлиги тасдиқланган.

Ушбу контингентдаги беморларда баланд частотада кузатиладиган асоратларнинг даволаш муаммосини ҳал қилиш учун бачадон миомани даволашда кўпроқ самарали ва минимал ножўя таъсирига эга кам инвазив услубларини қўллаш зарур, булардан коллагенли ғалвирак ва Гиантурко типигаги спиралларни ёрдамида бачадон артерияларини томир ичи окклюзияси.

Анъанавий гормонотерапиянинг ножўя таъсирлар баланд частотаси, унинг самарадорлиги йўқлиги ва соматик касалликлар декомпенсацияси баланд частотаси аниқланди. Ички ёнбош артерияларнинг ҳар хил типлари аниқланди. Соматик оғирлашган симптомли бачадон миомаси мавжуд беморларни парваришlashга қаратилган тавсия қилинган даволаш-ташхисий алгоритм жарроҳлик даволашга қараганда ёндош патологиянинг декомпенсацияси учраш тезлигининг камайишига, менструал ва репродуктив функциялар сақланиши ва касалхонада бўлиш давомийлигини ва реабилитация муддатларини қисқартиришга олиб келди.

Тўраева Гулноз Юлдашевна: «Анамнезида муддатдан илгари туққан аёлларни ҳомиладорликка тайёрлашни оптималлаштириш» (14.00.01) – Тошкент тиббиёт академияси (100048, Тошкент, Пахлавон Махмуд кўч., 103. Тел.: 289-44-12) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Т.К.Мухитдинова

Иш бажарилган ташкилот: Андижон давлат тиббиёт институти

Оппонентлар: Д.Д.Қурбонов, Ю.Г.Расул-Заде

Етакчи ташкилот: ЎзР ССВ Республика ихтисослаштирилган акушерлик ва гинекология ИАТМ

Муддатдан илгариги туғруқда гемодинамика ҳолати, эндометрий ва фетоплацентар комплекснинг морфофункционал ҳолатлари ўрганилди. Муддатдан илгари туғруқда аниқланган фетоплацентар комплекс бузилишлари қиёсий баҳоланди.

Ҳомиладорлик муддатдан илгари тўхтатилганда эндометрийдаги морфофункционал ўзгаришлар бачадон-йўлдош-ҳомила комплекси шаклланишининг чекланишига олиб келади, бу эса ўз навбатида пуштнинг, кейинчалик эса эмбрион ва ҳомиланинг гомохориал озиқланиши ноадекватлигини таъминлайди.

Эндометрийда метаболик ва репаратив-регенератив жараёнларни яхшилаш учун анамнезида муддатдан илгари туққан аёлларни ҳомиладорликка тайёрлаш даврида магнитли инфракизил лазерли нурланиш ва тизимли энзимотерапия комплекс қўлланилди ва унинг самарадорлиги исботланди.

Умарова Наргиза Мирзоевна: «Бачадон структур ўзгаришлари билан ҳомиладор аёлларда фетоплацентар тизимнинг морфофункционал кўрсаткичлари»

(14.00.01) – Тошкент тиббиёт академияси (100048, Тошкент, Паҳлавон Махмуд кўч., 103. Тел.: 289-44-12) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Ф.М.Аюпова

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Оппонентлар: Д.Ф.Каримова, А.Ю.Юлдашев

Етакчи ташкилот: ЎзР ССВ Республика ихтисослаштирилган
акушерлик ва гинекология ИАТМ

Ишнинг мақсади: функционал ташхисотнинг замонавий усуллари қўллаб, бачадон структур ўзгаришларга учраган ҳомиладор аёлларда фетоплацентар тизимнинг клиник-функционал ва морфологик хусусиятларини аниқлаш.

Томирларнинг уч ўлчамли ангиографияси бачадон структур ўзгаришлари билан ҳомиладор аёлларда фетоплацентар мажмуа функционал текширувининг энг ахборий усули ҳисобланади, бунда бачадон миомаси мавжуд аёлларда томирларда кучли қон айланиши билан бир қаторда плацентация соҳасида томирли расмнинг хиралашуви, бачадон чандиғи билан ҳомиладорларда қон айланишининг ёмонлашуви билан васкуляризациянинг камайиши кузатилади.

Бачадон структур ўзгаришлари билан аёлларда йўлдошдаги терминал сўрғичлар томирларининг муддатдан илгари склерози ва деворининг қалинлашуви ФПЕ синдромининг ривожланиши асосини ташкил қилиши аниқланди. Терминал сўрғичлардаги томирли ўзан майдонининг камайиши, “гемато-плацентар тўсиқ”нинг қалинлашуви ва хорион эпителийсининг деструктив ўзгаришлари сифатида намоён бўлувчи йўлдошнинг “муддатдан илгари қариши” ФПЕ синдромининг ривожланиши патогенезида катта аҳамиятга эга.

Эхографик текширувлар, доплерометрия ва уч ўлчамли ангиографиядан фойдаланиб, хавф гуруҳига кирувчи аёлларда ФПЕ ташхисоти алгоритми кенг клиник амалиёт учун ишлаб чиқилди ва тақдир этилдики, бу ҳомиладорликни юритишни тўғри тактикасини ишлаб чиқиш, туғдириш усули ва муддатини аниқлаш мақсадида ўз вақтида эрта даврларда ҳомила ҳолатидаги бузилишлар даражасини аниқлаш имконини беради.

Атаходжаева Гулчехра Абдунабиевна: «Зўриқиш стенокардияси бўлган беморларда юрак қон-томир тизимининг гелио-метеотроп реакциясининг хусусиятлари» **(14.00.06)** – Республика ихтисослаштирилган кардиология маркази (100052, Тошкент, Осиё кўч., 4. Тел.: 237-38-16) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Ш.М.Раҳимов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент педиатрия тиббиёт институти

Оппонентлар: С.Д.Искандерова, Х.Х.Турсунов

Етакчи ташкилот: Қирғизистон Республикаси ССВ Кардиология ва терапия
миллий маркази

Ишнинг мақсади: Турли метеорологик ва гелиогеофизик омиллар таъсирида стенокардиянинг клиник ва патогенетик намоён бўлиш хусусиятларини ўрганиш.

Илк бор геомагнит активлигининг турли даражаси билан зўриқиш стенокардиясининг клиник ҳамда баъзи бир патогенетик кўринишлари билан комплекс анализи ўтказилди. Геомагнит тўфон ташқи омил сифатида мазкур касаллик кечишига салбий таъсир қилиши аниқланди. Геомагнит тўфон кунлари стенокардия хуружи, қабул қилинаётган нитроглицерин таблеткалар сонининг ортиши ва беморнинг жисмоний зўриқишга толерантлигининг камайиши асосида гемостазнинг тромбоцитар-томир омиллари, вегетатив бошқарилиш ва липидлар переисли оксидланишнинг бузулишлари ётиши аниқланди. Стенокардиянинг клиник патогенетик кўриниши ҳамда геомагнит активлик даражаси орасида зич боғлиқлик мавжудлиги исботланди. Олинган маълумотлар зўриқиш стенокардиясининг клиник кечишининг авж олиб боришида геомагнит тўфоннинг асосий омил сифатида кўриб чиқишга асос беради.

Гелиометеотроп жавобнинг профилактик чора-тадбирларини амалий кардиологиянинг барча жавҳаларига тадбиқ этиш ЮИКнинг авж олиб бориши ва асоратлар сонининг камайишида муҳим аҳамиятга эга бўлади. Илмий текширув натижасида зўриқиш стенокардияли беморлар юрак қон-томир тизимининг гелиометеотроп жавобининг клиник ва лаборатор-инструментал мезонлари аниқланди ва бу маълумот мазкур ҳолатни ташхислашда амалий кардиология қўллаш имкониятини беради. Бу ўз навбатида зўриқиш стенокардияли беморларни даволашда клиник ва экономик самарадорлигини яхшилаш имконини яратади.

Ахмадалиева Нигора Одиловна: «Табиий овқат қўшимчалари асосида организмнинг ҳимоя хусусиятларини ошириш имкониятлари» **(14.00.07)** - Тошкент тиббиёт академияси (100109, Тошкент, Фаробий кўч., 2. Тел.: 214-83-11) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Л.А.Пономарёва

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Оппонентлар: Б.А.Дусчанов, Г.Т.Искандарова

Етакчи ташкилот: Санкт-Петербург давлат тиббиёт академияси

Ишнинг мақсади: табиий иммункоррекцияловчи омиллардан фойдаланишни илмий асослаш ва бунинг асосида фармакологик воситаларни аралаштирмай, организмнинг ҳимоя хусусиятини оширишга имкон берадиган таъм берувчи қўшилмаларни қўллаш бўйича тавсияларни ишлаб чиқиш.

Биринчи маротаба 12 хилдаги хушбўй зираворларнинг кимёвий таркибини баҳолаш билан ўтказилган тажриба тадқиқотларининг натижалари, одам организмнинг ичак микрофлорасига таъсири ва совуқ стресс таъсир эттирилган шароитда тажриба ҳайвонлари организмнинг иммун тизимига таъсири ҳақидаги маълумотлар аниқланди. Олинган маълумотлар, тадқиқотдан ўтказилган хушбўй зираворлар биологик фаол микро- микроэлементларнинг қўшимча манбаи сифатида, ичак микрофлораси коррекциясини коррекциялашда қўшимча омил каби, ҳамда экологик омилларнинг таъсири натижасида организмнинг ҳимоя хусусиятларини пасайиши шароитида иммун реакцияларни фаоллаштирувчи омил сифатида мулоҳаза чиқаришга имкон беради.

Олинган назарий хулосалар ва тажриба-тадқиқот натижалари асосида биринчи марта 3 хилдаги иммунстимулловчи комплекс яратилган ва оммавий иммункоррекцияловчи восита сифатида хушбўй зираворлардан фойдаланиш бўйича услубий тавсиянома ишлаб чиқилган.

Атахажиев Миркомил Сотқинбоевич: «Чаноқ билан туғилган чақалоқларнинг саломатлик ҳолати ва уларнинг эрта адаптацияси» **(14.00.09)** - Тошкент педиатрия тиббиёт институти (100140, Тошкент, Боғишамол кўч., 223, Тел.: 260-31-26, факс: 262-33-14) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: О.С.Ташбаев

Иш бажарилган ташкилот: Андижон давлат тиббиёт институти

Оппонентлар: К.Р.Дилмурадова, Х.Т.Мухамедова

Етакчи ташкилот: Республика ихтисослаштирилган педиатрия ИАТМ

Ишнинг мақсади: Бош ва орқа миянинг туғруқ вақтида зарарланиши, чақалоқлар соғлиги ва эрта адаптация ҳолати билан узвийлигини ўрганиш.

Чаноқ билан туғилишга олиб келувчи омиллар бош билан туғилишга қийинлашган ҳолда ўрганилди. Чаноқ билан ётишда кечаётган туғруқ механизмларида умуртқа ва орқа миянинг бўйин, кўкрак ҳамда бел соҳалари шикастланишига олиб келувчи мезонлари уюшганлиги биринчи марта аниқланди. Чаноқ билан туғилган чақалоқларнинг эрта неонатал даври тез-тез учрайдиган бош ва орқа мия шикастланиши билан боғлиқ бўлган перинатал касалликлар ва саломатлигининг ёмонлашиши билан асоратли кузатилган.

Тадқиқотда УТТ нинг кенг имкониятлари кўрсатилган – ҳомила текшируви (фетометрия) ва ҳомиланинг анте- ҳамда интранатал даврида функционал ҳолатини аниқлаш учун кардиотокография (КТГ), унинг параметрларининг ҳисобга олиниши, ўз вақтида акушерлик манипуляциялари ўтказилиши неонатологларга ёрдам беради ва чақалоқларнинг чаноқ билан келган туғруқларида шикастланиш ҳолатларининг камайишида кўмак беради.

Чаноқ билан туғилишда она, ҳомила ва чақалоқлар ҳолатини комплекс (клиник, неврологик, инструментал) текшириш усуллари ҳомила ҳамда чақалоқ ҳолатининг бузилишини эрта ташхислаш ва унинг олдини олишга олиб келади.

Исканова Гулшан Холдоровна: «Турли интерферон статусига эга бўлган болаларда норовматик кардитлар кечишининг ўзига хос хусусиятлари» **(14.00.09)** - Тошкент педиатрия тиббиёт институти (100140, Тошкент, Боғишамол кўч., 223, Тел.: 262-33-14) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: И.А.Каримжонов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Оппонентлар: Р.С.Джубатова, Т.У.Арипова

Етакчи ташкилот: Тошкент врачлар малакасини ошириш институти

Ишнинг мақсади: TORCH-инфекция билан зарарланган болаларда норовматик кардитларнинг клиник-патогенетик хусусиятлари шаклланишида интерферон статусининг аҳамиятини ўрганиш ва коррекцияловчи даволаш усулини ишлаб чиқиш.

Болаларда учрайдиган норовматик кардитларнинг патогенезида Herpes simplex virus, Cytomegalovirus и Chlamidiaларнинг аҳамияти тўғрисида янги маълумотлар олинди. Инфекция билан зарарланган болаларда алфа ва гамма интерферонлар ишлаб чиқарилишининг камайиши кардитнинг кардиомиопатияга ўтишига, бу эса ўз навбатида боланинг ногирон бўлиб қолишига олиб келади. Олинган натижалар паст интерферон статусига эга бўлган болаларни даволашда интерфероногенез индуктори –циклоферон препаратини қўллаш мақсадга мувофиқ эканлигини кўрсатди. циклоферонни қўллаш бола организми томонидан хусусий интерферон ишлаб чиқарилишини таъминлади. Бу эса ижобий таъсир кўрсатиб комплекс даволашнинг юқори самарадорлиги клиник симптомларнинг бирмунча эрта регрессия билан юзага чиқишини кўрсатди.

Латыпова Гули Гайратовна: «Марказий асаб тизими перинатал жарохатланган болаларнинг зотилжам касаллигида апоптоз омиллари фаоллашувининг аҳамияти» **(14.00.09)** - Тошкент педиатрия тиббиёт институти (100140, Тошкент, Боғишамол кўч., 223. Тел.: 260-31-26) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Д.И.Ахмедова

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент педиатрия тиббиёт институти

Оппонентлар: Ф.М.Шамсиев, З.С.Камалов

Етакчи ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Ишнинг мақсади: Асаб тизимининг гипоксик-ишемик генезидаги перинатал шикастланиши қайд этилган болаларда зотилжам кечишининг прогностик мезонларини ишлаб чиқиш.

Ўтказилган текширувлар натижасида биринчи марта 1 ёшдан катта болаларда ФНО-α ва ИЛ18 яллиғланиш олди цитокинларининг меъёрий кўрсаткичлари аниқланди. Илк ёшдаги болаларда иммун неврологик бузилишлар билан боғлиқ бўлган церебрал ишемияда статус, яллиғланиш олди цитокинлари миқдорининг ўзгариш хусусиятлари аниқланди. Яллиғланиш олди цитокинлари миқдори прогностик аҳамиятга эгаллиги ва касалликни келгусида нохуш кечишининг прогностик мезонлари сифатида қўлланилиши мумкинлиги кўрсатиб берилди. Логистик регрессия усулидан фойдаланиб бронхиал обструкция билан юзага чиқадиган зотилжам касаллигини прогноزلаш математик модели таклиф этилди.

Оғир перинатал гипоксияни ўтказган болалар бронх-ўпка патологияси ривожланиш хавфи мавжуд гуруҳга кириши аниқланди. Асаб тизими перинатал шикастланган болаларда ўткир зотилжамнинг кечишини прогноزلашнинг иммунологик мезонлари ишлаб чиқилди. Илк ёшдаги болаларда зотилжам кечишини прогноزلаш бўйича математик модель ишлаб чиқилди.

Расулова Нодира Алишеровна: «Рахитнинг оқибатларини прогноزلаш ва олдини олишда фосфор-кальций алмашинуви бузилишини кўп факторли баҳолаш» **(14.00.09)** - Тошкент педиатрия тиббиёт институти (100140, Тошкент, Боғишамол кўч., 223. Тел.: 262-33-14) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Р.Х.Шарипов

Иш бажарилган ташкилот: Самарқанд давлат тиббиёт институти

Оппонентлар: Ф.С.Шамсиев, И.А.Каримжонов

Етакчи ташкилот: Республика ихтисослаштирилган педиатрия ИАТМ

Ишнинг мақсади: Рахитни профилактика қилишнинг модификацияланган схемаларини ишлаб чиқиш ва даволаш учун олдини олиш, прогностик мезонларини аниқлаш билан фосфор-кальций алманишуви бузилишининг ҳавф омилларини баҳолаш.

Рахит касаллигининг учраш миқдори 25(OH)D дефицити биринчи маротаба илк ёшдаги соғлом болаларнинг қон зардобиди аниқланди. Болалар қон зардобининг 25(OH)D миқдорини аниқлаш асосида рахит касаллигининг ҳавф омиллари қондаги кальций ва фосфор миқдори билан боғлиқлиги аниқланди. Рахит билан касалланган болаларни витамин D билан даволашда ва олдини олишда патронаж модификацион схема ишлаб чиқарилган. Ушбу схема индивидуал равишда рахит касаллигининг даражаси ҳамда асосий метаболитига мослашган. Илк ёшдаги болаларда шу модификацион схема рахитни олдини олишда ҳамда даволашда қўл келди.

Математик усули асосида она ва бола томонидан рахит касаллигининг ҳавф омиллари ривожланиши таҳлил қилиниб, соғлиқни сақлаш бирламчи бўғимида бу патология билан касалланган болалар алоҳида гуруҳга ажратиблиб олдини олиш чора тадбирларини ўтказишда ёрдам беради. Рахит касаллигини ўз вақтида олдини олишда ҳар бир болага витамин D беришда шифокор, тиббий ҳамшираси ва ота-оналар билан биргаликда олиб борилади. Мана шу усул витамин D етишмовчилиги яширин шаклини олдини олишда ҳам ёрдам беради.

Абдуллаев Темурбек Улугбекович: «Климактерик кератодермиянинг клиник-генотипик хусусиятлари» **(14.00.11)** – Тошкент тиббиёт академияси (100048, Тошкент, Паҳлавон Маҳмуд кўч., 103. Тел.: 289-44-12) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Ш.И.Ибрагимов

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ССВ Республика ихтисослаштирилган дерматология ва венерология ИАТМ

Оппонентлар: А.Ш.Ваисов, М.И.Абдуллаев

Етакчи ташкилот: Андижон давлат тиббиёт институти

Ишда биринчи марта климактерик кератодермиянинг клиник-генотипик хусусиятлари ўрганилди ва касалликни ташхислаш, даволаш ва прогнозлаш усуллари такомиллаштирилди.

Ўтказилган тадқиқотлар натижасида климактерик кератодермияли аёллар оилаларида ККга сезувчанлик юқорилиги аниқланди, бу эса ушбу патологияга ирсий мойиллик омилларидан бири ҳисобланади. А(II) қон гуруҳи фенотипли, 2-2 гаптоглобин фенотипли, D церулоплазмин фенотипли ва HLA-B17, ҳамда HLA-B40 фенотипли КК генотипи билан характерланувчи маркерга эга аёллар климактерик кератодермияга анча сезгирлиги исботланди, бу ушбу касаллиكنинг ирсият билан боғлиқлигидан далолат беради. КК билан оғриган беморлар генотипини тавсифловчи белгилар кўп миқдорда ўзаро коррелятив боғлиқликка эга, бу эса климактерик кератодермияга конституционал мойилликга жавоб берувчи полиген тизим мавжудлигини кўрсатади. Беморлар генотипининг (А(II) қон гуруҳи, Нр 2-2, Ср D, HLA-B17, HLA-B40) аниқланиши, клиник-лаборатор кўрсаткичлар, генеалогик текширувлар климактерик кератодермиянинг кечиш характери ва натижасини прогнозлаш бўйича юқори хавф гуруҳига кирувчи аёлларни ажратиб олиш имконини беради.

Олинган натижалар асосида климактерик кератодермияли беморлар генотипи хусусиятлари аниқланди, бу эса климактерик кератодермия касаллигининг кечиш характери ва натижаларини прогнозлаш бўйича юқори хавф гуруҳига кирувчи аёлларни ажратиб олиш имконини берди. Соғлиқни сақлаш амалиётига климактерик кератодермияли аёлларни фемостондан фойдаланган ҳолда даволашнинг янги патогенетик асосланган комплекс даволаш усули ишлаб чиқилди ва татбиқ этилди, бу усул ўтказилган давонинг самарадорлигини ошириш, стационарда даволаниш муддатларини қисқартириш имконини беради.

Нурматов Улугбек Баходирович: «Катталарда атипик шаклда жойлашган зооантропоноз трихофитиянинг клиник-иммунологик тавсифи» **(14.00.11)** – Тошкент тиббиёт академияси (100048, Тошкент, Паҳлавон Маҳмуд кўч., 103. Тел.: 289-44-12) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: З.М.Абидова

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ССВ Республика ихтисослаштирилган дерматология ва венерология ИАТМ

Оппонентлар: А.Ш.Ваисов, А.А.Батирбеков

Етакчи ташкилот: Андижон давлат тиббиёт институти

Ишнинг мақсади: Беморларнинг иммунологик статуси ва тери микрофлораси ҳолатини ҳисобга олган ҳолда қов соҳасидаги зооантропоноз трихофитияни даволашнинг энг мақбул усулларини ишлаб чиқиш.

Қов соҳаси трихофитиясининг этиологиясида *Tr. verrucosum* (var.faviforme) муҳим аҳамият касб этади. Қов соҳасидаги зооантропоноз трихофития асосан жинсий йўл орқали юқади. Қов соҳасидаги трихофитиянинг 23,4% ЖАОЮК билан ассоциацияланади. Касаллиكنинг клиник кечишида инфильтратив-йирингли шакли (62,2%) кўпроқ кузатилади.

ЖАОЮК билан ассоциацияланган ва трихофитиянинг инфильтратив-йирингли шакли билан касалланган беморларда дисбаланс кўпроқ иммун тизимнинг ҳужайравий ва гуморал занжирида кузатилади, ҳамда организмнинг носпецифик ҳимоя функциясининг пасайиши кузатилади. 75% юзаки-доғли, 95,4% инфильтратив ва қов соҳасидаги трихофитиянинг инфильтратив-йирингли шакли билан касалланган беморларнинг 100%да шикастланган терида трихофитонлардан ташқари

Staphylococcus epidermidis, *Staphylococcus aureus* и *Clostridium perfringens* ажралиши яққол кузатилади. Қов соҳасидаги зооантропоноз трихофития билан касалланган беморларда касаллик тери рН муҳитининг ишқорий тарафга силжиши билан намоён бўлади.

Қов соҳасидаги зооантропоноз трихифития билан касалланган беморларни даволаш учун ишлаб чиқилган комплекс усул ўз ичига ламизил, иммуномодулин, метилурацил билан комплекс даволаш ва цитеал суюқлигини маҳаллий қўллаш терапевтик самарага эга бўлиб, у иммун тизимида аниқланган ўзгаришларнинг ва организмнинг носпецифик ҳимоя хусусиятининг тикланишига, ҳамда тери рН муҳитини меъёрлаштиришга ёрдам беради.

Тиловбердиев Шухрат Артыкович: «Иммунокомпрометирланган беморлар оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати кандидозининг клиник-иммунологик таснифи» **(14.00.11)** – Тошкент тиббиёт академияси (100048, Тошкент, Паҳлавон Махмуд кўч., 103. Тел.: 289-44-12) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Ш.З.Мавлянова

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ССВ Республика ихтисослаштирилган дерматология ва венерология ИАТМ

Оппонентлар: А.Ш.Ваисов, М.В.Залялиева

Етакчи ташкилот: Қозоғистон Миллий тиббиёт университети

Ишнинг мақсади: Иммунокомпрометирланган беморларда клиник-иммунологик статусини ҳисобга олган ҳолда оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати кандидозини ташхиси ва даволаш усулларини мукаммаллаштириш.

Текширишлар натижасида иммунокомпрометирланган беморларда оғиз бўшлиғи кандидози 73,2% ҳолат-ларнинг 53,6% ида инвазив сохта мембраноз ва 19,6% ида эрозив яра кўринишида кечиши аниқланди. Иммунокомпрометирланган беморлар оғиз шиллиқ қаватининг кандидозини асосий кўзгатувчилари қуйидагилар: *C.tropicalis* (42,3%), *C.albicans* (31,9%) ва *C.torulopsis* (12,4%). *Candida* гуруҳи замбруғлари флуконазолга ва кетоконазолга, кейинчалик амфотерицинга ҳам сезгирлиги юқорилиги, нистатинга ўртача ва флюороцитозинга эса пастлиги аниқланди.

Оғиз бўшлиғида кандидознинг инвазив шакли ривожланиш яллиғланиши авж олдирувчи (ИЛ-1β, ФНО-α) ва яллиғланишга қарши (ИЛ-4) цитокинларнинг дисбаланси фонида шиллиқ қават биосубстратларида секретор иммуноглобулин А нинг самарали фаолият бузилиши оқибатида юзага келади.

Оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати кандидозини комплекс даволаш усули ишлаб чиқилди. Комплекс давоси антимикотик препарат «Флуконазол» ва иммунокорригирловчи «Одам лейкоцитар интерферони» препаратлари билан даволашни ўз ичига олади, қайсики оғиз бўшлиғи шиллиқ қаватининг замбруғли инфекциясидан тозалашда ижобий терапевтик самара беради ҳамда цитокин статусида аниқланган бузилишларни бартараф этиб, организмнинг носпецифик иммун ҳимоясини тиклайди.

Агафонов Анастасия Владимировна: «Болаларда лейкоэнцефалопатияларнинг клинко-неврологик ва иммунологик кўринишлари» **(14.00.13)** – Тошкент врачлар малакасини ошириш институти (100007, Тошкент, Паркент кўч., 51. Тел.: 268-17-44, 268-27-52) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Ш.Ш.Шамансуров

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент врачлар малакасини ошириш институти

Оппонентлар: Г.С.Рахимбаева, В.П.Зыков

Етакчи ташкилот: Тошкент педиатрия тиббиёт институти

Ишнинг мақсади: лейкоэнцефалопатияларни клинко-неврологик, нейрофизиологик, нейровизуализацияланган ва иммунологик кўринишларини ўрганиш.

Изланишда 3 ойдан 10 ёшгача бўлган 100 нафар болаларнинг динамик кузатуви ва лаборатор-инструментал текширувлар натижаларининг тахлили келтирилган. Текширилган клиник гуруҳга 50 нафар лейкоэнцефалопатия билан касалланган болалар кирди. Бу болаларда мақсадли лабаратор ва инструментал текширувлар ўтказилди. Лейкоэнцефалопатияли беморлар билан жинси ва ёши билан мос келган ҳолдаги назорат гуруҳи 20 нафар соғлом болалардан иборат. Солиштирма гуруҳни 30 нафар перивентрикуляр лейкомаляцияли болалар ташкил қилди.

Биринчи бор клинко-неврологик, радиологик ва иммунологик маълумотлар асосида димиелинизация жараёнларини таққослашда, аниқ таққослаш-ташхислаш мезонлари юзага

чиқарилиши билан миелинопатиялар ва миелінокластіялар билан касалланган болаларни алгоритм ёрдамида ташхислаш.

Келтирилган натижалар лейкоэнцефалопатияларни болаларда тизимли лейкожараёни ишоланган ҳолда тўғри ташхис қўйиш йўли билан ташхислаш самарасини оширади. Таққословчи алгоритмни қўллаш миелінопатияларни миелінокластіялардан, шу билан бирга туғма ва ортирилган лейкожараёнларни бир биридан таққослаш имконини беради.

Нурматова Шоира Октябъревна: «Бош мия фалажи резидуал босқичида мушак тонусини узоқ муддатли коррекциялашда замонавий ёндашув» **(14.00.13)** – Тошкент врачлар малакасини ошириш институти (100007, Тошкент, Паркент кўч., 51. Тел.: 268-17-44, 268-27-52) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Г.С.Рахимбаева

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Оппонентлар: Ш.Ш.Шомансуров, В.П.Зыков

Етакчи ташкилот: Тошкент педиатрия тиббиёт институти

Ишнинг мақсади: мушак тонусини пасайтирувчи замонавий усулларнинг бош мия фалажи (БМФ) спастик турлари билан оғриган беморлар мажмуавий даволанишидаги самарадорлигини ўрганиш.

Ишнинг асосида Республика болалар руҳий-асаб шифохонасида даволанган, БМФ билан оғриган 167 та беморни текшириш ётади. Клиник-неврологик текширишлар 167 беморда, елка ва болдир мушаклари электронейромиографияси (113 текшириш), базометрия (210 текшириш), плантография (200 текшириш), ихнография (195 текшириш), гониометрия (248 текшириш), САН бўйича тестлаш (ахволи, активлиги, руҳий ҳолати) (34 бемор) бажарилди. 64 бемор ботулотоксин санчишлари олди, 36 – спирт-новокаинли блокада, 34 – иппотерапия, 33 – традицион даво усуллари (контрол гуруҳ).

Ишда Ўзбекистонда биринчи марта БМФ спастик турлари билан оғриган беморларнинг мажмуавий даволанишида ботулотоксин санчишларининг самарадорлиги ўрганилди. Периферик нейромотор аппаратининг биоэлектрик активлиги ҳолатини уч босқичда – мушак, сегментар ва сегментдан юқори босқичларда ўрганиш асосида ботулотоксин санчишлари ва спирт-новокаинли блокаданинг самарадорлигини аниқлаш учун, биринчи марта, нейро-физиологик таҳлиллар ўтказилди. Биринчи марта, узоқ муддатдаги кузатувда клиник-нейро-физиологик кўрсаткичларнинг динамикасини ўрганиш асосида санчишдан кейинги тиклаш муолажаларининг самарадорлиги таҳлил қилинди. БМФ билан оғриган беморларни ботулотоксин билан даволаш алгоритми ишлаб чиқилди. БМФ билан оғриган беморларга иппотерапиянинг тиббий-ижтимоий ва педагогик таъсири мажмуасидаги ўрни аниқланди.

Болалар мия фалажи спастик турларининг резидуал босқичида ўтказиладиган тикловчи даво самарадорлигини ошириш, даволаш жараёнини енгиллаштириш учун даволаниш вақтида ботулотоксин санчишларини қўллаш мақсадга мувофиқдир.

Расулова Хуршидахон Абдубориевна: «Ўткир ишемик инсультларнинг патогенетик гетерогенлигига мансуб клиник-биокимёвий хусусиятлари» **(14.00.13)** – Тошкент врачлар малакасини ошириш институти (100007, Тошкент, Паркент кўч., 51. Тел.: 268-17-44, 268-27-52) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Ё.Н.Мажидова

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Оппонентлар: Г.Қ.Содиқова, З.Р.Ибодуллаев

Етакчи ташкилот: Қозоғистон Миллий тиббиёт университети

Ишнинг мақсади: ўткир ишемик инсультнинг патогенетик турларига боғлиқ ҳолда клиник-биокимёвий хусусиятларини ўрганиш ҳамда эндотелиал дисфункция ва холинэргик трансмиссияни аниқлаш билан кейинги даволаш тактикасини оптималлаш.

Илмий иш асосида 120 та беморни текшириш ётади, улардан 100 нафари ишемик инсульт билан (энг ўткир ва ўткир даври) ва 20 таси 1-2 чи даражали дисциркулятор энцефалопатия билан касалланган (синов гуруҳи). Ишда клиник-неврологик текширув ўтказилди, ҳавф омиллари, фон ва ҳамроҳ касалликлар ўрганилди, РТФА Неврология ИТИ компьютер программаси (2004) асосида ишемик инсультнинг турлари, уларнинг оғирлик даражаси Скандинав, Орггозо, Оригинал шкалалар ёрдамида аниқланди ҳамда параклиник (лаборатор, ультратовуш, нейровизуализацион), биокимёвий

(азот оксиди маҳсулотларини ва ацетилхолинэстераза миқдорини қон зардобиди таҳлил қилиш) ва статистик текширув усулларида фойдаланилди.

Олинган натижалар асосида ишемик инсультнинг атеротромботик, лакунар ва кардиоэмболик турларини дифференциал диагностика қилиш алгоритми (шкаласи) ишлаб чиқилди. Ишемик инсультда холинэргик тизим етишмовчилиги ва эндотелиал дисфункциянинг ролини қўшган ҳолда патобиокимёвий ишемик каскад схемаси келтирилди. Ишемик инсультларнинг комплекс патогенетик давосига холинотиметик холин альфосцерати (глиатилин)ни қўшиш билан янги даволаш схемаси ишлаб чиқилди.

Ишемик инсультнинг ҳар хил турларига ташхис қўйиш ва даволаш учун унинг патогенетик турларини дифференциал диагностика қилиш шкаласини қўллаш тавсия этилади. Тадқиқот натижалари ишемик инсультларнинг патогенетик гетерогенлигига мансуб холинэргик трансмиссия бузилиши ва эндотелиал дисфункцияни ҳисобга олган ҳолда нейропротектив даво тактикасини яхшиланишига имкон беради.

Эргашева Наргиза Обиджоновна: «Транзитор ишемик атака билан ҳасталанган беморларда гирудотерапияни қўллаш» (14.00.13) - Тошкент врачлар малакасини ошириш институти (100007, Тошкент, Паркент кўч., 51. Тел.: 268-17-44, 268-27-52) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Э.М.Мирджураев

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент врачлар малакасини ошириш институти

Оппонентлар: С.А.Лихачев, Г.С.Рахимбаева

Етакчи ташкилот: Тошкент педиатрия тиббиёт институти

Ишнинг мақсади: транзитор ишемик атака билан ҳасталанган беморларда ишемик инсультнинг профилактикасида гирудотерапияни қўллаш.

Транзитор ишемик атаканинг комплекс даволаш схемасига биринчи бор мақсадга мувофиқ илмий асосланган гирудотерапия киритилди. Илк маротаба бош мия қон айланиши ўткир бузилишининг ривожланишида асосий патогенетик механизмларига гирудотерапиянинг ўзига хос хусусияти ва таъсир механизми ўрганилди. Биринчи марта транзитор ишемик атакани даволашда ва ишемик инсульт профилактикасида гирудотерапия усули ва алгоритми ишлаб чиқилди.

ТИА билан ҳасталанган беморларда гирудотерапия синтетик тўғри антикоагулянтлар қўллаш билан таққослана олиши, кам ножўя таъсир кўрсатиб, гиперкоагуляцион синдромни позитив ва турғун коррекциясини юзага келтирди. ТИА билан ҳасталанган беморларнинг даволаш босқичларида зулук ва сеанслар сони аниқланди, ўтказиладиган даволаш тадбирлари тактикаси ва кетма-кетлиги тузилди. Транзитор ишемик атака даволаш схемасига гирудотерапия усули критилиши қон томир-тромбоцит ва плазма гемостазини энг мувофиқ ҳолатга келтиради, бош мия қон айланишини яхшилайти, тромбин ҳосил қилувчи реакциясини бартараф этади, бу эса ўз навбатида ишемик инсульт ва қайта ТИА ривожланишининг камайишига олиб келади. Транзитор ишемик атаканинг энг мувофиқ даволашда ва ишемик инсульт профилактикасида гирудотерапияга асосланган услубий қўлланма ишлаб чиқилди, бу эса уни нафақат стационар шароитида, балки соғлиқ сақлашнинг бирламчи бўғинида ҳам ишлатиш мумкинлигини таъминлади.

Насиров Ахтам Баракаевич: «Қон кетиш билан асоратланган маҳаллий тарқалган меъда саратонида жаррохлик даволаш усулини танлаш» (14.00.14, 14.00.27) - Республика онкология илмий маркази (100174, Тошкент, Фаробий кўч., 383. Тел.: 246-05-13) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбарлар: М.Д.Жураев, Ж.А.Ахтамов

Иш бажарилган ташкилотлар: Республика онкология илмий маркази,

РШТЁИМ Самарқанд филиали

Оппонентлар: Ғ.А.Ҳақимов, А.Е.Аталиев

Етакчи ташкилот: Москва онкология ИТИ

Ишнинг мақсади комбинацияланган хирургик амалиётларга кўрсатмаларни кенгайтириб, меъданинг қон оқиши билан асоратланган маҳаллий тарқалган саратонини (МТМС) хирургик даволаш натижаларини яхшилашдан иборат.

Маҳаллий тарқалган, III-IV-босқичдаги қон кетиш билан асоратланган меъда саратони кенгайтирилган-комбинирланган жаррохлик амалиёти ўтказишга қарама-қаршилик ҳисобланмайди. Меъда саратонида Forrest бўйича қон кетиш IAB-даражасида эндоскопик маҳаллий 70% этанол ва

0.5% лагоден эритмаларини қўллаш юқори самарадорликка эга. Таклиф қилинган мазкур усул орқали 86.4% беморларда қон тўхтатишга эришилган. Ишлаб чиқилган амалиёт олди ва амалиётдан кейинги комплекс чора-тадбирларга риоя қилинганда қон йўқотиш оғирлиги ва камқонлик даражаси жаррохлик амалиёти натижаларига сезиларли таъсир курсатмайди.

Қон кетиш билан асоратланган маҳаллий тарқалган меъда саратонида амалиётдан кейинги асоратларни ва ўлим кўрсаткичини камайтишига олиб келувчи комплекс чора-тадбирлар ишлаб чиқилди. Бу эса жаррохлик даволашнинг узоқ натижаларини яхшиланишига сабаб бўлган омил – жаррохлик усулига кўрсатмаларни ошириш натижаси ҳисобланади. Қон кетиш билан асоратланган маҳаллий тарқалган меъда саратонида камқонлик даражасини, қон йўқотиш оғирлигини ва жаррохлик усул бажарилиш муддатини инобатга олиб тез тиббий ёрдамда онколог ва жаррох мутахассислар амалий фаолиятини мувофиқлаштириш учун аниқ жаррохлик усуллари ишлаб чиқилган. Қон кетиш билан асоратланган маҳаллий тарқалган меъда саратонида жаррохлик даволаш натижаларини олдиндан айтиб бериш учун ишлаб чиқилган математик прогнозлаш усули бўлиши мумкин бўлган амалиётдан кейинги асоратланиш хавфи даражасини аниқлашда асосий прогностик омил ҳисобланади.

Шарипова Парида Камильевна: «Тўғма транзитор гипотиреозни илк чақалоқлик даврида руҳий онтогенези» **(14.00.18)** - Тошкент врачлар малакасини ошириш институти (100007, Тошкент, Паркент кўч., 51) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Т.И.Исмаилов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент педиатрия тиббиёт институти

Оппонентлар: Л.А.Турсунходжаева, Ф.Н.Хасанов

Етакчи ташкилот: Психиатрия, психотерапия ва наркология илмий-амалий
Республика маркази (Алмати, Қозоғистон)

Ишнинг мақсади: тўғма транзитор гипотиреозни кечирган болаларнинг чақалоқлик давридан то 11 ёшгача руҳий ривожланишида кузатиладиган ўзгаришларни аниқлаш ва уларни бартараф қилиш йулларини ишлаб чиқиш.

Тиреоид гормонлар танқислиги аксарият ҳолларда ҳомиладорликнинг сўнгги даврида ва туғруқдан кейинги ҳаётнинг биринчи ҳафтасида, яъни ЦНС шаклланидиган, бош мия пўстлоғи фаол етиладиган муҳим даврда юзага келади. Болаларда нерв системасининг шаклланиш ва етилиш жараёнларида тиреоид гормонлар биринчи даражали роль ўйнашини ҳисобга олганда, чақалоқлар ва болаларнинг бошқа эндокринопатиялари қаторида транзитор гипотиреоз алоҳида аҳамият касб этиши аён бўлади, бу эса уни янада пухтароқ ўрганиш зарурлигини белгилайди.

Тўғма транзитор гипотиреозни бошдан кечирган болаларнинг руҳий саломатлиги қиёсий-ёш нуқтаи назаридан илк бор тадқиқ этилди. Болаларда чақалоқликдан 11 ёшгача бўлган даврда руҳий ва жисмоний соғлиқнинг бузилишлари ўрганилди, мазкур патологияда руҳий ҳолат асосий бузилишлари аниқланди. Қалқонсимон без функциясининг транзитор бузилишлари бола ривожланишига салбий таъсир кўрсатади, хусусан чақалоқлик даврида болаларнинг мослашув жараёнларида меъёрдан оғиш ҳоллари юз беришига ва бола ҳаётининг дастлабки уч йилида юқумли ва соматик касалликлар сонининг ортишига сабаб бўлади. Мактаб ёшидаги болаларни текшириш жараёнида олинган маълумотларга кўра, тўғма транзитор гипотиреоз болалар ақлий қобилятининг сусайишига, неврозсимон бузилишларнинг купайишига олиб келади. Кичик мактаб ёшида асосан энурез, дудуқланиш, уйқуда гапириш ва юриш тарзидаги уйқунинг бузилиши, чўчиш, гиперкинезлар кузатилган бўлса, ўсмирларда аффектив беқарорлик, пассивлик, ланжлик етакчилик қилади. Тўғма транзитор гипотиреозни комплекс даволашда нейрометаболик дори моддаларини қўллашни асослиги исботлаб берилди.

Мардыева Гульшод Маматмуродовна: «Чақалоқларнинг етуклик даражасига боғлиқ ҳолдаги чақалоқлар зотилжамини кечишининг рентгено-протеинологик параллеллари» **(14.00.19, 14.00.09)** - Республика онкология илмий маркази (100174, Тошкент, Фаробий кўч., 383. Тел.: 246-05-13) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбарлар: М.Н.Абдуллаева, Я.А.Ахмедов

Иш бажарилган ташкилот: Самарқанд давлат тиббиёт институти

Оппонентлар: М.Х.Ходжибеков, Т.А.Бобомуратов

Етакчи ташкилот: Ҳарбий тиббиёт академияси (Россия)

Ишнинг мақсади: гестацион муддатидан қатъий назар зотилжам билан янги туғилган чақалоқлардаги клиник, рентгенологик ва биокимёвий етилмаслик белгиларини жамланма ҳолда

ўрганиш, катамнезда нафас олиш бузилиши синдроми белгилари билан туғилган болаларда ўтказилган кузатишлар орқали олинган маълумотлардан фойдаланиб диагностик маркерларни динамик кузатишлар натижасида аниклаш.

Янги туғилган чақалоқлардаги зотилжамда нафас бузилиш синдромининг рентгенологик белгиларини оғирлик даражасини биокимёвий кўрсаткичлар билан солиштирган ҳолда баҳолашга жамланма ёндашиш амалга оширилган. Биокимёвий силжишларнинг, жумладан α -фетопротеин, α_1 -антитрипсин ва α_2 -макроглобулин янги туғилган чақалоқларда зотилжам ҳолати ва нафас бузилиш синдроми белгилари сабабли содир бўладиган етилмаслик даражаси ўртасидаги ўзаро боғлиқлик мавжудлиги ўрганилган. Катамнезда муддатидан олдин, ҳамда нафас бузилиш синдроми белгилари билан туғилган болалар гуруҳининг зотилжам билан касалланиши устунлиги белгиланган.

Мусаев Рустам Сидикович: «Умurtқа поғонаси кўкрак-бел қисмининг остеопороз оқибатидаги синишларининг тарқалганлиги ва уларни даволаш» **(14.00.22)** – ЎзР ССВ Травматология ва ортопедия ИТИ (100047, Тошкент, Тараққиёт кўч., 78. Тел: 233-10-30) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: Ш.Ш.Шотурсунов

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ССВ Травматология ва ортопедия ИТИ

Оппонентлар: Қ.Т.Худойбердиев, С.В.Перфильев

Етакчи ташкилот: Белоруссия травматология ва ортопедия РИАМ

Ишнинг мақсади: умurtқа поғонаси кўкрак-бел қисми таналарининг остеопороз оқибатидаги синишларини Ўзбекистон Республикасининг турли хил ҳудудларида тарқалишини ўрганиш, уни даволаш самарадорлигини ошириш.

Умurtқа поғонаси кўкрак-бел қисмининг остеопороз оқибатидаги синишларини остеотроп доридармонларни комбинацияланган ҳолда комплекс ортопедик даволаш муолажалари билан ҳамоханг қўллаш схемаси ишлаб чиқилиб, клиник амалиётга тадбиқ этилди.

Республиканинг учта ҳудудидан олинган рентгенморфометрик маълумотларни таҳлил қилиш шуни кўрсатдики умurtқанинг кўкрак-бел қисми остеопороз оқибатидаги синиши Сурхондарё вилоятининг Сарийосиё туманида аҳолисида 15,3% ни (шундан, эркаклар 16,2%, аёллар 14,4 %), Наманган вилоятининг Учкўрғон туманида 14,1 % ни (аёлларда 15,4 %, эркакларда 12,8%), Тошкент вилояти Ўртачирчиқ туманида 13,7 % ни (аёллар 14,6%, эркакларда эса 12,8 %) ташкил этди.

Умurtқа поғонаси кўкрак-бел қисмининг остеопороз оқибатидаги синишларини остеотроп доридармонларни комбинацияланган ҳолда комплекс ортопедик даволаш муолажалари билан ҳамоханг қўллаш самарали усул эканлиги аниқланиб, ушбу усулни қўллаш суяк тўқимаси мустаҳкамлигини оширади, зичлигини яхшилайдди, бу ҳол оғриқ синдромининг сезиларли даражада пасайиши, беморларнинг функционал имкониятларининг ортиши, ҳаёт фаровонлигининг ошиши олиб келади.

Рўзиев Норпўлат Тўраевич: «Болаларда болдир суяклари туғма ривожланиш нуқсонларини аппарат-жаррохлик усулида даволаш» **(14.00.22)** – ЎзР ССВ Травматология ва ортопедия ИТИ (100047, Тошкент, Тараққиёт кўч., 78. Тел: 233-10-30) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: А.М.Жўраев

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ССВ Травматология ва ортопедия ИТИ

Оппонентлар: А.Қ.Аблақулов, М.П.Тёпленький

Етакчи ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Ишнинг мақсади: болаларда болдир суякларини туғма ривожланиш нуқсонларини даволашда ишлаб чиқилган усул ва янги аппарат-жаррохлик амалиёти ёрдамида натижаларни яхшилаш.

Шу мақсад йўлида ушбу касалликни клиник кўринишлари ўрганилди, ҳамда уларнинг даволашга қийин ёндошишнинг мезонлари аниқланди. Илк маротоба катта болдир суяги туғма йўқлигида, сон-кичик болдир бирлашмаси ҳосил қилиш ва болдир-оёқ панжасини стабилизациялаш усули ишлаб чиқиб, амалиётга жорий қилинди.

Даволашни узоқ муддатли натижаларнинг клиник-инструментал таҳлили, шуни кўрсатдики, болдир суякларини туғма йўқлигида жаррохлик усули энг маъқул ҳисобланади. Шу билан бирга катта ва кичик болдир суякларини туғма қисман ёки тўлиқ йўқлигида компрессион-дистракцион остеосинтез усули кўрсатилган, аппаратни монтаж қилиш, ҳар бир клиник ҳодисада суяк ва бўғимларнинг ҳолати йўналиши табиатига боғлиқ бўлиши керак, шу касалликлар оқибатларни даволашда мажмуий ёндошиш, қайта тикланиш даврни қисқартиришга, беморларни ҳаёт сифатини оширишга имкон беради.

Машарипов Азамат Сабиорович: «Ўлим билан яқунланган бош мия жароҳати муддатини аниқлашнинг эксперт мезонлари» **(14.00.24)** – Тошкент тиббиёт академияси (100109, Тошкент, Фаробий кўч., 2. Тел.: 214-83-11) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: А.И.Искандаров

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент педиатрия тиббиёт институти

Оппонентлар: Ж.Ж.Джалолов, А.С.Чурикова

Етакчи ташкилот: Самарқанд давлат тиббиёт институти

Ишнинг мақсади: БМЖ муддатига боғлиқ ҳолда ички аъзолардаги (жигар ва буйраклар) морфологик ўзгаришларни ва тўқимавий тақсимланувчи лейкоцитозни ўрганиб, БМЖ муддатини аниқлаш эксперт мезонларини ишлаб чиқиш.

Биринчи марта суд-тиббиёти тадқиқотларида БМЖ дан ўлганларнинг турли ёш гуруҳларида ички аъзолардаги патоморфологик ўзгаришлар ва тўқимавий тақсимланувчи лейкоцитоз ўрганилди.

Тадқиқотлар асосида қуйидаги илмий-амалий натижалар олинди:

– БМЖ дан ўлганларнинг жигар ва буйракларида ўткир дисциркулятор, геморрагик ва дистрофик ўзгаришларнинг устунлиқ қилиши БМЖ дан кейинги тез ўлимдан дарак беради. Бўлақчалар марказида алмашинув-дистрофик ва некробиотик жараёнларнинг ортиб бориши 24 соатга мос келади, массив қон қуйилишлар, централобуляр некроз ва стромал-томирлар компонентларининг диффуз дезорганизацияси кўринишидаги «шоқли жигар» манзараси 3-4 кунлик муддатли БМЖ дан дарак беради;

– бош мия жароҳатида адаптацион синдром ичига тўқимавий тақсимланувчи лейкоцитоз шаклида лейкоцитар система ҳам киради. Бу маълумотлар, жасадни текширишнинг бошқа натижалари билан комплексда БМЖ муддатни аниқлашда ва унинг пато- ва танотогенезини ўрганишда аҳамиятлидир.

Тлеуниязов Шанияз Канязович: «Экологик ножуя Орол минтақасида гриппнинг эпидемиологик хусусиятлари» **(14.00.30)** – ЎзР ССВ Эпидемиология, микрообиология ва юқумли касалликлар ИТИ (100133, Тошкент, Решетов кўч., 2. Тел.: 243-36-05) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: С.Н.Бабаходжаев

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ССВ Эпидемиология, микрообиология ва юқумли касалликлар ИТИ

Оппонентлар: Н.С.Атабеков, А.В.Юлдашев

Етакчи ташкилот: Тошкент врачлар малакасини ошириш институти

Ишнинг мақсади: Экологик ножуя Орол бўйи минтақасида гриппнинг эпидемиологик хусусиятларини ўрганиш ва эпидемияга қарши чора-тадбирларни такомиллаштириш.

Қорақалпоғистон Республикасида 1991-2008 йилларда грипп касаллигининг динамикаси нотекислиги, яъни касалликнинг кўтарилиш ва унинг пасайиш даврлари билан алмашилиши аниқланди. Қорақалпоғистон Республикасида гриппнинг асосий этиологик агенти А вируси эканлиги аниқланди, лекин айрим йилларда В ёки аралаш (А+В) турлари ажратилди. Гриппол вакцинаси гриппга қарши бошқа вакциналарга нисбатан кўпроқ профилактик ва иқтисодий самарага эга эканлиги аниқланди (индекс ва коэффициент самарасини ҳисоблашга асосан). Грипп касаллигининг кириб келиши ва тарқалиши хавфи туғилганда касалликка қарши эпидемиологик назорат асослари такомиллаштирилди. Қорақалпоғистон Республикаси аҳолисининг ҳар хил катламларида грипп пандемияси хавфи пайдо бўлган ҳолатлар учун касалликнинг прогностик мезонларининг ҳисоб-китоблари ўтказилди. Пандемия хавфи туғилган ҳолатларда гриппга қарши вакцинация қилиниши зарур бўлган аҳоли гуруҳларининг сони аниқланди.

Абдуллаев Раҳмонжон Олимжонович: «Кекса ва қари ёшдаги шахсларнинг тиббий ижтимоий реабилитациясини такомиллаштириш» **(14.00.33)** - Тошкент тиббиёт академияси (100109, Тошкент, Фаробий кўч., 2. Тел.: 214-83-11, факс: 218-59-48) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Б.Х.Шагазатова

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Оппонентлар: А.С.Бабаджанов, А.В.Фозилов

Етакчи ташкилот: Самарқанд давлат тиббиёт институти

Ишнинг мақсади: кекса ва қари ёшдаги шахсларга тиббий ёрдам кўрсатиш ҳолатини, уларнинг касалланиш таркибини, ногиронлик ва ўлим билан тугаш ҳолларини ўрганиш ва тиббий реабилитация тизимини такомиллаштиришга йўналтирилган тадбирларни ишлаб чиқишдан иборат.

Текширув натижаларига асосан кекса ва қари ёшдаги шахсларда ногиронлик ҳамда ўлимни сабаблари ва даражаси белгиланди; соғлиқни сақлашнинг бирламчи бўғини босқичида кекса ва қари ёшдаги шахсларга тиббий ёрдам кўрсатишнинг адекватлигига илмий асосланган баҳо берилди; қарияларнинг ҳаёт сифатига баҳо берилди; умумий амалиёт шифокори нуқтаи назаридан келиб чиққан ҳолда кекса ва қари ёшдаги шахсларга ёрдам кўрсатишни такомиллаштиришга қаратилган ташкилий ва услубий тадбирлар мажмуи ишлаб чиқилди.

Худайбердиев Шерзод Гофурович: «Портал гипертензияли болаларда ажратиш ташрихлари» (14.00.35) - Республика ихтисослаштирилган хирургия маркази (100115, Тошкент, Фарход кўч., 10) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: М.М.Алиев

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент педиатрия тиббиёт институти

Оппонентлар: А.В.Девятков, И.А.Ахмеджанов

Етакчи ташкилот: Қозоғистон педиатрия ва болалар хирургияси ИТИ

Ишнинг мақсади портал гипертензияли болаларда азиго-порталь ажратиш ташрихларини усулини танлаш ва ахамиятини асослаш.

Мақсад ва вазифаларни амалга ошириш учун Республика шошилинч тиббий ёрдам илмий маркази, Андижон вилоят болалар касалхонаси, Марғилон шаҳар болалар касалхонаси, Тошкент педиатрия тиббиёт институти клиникаси хирургия бўлимларида 1993 йилдан 2007 йилгача текшириш ва даволаш учун ётқизилган 99 нафар портал гипертензия синдроми билан бемор болалар ўрганиб чиқилди. Тадқиқот мазмуни бўлиб азиго-порталь ажратиш ташрихларини юқори даражадаги қониқарсиз натижалари сабаблари анализ қилиш ҳисобланади. Портал гипертензияли болаларда азиго-порталь ажратиш ташрихларига абсолют ва нисбий кўрсатмалар конкретлаштирилди ва бажарилиш оптимал муддати аниқланди. Қизилўнгач ва ошқозон варикоз кенгайган веналаридан қон кетиши билан болаларда Алговер-Бури шок индексининг диагностик баҳоси асосланди. Тадқиқот давомида портал генезли қизилўнгач-ошқозондан профуз қон кетишили болаларда даволаш тактикасини алгоритми ишлаб чиқилди.

Қиёсий таҳлиллар натижасига кўра портал гипертензияли болаларда азиго-порталь ажратиш ташрихларини эффектив усуллари аниқланди. Олдинги чап пастки диафрагма венасини боғлаш азиго-порталь ажратиш ташрихлар билан бирга қўлланиши узоқроқ гемостатик эффектга эришишга олиб келиши кўрсатилди.

Хатамов Хайрулла Мусурмонович: «Бронхиал астмада тимус, лимфоцит иммунофенотипларининг ҳолати ва ретростернал гормонотерапиянинг самарадорлиги» (14.00.36) - ЎзР ФА Иммунология институти (100060, Тошкент, Я.Ғуломов кўч., 74. Тел.: 233-08-55) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: О.К.Жапаров

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ФА Иммунология институти

Оппонентлар: О.А.Назаров, Н.Р.Арапов

Етакчи ташкилот: Россия Федерацияси «Федерал тиббий-биологик агентлиги Иммунология институти» Давлат илмий маркази

Ишнинг мақсади бронхиал астмада тимус, лимфоцит иммунофенотиплари ва цитокинлар ҳолатини ўрганиш ҳамда ушбу касалликда ретростернал гормонотерапия усулини қўллаб, даволаш самарасини ошириш.

Бронхиал астма инфекцияга қарам шакли (БАИҚ) оғир даражасининг қўзиш даврида тимус безининг диффуз катталашиб кетганлиги ва периферик қонда иммунитет кўрсаткичларининг дисбаланси аниқланди.

БАИҚ шаклида иммунитетнинг гуморал тизимига нисбатан хужайра иммун тизими фаолроқ иштирок этишини кўрсатди. Касалликнинг қўзиш даврида (ретростернал гормонотерапия) РГТ усулидан фойдаланиб анъанавий гормонотерапия (АНГТ) усулига нисбатан глюкокортикостероид

(ГКС) миқдорини 2-3 марта камайтиришга эришилди. РГТ дан кейин текширилганда иммунитет кўрсаткичларидаги дисбаланси АнгТ усулида даволанган беморлардагига қараганда тезроқ меъёрга яқинлашди.

БАИҚ шаклининг ўртача оғир ва оғир даражасида ретростернал гормонотерапия усулини қўллаш натижасида қисқа вақт ичида, бир неча марта кам миқдордаги ГКС сарфлаган ҳолда астма хуружи бартараф этилди. Ушбу усул қўлланилганда дорининг асосий қисми касаллик ўчоғига нишонли таъсир этиши туфайли даволанган беморларнинг аҳволи жадал яхшиланиб борди, касалхонада даволанишнинг давомийлиги қисқарди, харажатлар миқдори бирмунча камайди.

Абдурахманов Абдусалом Абдулагзамович: «Атриовентрикуляр каналнинг нотўлиқ шаклини хирургик йўли билан даволаш тактикасини танлаш» **(14.00.44)** – Республика ихтисослаштирилган хирургия маркази (100115, Тошкент, Фарход кўч., 10. Тел.: 277-25-22) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: М.М.Махмудов

Иш бажарилган ташкилот: Республика ихтисослаштирилган хирургия маркази

Оппонентлар: Ю.С.Синельников, Р.Э.Асамов

Етакчи ташкилот: Украина ТФА Юрак қон-томир Миллий институти

Ишнинг мақсади: эхокардиографик ташхислаш критерийларига ҳамда АВ клапанларнинг функциясини тиклаш тактик-техник хусусиятларига аниқлиқ киритиш орқали атриовентрикуляр канал нотўлиқ шаклини хирургик йўли билан даволаш натижаларини яхшилаш.

Тадқиқотда Марказий Осиёда биринчилар қаторида атриовентрикуляр канал нотўлиқ шаклини хирургик йўл билан даволашнинг ўзига ҳослиги ва унинг натижалари ўрганиб чиқилди. Ушбу ишда эхокардиографияни атриовентрикуляр клапанларнинг ўзгариш даражасини ўрганишда роли ва аҳамияти ўрганиб чиқилди. Клапанларнинг анатомик-функционал ҳолатини атриовентрикуляр каналнинг хирургик даволаш тактикаси ва ҳажмини танлашга аҳамияти исботланди. Клапан табақалари ва клапан ости тузилмаларининг анатомиясига асосланган ҳолда нуқсоннинг хирургик даволаш тактикаси келтирилди. Атриовентрикуляр канал нотўлиқ шаклида клапансақловчи ва клапаналмаштириш операциялари учун кўрсатмалар ва қаршиқўрстамаларга аниқлик киритилди. Хирургик даволашни эрта ва узоқ давр натижаларининг ўзгаришларига таъсир этувчи факторлар аниқланди.

Тадқиқот натижасида ишлаб чиқилган атриовентрикуляр канал нотўлиқ шакли билан оғирган беморларни рационал текшириш режасини таклиф этишга имкон берди. Эхокардиография имкониятларини қўллаган ҳолда клапанларнинг анатомик-функционал ҳолатини аниқлаб, шунинг асосида келажак қайта тиклашнинг тури ва ҳажмини режалаштириш ва атриовентрикуляр клапанлар етишмовчилигини тиклаш тактик ва техник томонларини аниқлаш имконини берди. Операциядан сўнгги даврда даволаш натижаларига таъсир этувчи факторларни, ҳамда операциядан сўнг узоқ даврда резидуал митрал регургитациясининг динамикасини объектив прогнозик критерийларини аниқлаш ва ҳисобга олиш хирургик даволаш натижаларини яхшилаш имкониятини берди.

Санъатшунослик фанлари

Панжиев Курбоннӣз Бердиевич: «Сурхондарё вилояти ўзбек халқ кўшиқчилилик ижодиёти» **(17.00.02)** – ЎзР ФА Санъатшунослик институти (100029, Тошкент, Мустақиллик майдони, 2. Тел.: 139-42-78) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: О.А.Иброҳимов

Иш бажарилган ташкилот: ЎзР ФА Санъатшунослик институти

Оппонентлар: М.Жўраев, Р.Ю.Юнусов

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ишнинг мақсади Сурхондарё вилояти ўзбек халқ кўшиқчилилик ижодиёти (оилавий маросим, меҳнат, мавсум ва турли мавзулардаги айтим ҳамда фольклор–этнографик ансамбллариининг “сахнавий чиқишлари”да намоён бўлаётган “иккиламчи фольклор” намуналарини)ни тадқиқ этишдан иборат. Мавзунинг долзарблиги - ҳозирги давр ўзбек мусиқашунослиги, халқимиз кўп асрлик миллий кадриятларини қайта тиклаш жараёни билан боғлиқ ҳолда, мусиқий фольклорнинг маҳаллий анъаналарини ўрганишга катта аҳамият бераётганлиги билан белгиланади. Бинобарин, диссертация мазмуни ва унинг материалларидан мусиқашунослик илмида, ҳамда олий ва ўрта махсус таълим муассасаларининг “Анъанавий ўзбек мусиқаси асослари”, “Шарқ халқлари мусиқа

маданияти”, “Ўзбекистон мусиқа санъати” каби курслари маърузаларида фойдаланиш мумкин. Шунингдек, тадқиқот давомида эришилган илмий натижалар бошқа фан тармоқлари - фольклоршунослик, этнография ва филология соҳалари учун ҳам муҳимдир.

Психология фанлари

Абдуллаева Ранажон Матёқубовна: «Талабалардаги оила-никоҳ установакаларининг психологик хусусиятлари» (19.00.05) – Тошкент давлат педагогика университети (100070, Тошкент, Ю.Х.Ҳожиб кўч., 103. Тел.: 254-92-02, факс: 215-54-18) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Э.Н.Сатторов

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Оппонентлар: Ғ.Б.Шоумаров, Н.А.Соғинов

Етакчи ташкилот: Халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш марказий институти

Ишнинг мақсади: талабаларда оилавий ҳаётга тайёрлик ва оила-никоҳ установакалари боғлиқлигининг психологик хусусиятларини аниқлаш.

Тадқиқотда талаба-ёшлар оила-никоҳ установакалари шаклланишининг ёшга, жинсга ва ҳудудга боғлиқ томонлари аниқланди.

Тадқиқот натижалари асосида талабаларни оилавий ҳаётга тайёрлашнинг психологик механизми сифатида махсус машғулотларнинг таъсири аниқланди. Тадқиқотда қўлга киритилган эмпирик маълумотлар ва натижаларга кўра олий ўқув юртларида психологик хизматни ташкил этиш мумкин. Тадқиқотда олинган ҳулоса ва тавсиялар амалиётчи психологлар, гуруҳ мураббийлари ва педагог тарбиячиларнинг фаолиятларида ёшлар билан ишлашни мақсадли ва оқилона ташкил этишга ёрдам беради, ёшларни бўлғуси оилавий ҳаётларини барқарор бўлишига замин яратади.

Қосимова Наргиза Дилмуродовна: «Ўсмирлар ижтимоийлашувида ибрат ижтимоий психологик хусусиятларининг аҳамияти» (19.00.05) – Тошкент давлат педагогика университети (100070, Тошкент, Ю.Х.Ҳожиб кўч., 103. Тел.: 254-92-02, факс: 215-54-18) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбарлар: М.М.Маматов, Р.И.Суннатов

Иш бажарилган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Оппонентлар: Б.М.Умаров, Х.М.Алимов

Етакчи ташкилот: Тошкент давлат иқтисодиёт университети

Ишнинг мақсади: ўсмирлар ижтимоийлашувида ибрат таъсирининг психологик хусусиятларини аниқлаш ва таҳлил қилиш, хусусан, ота-она билан фарзанд ўртасидаги психологик яқинлик муносабатлар, ижтимоий муҳитнинг таъсир механизмлари тадқиқ қилиш.

Тадқиқотда ўсмирлар ижтимоийлашувида ибратнинг роли, ижтимоий-психологик хусусиятлари ва шакллари махсус тадқиқот предмети сифатида ўрганилди: ўсмирлар ижтимоийлашувида ибрат объектлари, ижтимоийлашув агентлари, қадриятлари ҳақидаги тасаввурлар ижтимоий-психологик механизм сифатида, ўсмирлар ота-она, оила аъзолари, тенгдошлари, микросоциумга бўлган муносабатлари таҳлил этилган. Олинган маълумотлар ижтимоий психология ва ёш даврлари психологиясини янги илмий маълумотлар билан бойитади, ўсмирлар ижтимоийлашувида унинг қадриятларини ўрганиш, улар билан психологик яқин бўлиш механизмларини аниқлашда фойдаланилади.

Тадқиқот натижалари ва материаллари ижтимоий психология, ёш даврлари психологияси, оила психологияси, оила педагогикаси, амалий психология фанларидан машғулотлар ўтказишда қўлланиши мумкин.

Абдрахманова Алуа Сабитовна: «Диалогик ҳамкорликдаги билиш фаолиятида юзага келадиган мазмуний ҳосилаларнинг умумий захираси таълим жараёнини самарадорлигини таъминловчи омил шарт сифатида» (19.00.07) –

Тошкент давлат педагогика университети (100070, Тошкент, Ю.Х.Ҳожиб кўч., 103. Тел: 254-92-02, факс: 215-54-18) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: С.М.Джакупов

Илмий маслаҳатчи: А.Т.Изакова

Иш бажарилган ташкилот: Караганда давлат университети

Оппонентлар: З.Т.Нишонава, А.А.Зокиров

Етакчи ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ишнинг мақсади диалогик ҳамкорликдаги билиш фаолиятида юзага келадиган мазмуний ҳосилаларининг умумий заҳирасини шаклланиши ва ривожланиши таълим самарадорлигига таъсирини ўрганишдан иборат эди.

Ўтказилган тадқиқотлар натижасида таълим самарадорлигини оширишда ўқувчи ва ўқитувчи орасидаги ўзаро таъсир жараёнида мазмуний ҳосилаларининг умумий заҳирасини шаклланиш механизмлари аниқланди. Таълим жараёни самарадорлигининг модели ва схемаси, таълимни жадал методларини қамраб олувчи “Қарор қабул қилиш” тренингининг дастури ишлаб чиқилди. Тренинг диалогик ҳамкорликдаги билиш фаолиятида мазмуний ҳосилаларининг шаклланишига йўналтирилган. Диалогик ҳамкорликдаги билиш фаолиятида мазмуний ҳосилаларининг шаклланишини ташхис қилишнинг авторлик варианты-кузатиш бланки тузилган. Шунингдек, психологик тадқиқотларда проектив методнинг амалий аҳамияти яққол намоён қилинган.

Ишда кўрсатилган таълим жараёнининг самаралироқ ташкил этиш методининг қўлланилиши қатнашувчиларга юқори натижаларга эришишга ёрдам беради, диссертациядаги апробациядан ўтган ташхис технологияларининг мажмуаси таълим соҳасида фаолият кўрсатувчи амалий психологларга, оилавий муаммолар билан шуғулланувчи ва бошқа соҳалардаги психологларга биргаликдаги фаолиятда ўзаро таъсирнинг шаклланишини ташхис қилиш мақсадида тавсия этилади.

Далимова Нилуфар Мелибаевна: «Компьютер ўйинларига тобе ўсмирларнинг психологик диагностикаси ва коррекцияси хусусиятлари» (19.00.07) – Тошкент давлат педагогика университети (100070, Тошкент, Ю.Х.Ҳожиб кўч., 103. Тел.: 254-92-02, факс: 215-54-18) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Г.Қ.Тўлаганова

Иш бажарилган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Оппонентлар: З.Т.Нишонава, А.А.Зокиров

Етакчи ташкилот: Бухоро давлат университети

Ишнинг мақсади ўсмирларда компьютер ўйинларига тобеликнинг психологик диагностикаси ҳамда уни коррекция қилиш усуллари ишлаб чиқишдир.

Компьютер ўйинларига тобе ўсмирларнинг психологик диагностикаси ва коррекцияси хусусиятлари тадқиқот предметини ташкил қилади; ўсмирларда компьютер ўйинларига тобеликни диагностика қилувчи методика, ўсмирларда компьютер ўйинларига тобеликни бартараф этиш бўйича психокоррекция дастур ишлаб чиқилган; ташхис усуллари ва психокоррекция тадбирлар амалиётда қўлланилган; ўсмирларда компьютер ўйинларига тобеликнинг педагогик-психологик профилактикаси юзасидан тавсиялар ишлаб чиқилган.

Тадқиқотда олинган натижалардан амалий психологлар, мактаб ўқитувчилари, психологик консультация марказларининг мутахассислари фаолиятида фойдаланиш мумкин. Ишлаб чиқилган психологик коррекция дастурдан компьютер ўйинларига тобе ўсмирлар билан гуруҳий ва индивидуал иш олиб боришда, шунингдек, университетлар, педагогика институтлари, педагогика ва психология ихтисослиги бўйича таълим олаётган талабаларга ўқув қўлланмалар яратишда, маърузалар матни тайёрлашда, инновацион дастурлар ишлаб чиқишда фойдаланиш мумкин.

Халилова Наргиза Икромалиевна: «Ўсмирлик даврида ўзини ўзи назорат қилиш шаклланишининг психологик хусусиятлари» (19.00.07) – Тошкент давлат педагогика университети (100070, Тошкент, Ю.Х.Ҳожиб кўч., 103. Тел.: 254-92-02, факс: 215-54-18) (диссертация ўзбек тилида)

Илмий раҳбар: Ф.И.Ҳайдаров

Иш бажарилган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Оппонентлар: Э.Ғ.Ғозиев, Э.Н.Саттаров

Етакчи ташкилот: Бухоро давлат университети

Ишнинг мақсади: ўсмирлик даврида ўзини ўзи назорат қилиш тизимининг хусусиятлари ҳамда ривожланиш механизмларини аниқлаш ва ўрганиш.

Тадқиқотда иродавий сифатларнинг ривожланиши ўсмир шахсида ўзини ўзи назорат қилиш шаклланишида асосий таъсир этувчи омил эканлиги ўрганилди; ўзини ўзи назорат қилиш шахснинг темперамент хусусиятларидан реактивлик ва ригидлик, эмоционал ҳолатлардан, хавотирланиш даражаси билан боғлиқлиги аниқланди.

Тадқиқот натижаларида ўзини ўзи назорат қилишнинг турли жиҳатлари ўсмирлик даврида муайян қонуниятлар асосида ўзига хос тарзда ривожланиши мумкинлиги кўрсатилиши шахс иродавий жабҳаси ҳақидаги илмий тасаввурларни тўлдиради ва амалий психологик ишнинг тегишли йўналишларида фаолият мазмунини белгилашда мўлжал бўлиб хизмат қилади. Тадқиқотда қўлга киритилган эмпирик маълумотлар шахс иродавий сифатлари ривожланиши хулқ-атворда ифодаланишининг ёшга оид хусусиятлари ҳақидаги, ўсмирлик даврида шахс ўзини ўзи назорат қилиш даражасини ривожлантиришга йўналтирилган махсус психологик машғулотлар самарадорлигини ошириш омиллари тўғрисидаги билимларни бойитади; ўсмирлик даврида шахс рефлексив жараёнларига фаол таъсир кўрсатиш, бу соҳада коррекцион ривожлантирувчи иш самарадорлигини ошириш йўллари аниқлаштириш имконини кенгайтиради.

Ядгарова Наталия Курбановна: «Ўқитувчиларда безовталиқ кўринишларининг психологик хусусиятлари» **(19.00.07)** – Тошкент давлат педагогика университети (100070, Тошкент, Ю.Х.Ҳожиб кўч., 103. Тел.: 254-92-02, факс: 215-54-18) (диссертация рус тилида)

Илмий раҳбар: М.И.Намазбаева

Иш бажарилган ташкилот: Қозоғистон Миллий педагогика университети

Оппонентлар: Э.Ғ.Ғозиев, А.А.Зокиров

Етакчи ташкилот: Халқ таълими ходимларининг малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш марказий институти

Ишнинг мақсади ўқитувчиларда безовталиқнинг пайдо бўлиши ва ривожланиши, ҳамда безовталиқ кўринишлари хусусиятларининг психологик механизмининг ўрганишдан иборат.

Тадқиқотда безовталиқ ва уни амалга оширувчи психологик-педагогик детерминантлар ўрганиб чиқилди.

Тадқиқот натижалари шахс безовталиғи ҳақидаги функционал механизмлар даражасидаги замонавий мактаб шароитида ўқитувчи шахси безовталиғи масалаларини самарали ҳал қилиш ва унинг олдини олишни таъминловчи илмий фаразларни тўлдиради.

Тадқиқот натижалари ва материаллари психологлар амалий фаолиятини ташкил қилишда; ўқитувчиларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашда, шунингдек, педагогик психология бўлимининг тўлдиришда қўлланиши мумкин.

ДИССЕРТАЦИЯ ИШЛАРИ МАВЗУЛАРИ ТЎҒРИСИДА

М А Ё Л У М О Т *

(ихтисосликлар шифрлари ўсиши тартиби бўйича чоп этилади)

Илмий кенгашлар қуйидаги диссертация ишлари мавзуларини тасдиқлаганлар:

ДОКТОРЛИК ДИССЕРТАЦИЯЛАРИ

Физика-математика фанлари

Рахимов Исомиддин Сатторович: «**Инварианты многообразия филиформных алгебр Лейбница и эллиптических кривых**» (01.01.06)

Илмий маслаҳатчи: ф-м.ф.д., акад. Ш.А.Аюпов

* Диссертация ишлари мавзуларини «ОАК Бюллети» журналида чоп этилиши, ушбу мавзулар ва улар бўйича ёзилган диссертация ишлари ОАК томонидан тан олинганлигини асло билдирмайди.

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Математика ва инфор­мацион технологиялар институти

Тешаев Мухсин Худойбердиевич: **«Динамика сложных механических систем с сервосвязями»** (01.02.01)

Иш бажарилаётган ташкилот: Бухоро озиқ-овқат ва енгил саноат технология институти

Абиров Рустам Абдуллаевич: **«Упругопластическое деформирование конструкционных материалов и задачи пластичности при сложном нагружении»** (01.02.04)

Илмий маслаҳатчи: ф-м.ф.д. К.Ш.Бабамуратов

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Механика ва иншоотлар сейсмик мустаҳкамлиги институти

Курталиев Эльдар Нуриевич: **«Фотоника молекул стирильных красителей и родственных им соединений»** (01.04.05)

Илмий маслаҳатчи: ф-м.ф.д., проф. Н.Низомов

Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд давлат университети

Кимё фанлари

Қўшиев Ҳабибжон Ҳожибобоевич: **«Буғдойнинг ўсиш ва ривожланишида биотик ва абиотик омиллар таъсирини физиологик фаол моддалар ёрдамида идора этиш»** (02.00.10-биология фанлари)

Илмий маслаҳатчилар: к.ф.д., проф. Д.Н.Далимов, б.ф.д. З.Тилибаев

Иш бажарилаётган ташкилотлар: Гулистон давлат университети,
ЎзР ФА Биоорганик кимё институти

Биология фанлари

Абдувалиев Анвар Арслонбекович: **«Механизмы альтернативной регуляции пролиферации и апоптоза опухолевых клеток»** (03.00.04, 03.00.25)

Илмий маслаҳатчи: б.ф.д., акад. Т.С.Соатов

Иш бажарилаётган ташкилотлар: ЎзР ФА Биокимё институти,
Республика онкология илмий маркази

Таринова Маргарита Владимировна: **«Морфологические основы механизмов регуляции белкового и кислотно-основного гомеостаза в почке»** (03.00.11)

Илмий маслаҳатчи: т.ф.д., проф. А.Ю.Юлдашев

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Қаранг яна: **Ҳ.Х.Қўшиев (02.00.10)**

Техника фанлари

Йулдашев Абдурахим Темирович: **«Анализ и развитие теории и методов оценки полноты сбора, засорённости хлопка, производительности хлопкоуборочных машин и их влияние на качество волокна»** (05.20.01)

Илмий маслаҳатчи: т.ф.д., акад. А.Д.Глуценко

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Механика ва иншоотлар сейсмик мустаҳкамлиги институти

Тарих фанлари

Бўриева Хайрия Амануллаевна: **«Тошкент шахрининг топонимияси ва унинг тарихий хусусиятлари (1917-2007 йиллар)»** (07.00.01)

Илмий маслаҳатчи: т.ф.д., акад. А.Р.Муҳаммаджонов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти

Иқтисод фанлари

Ашурова Насиба Ботировна: **«Барқарор иқтисодий ўсишни таъминлашда солиққа тортиш механизмини такомиллаштириш»** (08.00.07)

Илмий маслаҳатчи: и.ф.д. Ш.А.Тошматов

Иш бажарилаётган ташкилот: Навоий давлат кончилиқ институти

Касимова Гульяр Ахматовна: **«Бюджетнинг ғазначилиқ ижросида ижтимоий хизматлар соҳасини молиялаштириш механизмини такомиллаштириш»** (08.00.07)

Илмий маслаҳатчи: и.ф.д., проф. Р.Х.Шодиев

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент молия институти

Мусагалиев Ажинияз Жумагулович: **«Солиқ муносабатларида юридик шахсларни солиққа тортиш механизмини самарали ташкил этиш»** (08.00.07)

Илмий маслаҳатчи: и.ф.д. Б.Э.Тошмуродова

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА ҚҚБ Оролбўйи ижтимоий-иқтисодий муаммолар институти

Мамадияров Дилшад Уралович: **«Аграр соҳа корхоналарида бошқарув таҳлилининг методологиясини такомиллаштириш»** (08.00.08)

Илмий маслаҳатчи: и.ф.д. Р.Д.Дусмуратов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат аграр университети

Саидов Машъал Самадович: **«Ишлаб чиқаришни модернизациялаш шароитида инновацион бошқарув стратегияси самарадорлигини ошириш («Ўзбекэнерго» ДАК мисолида)»** (08.00.13)

Илмий маслаҳатчи: и.ф.д., проф. Ш.Н.Зайнутдинов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент архитектура-қурилиш институти

Фалсафа фанлари

Содиқова Шоҳида Марҳабоевна: **«Ўзбекистоннинг ижтимоий сиёсатида қарияларни ҳимоялаш масалалари»** (09.00.10-сиёсий фанлар)

Илмий маслаҳатчи: ф.ф.д., проф. Қ.Н.Назаров

Иш бажарилаётган ташкилот: Давлат ва жамият қурилиши академияси

Темирова Умида Саидовна: **«Ўзбекистонда ижтимоий барқарорликни таъминлашда тадбиркор хотин-қизларнинг ўрни (ижтимоий-фалсафий таҳлил)»** (09.00.11)

Илмий маслаҳатчи: ф.ф.д., проф. Р.С.Самаров

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Филология фанлари

Абдуллаев Муҳаммат Ҳамзаевич: **«Убайдий адабий меросининг матний тадқиқи ва поэтикаси»** (10.01.03)

Илмий маслаҳатчи: фил.ф.д., проф. Ҳ.Ҳомидов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Бекова Назора Жўраевна: **«Алишер Навоий форсий меросининг жанрий хусусиятлари ва бадиияти»** (10.01.03)

Илмий маслаҳатчи: фил.ф.д., проф. Р.Ж.Воҳидов

Иш бажарилаётган ташкилот: Бухоро давлат университети

Саидов Ҳалим Омонович: **«Жамиятнинг демократлашуви жараёнида ахборот жанрларининг ривожланиш омиллари»** (10.01.10)

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Тошпулатова Назира Курбановна: **«Матбуотда интерактивлик ва коммуникативлик: назария, методика, амалиёт (1991-2010 йиллар матбуот материаллари мисолида)»** (10.01.10)

Илмий маслаҳатчи: фил.ф.д., проф. Г.Ҳ.Боқиева

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Казакова Ольга Павловна: **«Турли тизимли тилларда от ясовчи парадигмаларни структураси ва семантикаси (рус ва ўзбек тиллари мисолида)»** (10.02.20)

Илмий маслаҳатчи: фил.ф.д., проф. А.Г.Шереметьева

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ширинова Раима Хакимовна: **«Оламнинг миллий манзарасини бадиий таржимада қайта яратилиши (француз-ўзбек тилларидаги реалиялари мисолида)»** (10.02.20)

Илмий маслаҳатчи: фил.ф.д., проф. А.Маматов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Педагогика фанлари

Миркомиллов Бахтиёр: **«Талабаларда бадиий қадриятларга қизиқишни шакллантириш назарияси ва амалиёти (Жаҳон тарихини ўрганиш жараёнида)»** (13.00.01)

Илмий маслаҳатчи: п.ф.д. Ш.Қ.Мардонов

Иш бажарилаётган ташкилот: Жиззах давлат педагогика институти

Ахмедова Гулноза Мухтаровна: **«Узлуксиз таълимда русийзабон ўқувчилар нутқий мулоқот маданиятини ўстиришнинг илмий-методик асослари»** (13.00.05)

Илмий маслаҳатчи: фил.ф.д., проф. Р.Расулов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Исамухамедова Нодира Нурпулатовна: **«Интегрированный подход к повышению профессиональной компетентности преподавателя иностранного языка»** (13.00.05)

Илмий маслаҳатчи: ф.ф.д., проф. Д.У.Ашурова

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Тиббиёт фанлари

Шарипова Азиза Умаровна: **«Диагностика и комплексное лечение патологии ЛОР-органов у детей с вторичным деформирующим остеоартрозом височно-нижнечелюстного сустава»** (14.00.04)

Илмий маслаҳатчи: т.ф.д., проф. Х.Э.Шайхова

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Сафаров Мурод Ташпулатович: **«Клинико-патогенетическое обоснование эффективности различных методов протезирования на дентальных имплантах»** (14.00.21)

Илмий маслаҳатчи: т.ф.д., проф. Х.И.Ирсалиев

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Исламова Гульнара Рауфовна: **«Морфологические основы формирования функциональной системы пищеварения и всасывания при естественном и искусственном вскармливании»** (14.00.23)

Илмий маслаҳатчи: т.ф.д., проф. А.Ю.Юлдашев

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Фармацевтика фанлари

Тухтаев Фарход Хакимович: **«Achillea filipendulina Lam., Polygonum aviculare L., Leonurus turkestanicus L., Calendula officinalis L. ва Aerva lanata L. ўсимликларидан субстанция ва дори шакли олиш технологиялари»** (15.00.01)

Илмий маслаҳатчи: ф.ф.д., проф. Х.М.Камилов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент фармацевтика институти

Социология фанлари

Каюмов Уткур Каттаджанович: **«Фуқаровий жамият шаклланиши шароитида Ўзбекистон ёшларининг ижтимоийлашув жараёни»** (22.00.01)

Илмий маслаҳатчи: и.ф.д., акад. Р.А.Убайдуллаева

Иш бажарилаётган ташкилот: "Ижтимоий фикр" жамоатчилик маркази

Салимов Имом Муртозаевич «**Темурийлар даврида ижтимоий барқарорик муҳитининг ўзига хос хусусиятлари (XIV-XV асрлардаги Мовароуннаҳр ва Хуросон мисолида)**» (22.00.01)
Илмий маслаҳатчи: соц.ф.д., проф. А.Умаров
Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд давлат университети

Сиёсий фанлар

Муминова Гульноза Мансуровна: «**Политический аспект энергетической безопасности Европейского Союза**» (23.00.04)
Иш бажарилаётган ташкилот: Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети

Қаранг яна: Ш.М.Содиқова (09.00.10)

НОМЗОДЛИК ДИССЕРТАЦИЯЛАРИ

Физика-математика фанлари

Ахмедов Одилжон Сохибжонович: «**Квадратик динамик системалар таректорияларининг DN-кузатиш учун Рунге-Кутта методини асослаш**» (01.01.02)
Илмий раҳбар: ф-м.ф.д. А.А.Азамов
Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Математика ва информатик технологиялар институти

Хайдаров Иброхимжон Усмоналиевич: «**Краевые задачи для парабола-гиперболических уравнений с негладкой линией изменения типа**» (01.01.02)
Илмий раҳбар: ф-м.ф.д., проф. А.К.Уринов
Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Математика ва информатик технологиялар институти

Адашев Жобир Қодирович: «**Описание n -мерных алгебр Зинбиеля нильиндекса $k(n-2 \leq k \leq n+1)$** » (01.01.06)
Илмий раҳбар: ф-м.ф.д. Б.А.Омиров
Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Математика ва информатик технологиялар институти

Баротов Адизжон Садиевич: «**Алгебраик чизиқларнинг махсусликларини таснифлаш ва уларни ҳисоблаш алгоритми**» (01.01.07)
Илмий раҳбар: ф-м.ф.д., проф. А.Солеев
Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд давлат университети

Яхшибаев Дониёр Султонбаевич: «**Теоретические исследования многослойных стратификационных течений водохранилищ**» (01.02.05)
Илмий раҳбар: ф-м.ф.д. А.А.Хамидов
Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Сув муаммолари институти

Каххаров Бахтиёр Бахрамович: «**IC 4756 ва NGC 6633 тарқоқ юлдуз тудаларининг марказий соҳаларида ўзгарувчан юлдузларни кенг қўламда қидириш ва тадқиқ қилиш**» (01.03.02)
Илмий раҳбар: ф-м.ф.н. М.М.Муминов
Иш бажарилаётган ташкилотлар: ЎзР ФА Астрономия институти,
ЎзР ФА Андижон-Наманган илмий маркази

Мухтаров Эркинжон Кобилжанович: «**Оптимизация процессов термического и оптического стимулирования свойств поликристаллического кремния и структур на его основе**» (01.04.10-техника фанлари)
Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Р.Алиев
Иш бажарилаётган ташкилот: Андижон давлат университети

Кунгуров Фахрулла Рахматуллаевич: «**Исследование атмосферных выпадений (2002-2005 гг., Самарканд) космогенного радионуклида ^7Be гамма-спектрометрическим методом**» (01.04.16)

Илмий раҳбар: ф-м.ф.н. А.Н.Сафаров
Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Ядро физикаси институти

Қаранг яна: Ш.З.Алламуратов (05.13.18)

Кимё фанлари

Жумабоева Зебо Зиёдуллаевна: «Изотермы и теплоты адсорбции паров полярных и неполярных молекул на цеолитах LiZSM-5 и NaZSM-5» (02.00.11)

Илмий раҳбар: к.ф.д., проф. Г.У.Рахматкариев
Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Умумий ва ноорганик кимё институти

Исмаилов Алишер Исраилович: «Новые поверхностно-активные вещества на основе эпихлоргидрина и элементсодержащих фурановых соединений» (02.00.11)

Илмий раҳбар: к.ф.д., проф. А.С.Рафиков
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти

Истамов Маъруф Истам ўғли: «Дизель дистиллятин гидроотзолаш учун маҳаллий хом ашёлар асосида никель-молибденли катализаторлар яратиш» (02.00.13)

Илмий раҳбар: т.ф.н. Ғ.М.Бектурдиев
Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Умумий ва ноорганик кимё институти

Давлатов Расулжон Маматкулович: «Полидиметил-аллил-β-метакрилоилокси-этиламмоний бромид асосидаги полимер композицияларининг эритмаси билан табиий жун толасининг технологик хоссаларини яхшилаш» (02.00.16-техника фанлари)

Илмий раҳбар: к.ф.д., проф. И.И.Исмоилов
Иш бажарилаётган ташкилот: Гулистон давлат университети

Қаранг яна: А.Э.Алимов (05.17.06)

Биология фанлари

Абдуллаева Гулбоҳор Толибжоновна: «Влияние биологически активных соединений растительного происхождения на функциональные параметры митохондрий» (03.00.02)

Илмий раҳбар: б.ф.н. В.С.Камбурова
Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Физиология ва биофизика институти

Мусаева Шахло Нажатовна: «Индукция стероидными гормонами апоптоза опухолевых клеток в условиях модельной канцеросистемы» (03.00.04, 03.00.25)

Илмий раҳбарлар: акад. Т.С.Соатов, б.ф.н. А.А.Абдувалиев
Иш бажарилаётган ташкилотлар: ЎзР ФА Биокимё институти,
Республика онкология илмий маркази

Тушакова Наргиза Шухратовна: «Сравнительное исследование состава и некоторых биологических свойств препаратов из центрально-азиатских рептилий» (03.00.04)

Илмий раҳбар: б.ф.н. В.В.Александров
Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Биокимё институти

Дусчанова Гулжан Мадримбаевна: «Морфогенез и анатомическое строение вегетативных органов видов р. *Climacoptera Botsch.* в связи с галофактором» (03.00.05)

Илмий раҳбар: б.ф.д. А.А.Бутник
Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА «Ботаника» ИИЧМ

Джуманиязова Гулнора Нураддиновна: «Модуляция активности полиморфноядерных нейтрофилов под воздействием микроорганизмов с различными биологическими свойствами» (03.00.07)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Н.А.Нуралиев
Иш бажарилаётган ташкилотлар: Тошкент тиббиёт академияси Урганч филиали,
ЎзР ССВ Эпидемиология, микробиология ва юкумли касалликлар

ИТИ

Жураева Роҳила Назаровна: **«Микроорганизмы пустынных почв и ризосферы солеустойчивых растений зоны Приаралья»** (03.00.07)

Илмий раҳбар: б.ф.н. Ж.Ж.Ташпулатов

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Микробиология институти

Машарипов Валижон Ўринович: **«Система антимикробного иммунитета организма и уровень сенсibilизации к бактериальным антигенам при дисбиозе кишечника»** (03.00.07, 14.00.36-тиббийёт фанлари)

Илмий раҳбарлар: т.ф.д., проф. Н.А.Нуралиев, т.ф.н. А.М.Т.Бектемиров

Иш бажарилаётган ташкилотлар: Тошкент тиббийёт академияси,

ЎзР ССВ Эпидемиология, микробиология ва юкумли касалликлар

ИТИ

Оллаберганов Оллаберган Сафарбоевич: **«Ўзбекистон худуди термитларининг морфо-функционал структураси ва қиёсий экологияси»** (03.00.08)

Илмий раҳбар: б.ф.д., проф. А.Ш.Хамраев

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Зоология институти

Қаранг яна: А.М.Бекбосынова (14.00.25), Р.Х.Султанова (14.00.25)

Геология-минералогия фанлари

Садыков Адхам Хамдамович: **«Оползневая устойчивость лессовых склонов и откосов при сейсмических воздействиях»** (04.00.07-техника фанлари)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Х.З.Расулов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент архитектура-қурилиш институти

Сафонова Людмила Николаевна: **«Критерии поиска тектонически-экранированных нефтегазоносных ловушек в северо-восточной части Бешкентского прогиба по материалам сейсморазведки»** (04.00.17)

Илмий раҳбар: г-м.ф.д. Ф.С.Абдуллаев

Иш бажарилаётган ташкилот: Нефть ва газ конлари геологияси ҳамда қидируви институти

Техника фанлари

Алибоев Бахтиёр Абдурахмонович: **«Повышение износостойкости прецизионных элементов тракторных гидравлических систем совершенствованием их конструкции»** (05.02.04)

Илмий раҳбар: т.ф.д. Қ.Х.Махкамов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат техника университети

Ярмухамедов Алишер Агбарович: **«Методы стабилизации рабочего режима выходных каскадов радиотехнических устройств на составных транзисторах»** (05.12.04)

Илмий раҳбар: ф-м.ф.д. Х.К.Арипов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент ахборот технологиялари университети

Кубаев Сайдазим Тошбоевич: **«Пахта териш машиналарини турли мувозанат ҳолатларида синаш тизимларининг моделлари ва бошқариш алгоритмларини ишлаб чиқиш»** (05.13.01)

Илмий раҳбар: т.ф.д. Б.М.Азимов

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Математика ва информатик технологиялар институти

Солиева Барно Тўрабоевна: **«Норавшан маълумотларни қайта ишлаш асосида хавф-хатарни баҳолашнинг модел ва алгоритмлари»** (05.13.01)

Илмий раҳбар: т.ф.д. Д.Т.Мухамедиева

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Математика ва информатик технологиялар институти

Хамроева Ирода Неъматиллаевна: **«Ўзбекистон Республикаси нефть ва газ тармоғида асосий ишлаб чиқариш фондлари бошқарувини жадаллаштириш жараёнларининг моделлари ва алгоритмлари («Ўзбекнефтегаз» МХК мисолида)»** (05.13.01)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. А.А.Закиров

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА “Алгоритм-инжинеринг” ИТИ

Ўроқов Шокир Улашевич: **«Тиббий маълумотларни тизимли таҳлил қилиш, қайта ишлаш ва диагностик ечимлар қабул қилиш жараёнини оптималлаштириш»** (05.13.01)

Илмий раҳбар: т.ф.д. Т.С.Сафаров

Иш бажарилаётган ташкилотлар: ЎзР ФА Математика ва информацион технологиялар институти, Самарқанд давлат тиббиёт институти

Ким Сунг Су: **«Исследование признаков пространства в задачах распознавания речевого сигнала и разработка математического и программного обеспечения»** (05.13.11)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. С.С.Қосимов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент ахборот технологиялари университети

Алламуратов Шарапатдин Зиуатдинович: **«Математическое моделирование двумерных задач массопереноса в слоистых системах описываемых уравнениями параболического типа»** (05.13.18-физика-математика фанлари)

Илмий раҳбар: ф-м.ф.д. Х.А.Музаффаров

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Балтабаева Рано Бекбаулиевна: **«Исследование качественных свойств нелинейной модели солепереноса с учётом конвективного переноса и поглощения»** (05.13.18)

Илмий раҳбар: ф-м.ф.д., проф. М.М.Арипов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Жураева Нилуфар Вайитовна: **«Разработка формальной модели грамматики официально-делового стиля узбекского языка и её программная реализация»** (05.13.18)

Илмий раҳбар: ф.-м.ф.д., проф. А.К.Пулатов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Калханов Полатбек Жумабекович: **«Интервально-аналитические методы при моделировании экономических процессов»** (05.13.18)

Илмий раҳбар: ф-м.ф.д. З.Х.Юлдашев

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Тўраев Бахтиёр Темирович: **«Ахборот тизимларида муҳофазаланган ахборот алмашинувининг кафолатли криптографик таъминотини яратиш»** (05.13.19)

Илмий раҳбар: ф-м.ф.д. Д.Е.Акбаров

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент ахборот технологиялари университети

Джураева Шохиста Дилмурадовна: **«Азо-орто-гидроксibenзой кислоталари ҳосилаларининг синтези, технологиясини ишлаб чиқиш, уларнинг ҳоссалари ва фаоллиги»** (05.17.04)

Илмий раҳбар: к.ф.д., проф. А.Г.Маҳсумов

Иш бажарилаётган ташкилот: Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институти

Камалова Дилноз Салайдиновна: **«Азо-2-нафтол ҳосиласи синтези ва технологияси, уларнинг хоссалари ва фаоллиги»** (05.17.04)

Илмий раҳбар: к.ф.д., проф. А.Г.Маҳсумов

Иш бажарилаётган ташкилот: Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институти

Алимов Алишер Эркинович: **«Технология модификации ацетатных волокон (со) полимерами аммониевых солей на основе β – метакрилоилгидроксиэтил - (N - диметил, метиленкарбокси) аммоний йодида»** (05.17.06-кимё фанлари)

Илмий раҳбар: т.ф.н. Р.И.Исмоилов

Иш бажарилаётган ташкилот: Гулистон давлат университети

Муминова Умида Тохтасиновна: **«Разработка структуры исходной информации для процесса комплексного проектирования детских комплексов для ранних возрастов»** (05.19.04)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. С.Ш.Ташпулатов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти

Қўлдошев Давронбек Абдуллажонович: «Разработка методов расчёта вертикального шпindelного хлопкоуборочного аппарата по критериям полноты сбора, производительности и качеству хлопка» (05.20.01)

Илмий раҳбар: т.ф.н. А.Т.Йўлдошев

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Механика ва иншоотлар сейсмик мустақамлиги институти

Садыкова Эльвира Салаватовна: «Повышение разнообразия и архитектурной выразительности фасадной отделки жилых домов с применением новых технологических методов и с использованием местных материалов» (05.23.05)

Илмий раҳбар: т.ф.н. С.Т.Косимова

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент архитектура-қурилиш институти

Пен Андрей Юрьевич: «Снижение пожарной опасности топливораздаточных станций созданием автономных систем с интегрированными функциями обеспечения пожаровзрывобезопасности» (05.26.03)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Б.А.Мавлянкариев

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ИИБ Ёнғин хавфсизлиги олий техник мактаби

Хатамов Боходир Бахромович: «Научное обоснование разработки автоматических систем многофункционального действия для обеспечения пожарной безопасности сложных объектов» (05.26.03)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Б.А.Мавлянкариев

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ИИБ Ёнғин хавфсизлиги олий техник мактаби

Қаранг яна: Э.К.Мухтаров (01.04.10), Р.М.Давлатов (02.00.16), А.Х.Садыков (04.00.07), Т.О.Дониёров (06.01.02), Ш.И.Ғаниев (18.00.04)

Қишлоқ хўжалик фанлари

Болтаев Сайдулла Махсудович: «Бентонит ва гўна асосида тайёрланган компостларнинг тупроқ унумдорлиги ва гўна ҳосилдорлигига таъсири» (06.01.01)

Илмий раҳбар: қ.х.ф.д. Р.С.Назаров

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Пахтачилик ИТИ

Дониёров Тошмамат Омонович: «Технология водосберегающего бороздкового полива на подверженных засолению землях Каршинской степи» (06.01.02-техника фанлари)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Б.Ғ.Қамбаров

Илмий маслаҳатчи: т.ф.д. Р.Қ.Икрамов

Иш бажарилаётган ташкилот: "САНИИРИ" Ўрта Осиё ирригация ИТИ

Джўраев Муқимжон Яқубжонович: «Кузги бўғдойда азотли ўғитлар шакллари ва самарадорлиги (Андижон вилоятининг суғориладиган ўтлоқи аллювиал тупроқлари шароитида)» (06.01.04)

Илмий раҳбар: қ.х.ф.д., проф. Н.И.Ибрагимов

Иш бажарилаётган ташкилот: Андижон қишлоқ хўжалик институти

Тўхтаев Элдор Эркинович: «Гўна селекциясида бошланғич ашё яратишда турлараро мураккаб дурағайлашнинг аҳамияти» (06.01.05)

Илмий раҳбар: қ.х.ф.д. П.Ш.Ибрагимов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Гўна селекцияси ва уруғчилиги ИТИ

Ўрозов Бахриддин Омонович: «Гўна селекцияси учун гоммоз касаллигига бардошли бошланғич ашё яратиш» (06.01.05)

Илмий раҳбар: қ.х.ф.д. П.Ш.Ибрагимов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Гўна селекцияси ва уруғчилиги ИТИ

Мухаммадиев Баҳрам Уктамович: «Гўна ва ғалла етиштириш тизимидаги агротехник тадбирларни такомиллаштириш (Хоразм вилояти мисолида)» (06.01.09)

Илмий раҳбар: б.ф.д., проф. С.Р.Раҳманқулов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Пахтачилик ИТИ

Каримова Ленера Абетовна: **«Подбор пород и мелиоративная роль защитных насаждений вокруг Ташкентского водохранилища»** (06.03.01)
Илмий раҳбар: к/х.ф.д., проф. А.А.Ханазаров
Иш бажарилаётган ташкилот: Манзарали боғдорчилик ва ўрмон хўжалиги республика ИИЧМ

Тарих фанлари

Бердиев Хайриддин Абдуллаевич: **«Нурота воҳаси топонимларининг тарихий таҳлили»** (07.00.01)
Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. М.М.Исҳоқов
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат техника институти

Икрамова Наргиза Икрамовна: **«Туркистонда хотин-қизларнинг озодликка чиқариш совет концепциясининг амалга оширилишининг илк босқичи: муаммо ва оқибатлари (1918-1924 йй.)»** (07.00.01)
Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Р.Х.Муртазаева
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Мирзахамдамова Дилдора Зафаровна: **«Фарғона водийсида енгил ва озиқ-овқат саноатининг ривожланиш тарихи (1946-1991 йиллар)»** (07.00.01)
Илмий раҳбар: т.ф.д., доц. Х.Э.Юнусова
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Савицкая Надежда Алексеевна: **«История развития рыночной торговли и базаров города Ташкента в колониальный период (1865-1917 гг.)»** (07.00.01)
Илмий раҳбар: т.ф.н., доц. О.П.Кобзева
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Эштемиров Жасурбек Суюнкулович: **«Қарши шаҳрининг XX аср тарихи»** (07.00.01)
Илмий раҳбар: т.ф.д. Ю.А.Эргашева
Иш бажарилаётган ташкилот: Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институти

Нормуродов Дилмурод Рахматуллаевич: **«Чочнинг қадимги ва илк ўрта асрлар даври моддий маданияти»** (07.00.06)
Илмий раҳбар: т.ф.д., акад. Ю.Б.Буряков
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Тошова Шарифа Паноевна: **«Мирзо Абдулазим Сомийнинг “Тухфайи шоҳий” асари тарихий манба сифатида»** (07.00.08)
Илмий раҳбарлар: т.ф.д., проф. Ф.Х.Қосимов, т.ф.н. О.Бўриев
Иш бажарилаётган ташкилот: ЎЗР ФА Шарқшунослик институти

Исхаков Беҳзод Баркамоллович: **«Фарғона водийси ўзбекларининг анъанавий экологик маданияти (тарихий-этнологик тадқиқот)»** (07.00.07)
Илмий раҳбар: т.ф.д. А.А.Аширов
Иш бажарилаётган ташкилот: ЎЗР ФА Тарих институти

Набиева Зилола Азимовна: **«Ўзбеклар этник психологиясининг шаклланишида маънавий маданиятни ўрни (XX аср адабиёти мисолида)»** (07.00.07)
Илмий раҳбар: т.ф.н., доц. Т.У.Салимов
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Тен Михаил Димитриевич: **«Формирование, развитие и трансформация этнокультурной идентичности корейцев Узбекистана»** (07.00.07)
Илмий раҳбар: ф.ф.н., доц. В.С.Хан
Иш бажарилаётган ташкилот: ЎЗР ФА Тарих институти

Абдурасулова Хуршида Исмаиловна: **«Ислам и религиозная политика в Узбекистане в 1940-1980 годы: анализ англо-американской историографии»** (07.00.09)
Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Д.А.Алимова

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Тарих институти

Иқтисод фанлари

Абдимуратова Алтынгүл Калбаевна: **«Иқтисодиётни модернизациялаш ва таркибий ўзгартириш шароитида мутаносибликни таъминлаш механизмнинг такомиллаштирилиши»** (08.00.01)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. Ш.Ш.Шодмонов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат иқтисодиёт университети

Мухитдинова Насиба Келдибаевна: **«Инновационные аспекты развития национальных экономик в условиях глобализации»** (08.00.01)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. Ф.Т.Эгамбердиев

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Полякова Анна Николаевна: **«Экономика домашнего хозяйства в системе рыночных отношений»** (08.00.01)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. А.В.Вахабов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Умаров Ғофур Абдухамидович: **«Иқтисодиётни модернизациялаш шароитида чет эл инвестицияларини жалб қилишнинг назарий-амалий муаммолари»** (08.00.01)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. О.Хамроев

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент молия институти

Бабаев Санджар Яшинович: **«Макроэкономические аспекты формирования местных бюджетов»** (08.00.02)

Илмий раҳбар: и.ф.д. С.В.Чепель

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР Давлат мулки қўмитаси қошидаги Хусусийлаштириш, корпоратив бошқарув ва қимматли қоғозлар бозорини ривожлантириш муаммоларини тадқиқ этиш маркази

Норинбаев Ойбек Қобилжонович: **«Ўзбекистон Республикасида инновацион фаолликни оширишнинг ташкилий-иқтисодий механизмларини шаклланиши»** (08.00.02)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. М.А.Махкамова

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Иқтисодиёт институти

Омонов Илхомжан Омонович: **«Пути улучшения стратегической деятельности полиграфических предприятий (на примере полиграфических предприятий Узбекистана)»** (08.00.03)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. Р.Х.Эргашев

Иш бажарилаётган ташкилот: Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институти

Абдулхаева Гулшан Махмудовна: **«Қишлоқ хўжалигида сувдан тежамли фойдаланишни рағбатлантиришнинг ташкилий-иқтисодий асослари»** (08.00.04)

Илмий раҳбар: и.ф.д. Н.С.Хушматов

Иш бажарилаётган ташкилот: Термиз давлат университети

Махамбетова Урингул Реимбаевна: **«Қишлоқда мулкдорлар синфини ривожлантиришни такомиллаштириш йўллارининг иқтисодий механизми (Қорақалпоғистон Республикаси деҳқон хўжаликлари мисолида)»** (08.00.04)

Илмий раҳбар: и.ф.н., доц. А.Турабеков

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА ҚҚБ Оролбўйи ижтимоий-иқтисодий муаммолари ИТИ

Равшанов Абдисалом Дусиёрович: **«Фермер хўжаликларини рақобатбардошлигини оширишнинг асосий йўналишлари (Қашқадарё вилояти мисолида)»** (08.00.04)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. Р.Х.Эргашев

Иш бажарилаётган ташкилот: Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институти

Таджирахимов Шерзод Хусанбоевич: **«Бозор иқтисодиёти шароитида қишлоқ хўжалиги корхоналарида сувдан фойдаланиш муносабатларини такомиллаштириш йўллари»** (08.00.04)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. Н.С.Хушматов

Иш бажарилаётган ташкилот: Наманган муҳандислик-иқтисодиёт институти

Юлдашев Шерзод Эрматович: **«Қишлоқ хўжалигини барқарор ривожлантириш омиллари (Қашқадарё вилояти мисолида)»** (08.00.04)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. Р.Х.Эргашев

Иш бажарилаётган ташкилот: Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институти

Атабаев Рустам Маткаримович: **«Оролбўйи худудида туризмни ривожлантириш ва самарадорлигини ошириш йўллари (Қорақалпоғистон Республикаси мисолида)»** (08.00.05)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. М.Қ.Пардаев

Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти

Жаббаров Собиржон Абдуразакович: **«Қасаба уюшмалари кўрсатадиган хизматларни такомиллаштириш ва иқтисодий асосини мустаҳкамлаш йўллари (Самарқанд вилояти мисолида)»** (08.00.05)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. М.Қ.Пардаев

Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти

Насимов Икром Хусанович: **«Хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантиришда иқтисодий муносабатларни такомиллаштириш йўллари»** (08.00.05)

Илмий раҳбар: и.ф.н., доц. Қ.Ж.Мирзаев

Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти

Саидов Азиз Масуджонович: **«Маиший хизмат кўрсатиш корхоналарида меҳнатни ташкил қилишни такомиллаштириш йўллари (Самарқанд вилояти мисолида)»** (08.00.05)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. М.Қ.Пардаев

Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд давлат университети

Сирожиiddинов Ўктам Самариддинович: **«Туристик-рекреацион мажмуани ривожлантиришнинг ташкилий-иқтисодий механизмини такомиллаштириш (Самарқанд вилояти мисолида)»** (08.00.05)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. М.Қ.Пардаев

Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти

Эшчанов Бахтиёр Рузимбоевич: **«Иқтисодиётни модернизациялаш шароитида муқобил энергия манбаларини жорий қилишни эконометрик моделлаштириш»** (08.00.06)

Илмий раҳбар: и.ф.д., доц. С.К.Салаев

Иш бажарилаётган ташкилот: Урганч давлат университети

Азимова Мастура Матёкубовна: **«Тўғри солиқларнинг саноат корхоналари молия-хўжалик фаолиятига таъсири»** (08.00.07)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. О.К.Иминов

Иш бажарилаётган ташкилот: Давлат ва жамият қурилиши академияси Олий бизнес мактаби

Атабоев Шухрат Халдарович: **«Марказий банкнинг инфляцияга қарши сиёсати ва уни такомиллаштириш»** (08.00.07)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. Р.Р.Ҳасанов

Иш бажарилаётган ташкилот: Давлат ва жамият қурилиши академияси

Бабаева Гузаль Яшиновна: **«Оптимизация структуры привлеченных ресурсов коммерческого банка в современных условиях»** (08.00.07)

Илмий раҳбар: и.ф.н., проф. Т.Каралиев

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент молия институти

Джалилова Нигора Мухаматхановна: **«Свободные экономические зоны как важная форма привлечения иностранных инвестиций»** (08.00.07)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. А.В.Ваҳобов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент молия институти

Джураев Анвар Мейлиевич: **«Корхоналар инвестицион фаолиятини рағбатлантиришда солиқ имтиёзларини такомиллаштириш»** (08.00.07)

Илмий раҳбар: и.ф.н., доц. Э.Ф.Гадоев

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР Давлат солиқ қўмитаси Солиқ академияси

Мардонов Шерзод Рустамович: **«Ўзбекистон Республикаси тижорат банкларининг узоқ муддатли ресурс базасини мустаҳкамлаш»** (08.00.07)

Илмий раҳбар: и.ф.н., доц. Ж.Кудайбергенов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент молия институти

Мирхамидова Навруза Камоловна: **«Халқаро кредитлар ва уларнинг миллий иқтисодиётни ривожлантиришдаги ўрни»** (08.00.07)

Илмий раҳбар: и.ф.н. Т.М.Қоралиев

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент молия институти

Умрзоков Сардор Уктамович: **«Внебюджетные экономические фонды в системе рыночных отношений (на примере Республики Узбекистан)»** (08.00.07)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. А.В.Вахабов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент молия институти

Умрзоков Эльёр Уктамович: **«Пути оптимизации управления финансовыми ресурсами предприятия в условиях модернизации экономики»** (08.00.07)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. О.Олимжонов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент молия институти

Хамдамов Шавкат Комилович: **«Соғлиқни сақлаш муассасаларида молиявий харажатларни самарали ташкил этиш йўллари»** (08.00.07)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. Н.Хайдаров

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент молия институти

Юлдашев Холмурод Мейлиевич: **«Миллий валюта муносабатларини тартибга солишни такомиллаштириш»** (08.00.07)

Илмий раҳбар: и.ф.н. К.Ю.Умаров

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ўроқов Учкун Юнусович: **«Бюджет даромадларини шакллантиришда солиқ назорати самарадорлигини ошириш йўллари»** (08.00.07)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. Н.Х.Хайдаров

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент молия институти

Джураев Камолитдин Нуриддинович: **«Тижорат банкларида ички банк операциялари ҳисоби ва аудитини такомиллаштириш»** (08.00.08)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. А.К.Ибрагимов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат иқтисодиёт университети

Рўзмаматов Анвар Қадамбоевич: **«Инновацион лойиҳалар харажатлари ҳисоби ва аудитини такомиллаштириш»** (08.00.08)

Илмий раҳбар: и.ф.н., доц. М.Ю.Рахимов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент молия институти

Турсункулова Гулчирой Бурхоновна: **«Ишлаб чиқариш харажатлари ҳисоби, маҳсулотлар таннархини ҳисоблаш ва таҳлил услубини такомиллаштириш»** (08.00.08)

Илмий раҳбар: и.ф.д. Р.Д.Дўсмуратов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат аграр университети

Се Кванг Ох: **«Роль информационно-коммуникационных технологий в экономиках Республик Корея и Узбекистан»** (08.00.09)

Илмий раҳбар: и.ф.н. Г.К.Султанова

Иш бажарилаётган ташкилот: Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети

Маматурдиева Дилфуза Рафиқовна: **«Ўрта махсус малакага эга бўлган мутахассисларни иш билан таъминлаш йўллари (Андижон вилояти мисолида)»** (08.00.10)

Илмий раҳбар: и.ф.н., доц. Г.А.Зуфарова

Иш бажарилаётган ташкилот: Андижон муҳандислик-иқтисодиёт институти

Қаршиев Шухратилла Муродиллаевич: **«Модернизациялаш шароитида иқтисодий фаол аҳолининг рақобатбардошлигини ошириш (Тошкент шаҳри кичик корхоналари мисолида)»** (08.00.10)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. Ш.Н.Зайнутдинов

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎЗР ФА Иқтисодиёт институти

Мансуров Камолиддин Менгортиқович: **«Иқтисодиётни модернизациялаш шароитида минтақа саноатини ривожлантириш стратегияси (Сурхондарё вилояти мисолида)»** (08.00.12)

Илмий раҳбар: и.ф.д., доц. А.Маматов

Иш бажарилаётган ташкилот: Термиз давлат университети

Тўйчиев Абдурахмон Ғофурович: **«Кичик бизнесга инновациялар трансферини молиялаштиришнинг минтақавий жиҳатлари»** (08.00.12)

Илмий раҳбар: т.ф.н. Ш.Ш.Шоҳаъзамий

Иш бажарилаётган ташкилот: Андижон муҳандислик-иқтисодиёт институти

Тўраев Зиёдулла Норсоатович: **«Ўзбекистонда туризм соҳасини ривожлантиришнинг минтақавий жиҳатлари ва хусусиятлари»** (08.00.12)

Илмий раҳбар: и.ф.н., доц. П.З.Хошимов

Иш бажарилаётган ташкилот: Термиз давлат университети

Ахмеджанов Бурхон Боходир ўғли: **«Давлат хизмати бошқарувида кадрлар сиёсатини такомиллаштиришнинг илмий асослари»** (08.00.13)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. Э.Ғ.Набиев

Иш бажарилаётган ташкилот: Давлат ва жамият қурилиши академияси

Бакаева Моҳира Ахроровна: **«Ўзбекистонда инвестиция жараёнларини ривожлантиришни бошқариш (Бухоро вилояти қурилиш материаллари саноати мисолида)»** (08.00.13)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. Ш.Н.Зайнутдинов

Иш бажарилаётган ташкилот: Бухоро озиқ-овқат ва енгил саноати технология институти

Жумаева Дилафрўз Ҳамроевна: **«Иқтисодиётни модернизациялаштириш шароитида инновацион технологияларнинг самарадорлигини бошқариш масалалари (Бухоро вилояти тўқимачилик саноати мисолида)»** (08.00.13)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. Ш.Н.Зайнутдинов

Иш бажарилаётган ташкилот: Бухоро озиқ-овқат ва енгил саноати технология институти

Сагдуллаева Гулнора Ботировна: **«Саноат корхоналарида корпоратив мулкни бошқариш самарадорлиги ошириш йўллари»** (08.00.13)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. Ш.Н.Зайнутдинов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат иқтисодиёт университети

Сайдахмедов Обидхон Анварович: **«Аграр соҳани бошқаришнинг иқтисодий механизминини такомиллаштириш»** (08.00.13)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. Ф.Х.Назарова

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент молия институти

Холиқов Камолиддин Очилдиевич: **«Инвестицияни самарали бошқариш асосида ҳудуднинг экспорт салоҳиятини ошириш стратегияси (Сурхондарё вилояти мисолида)»** (08.00.13)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. Н.Маҳмудов

Иш бажарилаётган ташкилот: Термиз давлат университети

Якубжанов Мурат Мирақбарович: **«Риск-менежментни ривожлантириш асосида Ўзбекистон Республикаси тижорат банкларининг ликвидлик рискларини бошқаришни такомиллаштириш»** (08.00.13)

Илмий раҳбар: и.ф.д., акад. С.С.Ғуломов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат иқтисодиёт университети

Рузметова Холида Нурматовна: **«Компания бизнес-жараёнларини ахборот-коммуникация технологиялари асосида такомиллаштириш»** (08.00.14)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. С.С.Ғуломов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат иқтисодиёт университети

Умаров Омонилла Саидаминович: **«Ахборот тизимларини коммунал тўловлари ҳисоб-китоби жараёнларига самарали жорий этишнинг тадқиқоти («Ўзтрансгаз» АК Тошкент шаҳар филиали мисолида)»** (08.00.14)

Илмий раҳбар: и.ф.д., проф. Б.А.Бегалов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат иқтисодиёт университети

Фалсафа фанлари

Жалалова Гулбаҳор Одилжоновна: **«Илмий билимлардаги трансформация жараёнлари»** (09.00.01)

Илмий раҳбар: ф.ф.д., проф. М.Н.Абдуллаева

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Фалсафа ва ҳуқуқ институти

Муҳаммадиев Ҳусан Ҳамроқулович: **«Виртуаллик муаммоси фалсафий рефлексия предмети сифатида»** (09.00.01)

Илмий раҳбар: ф.ф.д., проф. Ш.С.Қўшоқов

Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд давлат университети

Нормаматова Махсуда Нурмаматовна: **«Эпистемологияда виртуаллик муаммоси»** (09.00.01)

Илмий раҳбар: ф.ф.д., проф. Ш.С.Қўшоқов

Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд давлат университети

Суннатов Нурали Бекмурадович: **«Таълим тизими инновацияларининг фалсафий-методологик таҳлили»** (09.00.01)

Илмий раҳбар: ф.ф.д., проф. Н.А.Шермухамедова

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Нуриддинов Абдулвоҳидхон Орифхўжаевич: **«Маҳдуми Аъзам Косонийнинг ижтимоий-ахлоқий қарашларининг аҳамияти»** (09.00.03)

Илмий раҳбар: ф.ф.д., проф. Ҳ.Алиқулов

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Фалсафа ва ҳуқуқ институти

Джасанова Сайёра Янгибоевна: **«Аёллар ижтимоий фаоллигини оширишнинг ахлоқий асослари»** (09.00.05)

Илмий раҳбар: ф.ф.д. Б.Очилова

Иш бажарилаётган ташкилот: Жиззах давлат педагогика институти

Аширматов Ҳаёт Хаитович: **«Нанотехнологиялар фалсафаси: генезиси, моҳияти ва аҳамияти»** (09.00.11)

Илмий раҳбар: ф.ф.н. Ш.Хаитов

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Фалсафа ва ҳуқуқ институти

Асракулова Василя Набиевна: **«Жамиятни модернизациялаш жараёнида ёшларнинг маданий тафаккурини такомиллаштиришнинг ижтимоий-фалсафий жиҳатлари»** (09.00.11)

Илмий раҳбар: ф.ф.д., проф. З.Давронов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент молия институти

Кенжаева Хуршида Пулатовна: **«Аёллар ижтимоий фаоллигини оширишда сиёсий партияларнинг ўрни (фалсафий таҳлил)»** (09.00.11)

Илмий раҳбар: ф.ф.н., доц. А.А.Ҳусейнова

Иш бажарилаётган ташкилот: Бухоро давлат тиббиёт институти

Раджапова Саодат Анваровна: **«Ёшларда илмий дунёқарашни шакллантиришнинг ижтимоий-фалсафий муаммолари»** (09.00.11)

Илмий раҳбар: ф.ф.д. С.А.Чориев

Иш бажарилаётган ташкилот: Қарши давлат университети

Рустамов Дилшод Азадович: **«Жамият қонунларининг амал қилиш механизмида ижтимоий манфаатларнинг аҳамияти»** (09.00.11)

Илмий раҳбар: ф.ф.д. Х.Ф.Хайдаров

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент педиатрия тиббиёт институти

Соқиев Хуршид Валиевич: **«Ахборотлашган жамиятда инсон омилининг функционал ўзгариши хусусиятлари»** (09.00.11)

Илмий раҳбар: ф.ф.н., доц. А.Ўтамурадов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Чориева Дурдона Анваровна: **«Шахс экологик тарбиясида жамоат ташкилотларининг ўрни»** (09.00.11)

Илмий раҳбар: ф.ф.д., проф. С.Мамашокиров

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ўсаров Ғайрат Қодирович: **«Ўзбекистонда фуқаролик жамияти асослари шаклланишининг ижтимоий-фалсафий таҳлили»** (09.00.11)

Илмий раҳбар: ф.ф.д. Б.М.Очилова

Иш бажарилаётган ташкилот: Жиззах олий ҳарбий авиация билим юрти

Қодиров Фазлиддин Юлдошович: **«Шахс фуқаролик маданияти ва Ўзбекистон шароитида уни шакллантириш муаммолари»** (09.00.11)

Илмий раҳбар: ф.ф.д. С.А.Чориев

Иш бажарилаётган ташкилот: Қарши давлат университети

Қамбаров Шерзод Кенжаевич: **«Миллий демократик тараққиётда инсон ва унинг манфаатлари»** (09.00.12)

Илмий раҳбар: ф.ф.д. Ф.Мусаев

Иш бажарилаётган ташкилот: Қарши давлат университети

Филология фанлари

Акрамов Шерзод Холмирзаевич: **«Истиқлол даври ўзбек қиссаларида миллий озодлик курашчилари образи»** (10.01.01)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. Ҳ.Каримов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Саидакбарова Мукаддас Мухамадрахимовна: **«Мустақиллик даври шеъриятида маърифий ғояларнинг бадиий талқин хусусиятлари»** (10.01.01)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. Н.Рахимжонов

Иш бажарилаётган ташкилот: Қўқон давлат педагогика институти

Тўхтаева Наргиза Нарзиевна: **«Истиқлол даври ўзбек болалар адабиётининг тараққиёт тамойиллари»** (10.01.01)

Илмий раҳбар: фил.ф.н., доц. Қ.Қахрамонов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Худойберганова Омонгул Райимбаевна: **«Ҳозирги ўзбек романларида адабий қаҳрамон талқини – Улуғбек Ҳамдам романлари мисолида»** (10.01.01)

Илмий раҳбар: п.ф.д., проф. Қ.Йўлдошев

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Худойшукуров Зокир Холтўраевич: **«Бобораҳим Машраб ижодида ринд тимсоли ва унинг бадиий талқинлари»** (10.01.03)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. Н.Комилов

Иш бажарилаётган ташкилот: Давлат ва жамият қурилиши академияси

Ҳасанова Машхура Жумановна: **«XV аср туркий шеъриятида қасида жанри»** (10.01.03)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. М.Қ.Муҳиддинов

Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд давлат университети

Алимова Наргиза Ҳамидуллаевна: **«Поэтика американской новеллы последней трети XX века»** (10.01.05)

Илмий раҳбар: фил.ф.н., доц. И.Ф.Борисова

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Қаршибаева Улжан Давировна: **«XIX аср француз романтизм прозасининг поэтик хусусиятлари (Шатобриан ва В.Гюго асарлари асосида)»** (10.01.05)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. М.Н.Холбеков

Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд давлат университети

Муталова Гулнора: **«“Аййам ал-араб” как литературный памятник раннего средневековья»** (10.01.06)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. Т.А.Мухтаров

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат шарқшунослик институти

Ёдгоров Жалолиддин Жамолiddинович: **«Ўзбек ва инглиз саргузашт асарларининг қиёсий-типологик тадқиқи (Ғофур Ғулом ва Чарльз Диккенс асарлари мисолида)»** (10.01.07)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. Н.Раҳмонов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Газибекова Соҳиба Юсуповна: **«Ёзувчининг эстетик позицияси ва ижод психологияси (Шукр Холмирзаев асарлари мисолида)»** (10.01.08)

Илмий раҳбар: фил.ф.н., доц. Қ.Қахрамонов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Раимова Нилуфар Абдуллаевна: **«Хоразм халқ дostonларида банд ва қофия»** (10.01.09)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. С.Р.Рўзимбоев

Иш бажарилаётган ташкилот: Урганч давлат университети

Бабажанова Забаржад Турсунбаевна: **«Матбуотда миллий манфаатлар муаммосининг ёритилиш (миллий ва хорижий журналистика қиёсида)»** (10.01.10)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. Х.Н.Дўстмухамедов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Кашкаров Олег Романович: **«PR-службы в структуре экологических ННО Узбекистана: становление, проблемы, перспективы»** (10.01.10)

Илмий раҳбар: т.ф.д. Қ.Т.Ирназаров

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Жалилова Дилафрўз Хўжамбердиевна: **«Абдулла Абдурахмон ўғли Гулшаний қўлёзма меросининг матний тадқиқи»** (10.01.11)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. С.Р.Ҳасанов

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Давлат адабиёт музейи

Умарова Соҳиба Закировна: **«Ўзбек матншунослиги: шаклланиши, ривожланиш босқичлари, тадқиқот усуллари»** (10.01.11)

Илмий раҳбар: фил.ф.д. Ш.Сирождидинов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Аллаёров Тўлқин Рўзикулович: **«Ўзбек тилида буйруқнинг ифодаланиши»** (10.02.01)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. Н.Маҳмудов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Ражабова Кумуш Машариповна: **«Тарихий-бадий матнларда “тинчлик” ва “уруш” концептларини ифодаловчи лексик-фразеологик бирликларнинг лингвопоэтик таҳлили (Муҳаммад Алининг “Улуғ салтанат” асари мисолида)»** (10.02.01)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. Б.Йўлдошев

Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд давлат университети

Умурзақова Марҳабо Эгамбердиевна: **«Атов гапларнинг семантик-синтактик ва лингвопоэтик хусусиятлари»** (10.02.01)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. Н.Маҳмудов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Хусаинова Фарида Абдуллаевна: **«Шеърят тили халқчилигини таъминловчи лингвопоэтик воситалар (О.Хожиева ва Х.Худойбердиевалар шеърят мисолида)»** (10.02.01)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. Э.Бегматов
Иш бажарилаётган ташкилот: Қўқон давлат педагогика институти

Досжанова Гулназ Дарябаевна: **«Қорақалпоқ тилида уй буюмлари атамаларининг семантик ва морфологик хусусиятлари»** (10.02.02)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., акад. А.Даулетов
Иш бажарилаётган ташкилот: Қорақалпоқ давлат университети

Нажимова Раўшан Шамшетдиновна: **«Қорақалпоқ тилида олмошларнинг семантикаси ва услубий қўлланилиши»** (10.02.02)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., акад. Ҳ.Ҳамидов
Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА ҚҚБ Тил ва адабиёт институти

Норбаева Шукуржон Ҳайитбоевна: **«Хоразм шевалари кийим-кечак номларининг қиёсий-лисоний таҳлили (қорақалпоқ ва ўзбек тиллари материаллари асосида)»** (10.02.02)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. З.Дўсимов
Иш бажарилаётган ташкилот: Урганч давлат университети

Амриддинова Назира Шамсидиновна: **«Принципы актуализации фразеологической семантики в контексте (на материале современного английского языка)»** (10.02.04)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. Т.А.Бушуй
Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд давлат чет тиллар институти

Худойкулова Дилафруз Кабилджановна: **«Кўп тилли луғатларда фармацевтик терминларнинг лексикографик талқини»** (10.02.19)

Илмий раҳбар: фил.ф.н., доц. Н.М.Қамбаров
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Аманов Воҳобжон Болтабаевич: **«Испан ва ўзбек тилларида умуминсоний қадриятларни ифодаловчи сўзларнинг лингвомаданий аспекти»** (10.02.20)

Илмий раҳбар: фил.ф.н., доц. Т.Олтиев
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Атоев Ботир Ризоқулович: **«Француз ва ўзбек тилларида "зарурият" концептининг когнитив-лингвистик хусусиятлари»** (10.02.20)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. Ж.А.Якубов
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Баймаков Асадулла Улугбекович: **«Функционально-семантические особенности общественно-политической лексики электронной прессы (на материале английских, узбекских и русских информационных сайтов)»** (10.02.20)

Илмий раҳбар: фил.ф.н., доц. Д.М.Тешабаева
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Жалғасов Нуржан Маратович: **«Этнокультурные особенности пословиц и поговорок в разносистемных языках»** (10.02.20)

Илмий раҳбар: фил.ф.н. М.Т.Ирисқулов
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Кучкарова Комола Камаровна: **«Испан ва ўзбек тилларида инсон ҳиссиётини ифодаловчи фразеологик бирликлар»** (10.02.20)

Илмий раҳбар: фил.ф.н., доц. Т.Олтиев
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Махсудова Нилуфар Абдурасуловна: **«Инглиз ва ўзбек тилларининг парамеологик фондида баҳолаш категорияси»** (10.02.20)

Илмий раҳбар: фил.ф.н. М.Т.Ирисқулов
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Очилова Дилноза Қўлдошевна: **«Француз адибларининг индивидуал услуби ва унбадий таржимада акс эттириш тамойиллари (Стендаль ва Мопассан асарларининг ўзбекча таржималари мисолида)»** (10.02.20)

Илмий раҳбар: фил.ф.н., доц. Б.С.Эрматов
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Полванова Саломат Тураевна: **«Инглиз, француз ва ўзбек тилларида соматик фразеологизмларнинг миллий-маданий хусусиятлари»** (10.02.20)

Илмий раҳбар: фил.ф.н., доц. Ж.Ш.Джумабаева
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Рахимова Шахноза Палваннозирова: **«Инглиз тили идиомаларининг ўзбек тилига ўгиришнинг лексик-грамматик, семантик ва стилистик хусусиятлари»** (10.02.20)

Илмий раҳбар: фил.ф.н., доц. Д.К.Турабекова
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Худжаева Раъно Муталибжановна: **«Инглиз ва ўзбек тилларида генетик боғланмаган лексик омонимлар самарадорлиги»** (10.02.20)

Илмий раҳбар: ф.ф.н. О.М.Мўминов
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Юлдашев Акмал Ғуломжонович: **«Инглиз ва ўзбек тилларидаги идиоматик қўшма сўзларнинг миллий-маданий хусусиятлари»** (10.02.20)

Илмий раҳбар: ф.ф.н., проф. О.М.Мўминов
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Жўраева Мадина: **«Абдурахмон Жомий “Ал-Фавоиду-з-Зиёийа” асарининг лингвистик тадқиқи: сўз туркумлари ва уларнинг ёритилиш принциплари»** (10.02.22)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. З.Исломов
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат шарқшунослик институти

Нишанбаева Азиза: **«Форс тилидаги исмий яримаффикслар: шаклланиши ва тасниф қилиш муаммолари»** (10.02.22)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. А.Қуронбеков
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат шарқшунослик институти

Пан Лариса: **«Концептуализация этического норматива в корейской языковой картине мира (на материале пословичных изречений с лексемой «рар»)»** (10.02.22)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. Х.Исламжонова
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат шарқшунослик институти

Султанходжаева Саида: **«Ҳозирги замон форс тилида соматик фразеологик бирликлар»** (10.02.22)

Илмий раҳбар: фил.ф.н., доц. А.Воҳидов
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат шарқшунослик институти

Умарова Нодира: **«Роль аль-Джахиза в становлении арабского литературного языка IX века»** (10.02.22)

Илмий раҳбар: фил.ф.д., проф. Т.А.Мухтаров
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат шарқшунослик институти

Юнусова Гульшода: **«Корейс тилида кўмакчи феълларнинг семантик-функционал хусусиятлари»** (10.02.22)

Илмий раҳбар: фил.ф.н., доц. Г.Рихсиева
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат шарқшунослик институти

География фанлари

Толыбаев Даулет Аяпбергенович: **«Изменение гидрологического режима низовьев реки Амударьи под влиянием водохозяйственных мероприятий»** (11.00.07)

Илмий раҳбар: г.ф.д. Ф.Х.Хикматов
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Юридик фанлар

Буриев Ботир Исломович: **«Ўзбекистонда сайлов ҳуқуқи ривожланишининг тарихий-назарий асослари»** (12.00.01)

Илмий раҳбар: ю.ф.д., проф. Ш.И.Жалилов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Тахиров Курбанбай Хайитбоевич: **«Юсуф Хос Ҳожибнинг сиёсий-ҳуқуқий қарашлари»** (12.00.01)

Илмий раҳбар: ю.ф.д., проф. Ж.Ў.Тошқулов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Ўтамурадов Бобир Акбарович: **«Ўзбекистонда экологик ҳуқуқий онгни шакллантиришнинг назарий-ҳуқуқий муаммолари»** (12.00.01)

Илмий раҳбар: ю.ф.д. О.Р.Акилов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Исрайлов Бахтиёр Адилевич: **«Ходимга етказилган зарарни қоплашнинг фуқаролик-ҳуқуқий муаммолари»** (12.00.03)

Илмий раҳбар: ю.ф.д. М.А.Усманова

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Кулдашев Жамол Уринбаевич: **«Фермер хўжаликларини иқтисодий ночор (банкрот) деб топишнинг фуқаролик-ҳуқуқий муаммолари»** (12.00.03)

Илмий раҳбар: ю.ф.д. К.О.Синдаров

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Тухтабаев Ойбек Эгамбердиевич: **«Қишлоқ жойларида уй-жой қурилишини фуқаролик-ҳуқуқий тартибга солиш масалалари»** (12.00.03)

Илмий раҳбар: ю.ф.д., доц. М.Х.Боронов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Хуррамов Анвар Аширович: **«Халқаро хусусий ҳуқуқда давлат имунитети билан боғлиқ муносабатларнинг тартибга солиниши»** (12.00.03)

Илмий раҳбар: ю.ф.н., доц. В.Ё.Эргашев

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Шадибаев Артур Талъатович: **«Банкротства (несостоятельность) предприятий. Сравнительный анализ национального законодательства Республики Узбекистан и зарубежных стран»** (12.00.03)

Илмий раҳбар: ю.ф.д., проф. М.Х.Рахманкулов

Иш бажарилаётган ташкилот: Давлат ва жамият қурилиши академияси

Ўтанбоева Лола Умурзоқовна: **«Умрбод таъминлаш асосида уй-жойни бошқа шахсга бериш шартномасини қўллаш муаммолари»** (12.00.03)

Илмий раҳбар: ю.ф.д., проф. С.Б.Бабакулов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Ганибаев Айбек Базарбаевич: **«Фуқаролик процессуал ҳуқуқий муносабат элементлари»** (12.00.04)

Илмий раҳбар: ю.ф.н., доц. З.Н.Эсанова

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Матмуратов Ихтияр Жалгасович: **«Фуқаролик суд ишларини юритиш вазифаларини амалга оширишнинг процессуал кафолатлари»** (12.00.04)

Илмий раҳбар: ю.ф.д. М.Мамасиддиқов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Жураева Нигора Амануллахановна: **«Ўзбекистонда табиатдан фойдаланишнинг тамойиллари ва процессуал-ҳуқуқий механизмлари»** (12.00.06)

Илмий раҳбар: ю.ф.н., доц. Р.А.Икрамов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Полвонов Иззат Тўраевич: **«Ўзбекистон шаҳарларида атроф муҳит объектларининг экологик-ҳуқуқий ҳолатини такомиллаштириш муаммолари»** (12.00.06)

Илмий раҳбар: ю.ф.д., проф. Й.О.Жўраев

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Қодиров Хурсандбек Марселович: **«Мансаб сохтакорлиги учун жавобгарлик (жиноят-ҳуқуқий ва криминологик жаҳатлари)»** (12.00.08)

Илмий раҳбар: ю.ф.н., доц. Ш.Ё.Абдуқодиров

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат юридик институти

Хайруллаева Дилбар Абдусаматовна: **«Халқаро ва миллий ҳуқуқда этник озчиликларнинг ҳуқуқий ҳолати»** (12.00.10)

Илмий раҳбар: ю.ф.д., проф. А.Р.Раҳманов

Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Фалсафа ва ҳуқуқ институти

Педагогика фанлари

Адилова Дилором Нуриллаевна: **«Талабаларни миллий ва умуминсоний қадриятлар асосида тарбиялаш (Заҳриддин Муҳаммад Бобур асарлари мисолида)»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.д., проф. Р.Мавлонова

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Аҳмедова Нафиса Меликуловна: **«Муסיқа ўқитувчиларининг касбий маҳоратларини такомиллаштиришда ўқув-методик мажмуалардан фойдаланиш технологиялари»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.д. проф. Н.Шодиев

Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд давлат университети

Ашуралиев Элбек Неъматович: **«Талаба-ёшлар онгида бунёдкор ғояларни шакллантиришнинг педагогик асослари (Миллий истиқлол ғояси: ҳуқуқ ва маънавият асослари таълим йўналиши мисолида)»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.д., проф. М.Қуронов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Баходирова Гулноз Камоловна: **«Дидактические условия формирования познавательной активности учащихся профессионального колледжа»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.д., проф. М.Тожиев

Иш бажарилаётган ташкилот: Олий ва ўрта махсус, касб-хунарс таълимини ривожлантириш маркази

Жабборова Дилбар Дармоновна: **«Ўқувчилар ижодий фаолиятини инновацион ёндашувлар асосида ташкил этишнинг дидактик имкониятлари»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.д., доц. Б.Х.Раҳимов

Иш бажарилаётган ташкилот: Гулистон давлат университети

Жўраева Муқаддас Ураловна: **«Хорижий манбалар воситасида талабаларда мулоқот маданиятини ривожлантириш (педагогика ва психология йўналишидаги даврий нашрлар материаллари асосида)»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.н. А.П.Сулаймонов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент архитектура-қурилиш институти

Ирисбаева Манзура Нурмаматовна: **«Таълим самарадорлигини оширишда тарихий-миллий ва замонавий педагогик технологияларни интеграциялаш»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.д. М.М.Маҳмудова

Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд давлат чет тиллар институти

Коренкова Уляна Сергеевна: **«Педагогические условия формирования коммуникативной толерантности у будущих медицинских работников»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.н., доц. Р.Кадырова

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Маҳкамova Шахноза Туйчибаевна: **«Формирование навыков русской монологической речи у студентов национальных групп педагогических вузов»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.н., доц. Р.Кадырова
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Маҳмудов Хурсанд Алиевич: **«Касб-хунар коллежларида умумтаълим фанларини ўқитиш жараёнида ўқувчиларда эркин фикрлаш маданиятини шакллантириш»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.д., проф. У.Маҳкамов
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат техника университети

Муродов Муҳитдин Қодирович: **«Бўлажак мусиқа ўқитувчиларининг касбий малакаларини шакллантириш»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.д. Ф.Н.Халилов
Иш бажарилаётган ташкилот: Қарши давлат университети

Нажмитдинова Мухлиса Анваровна: **«Чет тилни ўқитишда талабалар ижодий фаоллигини ривожлантириш (номутахассислик олий таълим муассасаларида)»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.д. Ф.Юзликаев
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Назирова Усмон Қосимович: **«Бўлажак бошланғич синф ўқитувчиларини ўқувчиларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашга тайёрлаш (ОЎЮ таълими мисолида)»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.н., доц. А.Сохибов
Иш бажарилаётган ташкилот: Қарши давлат университети

Нарзиева Зарина Абдухалимовна: **«Халқ оғзаки ижоди воситасида ўқувчиларнинг ахлоқий маданиятини шакллантириш (5-7синфлар мисолида)»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.н., доц. Ю.А.Ахроров
Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд давлат университети

Насирова Зарина Мунировна: **«Формирование культуры поведения - педагогический фактор готовности студентов к практической деятельности»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.д., проф. М.Тохтаходжаева
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Саидов Ахмадсултон Абдуманобович: **«Муסיкий таълим жараёнида бакалаврлар маънавий маданиятини шакллантириш тизими»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.н., доц. Қ.Мамиров
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Саидова Нилуфар Рўзимуротовна: **«Бошланғич синф ўқувчиларининг математикадан ўқув материални ўзлаштириш даражасини ўрганиш тизими»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.д., проф. Х.И.Ибрагимов
Иш бажарилаётган ташкилот: Навоий давлат педагогика институти

Саноева Гулбар Ризокуловна: **«Касб-хунар коллежи ўқувчиларига чет тилда касбий мулоқотни ўргатишнинг замонавий технологиялари»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.н. К.Набиева
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Султонов Акрам Икромович: **«Тарбияси қийин ўқувчиларда мактаб, оила, маҳалла ҳамкорлигида миллий ғояни шакллантириш (V-IX синфлар мисолида)»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.д., проф. М.Очилов
Иш бажарилаётган ташкилот: Қарши давлат университети

Такташева Динара Ринатовна: **«Финансовые термины в педагогическом менеджменте как аспект подготовки финансистов к управленческой деятельности»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.д., проф. М.Тохтаходжаева
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Тошова Гулноз Жўраевна: **«Инсонпарварлик тамойили асосида таълим мазмунини лойиҳалаш технологияси (5-синф тарих дарслиги асосида)»** (13.00.01)

Илмий раҳбар: п.ф.д., проф. М.Ҳ.Маҳмудов
Иш бажарилаётган ташкилот: Бухоро давлат университети

- Фаёзов Шамсиддин Фарзиддинович: **«Устоз-шогирд анъаналари асосида мусиқа ўқитувчиларини касбга тайёрлаш»** (13.00.01)
Илмий раҳбар: п.ф.д. Ф.Халилов
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети
- Ходжимуротова Барно Нигмановна: **«Мактабгача катта ёшдаги болаларда тежамкорлик тушунчаларини шакллантириш»** (13.00.01)
Илмий раҳбар: п.ф.н., доц. О.Ҳасанбоева
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети
- Хожанов Баходыр Кеунимжанович: **«Дарсдан ташқари машғулотлар жараёнида эколог-тарғиботчиларни тайёрлашни фаоллаштириш»** (13.00.01)
Илмий раҳбар: п.ф.д., проф. Ж.Хасанбоев
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети
- Холматов Эркин Сафарович: **«Ёшларни оилапарвар ота-оналикка тарбиялашда эътиқод тарбияси, унинг педагогик ечими»** (13.00.01)
Илмий раҳбар: п.ф.н., доц. Д.Холиков
Иш бажарилаётган ташкилот: Республика "Оила" илмий-амалий маркази
- Шамуратова Гулчехра Наржигитовна: **«Оилада болаларни интеллектуал ривожлантиришнинг ахборот таъминоти»** (13.00.01)
Илмий раҳбар: п.ф.д., доц. У.Ш.Бегимқулов
Иш бажарилаётган ташкилот: Республика "Оила" илмий-амалий маркази
- Шоҳайдарова Мархабо Шорахматовна: **«Тизимли ёндашув асосида талабаларнинг фуқаролик фаоллигини ошириш»** (13.00.01)
Илмий раҳбар: т.ф.н., доц. М.Лафасов
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети
- Эгамназарова Шохиста Мажитовна: **«Буюк сиймолар намунасида мактабгача ёшдаги болаларда маънавий-ахлоқий тушунчаларни шакллантириш»** (13.00.01)
Илмий раҳбар: п.ф.н., доц. О.Ҳасанбоева
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети
- Қамбаров Адҳам Мелибоевич: **«Ўқув жараёнида бўлажак ўқитувчиларнинг ташкилотчилик-тарғиботчилик фаолиятини ривожлантириш»** (13.00.01)
Илмий раҳбар: п.ф.д., проф. Ж.Хасанбоев
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети
- Ҳожиева Зулфия Ўктамовна: **«Ўқитувчи ва ўқувчилар ўртасидаги дидактик муносабатларни инсонпарварлаштириш (бошланғич таълим мисолида)»** (13.00.01)
Илмий раҳбар: п.ф.д., проф. Б.Р.Адизов
Иш бажарилаётган ташкилот: Бухоро давлат университети
- Агабеков Нурмаханбет Баратович: **«Касб-хунар коллежларида маълумотлар базаси ва уларни бошқариш тизимларини ўқитиш методикаси»** (13.00.02)
Илмий раҳбар: ф-м.ф.н., доц. Р.Р.Боқиев
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент вилоят давлат педагогика институти
- Балтабаев Жақсыслық Оразбаевич: **«Меҳнат таълими ўқитувчиларининг интеллектуал қобилиятини ривожлантиришда ахборот ресурсларидан фойдаланиш технологияси»** (13.00.02)
Илмий раҳбар: п.ф.н., доц. Р.Муллахметов
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети
- Ешанова Сапура Тазабаевна: **«Меҳнатга тайёрлаш жараёнида ўқувчилар хусусий тадбиркорлик кўникмаларини шакллантириш»** (13.00.02)
Илмий раҳбар: п.ф.н., доц. Ш.Шарипов
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети
- Исабоева Машҳура Муҳиддиновна: **«Биологик таълим жараёнида соғлом турмуш тарзи**

кўникмаларини таркиб топтириш тизими (5-8-синфлар мисолида)» (13.00.02)

Илмий раҳбар: п.ф.д. Ж.Толипова

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Мамбетниязов Мақсетбай Торабекович: «Информатика ўқитувчиларини ўқув жараёнида Web-технологиялардан фойдаланиш бўйича компетенциясини шакллантириш методикаси» (13.00.02)

Илмий раҳбар: ф.-м.ф.н., доц. Р.Боқиев

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Сабыров Бахтияр Эшбаевич: «Бошланғич синф ўқувчиларини информатика ва ҳисоблаш техникаси таълимига тайёрлаш (математика дарсларида)» (13.00.02)

Илмий раҳбар: п.ф.н., доц. Т.Р.Азларов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Педагогика фанлари ИТИ

Сапарбаев Тажибай: «Академик лицейлар физика таълими мазмунини такомиллаштиришнинг ноанъанавий ўқитиш методикаси» (13.00.02)

Илмий раҳбар: п.ф.д., доц. С.Қ.Қаҳҳоров

Иш бажарилаётган ташкилот: Бухоро давлат университети

Суяров Акрам Мусаевич: «Олий таълим тизимида “Информатика ва ахборот технологиялари” фанини математика фанлари билан интеграциялаш (Maple дастури мисолида)» (13.00.02)

Илмий раҳбар: п.ф.д., проф. Н.И.Тайлақов

Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд давлат университети

Тоҳиров Ўқтамжон Отақўзиевич: «Меҳнат таълимини бозор муносабатлари талаблари асосида модернизациялашнинг педагогик шарт-шароитлари» (13.00.02)

Илмий раҳбар: п.ф.н., доц. Ш.Шарипов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Бурибоев Босим Казакбаевич: «Типовые ошибки в двигательных действиях тренера по боксу в индивидуальном уроке на “лапах” и методика их предупреждения» (13.00.04)

Илмий раҳбар: п.ф.д. Р.Д.Халмухамедов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти

Зарипова Фарида Абдуллаевна: «Бошланғич спорт ихтисослашуви босқичида узунликка сакровчи ёш спортчилар жисмоний тайёргарлигининг педагогик назорати» (13.00.04)

Илмий раҳбар: п.ф.н. Ю.Ю.Арипов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти

Каримов Ҳожиакбар Абдухалил ўғли: «Спортчилар жисмоний ва тактик тайёргарлигининг ўзаро алоқадорлиги асосида мини-футболда ўқув машқ жараёни сифатини ошириш» (13.00.04)

Илмий раҳбар: п.ф.н., доц. А.М.Ачилов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти

Коленкова Ирина Юрьевна: «Технология использования гандбола в образовательном процессе по физическому воспитанию студентов» (13.00.04)

Илмий раҳбар: п.ф.н. О.Л.Эрдонов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти

Мамазиятов Данияр Бахтиярович: «Бўлажак жисмоний тарбия ўқитувчиларида олимпизм қадриятларини шакллантириш» (13.00.04)

Илмий раҳбар: п.ф.н. Ж.А.Акрамов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти

Номозов Абдурашид Толлибаевич: «Янги технологияларни куллаб олий ўқув юртларида жисмоний тарбия дарсларини такомиллаштириш» (13.00.04)

Илмий раҳбар: п.ф.н. З.Г.Гаппаров

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти

Саидова Гульнара Тулкуновна: **«Технологии адаптивной физической культуры при работе с детьми, имеющими нарушения в интеллектуальном развитии (на примере программы Специальной Олимпиады)»** (13.00.04)

Илмий раҳбар: п.ф.н., проф. К.Т.Шакиржанова

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти

Фарафонтова Ольга Анатольевна: **«Технология педагогической валеологии в образовательном процессе по физическому воспитанию студентов»** (13.00.04)

Илмий раҳбар: п.ф.д., проф. И.А.Кошбахтиев

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Хидиров Анваржон Хошимович: **«Талабалар жисмоний тарбия тизимида спорт-соғломлаштириш туризми воситалари комплексининг қўлланилиш технологияси»** (13.00.04)

Илмий раҳбар: п.ф.д., проф. А.Н.Абдиев

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти

Шодиев Олимжон Тошмаматович: **«Болалар ва ўқувчи-ёшларнинг оммавий-спорт ҳамда жисмоний тарбия тадбирларини ташкил этиш ва бошқариш»** (13.00.04)

Илмий раҳбар: п.ф.н. А.М.Ачилов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти

Абдужабборова Замира Рустамовна: **«Касб-хунар коллежлари ўқувчиларига инглиз тилида қўшимча матнлар ўқитиш технологияси»** (13.00.05)

Илмий раҳбар: п.ф.н. Ж.Жалолов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Абдужабборова Феруза Баҳодиржоновна: **«Мактабгача таълим муассасаларида болалар нутқини сенсор тарбия воситасида ривожлантириш усуллари»** (13.00.05)

Илмий раҳбар: п.ф.д. Ш.Қ.Мардонов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Педагогика фанлари ИТИ

Абдуллаева Саида Нуритдиновна: **«Совершенствование орфографических навыков учащихся узбекских групп академических лицеев при обучении русскому языку»** (13.00.05)

Илмий раҳбар: п.ф.н., доц. Л.Т.Ахмедова

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Ахмедова Матлуба Ибрагимджановна: **«Формирование иноязычной профессионально-коммуникативной компетенции студентов-медиков (с помощью информационных компьютерных технологий)»** (13.00.05)

Илмий раҳбар: п.ф.н. Ж.Жалолов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси Фарғона филиали

Джураева Мохира Турсуновна: **«Инглиз тилида талабалар полилог нутқини видеофильмлар воситасида ривожлантириш (филологик олий ўқув юртлари мисолида)»** (13.00.05)

Илмий раҳбар: п.ф.н., доц. К.Н.Набиева

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Донияров Батир Артиқович: **«Глобаллашув шароитида ўқувчиларда миллий ахлоққа зид ахборотлардан ҳимояланиш кўникмаларини шакллантириш»** (13.00.05)

Илмий раҳбар: с.ф.д., проф. М.Б.Бекмуродов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент вилоят давлат педагогика институти

Жабборова Айсафар Базарқуловна: **«Махсус академик лицей ўқувчиларига инглиз тили лексикасини ўргатиш методикаси»** (13.00.05)

Илмий раҳбар: ф.ф.н., доц. М.Т.Ирискулов

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Исмаилов Алишер Файзилович: **«Академик лицейларда Ўзбекистон тарихи фанини ўқитишда инновацион технологиялардан фойдаланиш»** (13.00.05)

Илмий раҳбар: т.ф.н., доц. Г.Фузаилова

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Липовецкая Беанна Григорьевна: **«Формирование фразеологических навыков английского языка как специальности (у студентов первого курса)»** (13.00.05)

Илмий раҳбар: п.ф.н. Ж.Жалолов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Мамедова Мадина Ашуралиевна: **«Компьютерная технология обучения омонимам английского языка учащихся академических лицеев»** (13.00.05)

Илмий раҳбар: ф.ф.н., доц. Л.Т.Ахмедова

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Нажимова Айсара Дуйсенбаевна: **«Она тили дарсларида ўқувчилар нутқини ўстиришга хизмат қилувчи машқлар тизими (таълим қорақалпоқ ва ўзбек тилларида олиб бориладиган бошланғич синфлар мисолида)»** (13.00.05)

Илмий раҳбар: п.ф.н, доц. Н.Бекниязова

Иш бажарилаётган ташкилот: Нукус давлат педагогика институти

Раджапова Зухра Тиркашовна: **«Амалий санъат тўғаракларида ўқувчиларнинг дизайнерлик қobiliятини ривожлантириш методикаси»** (13.00.05)

Илмий раҳбар: п.ф.н., к.и.х. А.П.Сулаймонов

Иш бажарилган ташкилот: Ўзбекистон Педагогика фанлари ИТИ

Рўзметова Дилдора Одилбековна: **«Талабаларга инглиз тили потенциал лексикасини ўргатишнинг коммуникатив-кумулятив методи (иктисодиёт матнлари асосида)»** (13.00.05)

Илмий раҳбар: п.ф.н. Ж.Жалолов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси Фарғона филиали

Мамедова Наргиза Зираддиновна: **«Теория и практика педагогического диалога в системе повышения квалификации педагогических кадров ССПО»** (13.00.08)

Илмий раҳбар: п.ф.н. Н.Ф.Абдуназарова

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўрта махсус, касб-хунар таълими тизими кадрлари малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлаш институти

Якубова Елена Борисовна: **«Реализация взаимосвязи курса инженерная графика с профессиональными дисциплинами»** (13.00.08)

Илмий раҳбар: п.ф.д., проф. П.Т.Магзумов

Иш бажарилаётган ташкилот: Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази

Тиббиёт фанлари

Абдурахмонов Отабек Раззокович: **«Совершенствование лечебно-диагностических мероприятий у женщин с доброкачественными заболеваниями шейки матки при генитальном герпесе»** (14.00.01)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Ж.Е.Пахомова

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Мамадазимова Дилором Файзимамамовна: **«Прогнозирование и оценка потенциальных возможностей плода при переносной и пролонгированной беременности»** (14.00.01)

Илмий раҳбар: т.ф.д. Ф.Д.Каримова

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент врачлар малакасини ошириш институти

Янгиева Гулнора Зухуровна: **«Эффективность ферментотерапии в лечении эктопии шейки матки»** (14.00.01)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. М.Х.Каттаходжаева

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Хасанов Саидавзалхон Абдурахманович: **«Особенности клинического течения и лечения хронического тонзиллита у лиц пожилого и старческого возраста»** (14.00.04)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. К.Д.Джаббаров

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент врачлар малакасини ошириш институти

Бобоева Нигора Тухтамишевна: **«Особенности метаболического статуса и маркеров воспаления при пролонгированной неонатальной гипербилирубинемии»** (14.00.09)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. М.Н.Абдуллаева

Иш бажарилаётган ташкilot: Самарқанд давлат тиббиёт институти

Тошмухамедова Нигора Мирзамахмудовна: **«Систематизация клинико-лабораторных маркеров SIRS при неонатальном сепсисе»** (14.00.09)

Илмий раҳбар: т.ф.д. А.В.Муратходжаева

Иш бажарилаётган ташкilot: Тошкент педиатрия тиббиёт институти

Хидирова Шахлохон Илхомовна: **«Прогнозирование и коррекция клинико-иммунологических нарушений и микробиоценоза у новорожденных»** (14.00.09)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Д.И.Ахмедова

Иш бажарилаётган ташкilot: Тошкент педиатрия тиббиёт институти

Эргашева Нигора Насриддиновна: **«Особенности адаптации новорожденных детей при врожденной кишечной непроходимости»** (14.00.09)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Д.И.Ахмедова

Иш бажарилаётган ташкilot: Тошкент педиатрия тиббиёт институти

Юлдашев Абдухалил Мурадович: **«Клинические особенности и эффективность антимикробной терапии диарей, вызванных условно-патогенными бактериями»** (14.00.10)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. М.Д.Ахмедова

Иш бажарилаётган ташкilot: Эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар ИТИ

Нугманов Вахид Зухуржанович: **«Оптимизация методов профилактики и лечения базально-клеточного рака кожи с учетом факторов риска»** (14.00.11)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. А.Ш.Вайсов

Иш бажарилаётган ташкilot: Тошкент тиббиёт академияси

Ниёзов Шухрат Ташмирович: **«Клинико-патоморфологическая оценка эффективности озонотерапии при энцефаломиелитах и миелитах (клинико-экспериментальное исследование)»** (14.00.13)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. А.Т.Джурабекова

Иш бажарилаётган ташкilot: Самарқанд давлат тиббиёт институти

Шмырина Ксения Владимировна: **«Качество жизни больных с хроническими вертеброгенными болями в спине и вопросы рационализации лечебной тактики»** (14.00.13)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. А.Т.Джурабекова

Иш бажарилаётган ташкilot: Самарқанд давлат тиббиёт институти

Абдухалилов Мажид Маматкулович: **«Особенности клинического течения и лечения неходжкинской лимфомы у пожилых»** (14.00.14)

Илмий раҳбар: т.ф.д. Д.А.Пуллатов

Иш бажарилаётган ташкilot: Республика онкология илмий маркази

Тожибоев Акмалхон Абдурахмонович: **«Костно-пластические операции в хирургическом лечении гигантоклеточных опухолей трубчатых костей»** (14.00.14)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. М.А.Гофур-Охунов

Иш бажарилаётган ташкilot: Республика онкология илмий маркази

Бабажанов Абубакир Турсинович: **«Влияние шумового стресса на патогенез микроциркуляторных и метаболических расстройств при экспериментальной ишемии мозга»** (14.00.16)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Б.У.Ирискулов

Иш бажарилаётган ташкilot: Тошкент тиббиёт академияси

Юлдашева Дильдара Даликузиевна: **«Реологические свойства крови и микроциркуляция печени и почек при экспериментальном тиреотоксикозе»** (14.00.16)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Б.У.Ирискулов

Иш бажарилаётган ташкilot: Тошкент тиббиёт академияси

- Зойиров Тулкин Эльназарович: **«Повышение эффективности комплексного лечения пародонтита у больных ревматоидным артритом»** (14.00.21)
Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Х.П.Камилов
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси
- Хайдаров Артур Михайлович: **«Совершенствование комплексного лечения генерализованного пародонтита на фоне гипотиреоза»** (14.00.21)
Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Х.П.Камилов
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси
- Батирбекова Гульнара Махкамовна: **«Структурные особенности почки в динамике беременности и родов после односторонней нефрэктомии»** (14.00.23)
Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. А.Ю.Юлдашев
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси
- Бекбосынова Алмагул Мырзабаевна: **«Фармакология нового растительного сбора сахаролизина»** (14.00.25-биология фанлари)
Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Х.У.Алиев
Иш бажарилаётган ташкилот: ЎЗР ФА ҚҚБ Табиий фанлар комплекси институти
- Султанова Раъно Хакимовна: **«Висмут(III)нинг янги координацион препаратларини фармакологик хусусиятини ўрганиш»** (14.00.25- биология фанлари)
Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Х.У.Алиев
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент фармацевтика институти
- Пулатов Убайдулла Ибодуллаевич: **«Оценка эффективности Филграстима при лечении гнойно-воспалительных заболеваний мягких тканей на фоне сахарного диабета»** (14.00.27)
Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Б.Д.Бабаджанов
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси
- Сарманов Дилшод Исламджанович: **«Оптимизация тактики и хирургического лечения геморроидальной болезни, осложненной тромбозом»** (14.00.27)
Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. М.А.Ахмедов
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси
- Хошимов Воҳиджон Гуломатович: **«Исследование и разработка способов оптимизации диагностического процесса при острой хирургической патологии органов брюшной полости на основе информационных технологий»** (14.00.27)
Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. А.М.Хаджибаев
Илмий маслаҳатчи: ф.-м.ф.д., проф. М.К.Карабаев
Иш бажарилаётган ташкилот: Республика шошилинч тиббий ёрдам илмий маркази
- Ваккасов Нажмиддин Йулдашевич: **«Результаты хирургического лечения и качество жизни детей с врожденными спинномозговыми грыжами»** (14.00.28)
Илмий раҳбар: т.ф.д. М.М.Ахмедиев
Иш бажарилаётган ташкилот: Республика нейрохирургия илмий маркази
- Жалилова Сурайё Абдухалимовна: **«Оптимизация участия среднего медицинского персонала в раннем выявлении и профилактике заболевания шейки матки»** (14.00.33)
Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Х.Е.Рустамова
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси
- Нурматов Ёдгормирзо Хотаммирзаевич: **«Оптимизация диагностики и хирургического лечения клапана уретры у детей»** (14.00.35)
Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Ж.Б.Бекназаров
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент врачлар малакасини ошириш институти
- Алиджанов Жаҳонгир Фатыхович: **«Оптимизация диагностики и лечения острого неосложненного цистита в условиях первичного звена здравоохранения»** (14.00.40)
Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Ф.А.Акилов
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Мадаминов Адилбек Сайдмуратович: **«Характеристика изменений факторов неспецифической резистентности организма при уролитиазе и пиелонефрите»** (14.00.40, 14.00.36)

Илмий раҳбарлар: т.ф.д., проф. Р.Б.Нуруллаев, т.ф.н. С.С.Рахманова
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси Урганч филиали

Рахмонов Ойбек Махамадмуйдинович: **«Разработка и оценка эффективности диагностики и лечения доброкачественной гиперплазии простаты в условиях общеврачебной практики»** (14.00.40)

Илмий раҳбар: т.ф.д., проф. Ф.А.Акилов
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент тиббиёт академияси

Қаранг яна: В.Ў.Машарипов (03.00.07, 14.00.36)

Фармацевтика фанлари

Бахромова Гулчехра Яркинжановна: **«Подбор состава и разработка технологии глазных капель “Рутин-С”»** (15.00.01)

Илмий раҳбар: фарм.ф.д., проф. К.С.Махмуджанова
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент фармацевтика институти

Пазилбекова Замира Танирбергеновна: **«Анжабор ўсимлиги қуруқ экстракти асосида таблетка технологиясини ишлаб чиқиш»** (15.00.01)

Илмий раҳбар: фарм.ф.д., проф. К.С.Махмуджанова
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент фармацевтика институти

Шарипова Иродахон Шавкатовна: **«Анжабор қуруқ экстракти асосида витамин С ва фитин сақловчи драже дори технологиясини яратиш ва сифатини баҳолаш»** (15.00.01)

Илмий раҳбар: фарм.ф.д., проф. К.С.Махмуджанова
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент фармацевтика институти

Санъатшунослик фанлари

Шобилолова Озода Шоҳобиддиновна: **«Замонавий ўзбек драматургиясида комедия жанри (жанр табиати ва сахнавий талқин масалалари, 2000-2010 йиллар)»** (17.00.01)

Илмий раҳбар: санъат.ф.д., проф. Т.Баяндиев
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат санъат институти

Мурадова Зульфия Алиевна: **«Детская песня в творчестве композиторов Узбекистана (вторая половина XX – начало XXI века)»** (17.00.02)

Илмий раҳбар: санъат.ф.д. О.А.Ибрагимов
Иш бажарилаётган ташкилот: ЎзР ФА Санъатшунослик институти

Маматов Улугбек Насимович: **«Мустақиллик йилларида Ўзбекистон тасвирий санъатида тарихий жанрнинг ривожланиши (1991-2010 йиллар мисолида)»** (17.00.08)

Илмий раҳбар: т.ф.д. Қ.Х.Иноятлов
Иш бажарилаётган ташкилот: Миллий рассомлик ва дизайн институти

Архитектура

Барсукова Елена Георгиевна: **«XV-XVII асрлар Мовароуннахрнинг диний меъморий обидалари безакларида тасаввуф рамзларининг семантикаси»** (18.00.01)

Илмий раҳбар: арх.д. М.А.Юсупова
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент архитектура-қурилиш институти

Ғаниев Шуҳрат Исмаилович: **«Принципы инженерно-экологического улучшения окружающей среды городов Узбекистана (на примере Самарканда)»** (18.00.04-техника фанлари)

Илмий раҳбар: т.ф.д. С.М.Бобоев
Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд давлат архитектура-қурилиш институти

Психология фанлари

Нигматулина Лилия Алиевна: **«Влияние современных информационных технологий на характерологические черты личности»** (19.00.01)

Илмий раҳбар: психол.ф.д. Н.Сафаев

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Мухамедова Дилбар Гафурджановна: **«Социально-психологические особенности оптимизации управленческой деятельности менеджера образования»** (19.00.05)

Илмий раҳбар: психол.ф.д. Н.Сафаев

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Тажиева Шахноза Мамарежабовна: **«Соғлиқни сақлаш тизимидаги аёллар профессионал карьерасига эр-хотин муносабатларининг таъсири»** (19.00.05)

Илмий раҳбар: психол.ф.д., проф. В.М.Каримова

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат иқтисодиёт университети

Бўтаева Умида Алибаевна: **«Кичик мактаб ёшидаги болаларда иродавий сифатларнинг билиш жараёнлари ривожланишига таъсири»** (19.00.07)

Илмий раҳбар: психол.ф.н., доц. С.Тўйчиева

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Рустамова Сураёхон Шахобовна: **«Талабаларга латин тилини ўргатишнинг психологик хусусиятлари (тиббиёт йўналиши талабалари мисолида)»** (19.00.07)

Илмий раҳбар: психол.ф.д., проф. Э.Ғ.Ғозиев

Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон Миллий университети

Ҳайдаров Фарход Ирناзарович: **«Бўлғуси психологлар касбий коммуникатив компетентлигини ривожлантиришнинг психологик хусусиятлари»** (19.00.07)

Илмий раҳбар: психол.ф.д., проф. З.Нишоновна

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Понамарёва Ирина Владимировна: **«Особенности проявления психологической защиты в подростковом и юношеском возрасте»** (19.00.13)

Илмий раҳбар: психол.ф.н., доц. Э.Усманова

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Расулева Рухсора Бахтияровна: **«Особенности саморегуляции как фактор определяющий профессиональное самоопределение (на примере юношеского возраста)»** (19.00.13)

Илмий раҳбар: психол.ф.д. Н.Сафаев

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат педагогика университети

Социология фанлари

Сеитов Азамат Пулатович: **«Основные принципы интеграционной политики Республики Узбекистан»** (22.00.01)

Илмий раҳбар: соц.ф.д., проф. М.Б.Бекмурадов

Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат маданият институти

Девяткин Александр Валерьевич: **«Основные сферы социологического изучения в Вооруженных Силах Республики Узбекистан (политико-социологический подход)»** (22.00.05)

Илмий раҳбар: ф.ф.д. Р.С.Самаров

Иш бажарилаётган ташкилот: Чирчиқ олий танк қўмондон-муҳандислик билим юрти

Ибодуллаев Мансуржон Гаппорович: **«Социально-политическая характеристика групп и социальных отношений в Вооруженных Силах (на примере ВС РУз)»** (22.00.05)

Илмий раҳбар: ф.ф.д. Р.С.Самаров

Иш бажарилаётган ташкилот: Чирчиқ олий танк қўмондон-муҳандислик билим юрти

Хамзаев Бекзод Ибрагимович: **«Қишлоқ ёшларининг сиёсий маданиятини шакллантиришда оммавий ахборот воситаларининг роли»** (22.00.06)

Илмий раҳбар: соц.ф.д. А.А.Умаров

Иш бажарилаётган ташкилот: Самарқанд давлат университети

Юлдашева Манзура Бориходжаевна: **«Роль государственных и негосударственных организаций в социальной активизации взрослого населения»** (22.00.06)
Илмий раҳбар: соц.ф.д., проф. М.Б.Бекмуродов
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент давлат маданият институти

Сиёсий фанлар

Азимов Дилмурод Қўчқарович: **«Ўзбекистон давлатининг фуқаролик жамиятини қуришга доир ислохотлари жараёнлари»** (23.00.02)
Илмий раҳбар: с.ф.д., проф. М.Қирғизбоев
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент вилоят давлат педагогика институти

Амирова Гулмира Шадмановна: **«Тарихни мафкуравий тушуниш ва ғоявий жараёнларнинг ижтимоий тараққиётдаги ўрни ва аҳамияти»** (23.00.02)
Илмий раҳбар: ф.ф.д., проф. Қ.Назаров
Иш бажарилаётган ташкилот: Давлат ва жамият қурилиши академияси

Маткулиев Акбарбек Каримович: **«Сиёсий конфликтологияда хавфсизлик масалаларини тадқиқ этишнинг назарий-услубий асослари»** (23.00.02)
Илмий раҳбар: с.ф.н. Б.А.Хўжанов
Иш бажарилаётган ташкилотлар: Олий ҳарбий божхона институти,
Стратегик таҳлил ва истиқболни белгилаш олий мактаби

Раззаков Мадамин Бахтиярович: **«Франция маҳаллий бошқарув тизимини номарказлаштириш тажрибаси (қийсий таҳлил)»** (23.00.02)
Илмий раҳбар: с.ф.д., проф. М.Қирғизбоев
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Тургунов Джахангир Абдусаламович: **«Ўзбекистоннинг энергетик хавфсизлигини таъминлаш масалалари»** (23.00.02)
Илмий раҳбар: с.ф.д., проф. Р.З.Жумаев
Иш бажарилаётган ташкилот: Давлат ва жамият қурилиши академияси

Ядгаров Рустам Маҳмудович: **«Жаҳон социал-демократик ҳаракатининг эволюцияси ва унинг Ўзбекистонда ривожланиш омиллари ("Адолат" СДП мисолида)»** (23.00.02)
Илмий раҳбар: с.ф.д., проф. Н.Қ.Жўраев
Иш бажарилаётган ташкилот: Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

Қодиров Фарход Абсаттарович: **«Ўзбекистонда давлат бошқарувини эркинлаштириш жараёнлари»** (23.00.02)
Илмий раҳбар: с.ф.д., проф. М.Қирғизбоев
Иш бажарилаётган ташкилот: Тошкент вилоят давлат педагогика институти

Муминов Махаматкарим: **«Ёшлар онгида мафкуравий иммунитет шаклланишида ақидапарастликдан ҳимояланишнинг роли (Андижон вилояти мисолида)»** (23.00.03)
Илмий раҳбар: с.ф.д. К.А.Юнусов
Иш бажарилаётган ташкилот: Андижон вилояти педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти

Касимов Абдулнасир Маматович: **«Современное развитие узбекско-российских отношений в рамках стратегического партнерства и союза»** (23.00.04)
Илмий раҳбар: с.ф.д., проф. Н.А.Қосимова
Иш бажарилаётган ташкилот: Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети

Юлдашева Рано Сапидуллаевна: **«Внешнеполитические приоритеты Испании в условиях углубленной европейской интеграции»** (23.00.04)
Илмий раҳбар: с.ф.н. Г.М.Муминова
Иш бажарилаётган ташкилот: Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети

**Илмий ва мувофиқлаштирувчи кенгашларнинг
раҳбарлари диққатига!**

Диссертация ишининг мавзусини “ОАК Бюллетени” журналида эълон қилиш учун қуйидаги ҳужжатлар ОАКга тақдим этилади:

1. Иш бажарилаётган ташкилотнинг йўлланма хати. Хатда:

а) талабгорнинг фамилияси, исми, отасининг исми;

б) диссертация мавзуси ва диссертация мақоми (номзодлик ёки докторлик);

в) ихтисослик шифри ва номи;

г) диссертация ёқланаётган фан соҳаси (масалан: биология фанлари);

д) илмий маслаҳатчи (докторлик диссертация иши мавзуси учун) ёки илмий раҳбар (номзодлик диссертация иши мавзуси учун) нинг фамилияси, исми, отасининг исми, илмий даражаси, илмий унвони;

е) ташкилотнинг электрон манзили келтирилиши шарт.

2. Талабгорнинг олий маълумоти ҳақидаги дипломининг (магистрлик дипломининг) нусхаси. (Фан доктори илмий даражасига талабгорлар учун фан номзоди дипломининг нусхаси).

3. Мавзунинг тасдиқланганлиги ҳақида илмий ва мувофиқлаштирувчи кенгашлар қарорларидан кўчирмалар.

4. Илмий раҳбар (маслаҳатчи) тасдиқланганлиги ҳақида илмий кенгаш қароридан кўчирма.

5. Диссертация иши мавзусини танлаш бўйича асоснома.

(Мавзунинг долзарблиги, унинг республикада олиб борилаётган илмий тадқиқотларнинг устувор йўналишларига мослиги, муаммонинг ўрганилганлик даражаси, ишнинг илмий-тадқиқот ишлари режалари билан боғлиқлиги, тадқиқотнинг мақсади, объекти ва предмети ҳамда кутилаётган илмий янгиликлар. Ушбу мавзу бўйича режалаштирилаётган ишлар, тадқиқот усуллари бўйича маълумотлар. Фан доктори илмий даражасига талабгорлар учун, шунингдек, номзодлик диссертацияси мавзуси, олинган натижалар тўғрисида қисқача маълумот, ихтисослиги, илмий раҳбари, фан номзоди илмий даражасида тасдиқланган йили келтирилиши керак).

6. Эълон матни:

Талабгорнинг тўлиқ фамилияси, исми шарифи: **диссертация мавзуси** (ихтисослик шифри);

Илмий раҳбар (маслаҳатчи): илмий даражаси, унвони, исми шарифи
фамилияси

Иш бажарилаётган ташкилот: Ташкилотнинг тўлиқ номи.

Изоҳ: эълон матни электрон версияси ҳам топширилиши керак.

Ихтисослашган кенгашларнинг раҳбарлари диққатига!

Докторлик ва номзодлик диссертациялари ҳимоялари ҳақидаги ахборотларни «ОАК Бюллетени» журналада эълон қилиш учун диссертация иши ҳимояга қабул қилиниб, оппонентлар ва етакчи ташкилот тасдиқлангандан сўнг, автореферат чоп этилишидан аввал қуйидаги ҳужжатлар ОАКга юборилади:

1. Ихтисослашган кенгаш раиси имзолаган йўлланма хат (хатда ихтисослашган кенгашнинг электрон почта манзили ва веб-сайти номи кўрсатилиши керак).

2. Талабгор тўғрисидаги объектив-маълумотнома.

3. Ўзбек ва рус тилларида эълон матнлари (диссертантнинг тўлиқ **фамилияси, исми шарифи**, диссертация мавзуси, **ихтисослик шифри**, ихтисослашган кенгаш фаолият кўрсатаётган ташкилот (унинг почта индекси кўрсатилган ҳолда манзили, телефон ва факс рақами), (диссертация қайси тилда ёзилганлиги) илмий раҳбар ёки илмий маслаҳатчи, диссертация иши бажарилган ташкилот, расмий оппонентлар ва етакчи ташкилот тўғрисидаги маълумот, диссертациянинг қисқача аннотацияси).

4. Талабгорнинг магистрлик (олий маълумоти ҳақидаги) дипломининг нусхаси. (Фан доктори илмий даражасига талабгорлар учун фан номзоди дипломининг нусхаси).

5. “ОАК Бюллетени” журналида диссертация иши мавзуси чоп этилган саҳифаси нусхаси.

6. Номзодлик имтиҳонлари ва махсус имтиҳон топширилганлиги тўғрисидаги гувоҳномалар нусхалари.

7. Диссертация ишини ҳимояга қабул қилинганлиги, расмий оппонентлар ва етакчи ташкилот тасдиқланганлиги ҳақидаги ихтисослашган кенгаш қароридан кўчирма.

8. Ихтисослашган кенгашнинг веб-сайтига ва “ZiyoNET” ахборот тармоғи порталига авторефератнинг тўлиқ матнини “PDF”-форматда жойлаштирилганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар.

9. Ихтисослашган кенгаш қошидаги илмий семинар баённомаси ва мажлис иштирокчилари қайд варақаси нусхалари.

10. Диссертация автореферати қўлёзмаси.

Изоҳ: объектив-маълумотнома (Times New Roman шрифтида) ва эълон матнларини (Arial 14 шрифтида) электрон версиялари ҳам топширилиши керак.

Журнал таҳририяти ихтисослашган кенгашлардан юқорида келтирилган талаб бўйича эълон матнини эътибор билан тузишни сўрайди.

Грамматик хатолар ва ноаниқликлар билан берилган эълонлар «ОАК Бюллетени» журналида нашр этилмайди, топширилган ҳужжатлар ихтисослашган кенгашга қайтарилмайди.

Эълонга қабул қилинган ҳужжатларнинг техник экспертизаси натижалари ОАК Веб-сайтига 10 кун муддат ичида жойлаштирилади.

ОАК Веб-сайти: (www.vak.uz)

Техник муҳаррир Г.Р.Мирзаева

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссиясининг Бюллетени, 2010 й., 6-сон.

Олий аттестация комиссиясининг Бюллетени Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 9 сентябрдаги 421-сонли қарори билан чоп этилади.

Босишга 2010 йил 01.12 да рухсат этилди. Қоғоз бичими 84х60 1/8.

“Бизнес ксерокс” қоғози. Ризиография усулида босилди.

Босма табоғи – 14,0. Нашриёт-ҳисоб табоғи – 9. Нусхаси - 500 та.

Сотувда келишилган нархда.

ЎзР Олий аттестация комиссиясида чоп этилди.

100047, Тошкент, Академик Яҳё Ғуломов кўчаси, 70. E-mail: info@vak.uz